

Įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso patvirtinimo"
skelbtas: Žin., 1964, Nr. 19-139
Neoficialus Kodekso tekstas

Lietuvos Respublikos ĮSTATYMAS
Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso patvirtinimo

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nutaria:
1 straipsnis. Patvirtinti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksą ir įvesti jį nuo 1965 metų sausio 1 dienos.

Vilnius, 1964 m. liepos 7 d.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO PROCESO KODEKSAS**

**PIRMASIS SKYRIUS
BENDRIEJI NUOSTATAI**

**Pirmasis skirsnis
PAGRINDINIAI NUOSTATAI**

1 straipsnis. Civilinio proceso įstatymai

Civilinių bylų proceso tvarką visuose Lietuvos Respublikos teismuose nustato Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.

Civilinio proceso įstatymai nustato tvarką, kuria nagrinėjamos bylos dėl ginčų, kylančių iš civilinių, šeimos, darbo, bankroto ar restruktūrizavimo teisinių santykių, taip pat finansų teisinių santykių, atsirandančių civilinės teisės pagrindu, bei ypatingosios teisenos bylos. Bylos, kylančios iš bankroto, restruktūrizavimo teisinių santykių, bei ypatingosios teisenos bylos nagrinėjamos pagal bendrąsias proceso taisykles, išskyrus išimtis, kurias nustato šis kodeksas ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.

Jeigu yra šio kodekso normų ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų prieštaravimas, teismas turi vadovautis Civilinio proceso kodekso normomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. VIII-264, 97.06.17, Žin., 1997, Nr.64-1496 (97.07.04)
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)
Nr. VIII-1080, 99.02.11, Žin., 1999, Nr.23-648 (99.03.10)
Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)

2 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

3 straipsnis. Civilinio procesinio įstatymo galiojimas laiko atžvilgiu

Civilinių bylų procesas vyksta pagal civilinio proceso įstatymus, galiojančius bylos nagrinėjimo, atskirų procesinių veiksmų atlikimo arba teismo sprendimo vykdymo metu.

4 straipsnis. Teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos

Kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymo nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama teisė arba įstatymo saugomas interesas.

Atsisakymas nuo teisės kreiptis į teismą negalioja.

5 straipsnis. Civilinės bylos iškėlimas teisme

Teismas imasi nagrinėti civilinę bylą:

1) pagal asmens arba jo atstovo, kuris kreipiasi, kad būtų apginta jo teisė arba įstatymų saugomas interesas, pareiškimą;

2) pagal prokuroro, valstybinio valdymo institucijų, įmonių, įstaigų, organizacijų bei fizinių asmenų pareiškimą - tais atvejais, kada pagal įstatymus jie gali kreiptis į teismą, kad būtų apgintos valstybės ir kitų asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai.

Ieškininės teisenos bylose paduodami ieškininiai pareiškimai, o ypatingosios teisenos bylose - pareiškimai, prašymai, skundai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

6 straipsnis. Teisingumą vykdo tik teismai, vadovaudamiesi asmenų lygybe prieš įstatymą ir teismą

Teisingumą civilinėse bylose vykdo tik teismai, vadovaudamiesi visų asmenų lygybe prieš įstatymą ir teismą, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, užsiėmimo rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų aplinkybių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

7 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

8 straipsnis. Teisėjų ir teismų nepriklausomumas

Vykdydami teisingumą, teisėjai ir teismai yra nepriklausomi ir klauso tik įstatymų. Teisėjai ir teismai sprendžia civilines bylas, remdamiesi įstatymais ir tokiais sąlygomis, kurios nesudaro galimybių teisėjus veikti iš šalies.

Valstybinės valdžios ir valdymo institucijų, Seimo narių ir kitų pareigūnų, politinių partijų, politinių ir visuomeninių organizacijų ar fizinių asmenų kišimasis į teisėjo ar teismo veiklą draudžiamas ir užtraukia įstatymų numatytą atsakomybę.

Mitingai, piketai bei kitokie veiksmai arčiau negu 75 metrai iki teismo ir teisme, kuriais siekiama paveikti teisėją ar teismą, yra kišimasis į teisėjo arba teismo veiklą ir draudžiami.

Kai kišamasi į teisingumą vykdančių teismo ar teisėjo veiklą, teismas ar teisėjas turi reaguoti įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

9 straipsnis. Proceso kalba

Teismo procesas Lietuvos Respublikoje vyksta lietuvių kalba.

Asmenims, nemokantiems lietuvių kalbos, garantuojama teisė dalyvauti teismo veiksmuose per vertėją. Ši teisė taip pat garantuojama asmenims, nepakankamai mokantiems lietuvių kalbą ir pageidaujantiems kalbėti teismo procese gimtąja kalba ar kalba, kurią jie moka.

Už vertėjo paslaugas atlyginama iš valstybės biudžeto.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

10 straipsnis. Teismo nagrinėjimo viešumas

Visuose teismuose bylos nagrinėjamos viešai. Motyvuota teismo nutartimi teismo posėdis gali būti uždaras, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, taip pat jeigu viešai nagrinėjama byla gali atskleisti valstybės, profesinę ar komercinę paslaptį.

Uždarame teismo posėdyje gali būti dalyvaujantys byloje asmenys, o reikiamais atvejais - ir liudytojai, ekspertai bei vertėjai.

Uždarame teismo posėdyje byla nagrinėjama laikantis visų proceso taisyklių. Teismo sprendimo rezoliucinė dalis visada paskelbiama viešai.

Į teismo posėdžių salę neįleidžiami jaunesni kaip šešiolikos metų asmenys, jeigu jie nėra dalyvaujantys byloje asmenys arba liudytojai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

10⁽¹⁾ straipsnis. Techninių priemonių naudojimas teisme

Teismo posėdžio eigai, įrodymams fiksuoti ir jiems tirti teismas gali naudoti bet kokias technines priemones.

Dalyvaujantys byloje asmenys savo procesinėms funkcijoms įgyvendinti gali daryti garso įrašą teismo posėdžiui užfiksuoti.

Kitiems asmenims draudžiama teismo posėdžio metu filmuoti, fotografuoti, daryti garso ar vaizdo įrašus bei naudoti kitas technines priemones.

Asmenims, pažeidusiems draudimą naudoti technines priemones teismo posėdžio metu, taikoma įstatymų numatyta atsakomybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

10⁽²⁾ straipsnis. Bylos medžiagos viešumas

Visa išnagrinėtos civilinės bylos medžiaga, išskyrus medžiagą tų bylų, kurios buvo išnagrinėtos uždarame teismo posėdyje, yra vieša ir su ja gali susipažinti ir nedalyvavę byloje asmenys. Jie turi teisę daryti bylos medžiagos nuorašus. Tokią teisę šie asmenys įgyja, kai sprendimas ar nutartis nutraukti bylą ar pareiškimą palikti nenagrinėtą įsiteisėja, o jeigu byla gali būti nagrinėjama kasacine tvarka, - ją išnagrinėjus kasacine tvarka arba pasibaigus apskundimo kasacine tvarka terminui.

Priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą ar nutartį nutraukti bylą ar pareiškimą palikti nenagrinėtą, teismas turi teisę dalyvaujančių byloje asmenų prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, žmogaus sveikatos informacijos konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimto pagrindo manyti, kad bus atskleista valstybės, profesinė ar komercinė paslaptis.

Dėl teismo nutarties gali būti duodamas atskirasis skundas. Nutartis kasacine tvarka neskundžiama.

Norėdamas susipažinti su išnagrinėtos bylos medžiaga, asmuo turi pateikti nustatytos formos prašymą, kuriame nurodo savo vardą, pavardę, gyvenamąją vietą ir asmens kodą. Susipažinimo su išnagrinėtos bylos medžiaga tvarką nustato Teisingumo ministerija ir Lietuvos archyvų departamentas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1023, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.11-242 (99.01.27)

11 straipsnis. Bylų sprendimas pagal galiojančius įstatymus

Teismas privalo spręsti bylas, remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais ir kitais galiojančiais teisės aktais.

Teismas, vadovaudamasis įstatymais, taiko užsienio valstybių teisės normas.

Teismas negali taikyti įstatymo, kuris prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Jeigu yra pagrindo manyti, kad įstatymas ar kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas konkrečioje byloje, prieštarauja Konstitucijai, teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo kompetenciją, kreipiasi į jį su prašymu spręsti, ar tas įstatymas ar teisės aktas atitinka Konstituciją. Gavęs Konstitucinio Teismo nutarimą, teismas atnaujiną bylos nagrinėjimą.

Nustatęs, kad teisės aktas, nepriklausantis Konstitucinio Teismo kompetencijai, prieštarauja įstatymui ar Vyriausybės norminiam aktui, teismas, priimdamas sprendimą, neturi tokiu aktu vadovautis. Bendrosios kompetencijos ar specializuotas teismas turi teisę sustabdyti bylos nagrinėjimą ir nutartimi kreiptis į administracinę teisumą prašydamas patikrinti, ar atitinkamas aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį aktą. Gavęs įsiteisėjusį administracinio teismo sprendimą, bendrosios kompetencijos ar specializuotas teismas atnaujiną bylos nagrinėjimą.

Jeigu nėra įstatymo, reguliuojančio ginčo santykį, teismas taiko įstatymą, reguliuojantį panašius santykius, o jei ir tokio įstatymo nėra - vadovaujasi bendraisiais Lietuvos Respublikos įstatymų pradmenimis ir jų prasme.

Jeigu įstatymas ar ginčo šalių susitarimas numato, kad spręsti tam tikrus klausimus palikta teismui, teismas privalo šiuos klausimus spręsti, vadovaudamasis teisingumo ir protingumo kriterijais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

Nr. VIII-1139, 99.04.13, Žin., 1999, Nr.36-1069 (99.04.23)

12 straipsnis. Teismų praktikos vienodumo formavimas

Vienodą teismų praktiką taikant įstatymus formuoja Lietuvos Aukščiausiasis Teismas.

Teismai, taikydami įstatymus, turi atsižvelgti į Aukščiausiojo Teismo senato išnagrinėtose bylose priimtus sprendimus, Aukščiausiojo Teismo senato aprobuotus teismų sprendimus, taip pat į Aukščiausiojo Teismo biuletenyje skelbiamą Senato aprobuotą metodinę medžiagą apie įstatymų taikymo praktiką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

13 straipsnis. Rungimosi principas teismo procese

Civilinės bylos visuose teismuose nagrinėjamos laikantis rungimosi principo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

14 straipsnis. Teismo sprendimo, nutarties ir nutarimo privalomumas

Įsiteisėjęs teismo sprendimas, nutartis ir nutarimas yra privalomi visoms valstybės institucijoms ar pareigūnams, visiems fiziniams asmenims, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms ir turi būti vykdomas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Sprendimo, nutarties ir nutarimo privalomumas neatima iš suinteresuotų asmenų galimumo kreiptis į teisumą, kad būtų apgintos teisės ir įstatymo saugomi interesai, dėl kurių ginčas nėra teismo išnagrinėtas ir išspręstas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

15 straipsnis. Teisių ir pareigų išaiškinimas dalyvaujantiems byloje asmenims

Teismas turi išaiškinti dalyvaujantiems byloje asmenims jų teises ir pareigas, įspėti dėl procesinių veiksmų atlikimo arba neatlikimo pasekmių ir padėti šiems asmenims įgyvendinti jų teises.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Antrasis skirsnis
TEISMO SUDĖTIS. NUŠALINIMAI

16 straipsnis. Teismo sudėtis

Apylinkių teismuose civilines bylas nagrinėja vienas teisėjas. Nagrinėdamas civilines bylas, jis veikia apylinkės teismo vardu.

Apygardų teismuose civilines bylas, išskyrus šio kodekso 136⁽¹⁾ straipsnio pirmosios dalies 1-5 ir 8-13 punktuose nurodytąsias, pirmąją instanciją nagrinėja vienas teisėjas veikdamas apygardos teismo vardu. Kitas civilines bylas pirmąją instanciją ir civilines bylas apeliacine tvarka nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Lietuvos apeliaciniame teisme civilines bylas apeliacine tvarka nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Lietuvos Aukščiausiajame Teisme civilines bylas kasacine tvarka nagrinėja arba trijų teisėjų kolegija, arba septynių teisėjų kolegija, arba Aukščiausiojo Teismo plenarinė sesija.

Kolegijos sudėtį sudaro ir jos pirmininką skiria atitinkamo teismo ar jo skyriaus pirmininkas.

Klausimus, kuriuos teisėjas turi teisę išspręsti vienas, taip pat gali spręsti teisėjų kolegija, plenarinė sesija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

17 straipsnis. Tvarka, kuria teismas sprendžia klausimus

Visus klausimus, kurie kyla, nagrinėjant bylą, teisėjai sprendžia balsų dauguma. Sprendžiant kiekvieną klausimą, nė vienas iš teisėjų neturi teisės susilaikyti nuo balsavimo. Pirmininkaujantysis balsuoja paskutinis.

Teisėjas, nesutinkantis su daugumos nuomone, gali išdėstyti raštu savo atskirą nuomonę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

18 straipsnis. Teisėjo ir kitų proceso dalyvių nušalinimas

Teisėjas, teismo posėdžio sekretorius, ekspertas ir vertėjas negali dalyvauti, nagrinėjant bylą ir turi būti nušalinami, jeigu jie patys tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuoti bylos baigtimi arba yra kitokių aplinkybių, kurios kelia abejonių jų nešališkumu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

19 straipsnis. Pagrindai teisėjui nušalinti

Teisėjas negali dalyvauti bylos nagrinėjime:

- 1) jeigu jis, pirmiau nagrinėjant tą bylą, dalyvavo kaip liudytojas, ekspertas, vertėjas, atstovas, prokuroras, teismo posėdžio sekretorius;
- 2) jeigu jis yra šalių ar kitų dalyvaujančių byloje asmenų giminaitis;
- 3) jeigu jis pats arba jo giminaičiai yra tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuoti bylos baigtimi arba jeigu yra kitokių aplinkybių, kurios kelia abejonių jo nešališkumu.

Nagrinėjančio civilinę bylą teismo sudėtyje negali būti asmenys, kurie tarpusavyje yra giminaičiai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

20 straipsnis. Pagrindai, ekspertui, vertėjui, teismo posėdžio sekretoriui nušalinti

Nušalinimo pagrindai, nurodyti šio kodekso 19 straipsnio 2 ir 3 punktuose, taikomi taip pat ekspertui, vertėjui ir teismo posėdžio sekretoriui.

Ekspertas, be to, negali dalyvauti bylos nagrinėjime:

- 1) jeigu jis yra tarnybiškai ar kitaip priklausomas bent nuo vienos iš šalių ar kitų dalyvaujančių byloje asmenų;

- 2) jeigu jis darė reviziją, kurios medžiaga buvo pagrindas tai civilinei bylai iškelti;
- 3) kada paaiškėja, jog jis yra nekompetentingas.

Jeigu ekspertas, vertėjas ir teismo posėdžio sekretorius dalyvavo, pirmiau nagrinėjant tą bylą, atitinkamai kaip prokuroras, ekspertas, vertėjas, teismo posėdžio sekretorius, tat nėra pagrindas jiems nušalinti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

21 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

22 straipsnis. Pareiškimas dėl nušalinimų

Esant aplinkybėms, nurodytoms šio kodekso 19, 20 ir 25 straipsniuose, teisėjas, ekspertas, vertėjas, teismo posėdžio sekretorius privalo pareikšti, kad jie patys nusišalina. Tais pačiais pagrindais nušalinimą gali pareikšti dalyvaujantys byloje asmenys.

Nušalinimas turi būti motyvuotas ir pareiškiamas, prieš pradėdant nagrinėti bylą iš esmės. Vėliau pareikšti nušalinimą leidžiama tik tais atvejais, kada pareiškiantis nušalinimą asmuo apie pagrindą nušalinti sužino, pradėjus bylą nagrinėti iš esmės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

23 straipsnis. Pareikšto nušalinimo išsprendimo tvarka

Pareiškus nušalinimą, teismas turi išklausyti dalyvaujančių byloje asmenų nuomonės, taip pat asmens, kuriam pareikštas nušalinimas, paaiškinimo, jeigu šis asmuo nori paaiškinti. Nušalinimo ir nusišalinimo klausimus teismas sprendžia pasitarimų kambaryje.

Vieno iš teisėjų nušalinimo klausimą sprendžia kiti teisėjai, nesant nušalinamajam. Jeigu balsų už nušalinimą ir prieš nušalinimą yra po lygiai, tai teisėjas laikomas nušalintu.

Jeigu nušalinimas pareikštas dviems teisėjams ar visai teisėjų kolegijai, ar teisėjui, kuris bylas nagrinėja vienas, nušalinimo klausimą sprendžia visos sudėties bylą nagrinėjantis teismas balsų dauguma arba nagrinėjantis bylą teisėjas.

Eksperto, vertėjo ir teismo posėdžio sekretoriaus nušalinimo klausimą sprendžia nagrinėjantis bylą teismas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

24 straipsnis. Pareiškimo dėl nušalinimo patenkinimo pasekmės

Kai nušalintas ar nusišalino apylinkės teismo teisėjas, byla nagrinėjama tame pačiame teisme pirmininkaujant kitam teisėjui. Kai teisėjo pakeisti negalima, byla nusiunčiama apygardos teismui, kad šis perduotų ją nagrinėti į kitą apylinkės teismą.

Kai nušalinamas ar nusišalino apygardos teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ar Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas, jis pakeičiamas kitu teisėju. Kai nusišalino ar nušalinama visa kolegija, bylą nagrinėja to paties teismo kiti teisėjai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

25 straipsnis. Neleistinumas teisėjui pakartotinai dalyvauti nagrinėjant bylas

Teisėjas, dalyvavęs nagrinėjant civilinę bylą pirmosios instancijos teisme, negali dalyvauti nagrinėjant tą bylą apeliacinės instancijos teisme ir kasacinės instancijos teisme, taip pat nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, jeigu panaikintas sprendimas, priimtas jam dalyvaujant.

Teisėjas, dalyvavęs nagrinėjant civilinę bylą apeliacinės instancijos teisme, negali dalyvauti nagrinėjant tą bylą kasacinės instancijos ir pirmosios instancijos teisme.

Teisėjas, dalyvavęs nagrinėjant civilinę bylą kasacinės instancijos teisme, negali dalyvauti nagrinėjant tą bylą apeliacinės instancijos ir pirmosios instancijos teisme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Trečiasis skirsnis ŽINYBINGUMAS

26 straipsnis. Civilinių bylų žinybingumas teismams

Teismams žinybingi visi ginčai dėl teisės, kylantys iš civilinių, šeimos, darbo, restruktūrizavimo ar bankroto teisinių santykių, taip pat finansų teisinių santykių, atsirandančių civilinės teisės pagrindu.

Teismams taip pat žinybingos bylos, numatytos šio kodekso 270 straipsnyje.

Teismai taip pat nagrinėja bylas, kuriose dalyvauja užsienio asmenys, asmenys be pilietybės, užsienio įmonės ir organizacijos.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)

27 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

28 straipsnis. Ginčų perdavimas spręsti trečiųjų teismams (arbitražui)

Įstatymo ar tarptautinių sutarčių numatytais atvejais ginčas, kilęs iš civilinių teisinių santykių, šalių susitarimu, gali būti perduodamas spręsti trečiųjų teismui (arbitražui).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

29 straipsnis. Teismo žinybingumo prioritetas

Jeigu sujungiami keli tarpusavyje susiję reikalavimai, iš kurių vieni žinybingi teismui, o kiti - ne teismo institucijoms, visi reikalavimai turi būti nagrinėjami teisme.

Jeigu yra abejonė ar galiojančių įstatymų kolizija dėl konkretaus ginčo žinybingumo, ginčas nagrinėjamas teisme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Ketvirtasis skirsnis DALYVAUJANTYS BYLOJE ASMENYS, JŲ TEISĖS IR PAREIGOS

30 straipsnis. Dalyvaujantys byloje asmenys

Dalyvaujančiais byloje asmenimis laikomi: šalys, tretieji asmenys, šalių ir trečiųjų asmenų atstovai, taip pat prokuroras, valstybinio valdymo institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos bei atskiri fiziniai asmenys, dalyvaujantys byloje šio kodekso 55 straipsnyje nurodytais pagrindais.

Prie dalyvaujančių byloje asmenų taip pat priskiriami pareiškėjai, suinteresuoti asmenys, valstybinio valdymo institucijos, pareigūnai, įmonės, įstaigos, organizacijos šio kodekso 257 ir 270 straipsniuose išvardytose bylose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

31 straipsnis. Dalyvaujančių byloje asmenų teisės ir pareigos

Dalyvaujantys byloje asmenys turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, išsirašyti iš jos išrašus, pasidaryti nuorašus, pareikšti nušalinimus, teikti įrodymus, dalyvauti įrodymų tyrime, duoti klausimus kitiems dalyvaujantiems byloje asmenims, liudytojams ir ekspertams, pareikšti prašymus, duoti teismui paaiškinimus žodžiu ir raštu, teikti savo argumentus ir samprotavimus visais teismo nagrinėjimo eigoje kylančiais klausimais, prieštarauti kitų dalyvaujančių byloje asmenų prašymams, argumentams ir samprotavimams, gauti teismo sprendimų, nutarčių ar nutarimų, kuriais išsprendžiama byla, nuorašus, apskūsti teismo sprendimus bei nutartis ir naudotis kitomis procesinėmis teisėmis, kurias jiems suteikia šis kodeksas.

Dalyvaujantys byloje asmenys, sumokėję šio kodekso 111⁽²⁾ straipsnyje nustatytą užmokestį, turi teisę gauti bylos medžiagos ar jos dalies kopiją. Kopija, išskyrus Civilinio proceso kodekso numatytus atvejus, nelaikoma bylos dalimi, oficialiu dokumentu ar nuorašu.

Dalyvaujantys byloje asmenys privalo jiems priklausančiomis procesinėmis teisėmis naudotis sąžiningai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1161, 99.05.04, Žin., 1999, Nr.43-1360 (99.05.19)

Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)

32 straipsnis. Civilinis procesinis teisnumas

Galėjimas turėti civilines procesines teises ir pareigas (civilinis procesinis teisnumas) pripažįstamas lygiomis visiems Lietuvos Respublikos piliečiams, taip pat įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, tiek turinčioms juridinio asmens teises, tiek ir jų neturinčioms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

33 straipsnis. Civilinis procesinis veiksnumas

Galėjimas įgyvendinti savo teises teisme ir pavesti atstovui vesti bylą (civilinis procesinis veiksnumas) priklauso asmenims, kurie yra pasiekę pilnametystę, tai yra aštuoniolika metų amžiaus, ir įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, tiek turinčioms juridinio asmens teises, tiek ir jų neturinčioms.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Galėjimas įgyvendinti savo teises teisme ir pavesti atstovui vesti bylą (civilinis procesinis veiksnumas) priklauso fiziniams asmenims, kurie yra pasiekę pilnametystę, tai yra aštuoniolika metų, arba nepilnamečiams, įstatymų nustatyta tvarka sudariusiems santuoką, ir juridiniams asmenims. Nepilnamečiai, įstatymų nustatyta tvarka teismo pripažinti visiškai veiksniais (emancipuoti), turi teisę kreiptis į teismą patys, jeigu ginčas yra kilęs iš santykių, kuriuose dalyvaudami jie turi visišką civilinį veiksnumą.]

Nepilnamečių nuo penkiolikos iki aštuoniolikos metų amžiaus, taip pat pripažintų ribotai veiksniais asmenų teises ir įstatymo saugomus interesus gina teisme atitinkamai jų tėvai, tėviai ar rūpintojai. Tačiau teismas privalo įtraukti dalyvauti tokiose bylose pačius nepilnamečius ar pripažintus ribotai veiksniais asmenis.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Nepilnamečių nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų, taip pat pripažintų ribotai veiksniais asmenų teises ir įstatymo saugomus interesus gina teisme atitinkamai jų tėvai,

įtėviai ar rūpintojai. Tačiau teismas privalo įtraukti dalyvauti tokiose bylose pačius nepilnamečius ar pripažintus ribotai veiksniais asmenis.]

Įstatymo numatytu atveju bylose, kylančiose iš darbo, santuokos bei šeimos teisinių santykių, iš sandorių, susijusių su disponavimu gautu uždarbiu, ir iš kitų sandorių, kuriuos nepilnamečiai pagal įstatymą turi teisę sudarinėti savarankiškai, savo teises ir įstatymo saugomus interesus gali ginti patys nepilnamečiai. Teismas gali savo nuožiūra įtraukti dalyvauti tokiose bylose nepilnamečių tėvus, įtėvius ar rūpintojus, kad šie suteiktų nepilnamečiams pagalbą.

[4 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Nepilnamečių iki keturiolikos metų, taip pat asmenų, pripažintų neveiksniais dėl psichinės ligos ar silpnaprotystės, teises ir įstatymo saugomus interesus gina teisme jų atstovai pagal įstatymą – tėvai, įtėviai, globėjai.]

Nepilnamečių iki penkiolikos metų amžiaus, taip pat asmenų, pripažintų neveiksniais dėl psichinės ligos ar silpnaprotystės, teises ir įstatymo saugomus interesus gina teisme įstatyminiai jų atstovai - tėvai, įtėviai, globėjai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

34 straipsnis. Šalys

Civiliniame procese šalimis - ieškovu arba atsakovu - gali būti fiziniai asmenys, taip pat įmonės, įstaigos, organizacijos, tiek turinčios juridinio asmens teises, tiek ir jų neturinčios.

Asmeniui, kurio interesais byla pradėta pagal prokuroro, valstybinio valdymo institucijos, įmonės, įstaigos, organizacijos ar fizinio asmens pareiškimą tais atvejais, kada pagal įstatymus kreipiamasi į teismą, kad būtų apgintos valstybės ir kitų asmenų teisės ir įstatymų saugomi interesai, teismas praneša apie pradėtą bylą. Tas asmuo dalyvauja byloje kaip ieškovas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

35 straipsnis. Šalių teisės

Šalių procesinės teisės yra lygios. Be teisių, numatytų šio kodekso 31 straipsnyje, ieškovas turi teisę pakeisti ieškinio pagrindą arba dalyką, padidinti ar sumažinti ieškininius reikalavimus arba atsisakyti nuo ieškinio. Atsakovas turi teisę pripažinti ieškinį. Šalys gali užbaigti bylą taikos sutartimi.

Teismas nepriima ieškovo atsisakymo nuo ieškinio, atsakovo pripažinimo ieškinio ir netvirtina šalių taikos sutarties, jeigu tie veiksmai prieštarauja įstatymui arba pažeidžia kieno nors teises ir įstatymo saugomus interesus.

Šalys gali reikalauti, kad teismo sprendimas būtų priverstinai įvykdytas, gali būti, teismo antstoliui atliekant sprendimo vykdymo veiksmus.

Asmenys, kurie dalyvauja ypatingosios teisenos bylose, turi šalių teises ir pareigas, išskyrus įstatymo nustatytas išimtis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

36 straipsnis. Kelių ieškovų arba atsakovų dalyvavimas byloje

Ieškinys gali būti pareiškiamas bendrai kelių ieškovų arba keliems atsakovams. Kiekvienas iš ieškovų arba atsakovų antrosios šalies atžvilgiu stoji procese savarankiškai. Bendrininkai gali pavesti bylą vesti vienam iš bendrininkų.

37 straipsnis. Netinkamos šalies pakeitimas

Teismas, bylos nagrinėjimo metu nustatęs, kad ieškinys pareikštas ne to asmens, kuriam priklauso reikalavimo teisė, arba ne tam asmeniui, kuris turi pagal ieškinį atsakyti, gali ieškovo sutikimu pakeisti pradinį ieškovą arba atsakovą tinkamu ieškovu arba atsakovu.

Jeigu ieškovas nesutinka, kad jis būtų pakeistas kitu asmeniu, tai šis asmuo gali įstoti į bylą kaip trečiasis asmuo, pareiškiantis savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko. Apie tai teismas praneša šiam asmeniui.

Jeigu ieškovas nesutinka, kad atsakovas būtų pakeistas kitu asmeniu, teismas nagrinėja bylą iš esmės.

Pakeitus netinkamą šalį arba įstojus į bylą trečiajam asmeniui su savarankiškais reikalavimais ar įtraukus antrąjį atsakovą, bylos nagrinėjimas pradedamas iš pradžių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

38 straipsnis. Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus

Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko, gali įstoti į bylą, iki teismui priimant sprendimą. Jie turi visas ieškovo teises ir pareigas.

39 straipsnis. Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų

Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų dėl ginčo dalyko, gali įstoti į bylą ieškovo arba atsakovo pusėje, iki teismui priimant sprendimą, jeigu bylos išsprendimas gali turėti įtakos jų teisėms arba pareigoms vienos iš šalių atžvilgiu. Jie gali būti įtraukiami dalyvauti byloje, taip pat šalių prašymu arba teismo iniciatyva.

Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, turi šalies procesines teises ir procesines pareigas, išskyrus teisę pakeisti ieškinio pagrindą ir dalyką, padidinti arba sumažinti ieškininius reikalavimus atsisakyti nuo ieškinio, pripažinti ieškinį arba sudaryti taikos sutartį; jie taip pat neturi teisės reikalauti, kad teismo sprendimas būtų priverstinai įvykdytas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

40 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

41 straipsnis. Procesinis teisių perėmimas

Tais atvejais, kai viena iš ginčijamo arba sprendimu nustatyto teisinio santykio šalių pasitraukia iš bylos (asmens mirtis, juridinio asmens pasibaigimas, reikalavimo perleidimas, skolos perkėlimas), teismas tą šalį pakeičia jos teisių perėmėju. Teisių perėmimas galimas bet kurioje proceso stadijoje.

Teisių perėmėjui visi veiksmai, atlikti procese iki jo įstojimo, yra privalomi tiek, kiek jie būtų buvę privalomi tam asmeniui, kurio vietoje įstojo teisių perėmėjas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

42 straipsnis. Atstovavimas teisme asmenims

Asmenys gali vesti savo bylas teisme patys arba per atstovus. Paties asmens dalyvavimas byloje neatima iš jo teisės turėti šioje byloje atstovą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

42⁽¹⁾ straipsnis. Valstybinės teisinės pagalbos skyrimas

Asmenims, turintiems teisę gauti valstybinę teisinę pagalbą, ši pagalba skiriama teismo nutartimi įstatymo, reglamentuojančio valstybinę teisinę pagalbą, nustatytais atvejais ir tvarka.

Valstybinė teisinė pagalba gali būti paskirta bet kurioje proceso stadijoje.

Teismo priimta nutartis dėl valstybinės teisinės pagalbos skyrimo galioja ir nagrinėjant tą patį ginčą kitos instancijos teisme, tačiau asmuo, kuriam paskirta valstybinė teisinė pagalba, turi kitos instancijos teismui pateikti reikiamus įrodymus, kad teismas galėtų patikrinti, ar asmeniui ši pagalba neturi būti nutraukta ir ar nėra įstatymų numatytų valstybinės teisinės pagalbos pasibaigimo pagrindų.

Valstybinė teisinė pagalba nutraukiama ir baigiama teismo nutartimi įstatymo, reglamentuojančio valstybinę teisinę pagalbą, nustatytais atvejais ir tvarka.

Asmuo, kuriam teismo nutartimi atsisakyta skirti valstybinę teisinę pagalbą arba ji nutraukiama, gali paduoti atskirąjį skundą.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. IX-92, 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 113-3604 (2000 12 30), įsigalioja nuo 2001 01 01

43 straipsnis. Neveikusių ir neturinčių pilnutinio veiksnumo asmenų įstatyminiai atstovai

Neveikusių asmenų, neturinčių pilnutinio veiksnumo asmenų ir pripažintų ribotai veiksniais asmenų teises ir įstatymo saugomus interesus gina teisme įstatyminiai jų atstovai - tėvai, tėvėnai, globėjai, rūpintojai; jie pateikia teismui dokumentus, patvirtinančius jų įgalinimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

44 straipsnis. Nežinia kur esančio asmens įstatyminis atstovas

Byloje, kurioje turi dalyvauti asmuo, nustatyta tvarka pripažintas nežinia kur esančiu, kaip jo atstovas stoja globėjas, paskirtas nežinia kur esančio asmens turtui saugoti ir tvarkyti. Apie tai jis pateikia teismui atitinkamą dokumentą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

45 straipsnis. Įpėdinio, dar nepriėmusio palikimo, įstatyminis atstovas

Byloje, kurioje turi dalyvauti mirusio ar nustatyta tvarka paskelbto mirusiu asmens įpėdinis, jeigu palikimo dar niekas nepriėmė, kaip įpėdinio atstovas stoja paskirtasis palikimo turtui saugoti ir tvarkyti globėjas arba to turto saugotojas. Jis pateikia teismui dokumentą apie jo paskyrimą turto globėju ar saugotoju.

46 straipsnis. Įstatyminių atstovų teisės

Įstatyminiai atstovai atlieka atstovaujamųjų vardu visus procesinius veiksmus, kuriuos atlikti teisė priklauso atstovaujamesiems; kartu čia taikomi apribojimai, kuriuos numato įstatymas.

Įstatyminiai atstovai gali pavesti bylą vesti teisme kitam asmeniui, jų pasirinktam atstovu.

47 straipsnis. Atstovavimas teisme juridiniams asmenims

Juridinių asmenų bylas teisme veda jų organai, veikiantys suteiktą jiems pagal įstatymą, įstatus ar nuostatus įgalinimų ribose, arba jų atstovai.

Įmonės, įstaigos, organizacijos vadovas pateikia teismui dokumentus, patvirtinančius jo tarnybines padėties ar įgalinimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

48 straipsnis. Asmenys, kurie gali būti teisme atstovais pagal pavedimą

Atstovais pagal pavedimą teisme gali būti:

1) advokatai, advokatų padėjėjai ir asmenys, turintys Teisingumo ministerijos išduotą licenciją verstis teisininko praktika;

2) įmonių, įstaigų, organizacijų darbuotojai - tų įmonių, įstaigų, organizacijų bylose;

3) profesinių sąjungų įgaliotiniai - savo narių bylose;

4) organizacijų, kurioms įstatymas, įstatai ar nuostatai suteikia teisę ginti šių organizacijų narių teises ir interesus, įgaliotiniai;

5) valstybinio valdymo institucijų, įmonių, įstaigų ir organizacijų, kurioms įstatymai suteikia teisę ginti valstybės ir kitų asmenų teises ir interesus, įgaliotiniai;

6) vienas iš bendrininkų, kitų bendrininkų pavedimu (36 straipsnis);

7) kiti asmenys, pateikę įgaliotojo valią patvirtinančius dokumentus;

Neleisti atstovauti pagal pavedimą teismas gali tik tada, kai atstovas pagal įstatymus negali būti įgaliotojo atstovu arba kai atstovas pagal įstatymus negali būti atstovu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

49 straipsnis. Atstovo pagal pavedimą įgalinimų įforminimas

Atstovo įgalinimai turi būti išreikšti įgaliojime, išduotame ir įformintame sutinkamai su įstatymu.

Asmenų duodami įgaliojimai patvirtinami notarine tvarka. Asmenų duodamus įgaliojimus gali patvirtinti taip pat įstaiga, įmonė ar organizacija, kurioje įgaliotojas dirba, mokymo įstaiga, kurioje jis mokosi, įgaliotojo gyvenamosios vietos butų eksploatavimo organizacija, stacionarinė gydymo įstaiga, kurioje įgaliotojas gydomas, atitinkamo karinio dalinio vadovybė, jeigu įgaliojimą duoda karys, arba jūrų laivo, esančio tolimajame plaukiojime, kapitonas. Kalinamo asmens duodamą įgaliojimą patvirtina atitinkamos kalinimo vietos administracija.

Juridinio asmens vardu įgaliojimą duoda atitinkamos organizacijos vadovas.

Profesinių sąjungų ir kitų organizacijų įgaliotiniai (48 straipsnio 3, 4 ir 5 punktai) turi pateikti teismui dokumentus, patvirtinančius, kad atitinkamos organizacijos jiems pavedė atstovauti joms toje byloje.

Advokato arba advokato padėjėjo įgalinimai ir jų apimtis patvirtinami advokato arba advokato padėjėjo orderyje arba su klientu pasirašytoje sutartyje.

Šio kodekso 48 straipsnio pirmosios dalies 6 ir 7 punktuose nurodyti atstovo įgalinimai gali būti išreiškiami teisme žodiniu įgaliotojo pareiškimu, kuris turi būti įrašytas į teismo posėdžio protokolą, jei protokolą rašomas.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4417, 84.11.28, Žin., 1984, Nr.34-390

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

50 straipsnis. Įgaliojimas bylai vesti

Įgaliojimas gali būti duodamas tam tikrai įgaliotojo bylai, kelioms ar visoms jo byloms vesti arba atskiriems procesiniams veiksams atlikti.

51 straipsnis. Atstovo pagal pavedimą įgalinimai

Įgalinimas vesti teisme bylą suteikia atstovui teisę atlikti atstovaujamojo vardu visus procesinius veiksmus, išskyrus bylos perdavimą trečiųjų teismui (arbitražui), visišką ar dalinį atsisakymą nuo ieškininių reikalavimų, ieškinio pripažinimą, ieškinio pagrindo arba dalyko pakeitimą, taikos sutarties sudarymą, teismo sprendimo ir nutarties apskundimą, įgalinimų perdavimą kitam asmeniui (per įgaliojimą), vykdomojo rašto gavimą ir jo pateikimą išieškoti,

priteisto turto, konkrečiai imant, ir pinigų gavimą. Įgalinimas atlikti kiekvieną iš šiame straipsnyje nurodytų veiksmų turi būti specialiai aptartas atstovo įgaliojime.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

52 straipsnis. Asmenys, kurie negali būti atstovais teisme

Atstovais teisme negali būti:

1) asmenys, kurie nėra pasiekę pilnametystės;

2) asmenys, kuriems įsteigta globa ar rūpyba;

3) asmenys, iš kurių teismo nuosprendžiu atimta teisė užsiimti advokato veikla, - per nuosprendyje nurodytą laiką, šio kodekso 48 straipsnio 7 punkte numatytu atveju.

Atstovais pagal pavedimą teisme negali būti advokatai, jų padėjėjai, kurie pagal Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymą savo noru sustabdė profesinę veiklą, kuriems uždrausta profesinė veikla už šios veiklos pažeidimus arba kai jie išrinkti Lietuvos Respublikos Seimo nariais, taip pat kitais įstatymų numatytais atvejais.

Atstovais teisme negali būti teisėjai, tardytojai ir prokurorai. Ši taisyklė netaikoma nurodytųjų asmenų stojimui byloje atitinkamo teismo, prokuratūros įgaliotiniais ar įstatyminiais jų atstovais.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

53 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

54 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

55 straipsnis. Prokuroro, valstybinio valdymo institucijų, įmonių, įstaigų ir organizacijų, fizinių asmenų, ginančių valstybės ir kitų asmenų teises, dalyvavimas procese

Įstatymų numatytais atvejais prokuroras, valstybinio valdymo institucijos, įmonės, įstaigos, organizacijos ar fiziniai asmenys gali kreiptis į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintos valstybės ir kitų asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai.

Valstybinio valdymo organai įstatymo numatytais atvejais gali būti teismo įtraukiami dalyvauti procese arba įstoti į procesą savo iniciatyva, kad duotų išvadą byloje, siekdami įvykdyti jiems pavestas pareigas, ir kad gintų asmenų teises ir valstybės interesus.

Nurodytųjų valstybinio valdymo organų dalyvavimas procese išvadai dėl bylos duoti yra būtinas, jeigu teismas pripažįsta tai esant reikalinga.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

56 straipsnis. Prokuroro, valstybinio valdymo institucijų, įmonių, įstaigų, organizacijų ir fizinių asmenų, ginančių valstybės ir kitų asmenų teises, procesinės teisės

Prokuroras, valstybinio valdymo institucijos, įmonės, įstaigos, organizacijos ar fiziniai asmenys, kurie kreipiasi į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintos valstybės ir kitų asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai, turi šalies procesines teises ir pareigas, išskyrus baigti bylą taikos sutartimi.

Nurodytųjų organų ir asmenų atsisakymas savo paduoto pareiškimo neatima iš asmens, kurio teisėms bei įstatymo saugomiems interesams ginti paduotas pareiškimas, teisės reikalauti, kad teismas išnagrinėtų bylą iš esmės.

Valstybinio valdymo organai, dalyvaujantys procese išvadai dėl bylos duoti, gali savo atstovų asmenyje susipažinti su bylos medžiaga, pareikšti nušalinimus, duoti paaiškinimus,

teikti įrodymus, dalyvauti įrodymų tyrime, pareikšti prašymus, taip pat atlikti kitus įstatymo numatytus procesinius veiksmus.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Penktasis skirsnis ĮRODYMAI

57 straipsnis. Įrodymai

Įrodymai civilinėje byloje yra bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis teismas įstatymo nustatyta tvarka konstatuoja esant aplinkybes, pagrindžiančias šalių reikalavimus bei atsikirtimus, ir kitokias aplinkybes, turinčias reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba jų nesant.

Faktiniai duomenys, sudarantys valstybės ar tarnybos paslaptį, negali būti įrodymais civilinėje byloje, iki jie bus išslaptinti įstatymų nustatyta tvarka.

Šio straipsnio 1 dalyje numatyti duomenys nustatomi šiomis priemonėmis: šalių ir trečiųjų asmenų paaiškinimais, liudytojų parodymais, rašytiniais įrodymais, daiktiniais įrodymais ir ekspertų išvadomis.

Įrodinėjimo priemonėmis gali būti nuotraukos, kino juostos, vaizdo bei garso įrašai, padaryti nepažeidžiant įstatymų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)

58 straipsnis. Pareiga įrodyti ir pateikti įrodymus

Kiekviena šalis turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu.

Įrodymus pateikia šalys ir kiti dalyvaujantys byloje asmenys. Jeigu pateiktųjų įrodymų neužtenka, teismas pasiūlo šalims ir kitiems dalyvaujantiems byloje asmenims pateikti papildomus įrodymus ir nustato terminą jiems pateikti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)

59 straipsnis. Įrodymų ryšys su byla

Teismas priima nagrinėti tik tuos įrodymus, kurie patvirtina turinčias reikšmės bylai aplinkybes. Atsisakymas priimti įrodymą turi būti motyvuojamas.

60 straipsnis. Atleidimas nuo visiems žinomų aplinkybių įrodinėjimo Aplinkybių, teismo pripažintų visiems žinomomis, nereikia įrodinėti.

61 straipsnis. Atleidimas nuo teismo sprendimu nustatytų faktų įrodinėjimo

Faktai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo sprendimu vienoje civilinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami, nagrinėjant kitas civilines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys.

62 straipsnis. Nuosprendžio privalomumas teismui, nagrinėjančiam civilinę bylą

Įsiteisėjęs teismo nuosprendis baudžiamojoje byloje yra privalomas teismui, nagrinėjančiam civilines bylas dėl asmens, kuriam priimtas teismo nuosprendis, veiksmų civilinių teisinių pasekmių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

63 straipsnis. Atleidimas nuo įrodinėjimo faktų, kurie pagal įstatymą preziumuojami esant nustatyti

Faktai, kurie pagal įstatymą preziumuojami esant nustatyti, neįrodinėjami, nagrinėjant bylą. Tokios prezumpcijos gali būti paneigiamos bendra tvarka.

64 straipsnis. Įrodinėjimo priemonių leistinumas

Bylos aplinkybės, kurios pagal įstatymą turi būti patvirtinamos tam tikromis įrodinėjimo priemonėmis, negali būti patvirtinamos jokiais kitomis įrodinėjimo priemonėmis.

65 straipsnis. Įrodymų įvertinimas

Teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, pilnutiniu ir objektyviu visų bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimu teismo posėdyje, vadovaudamasis įstatymu.

Jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

66 straipsnis. Šalių ir trečiųjų asmenų paaiškinimai

Šalių ir trečiųjų asmenų paaiškinimai apie jiems žinomas aplinkybes, turinčias reikšmės bylai, turi būti patikrinami ir įvertinami kartu su kitais surinktais byloje įrodymais.

67 straipsnis. Šalies pripažinimas faktų

Šalies pripažinimas faktų, kuriais antroji šalis remia savo reikalavimus arba atsikirtimus, nėra teismui privalomas.

Teismas gali laikyti pripažintą faktą nustatytu, jeigu jam nekyla abejonių, kad pripažinimas atitinka bylos aplinkybes ir nėra šalies pareikštas apgaulės, smurto, grasinimo, suklydimo įtakoje ar siekiant nuslėpti tiesą.

68 straipsnis. Liudytojas

Liudytoju gali būti kiekvienas asmuo, kuriam gali būti žinomos kokios nors aplinkybės, turinčios ryšio su byla.

Negali būti šaukiami ir apklausiami kaip liudytojas:

1) atstovai civilinėje byloje ar gynėjai baudžiamojoje byloje - apie aplinkybes, kurias jie sužinojo ryšium su atstovo ar gynėjo pareigų ėjimu;

2) asmenys, kurie dėl fizinių ar psichinių savo trūkumų nesugeba teisingai suvokti turinčių bylai reikšmės aplinkybių arba duoti apie jas teisingų parodymų.

3) dvasininkai apie aplinkybes, kurias jie sužinojo tikinčiojo išpažinties metu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

69 straipsnis. Pareiškimo dėl liudytojų šaukimo turinys

Asmuo, prašantis šaukti liudytoją, privalo nurodyti jo pavardę, vardą, gyvenamąją ar darbo vietą ir tas turinčias reikšmės bylai aplinkybes, kurias šis liudytojas gali patvirtinti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

70 straipsnis. Liudytojo pareigos ir teisės

Šaukiamas liudytoju asmuo privalo atvykti į teismą ir duoti teisingus parodymus.

Liudytojas sutinkamai su šio kodekso 109 straipsniu turi teisę gauti savo turėtą išlaidų atlyginimą.

71 straipsnis. Liudytojo atsakomybė

Jeigu šaukiamas liudytojas be svarbios priežasties neatvyko į teismą, jis teisėjo arba teismo nutartimi gali būti atvesdinamas. Liudytojui už neatvykimą į teismą ar atsisakymą

teisme duoti parodymus gali būti skiriama bauda iki 1000 litų ar skiriamas iki vieno mėnesio areštas.

Už melagingą parodymą liudytojas atsako pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 293 straipsnį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

72 straipsnis. Liudytojo apklausimas jo buvimo vietoje

Liudytojas gali būti teismo apklausiamas savo buvimo vietoje, jeigu jis, teismo šaukiamas, dėl ligos, senatvės, invalidumo ar kitų svarbių priežasčių negali atvykti.

Liudytojas savo buvimo vietoje apklausiamas teismo iniciatyva, šalies ar kitų dalyvaujančių byloje asmenų arba savo paties prašymu.

73 straipsnis. Rašytiniai įrodymai

Rašytiniai įrodymai yra aktai, dokumentai, reikalinis ir asmeninis susirašinėjimas, kuriuose yra žinių apie aplinkybes, turinčias bylai reikšmės.

[73 straipsnis papildomas 2 dalimi nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Dokumentai, išduoti valstybinės valdžios ar valdymo įstaigų, dokumentai, patvirtinti kitų valstybės įgaliotų asmenų, neperžengiant jų kompetencijos ribų bei nepažeidžiant atitinkamų dokumentų formos reikalavimų, laikomi oficialiais rašytiniais įrodymais ir turi didesnę įrodomąją galią. Aplinkybės, nurodytos oficialiuose rašytiniuose įrodymuose, laikomos visiškai įrodytomis, kol jos nepaneigtos kitais byloje esančiais įrodymais, išskyrus liudytojų parodymus. Oficialių rašytinių įrodymų įrodomoji galia įstatymais gali būti suteikta ir kitiems dokumentams.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

74 straipsnis. Asmens, prašančio išreikalauti rašytinius įrodymus, pareigos

Asmuo, prašantis teismą išreikalauti kokį nors rašytinį įrodymą iš dalyvaujančių ar nedalyvaujančių byloje asmenų, turi nurodyti: rašytinį įrodymą, kurio reikalaujama; pagrindą, kuriuo remiantis manoma, kad šis rašytinis įrodymas yra pas tą asmenį, ir aplinkybes, kurias jis gali patvirtinti.

75 straipsnis. Rašytinių įrodymų išreikalavimo tvarka

Rašytiniai įrodymai, kurių teismas reikalauja iš įmonių, įstaigų, organizacijų ar asmenų, pasiunčiami teismo nustatytu terminu tiesiogiai teismui.

Teismas gali taip pat asmeniui, kuris prašo išreikalauti rašytinį įrodymą, duoti liudijimą apie teisę gauti tą įrodymą, kad jis būtų pateiktas teismui.

Įmonės, įstaigos, organizacijos ar nedalyvaujantys byloje asmenys, neturėdami galimybės pateikti reikalaujamą rašytinį įrodymą arba negalėdami jo pateikti teismo nustatytu terminu, privalo pranešti apie tai teismui ir kartu nurodyti to priežastis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

76 straipsnis. Rašytinių įrodymų nepateikimo pasekmės

Jeigu nustatytu terminu neįvykdytas teismo reikalavimas pateikti rašytinį įrodymą, taip pat jeigu nustatytu terminu nepranešta teismui apie tai, kad negalima jo pateikti, dėl priežasčių, kurias teismas pripažino nesvarbiomis, kaltiesiems įmonių, įstaigų, organizacijų pareigūnams ar nedalyvaujantiems byloje asmenims gali būti skiriama iki 300 litų bauda. Baudos paskyrimas neatleidžia atitinkamų asmenų nuo pareigos pateikti teismo reikalaujamą rašytinį įrodymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

77 straipsnis. Rašytinių įrodymų išrašų pateikimas ir tų įrodymų apžiūrėjimas vietoje
Jeigu pateikti teismui dokumentus yra sunku, pavyzdžiui, dėl to, kad jų yra daug, arba dėl to, kad tik dalis iš jų turi bylai reikšmės, teismas gali pareikalauti pateikti reikiamai paliudytus rašytinių įrodymų išrašus arba apžiūrėti ir iširti šiuos įrodymus toje vietoje, kur jie laikomi.

78 straipsnis. Rašytinių įrodymų originalų pateikimas
Paprastai pateikiami rašytinių įrodymų originalai. Jeigu pateikiamas dokumento nuorašas, teismas turi teisę prirėikus pareikalauti pateikti originalą.

79 straipsnis. Rašytinių įrodymų gražinimas
Byloje esantys rašytiniai įrodymai gali būti, juos pateikusių asmenų prašymu, gražinami jiems po to, kai teismo sprendimas įsiteisėja. Tuo atveju byloje turi būti paliekami teisėjo paliudyti rašytinių įrodymų nuorašai.

80 straipsnis. Daiktiniai įrodymai
Daiktiniai įrodymai yra daiktai, kurie savo ypatybėmis, ypatingomis savybėmis arba pačiu savo buvimu gali būti priemone turinčioms bylai reikšmės aplinkybėms nustatyti.

81 straipsnis. Asmens, prašančio išreikalauti daiktinį įrodymą, pareigos
Asmuo, prašantis teismą išreikalauti kurį nors daiktą kaip įrodymą iš dalyvaujančių ar nedalyvaujančių byloje asmenų, turi tą daiktą aprašyti, nurodyti pagrindą, kuriuo remiantis manoma, kad daiktas yra pas tą asmenį, ir aplinkybes, kurios gali būti nustatytos šiuo daiktiniu įrodymu.

82 straipsnis. Daiktinių įrodymų išreikalavimo ir pateikimo tvarka
Daiktiniai įrodymai, kurių teismas reikalauja iš įmonių, įstaigų, organizacijų ar asmenų, pasiunčiami teismo nustatytu terminu tiesiogiai teismui.

Teismas taip pat gali duoti prašančiam išreikalauti daiktinį įrodymą asmeniui liudijimą apie teisę gauti tą įrodymą, kad jis būtų pateiktas teismui.

Įmonės, įstaigos, organizacijos ar nedalyvaujantys byloje asmenys, neturėdami galimybės pateikti reikalaujamą daiktą arba negalėdami jo pateikti teismo nustatytu terminu, privalo pranešti apie tai teismui ir kartu nurodyti to priežastis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

83 straipsnis. Daiktinių įrodymų nepateikimo pasekmės

Jeigu nustatytu terminu neįvykdytas teismo reikalavimas pateikti daiktą, taip pat jeigu nustatytu terminu nepranešta teismui apie tai, kad negalima jo pateikti, dėl priežasčių, kurias teismas pripažino nesvarbiomis, kaltiesiems įmonių, įstaigų, organizacijų pareigūnams ar nedalyvaujantiems byloje asmenims gali būti skiriama iki 300 litų bauda. Baudos paskyrimas neatleidžia atitinkamų asmenų nuo pareigos pateikti teismo reikalaujamą daiktą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

84 straipsnis. Daiktinių įrodymų laikymo tvarka

Daiktiniai įrodymai laikomi byloje arba pagal specialų apyrašą perduodami į teismo daiktinių įrodymų saugojimo kamerą.

Daiktai, kurių negalima atgabenti į teismą, saugomi savo buvimo vietoje; jie turi būti smulkiai aprašomi, o reikalui esant, - užantspauduojami ir nufotografuojami.

Teismas imasi priemonių, kad daiktai būtų išsaugomi nepasikeitę.

85 straipsnis. Greit gendančių daiktinių įrodymų apžiūra

Produktus ir kitus greit gendančius daiktus teismas tuojau apžiūri. Apžiūrėjus šie produktai ir kiti daiktai gražinami tiems asmenims, iš kurių jie buvo gauti, arba perduodami įstaigoms, įmonėms ar organizacijoms, galinčioms sunaudoti juos pagal paskirtį. Pastaruoju atveju asmenims, nurodytiems šio kodekso 86 straipsnio pirmojoje dalyje, paskiau turi būti gražinami tos pačios rūšies ir kokybės daiktai arba atlyginama jų vertė kainomis, esančiomis atlyginimo momentu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

86 straipsnis. Priemonės, kurių imamasi daiktinių įrodymų atžvilgiu, teismo sprendimui įsiteisėjus

Teismo sprendimui įsiteisėjus, daiktiniai įrodymai gražinami tiems asmenims, iš kurių jie buvo gauti, arba perduodami tiems asmenims, kuriems teismas pripažino teisę į šiuos daiktus.

Daiktai, kurių asmenys pagal įstatymą negali turėti, perduodami atitinkamoms valstybinėms įstaigoms ar įmonėms.

Dokumentai, kurie yra daiktiniai įrodymai, paliekami prie bylos per visą jos saugojimo laiką arba perduodami suinteresuotoms įstaigoms, įmonėms, organizacijoms ar asmenims, jų prašymu.

Atskirais atvejais daiktiniai įrodymai, teismui juos apžiūrėjus ir ištyrus, gali būti iki bylos baigimo gražinami tiems asmenims, iš kurių jie buvo gauti, jeigu šie asmenys to prašo ir jeigu galima tokį prašymą patenkinti be žalos bylos išnagrinėjimui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

87 straipsnis. Ekspertizės darymas ir ekspertų skyrimas

Išaiškinti kylantiems, nagrinėjant bylą, klausimams, reikalaujantiems specialių žinių mokslo, meno, technikos ar amato srityje, teismas, taip pat teisėjas išsprendžia ekspertizės darymo klausimą ir, atsižvelgdamas į dalyvaujančių byloje asmenų nuomonę, skiria ekspertą arba paveda daryti ekspertizę atitinkamai ekspertizės įstaigai. Esant reikalui, gali būti skiriami keli ekspertai.

Ekspertu gali būti skiriamas kiekvienas asmuo, turintis reikiamas žinias išvadai duoti.

Ekspertizė daroma teisme arba ne teisme, jeigu tai reikalinga dėl tyrimo pobūdžio arba dėl to, kad tyrimo objekto negalima atgabenti į teismą arba sunku jį ten atgabenti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

88 straipsnis. Klausimai ekspertui

Kiekvienas dalyvaujantis byloje asmuo turi teisę pateikti teismui ar teisėjui klausimus, kuriais turi būti gauta eksperto išvada. Klausimus, kuriais reikalaujama eksperto išvados, galutinai nustato teismas ar teisėjas. Klausimų, kuriuos pasiūlė dalyvaujantys byloje asmenys, atmetimą teismas ar teisėjas privalo motyvuoti.

89 straipsnis. Eksperto pareigos ir teisės

Paskirtas ekspertu asmuo privalo, teismo šaukiamas, atvykti ir duoti objektyvią išvadą jam iškeltais klausimais.

Jeigu tai reikalinga išvadai duoti, ekspertas turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, būti, teismui nagrinėjant bylą, duoti šalims, tretiesiems asmenims, liudytojams klausimus, prašyti teismą pateikti jam papildomą medžiagą.

Ekspertas turi teisę atsisakyti duoti išvadą, jeigu jis laiko, kad pateiktoji jam medžiaga yra nepakankama išvadai duoti arba kad jam iškeltas klausimas išeina iš specialių jo žinių ribų.

90 straipsnis. Eksperto atsakomybė

Už neatvykimą teismui šaukiant ar už atsisakymą duoti išvadą dėl priežasčių, kurias teismas pripažino nesvarbiomis, ekspertui gali būti skiriama iki 1000 litų bauda ar skiriamas iki vieno mėnesio areštas.

Už melagingos išvados davimą ekspertas atsako pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 293 straipsnį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

91 straipsnis. Eksperto išvada

Eksperto išvada pateikiama raštu ir išdėstoma ekspertizės akte. Ekspertizės akte turi būti smulkiai aprašomi atlikti tyrimai, jų pagrindu padarytos išvados ir pagrįsti atsakymai į teismo iškeltus klausimus.

Jeigu, darydamas ekspertizę, ekspertas nustato turinčių reikšmės bylai aplinkybių, dėl kurių jam nebuvo iškelta klausimų, jis turi teisę dėl šių aplinkybių duoti savo išvadą.

Jeigu byloje yra paskirti keli ekspertai, jie, prieš duodami išvadą, tarpusavyje pasitaria. Jeigu ekspertai prieina bendrą išvadą, tai ją pasirašo visi ekspertai. Ekspertai, kurie nesutinka su kitais ekspertais, surašo savo išvadą skyrium.

92 straipsnis. Eksperto išvados įvertinimas

Eksperto išvada teismui neprivaloma ir įvertinama pagal šio kodekso 65 straipsnyje nustatytas taisykles. Tačiau teismo nesutikimas su eksperto išvada turi būti motyvuojamas bylos sprendime ar nutartyje.

93 straipsnis. Teisminiai pavedimai

Prireikus surinkti įrodymus kitame mieste arba rajone, nagrinėjantis bylą teismas paveda atitinkamam teismui atlikti tam tikrus procesinius veiksmus.

94 straipsnis. Nutartis dėl teismo pavedimo

Nutartyje dėl teismo pavedimo trumpai išdėstoma nagrinėjamos bylos esmė, nurodomos aplinkybės, kurias reikia išaiškinti, įrodymai, kuriuos turi surinkti vykdančias pavedimą teismas. Ši nutartis yra privaloma teismui, kuriam ji adresuojama, ir turi būti įvykdyta ne vėliau kaip per dešimt dienų.

95 straipsnis. Teismo pavedimo įvykdymo tvarka

Teisminis pavedimas įvykdomas teismo posėdyje pagal šio kodekso nustatytas taisykles. Dalyvaujantiems byloje asmenims pranešama apie posėdžio vietą ir laiką, tačiau jų neatvykimas nekliudo įvykdyti pavedimą.

Protokolai ir visa, vykdančiam pavedimą, surinkta medžiaga tuojau pasiunčiama nagrinėjančiam bylą teismui.

Jeigu liudytojai, kurie davė parodymus pavedimą vykdančiam teismui, atvyksta į teismą, nagrinėjančią bylą, jie gali būti teismo apklausiami bendra tvarka.

96 straipsnis. Įrodymų užtikrinimo pagrindai

Asmenys, kurie turi pagrindo bijoti, kad pateikti jiems reikalingus įrodymus paskiau pasidarys negalima arba sunku, gali prašyti teismą tiek prieš pareiškimo padavimą, tiek ir padavus jį, užtikrinti šiuos įrodymus.

Įrodymus, reikalingus vesti byloms užsienio valstybių organuose, užtikrina notarų biurais šio kodekso nustatyta įrodymų užtikrinimo tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. [VIII-2571](#), 75.03.26, Žin., 1975, Nr.9-72

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

97 straipsnis. Įrodymus užtikrinantys organai
Įrodymus užtikrina tas teismas, kurio veiklos rajone yra užtikrintinas įrodymas.

98 straipsnis. Pareiškimo dėl įrodymų užtikrinimo turinys

Pareiškime dėl įrodymų užtikrinimo turi būti nurodoma: antroji šalis, jeigu ji žinoma; įrodymai, kuriuos reikia užtikrinti; aplinkybės, kurias turi patvirtinti įrodymas; priežastys, dėl kurių pareiškėjas prašo užtikrinti įrodymus, taip pat byla, kuriai reikalingi užtikrinamieji įrodymai.

99 straipsnis. Įrodymų užtikrinimo tvarka

Įrodymus užtikrina teismas ar teisėjas pagal šio kodekso nustatytas taisykles. Dėl įrodymų užtikrinimo teismas ar teisėjas priima nutartį, kurioje nurodo jos įvykdymo tvarką ir būdą. Tais atvejais, kai asmuo, nepateikęs ieškininio pareiškimo, prašo įrodymų užtikrinimo, teismas ar teisėjas, užtikrindamas įrodymus, paskiria ne ilgesnį kaip trijų dienų terminą ieškininiam pareiškimui pateikti. Per teismo nustatytą terminą nepateikus ieškininio pareiškimo, teismas nutartimi panaikina įrodymų užtikrinimo priemones. Užtikrindamas įrodymus, teismas ar teisėjas gali pareikalauti, kad užtikrinimo prašantis asmuo pateiktų užstatą, kuriuo būtų galima atlyginti nuostolius, atsiradusius dėl įrodymų užtikrinimo. Jeigu per teismo ar teisėjo nustatytą terminą ieškininis pareiškimas nepateikiamas ir asmuo, patyręs nuostolių dėl įrodymų užtikrinimo, nepareiškia ieškinio dėl jų atlyginimo, užstatas po trisdešimt dienų gražinamas jį pateikusiam asmeniui. Įrodymų užtikrinimo klausimus teismas ar teisėjas sprendžia be žodinio nagrinėjimo.

Protokolai ir visa medžiaga, surinkta įrodymų užtikrinimo tvarka, pasiunčiami nagrinėjančiam bylą teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

100 straipsnis. Teismo nutarties, kuria atsisakoma užtikrinti įrodymus, apskundimas

Dėl teismo nutarties, kuria atsisakoma užtikrinti įrodymus, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Šeštasis skirsnis TEISMO IŠLAIDOS

101 straipsnis. Teismo išlaidos

Teismo išlaidas sudaro žyminis mokestis ir išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

102 straipsnis. Atleidimas nuo žyminio mokesčio

Bylose, kurias nagrinėja teismai, nuo žyminio mokesčio atleidžiami:

1) ieškovai - bylose dėl gražinimo į darbą, dėl atlyginimo už darbą išieškojimo ir kitų reikalavimų, atsirandančių iš darbo teisinių santykių;

2) ieškovai ir pareiškėjai - bylose dėl alimentų išieškojimo;

3) ieškovai - už ieškinius dėl žalos, padarytos juos suluošinus ar kitaip sužalojus sveikatą, taip pat netekus maitintojo (jam mirus), atlyginimo;

4) ieškovai - už ieškinius dėl nusikaltimų padarytos materialinės žalos atlyginimo;

5) valstybinio socialinio draudimo fondo įstaigos - už ieškinius bylose dėl permokėtų pašalpų ir pensijų išieškojimo, taip pat dėl socialinio draudimo įmokų ir netesybų išieškojimo iš visų ūkio subjektų ir už regresinius ieškinius dėl pensijų ir pašalpų, mokamų nukentėjusiajam, išieškojimo iš kaltų asmenų;

6) policija - už pareiškimus dėl skolininko paieškos išlaidų išieškojimo;

7) valstybinės mokesčių inspekcijos - už pareiškimus dėl mokesčių ir kitų įmokų į biudžetą išieškojimo ir už pareiškimus ypatingosios teisenos bylose;

8) Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė - už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus;

9) Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerija ir jai pavaldžios organizacijos - už pareiškimus dėl nuostolių, padarytų teršiant aplinką, visų rūšių gyvūnijai ir augalijai, įskaitant mišką bei kraštovaizdį, be leidimų ir neracionaliai naudojant gamtos išteklius, išieškojimo;

10) prokurorai ir jų pavaduotojai, valstybinio valdymo institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų susivienijimai, fiziniai asmenys - už įstatymų nustatytais atvejais teismui pateikiamus pareiškimus dėl valstybės ir kitų asmenų teisių bei įstatymų saugomų interesų gynimo;

11) šalys - ginčiuose, susijusiuose su žalos, padarytos asmeniui dėl neteisėto nuteisimo, neteisėto laikino sulaikymo ar neteisėto suėmimo paskyrimo baudžiamojo proceso metu, neteisėto sulaikymo, arešto ar pataisos darbų neteisėto paskyrimo administracinio proceso metu, taip pat ginčiuose dėl žalos, padarytos fiziniam ar juridiniam asmeniui pareigūnų, valdininkų ir kitų tarnautojų, einančių tarnybines pareigas, neteisėtais veiksmais ar neveikimu, atlyginimu;

12) šalys - už apeliacinius skundus santuokos nutraukimo bylose, išskyrus sprendimo dalį dėl turto padalijimo, o atsakovai - dėl alimentų išieškojimo;

13) asmenys, pagal įstatymus atleisti nuo žyminio mokesčio mokėjimo, - už apeliacinius ir kasacinius skundus;

14) šalys - už atskiruosius skundus;

15) kainų ir kontrolės institucijos - už ieškinius dėl neteisėtai (pažeidus kainodaros tvarką) gautų pajamų;

16) savivaldybės - už ieškinius dėl lėšų išieškojimo į biudžetą;

17) Lietuvos Respublikos kultūros paveldo inspekcija - už ieškinius dėl žalos atlyginimo už istorijos ir kultūros paminklų žalą ar naikinimą;

18) šalys - už ieškinius dėl prarasto turto dėl politinių represijų;

19) butų fondą eksploatuojančios savivaldybių ir kitos valstybinį butų fondą valdančios organizacijos - už pareiškimus išieškant buto nuomos mokesčio ir mokesčio už komunalines paslaugas įsiskolinimą;

20) Lietuvos Respublikos įmonių rejestro tvarkytojas, įgaliotos vidaus reikalų įstaigos - bylose dėl baudų už pasikeitusių įmonės registravimo duomenų ir dokumentų nepateikimą skyrimo, už įmonių dokumentų įforminimo pažeidimus bei bylose dėl įregistruotos, bet neveikiančios įmonės likvidavimo;

21) Lietuvos Respublikos Seimas, Vyriausybė, Finansų ministerija, savivaldybių tarybos ir jų padaliniai - bylose, kai jie gina valstybės, Seimo, Vyriausybės ar savivaldybių interesus;

22) miškų urėdijos, nacionaliniai parkai - už pareiškimus dėl žalos, padarytos miško pažaidomis visuose Lietuvos Respublikos miškuose, bei žalos medžioklės ūkiui išieškojimo;

23) nacionaliniai ir regioniniai parkai - už pareiškimus dėl žalos, padarytos gamtos ir kultūros objektams, išieškojimo;

24) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija - už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus;

25) muitinės įstaigos - bylose dėl muitų ir kitų muitinės kompetencijai priskirtų įmokų į valstybės biudžetą išieškojimo ir už pareiškimus ypatingosios teisenos bylose;

26) neteko galios;

27) neteko galios;

28) neteko galios;

29) šalys - bylose, kylančiose iš administracinių teisinių santykių;

30) šalys - už pareiškimus dėl asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniumi;

30) šalys – už pareiškimus dėl asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniumi, taip pat už pareiškimus dėl nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksniumi;]

31) pareiškėjai - už prarastos teismo ar vykdomosios bylos atstatymą;

32) Lietuvos bankas ir akcinė bendrovė Turto bankas - už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus;

33) komerciniai bankai, draudimo įmonės (draudikai), kuriems yra paskirtas laikinasis administratorius ar dėl kurių įstatymų nustatyta tvarka paduotas pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškelimo, ar kuriems yra iškeltos bankroto bylos - bylose dėl turto išieškojimo;

34) daugiabučių namų savininkų, gyvenamųjų namų statybos bendrijos ir jų nariai - ginčiuose tarp bendrijos ir nario, tarp bendrijos ir fizinio asmens, tarp bendrijų ir energijos tiekėjų bei kitų komunalinių paslaugų teikėjų, tarp bendrijų ir rangovų;

35) įmonė, kuriai iškelta restruktūrizavimo ar bankroto byla arba kurioje vykdoma neteisminė bankroto procedūra, – bylose dėl turto išieškojimo ir dėl sandorių pripažinimo negaliojančiais;

36) elektros ir šilumos energiją bei dujas tiekiančios įmonės - už ieškinius dėl skolų ir delspinigių už tiekiamą elektros ir šilumos energiją bei dujas išieškojimo;

37) Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės - už ieškinius dėl baudų ir delspinigių išieškojimo;

38) valstybės įmonė Valstybės turto fondas - už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus;

39) fiziniai asmenys, kurie Vyriausybės nustatyta tvarka pripažinti socialiai remtinais;

40) Žemės ūkio ministerija - bylose dėl lėšų išieškojimo iš Paramos žemės ūkiui, Ūkininkų rėmimo, Kaimo rėmimo ir kitų fondų bei už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus bylose dėl nesumokėtų už patiektą žemės ūkio produkciją sumų išieškojimo Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka;

41) UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas – už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus dėl lėšų išieškojimo pagal suteiktas garantijas atgręžtine tvarka;

42) Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos - už pareiškimus dėl bankroto bylos iškelimo;

43) valstybės įmonė Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra – už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus bylose dėl lėšų išieškojimo pagal pavedimo sutartis ir žaliavų, perdirbtos žemės ūkio produkcijos ir maisto produktų pirkimo – pardavimo sutartis;

44) teismo antstolių kontoros prie apylinkės teismų - už ieškinius ir pareiškimus teismui, susijusius su sprendimų vykdymu;

45) pareiškėjai ir ieškovai - už skundus dėl atlikto notarinio veiksmo arba atsisakymo atlikti notarinį veiksma, už ieškinius dėl reikalavimo, pagrįsto atliktu notariu veiksmu;

46) Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija - už ieškinius, apeliacinius ir kasacinius skundus;

[1 dalis papildoma 47 ir 48 punktais nuo 2001 m. liepos 1 d.:

47) pareiškėjai – už pareiškimus, paduodamus šio kodekso trisdešimt trečiojo⁽⁴⁾ skirsnio nustatyta tvarka;

48) sutuoktiniai – už pareiškimus nutraukti santuoką jų bendru sutikimu (Civilinio kodekso 3.51 straipsnis).]

Teismas ar teisėjas, atsižvelgdamas į turtinę fizinio asmens padėtį, turi teisę iš dalies atleisti jį nuo žyminio mokesčio. Prašymas iš dalies atleisti fizinį asmenį nuo žyminio mokesčio mokėjimo turi būti motyvuotas. Prie prašymo turi būti pridedami įrodymai, patvirtinantys dalinio atleidimo nuo žyminio mokesčio būtinumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-908, 95.05.30, Žin., 1995, Nr.51-1244 (95.06.21)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. I-1026, 95.07.05, Žin., 1995, Nr.59-1482 (95.07.19)
Nr. I-1139, 95.12.19, Žin., 1995, Nr.106-2354 (95.12.29)
Nr. I-1148, 95.12.20, Žin., 1995, Nr.107-2397 (95.12.30)
Nr. I-1458, 96.07.10, Žin., 1996, Nr.73-1744 (96.07.31)
Nr. I-1607, 96.11.05, Žin., 1996, Nr.110-2506 (96.11.15)
Nr. VIII-200, 97.04.29, Žin., 1997, Nr.39-952 (97.05.07)
Nr. VIII-466, 97.10.21, Žin., 1997, Nr.99-2503 (97.10.31)
Nr. VIII-485, 97.11.04, Žin., 1997, Nr.104-2619 (97.11.19)
Nr. VIII-511, 97.11.13, Žin., 1997, Nr.108-2730 (97.11.28)
Nr. VIII-761, 98.06.02, Žin., 1998, Nr.55-1517 (98.06.17)
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)
Nr. VIII-1135, 99.04.08, Žin., 1999, Nr.36-1065 (99.04.23)
Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)
Nr. VIII-1732, 00.06.15, Žin., 2000, Nr.54-1555 (00.07.05)
Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)
Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

103 straipsnis. Žyminio mokesčio sumokėjimo atidėjimas ir išskaidymas

Teismas ar teisėjas, atsižvelgdamas į turtinę asmenų padėtį, gali atidėti ne ilgesniam kaip iki šešių mėnesių terminui ar išskaidyti žyminio mokesčio sumokėjimą. Prašymas dėl žyminio mokesčio mokėjimo atidėjimo ar išskaidymo turi būti motyvuotas. Prie prašymo turi būti pridedami įrodymai, įrodantys žyminio mokesčio atidėjimo ar išskaidymo būtinumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

104 straipsnis. Žyminio mokesčio dydis

Kiekvienas ieškininis pareiškimas, pradinis ar priešinis pareiškimas, pareiškimas dėl ikisutartinių ginčų, trečiojo asmens, pareiškusio savarankišką reikalavimą dėl ginčo dalyko, pareiškimas jau pradėtoje byloje, pareiškimas (skundas) ypatingosios teisenos byloje, taip pat pareiškimas apylinkės teismo hipotekos skyriui apmokamas tokio dydžio žyminiu mokesčiu:

- 1) turtiniuose ginčiuose - 5 procentai ieškinio kainos, bet ne mažiau kaip 20 litų;
- 2) santuokos nutraukimo byloje - 100 litų;

[2 punkto redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

2) gyvenimo skyrium (separacijos) byloje – 50 litų, santuokos nutraukimo byloje, išskyrus atvejus, nurodytus šio kodekso 102 straipsnio 48 punkte ir šio straipsnio 1 dalies 5 punkte, – 100 litų;.]

3) santuokos nutraukimo byloje, kai abu sutuoktiniai ar vienas iš jų santuoką nutraukia pakartotinai - 200 litų;

[3 punkto redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

3) gyvenimo skyrium (separacijos) byloje, kai abiem sutuoktiniams ar vienam iš jų gyvenimas skyrium nustatomas pakartotinai, – 150 litų, santuokos nutraukimo byloje, kai abu sutuoktiniai ar vienas iš jų santuoką nutraukia pakartotinai, – 200 litų;.]

4) ieškiniai dėl turto padalijimo santuokos nutraukimo byloje apmokami pagal šio straipsnio 1 punkte nustatytą taisyklę;

5) santuokos nutraukimo byloje, kai asmuo nustatyta tvarka pripažintas nežinia kur esančiu arba neveiksniu dėl psichinės ligos ar silpnaprotystės arba kai asmuo nuteistas laisvės atėmimu ne mažiau kaip trejiems metams - 20 litų;

[5 punkto redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

5) santuokos nutraukimo vieno sutuoktinio pareiškimu bylose (Civilinio kodekso 3.55 straipsnis) – 20 litų;]

6) bylose dėl gyvenamųjų patalpų nuomos sutarties pakeitimo ar nutraukimo, išskeldinimo iš gyvenamųjų patalpų, dėl termino priimti palikimą pratęsimo - 50 litų;

7) bylose dėl negyvenamųjų patalpų nuomos sutarties pakeitimo ar nutraukimo, išskeldinimo iš negyvenamųjų patalpų - 300 litų;

8) dėl arešto turtui panaikinimo ir neturtinio pobūdžio (arba pagal neįkainotinus ieškinius) bylose, taip pat už pareiškimus (skundus) ypatingosios teisenos bylose bei pareiškimus apylinkės teismo hipotekos skyriui (išskyrus pareiškimus dėl įkeitimų įregistravimo ir klaidų hipotekos registre taisymo) - 50 litų;

9) bylose dėl garbės ir orumo gynimo, dėl moralinės žalos atlyginimo - 100 litų;

10) bylose dėl reikalavimų, kylančių iš autoriaus teisių į mokslo, meno, literatūros kūrinius, išradimus, pramoninius pavyzdžius, prekių ženklus ir kitus intelektualinės veiklos produktus, - 100 litų;

11) dėl ikisutartinių ginčų - 300 litų. Už pareiškimus, paduotus šio kodekso dvidešimtojo⁽¹⁾ skirsnio nustatyta tvarka, mokami žyminiai mokesčiai 50 procentų tarifo, apmokėtino paduodant ieškininį pareiškimą turtiniuose ginčiuose.

[1 dalies papildoma 12 punktu nuo 2001 m. liepos 1 d.:

12) už kreipimąsi dėl turto apyrašo sudarymo, kai palikimas priimamas pagal apyrašą, – 20 litų.]

Už apeliacinius skundus dėl teismo sprendimų mokami žyminiai mokesčiai 50 procentų tarifo, apmokėtino paduodant ieškininį pareiškimą (pareiškimą ar skundą ypatingosios teisenos bylose), o turtiniuose ginčiuose - apskaičiuoto pagal ginčijamą sumą.

Už kasacinius skundus žyminis mokestis imamas:

1) bylose, kurios nebuvo nagrinėjamos apeliacine tvarka, - tokio pat dydžio kaip ir už apeliacinius skundus;

2) bylose, kurios buvo nagrinėjamos apeliacine tvarka, taip pat už kasacinius skundus dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių - pusė sumos, nurodytos šio straipsnio antroje dalyje, o turtiniuose ginčiuose - apskaičiuotos pagal ginčijamą sumą.

Už prašymus teikti kasacinius teikimus žyminis mokestis imamas tokio pat dydžio kaip už kasacinius skundus.

Už pakartotinį teismo sprendimo, nuosprendžio, nutarties ar kitokio teismo nutarimo nuorašo išdavimą imamas 10 litų ir 1 lito - už nuorašo kiekvieno puslapio paruošimą žyminis mokestis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-586, 97.12.23, Žin., 1997, Nr.118-3044 (97.12.27)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1161, 99.05.04, Žin., 1999, Nr.43-1360 (99.05.19)

Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

104⁽¹⁾ straipsnis. Teismo išlaidų, sprendimų vykdymo išlaidų ir teismo baudų indeksavimas

Šiame kodekse numatytas teismo išlaidas, sprendimų vykdymo išlaidas ir teismo baudas, išskyrus apskaičiuojamas procentais, teismai indeksuoja atsižvelgdami į ketvirčio vartojimo kainų indeksą, jeigu šis didesnis negu 110.

Taikytinas indeksas apskaičiuojamas laikotarpiui nuo įstatymo, kuriame nustatytos teismo išlaidos, sprendimų vykdymo išlaidos ir teismo baudos, įsigaliojimo mėnesio iki kiekvieno ketvirčio pradžios.

Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbia teismų taikomus indeksus "Valstybės žiniuose" kartą per ketvirtį.

Paskelbtas indeksas taikomas nuo ketvirčio antrojo mėnesio 1 dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

105 straipsnis. Ieškinio kaina

Ieškinio kaina nustatoma šitaip:

- 1) bylose dėl pinigų išieškojimo - pagal ieškomąją sumą;
- 2) bylose dėl turto išreikalavimo - pagal ieškomojo turto vertę;
- 3) bylose dėl alimentų išieškojimo - pagal bendrą išmokų už vienerius metus sumą;
- 4) bylose dėl terminuotų išmokų ar davimų - pagal bendrą visų išmokų ar davimų sumą, bet ne daugiau kaip už trejus metus;
- 5) bylose dėl neterminuotų arba iki gyvos galvos išmokų ar davimų - pagal bendrą išmokų ar davimų už trejus metus sumą;
- 6) bylose dėl išmokų ar davimų sumažinimo arba padidinimo - pagal sumą, kuria sumažinamos arba padidinamos išmokos ar davimai, bet ne daugiau kaip už vienerius metus;
- 7) bylose dėl išmokų ar davimų nutraukimo - pagal bendrą likusių išmokų ar davimų sumą, bet ne daugiau kaip už vienerius metus;
- 8) bylose dėl nuomos sutarties nutraukimo prieš terminą - pagal išmokų už naudojimąsi turtu per likusį sutarties galiojimo laiką bendrą sumą, bet ne daugiau kaip už trejus metus;
- 9) bylose dėl nuosavybės teisių į pastatus - pagal pastato vertę, bet ne mažiau kaip pagal inventorizacinį jo įkainojimą;
- 10) jeigu ieškinys susideda iš kelių savarankiškų reikalavimų, - pagal bendrą visų reikalavimų sumą.

Ieškinio kainą nurodo ieškovas. Jeigu nurodytoji kaina aiškiai neatitinka tikrosios ieškomojo turto vertės, ieškinio kainą nustato teisėjas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

106 straipsnis. Žyminio mokesčio primokėjimas

Jeigu ieškinio pareiškimo metu ieškinio kainą nustatyti sunku, tai žyminio mokesčio dydį preliminariškai nustato teisėjas, o paskiau papildomai paimamas mokestis pagal ieškinio kainą, kurią nustato teismas, išspręsdamas bylą.

Jeigu ieškininiai reikalavimai padidinami, tai trūkstanta mokesčio suma primokama sutinkamai su padidinta ieškinio kaina.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

107 straipsnis. Žyminio mokesčio grąžinimas

Sumokėtas žyminis mokestis arba jo dalis grąžinami:

- 1) kai sumokėta daugiau mokesčio negu reikia pagal įstatymą;
- 2) kai atsisakoma priimti ieškininį pareiškimą, prašymą bei skundą arba jie grąžinami be sprendimo;
- 3) bylą nutraukus, kai ji nenagrinėtina teisme arba kai ieškovas nesilaikė tos kategorijos byloms nustatytos ginčo išankstinio neteisminio sprendimo tvarkos ir nebegalima šia tvarka pasinaudoti;
- 4) ieškinį palikus nenagrinėtą, kai ieškovas nesilaikė tos kategorijos byloms nustatytos ginčo išankstinio neteisminio sprendimo tvarkos ir dar galima pasinaudoti šia tvarka, taip pat kai ieškinį pareiškė neveiksnius asmuo;
- 5) sustabdžius bylą šio kodekso 239 straipsnio 5 punkto ar 396 straipsnio pirmosios dalies 8 punkto pagrindais;
- 6) kai yra priimta teismo nutartis iškelti bankui bankroto bylą ir sustabdžius bylas dėl kreditorių pinigų išieškojimo;
- 7) kai atsisakoma priimti apeliacinį arba kasacinį skundą.

Žyminį mokesčių grąžina valstybinė mokesčių inspekcija, remdamasi teismo ar teisėjo nutartimi, jeigu pareiškimas paduotas teismui ne vėliau kaip per dvejus metus nuo tos dienos, kurią priimta teisėjo nutartis atsisakyti priimti pareiškimą ar jį grąžinti, taip pat teismo nutartis nutraukti bylą ar pareiškimą palikti nenagrinėtą. Jeigu grąžinamas permokėtas žyminis mokeskis, tai šis terminas skaičiuojamas nuo teismo sprendimo, nutarties ar nutarimo įsiteisėjimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-1148, 95.12.20, Žin., 1995, Nr.107-2397 (95.12.30)
Nr. I-1166, 95.12.29, Žin., 1995, Nr.107-2412 (95.12.30)
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

108 straipsnis. Išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu

Prie išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, priskiriamos:

- 1) sumos, išmokėtos liudytojams, ekspertams ir ekspertinėms organizacijoms;
- 2) išlaidos, susijusios su vietos apžiūra;
- 3) atsakovo paieškos išlaidos;
- 4) išlaidos, susijusios su teismo sprendimo vykdymu.
- 5) pašto išlaidos, susijusios su bylų, šaukimų, pranešimų, dokumentų ir jų nuorašų, išrašų, kopijų siuntimu;

6) išlaidos, susijusios su paskelbimu spaudoje apie bylos nagrinėjimo laiką ir vietą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

109 straipsnis. Sumos, išmokėtinos liudytojams, ekspertams ir vertėjams

Liudytojams, ekspertams, vertėjams už jų atitraukimą nuo darbo ar įprasto užsiėmimo teismas apmoka už kiekvieną dėl teismo iškvietimo sugaištą dieną.

Ekspertams apmokama už ekspertizės darymą, vertėjams - už vertimą.

Liudytojams, ekspertams ir vertėjams atlyginamos jų turėtos dėl atvykimo į teismą, važiavimo bei patalpos nuomojimo išlaidos ir išmokami dienpinigiai.

Ekspertams ir vertėjams šios išlaidos neišmokamos, jei ekspertizės darymas ar vertimas yra jų tarnybinė pareiga.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

110 straipsnis. Liudytojams, ekspertams ir ekspertinėms organizacijoms išmokėtinų sumų, vietos apžiūros išlaidų paėmimas iš šalių

Sumas, išmokėtinas liudytojams, ekspertams ir ekspertinėms organizacijoms, vietos apžiūros išlaidas iš anksto įmoka ta šalis, kuri pareiškė atitinkamą prašymą.

Jeigu nurodytus prašymus pareiškė abi šalys arba jeigu liudytojai bei ekspertai šaukiami, ekspertizė ir vietos apžiūra daroma teismo iniciatyva, tai reikalaujamas sumas įmoka šalys lygiomis dalimis.

Šiame straipsnyje nurodytos sumos įmokamos į teismo specialiąją sąskaitą. Šalis, atleista nuo teismo išlaidų mokėjimo, šiame straipsnyje nurodytų sumų neįmoka.

Šio kodekso 109 straipsnyje nurodytų išmokėtinų sumų, taip pat šiame straipsnyje nurodytų įmokėtinų sumų dydžius nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

111 straipsnis. Liudytojams, vertėjams, ekspertams ir ekspertinėms organizacijoms priklausančių sumų išmokėjimas

Sumas, priklausančias liudytojams, ekspertams ir vertėjams, teismas išmoka, jiems atlikus savo pareigas.

Sumas, priklausančias ekspertinėms organizacijoms už ekspertizę, teismas išmoka pagal pateiktą sąskaitą.

Šios sumos išmokamos iš teismo specialiosios sąskaitos nepriklausomai nuo to, ar jos paimamos iš šalių.

Vertėjams už vertimus priklausančias sumas teismas išmoka iš tam skirtų biudžeto lėšų.

Sumos, išmokėtos liudytojams, ekspertams ir ekspertinėms organizacijoms, vietos apžiūros išlaidos, kurių neįmokėjo šalys šio kodekso 110 straipsnyje nustatyta tvarka, priteisiamos į teismo specialiąją sąskaitą iš šalies, kurios nenaudai priimtas sprendimas, arba iš šalių proporcingai patenkintų ir atmestų reikalavimų dydžiui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

111⁽¹⁾ straipsnis. Teismo specialioji sąskaita

Teismo specialioji sąskaita atidaroma banke pagal teismo buvimo vietą. Specialiojoje sąskaitoje atliekamos piniginės operacijos pagal šio kodekso 110, 111 ir 111⁽²⁾ straipsnius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)

111⁽²⁾ straipsnis. Užmokestis už bylos medžiagos ar jos dalies kopijavimą

Už kiekvieną bylos medžiagos 1 puslapio kopiją į teismo specialiąją sąskaitą turi būti mokamas užmokestis, kurio dydį nustato Teisingumo ministerija.

Lėšos, gautos už bylos medžiagos kopijavimą, panaudojamos kopijavimo technikai įsigyti ir kitoms kopijavimo išlaidoms apmokėti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)

112 straipsnis. Teismo išlaidų paskirstymas tarp šalių

Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas išlaidas, teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo teismo išlaidų mokėjimo į valstybės pajamas.

Šaliai, kurios iniciatyva iškviestas liudytojas davė parodymus, neturinčius reikšmės bylai, turėtas išlaidos, susijusios su jo iškvietimu, iš kitos šalies nepriteisiamos.

Jeigu ieškinys patenkintas iš dalies, šiame straipsnyje nurodytos išlaidos priteisiamos ieškovui proporcingai teismo patenkintų ieškininių reikalavimų dydžiui, o atsakovui - proporcingai teismo atmestų ieškininių reikalavimų daliai.

Šiame straipsnyje išdėstytos taisyklės taikomos taip pat ir tam žyminiam mokesčiui, kurį šalys įmoka, paduodamos apeliacinius ir kasacinius skundus.

Jeigu apeliacinės ar kasacinės instancijos teismas, neperduodamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia sprendimą arba priima naują sprendimą, tai jis atitinkamai pakeičia teismo išlaidų paskirstymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

112⁽¹⁾ straipsnis. Neteko galios nuo 1999 m. gegužės 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

113 straipsnis. Išlaidų advokato ar advokato padėjėjo ir kito atstovo pagalbai apmokėti atlyginimas

Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas dalyvavusio byloje advokato ar advokato padėjėjo ir kito atstovo pagalbai apmokėti - iki penkių procentų patenkintos ieškininių reikalavimų dalies, bet ne daugiau kaip nustatytoji taksa.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje išdėstytos taisyklės taikomos taip pat ir išlaidoms aukštesniame teisme stojusio advokato ar advokato padėjėjo ir kito atstovo pagalbai apmokėti.

Jeigu pagal nustatytą tvarką advokato ar advokato padėjėjo ir kito atstovo pagalba šaliai buvo suteikta neatlygintinai, teismas išieško nurodytą sumą į valstybės pajamas.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

114 straipsnis. Atlyginimo už darbo laiko sugaišinimą išieškojimas

Šalį, kuri nesąžiningai pareiškė nepagrįstą ieškinį ar ginčą prieš ieškinį arba sistemingai veikė prieš teisingą ir greitą bylos išnagrinėjimą ir išsprendimą, teismas gali įpareigoti sumokėti antrosios šalies nauda atlyginimą už šios faktinį darbo laiko sugaišinimą pagal vidutinį jos uždarbį, bet ne daugiau kaip penkis procentus patenkintos ieškininių reikalavimų dalies.

115 straipsnis. Teismo išlaidų ir kitų išlaidų paskirstymas, atsisakius nuo ieškinio ar sudarius taikos sutartį

Ieškovui atsisakius nuo ieškinio, atsakovas jo turėtų išlaidų neatlygina. Tačiau jeigu ieškovas nepalaiko savo reikalavimų dėl to, kad, pareiškus ieškinį, atsakovas geruoju juos patenkino, tai, ieškovo prašymu, teismas priteisia jam iš atsakovo visas ieškovo turėtas byloje teismo išlaidas ir išlaidas advokato pagalbai apmokėti.

Jeigu prokuroras, valstybinio valdymo institucijos, įmonės, įstaigos, organizacijos bei fiziniai asmenys atsisako nuo ieškinio, pareikšto kito asmens teisėms ir įstatymo saugomiems interesams ginti, teismas, išnagrinėjęs bylą to asmens reikalavimu šio kodekso 56 straipsnio antrojoje dalyje numatyta tvarka, išieško išlaidas, susijusias su bylos nagrinėjimu, ir žyminį mokestį bendrais pagrindais.

Jeigu šalys, sudarydamos taikos sutartį, nenumatė teismo išlaidų ir išlaidų advokato pagalbai apmokėti paskirstymo tvarkos, teismas išsprendžia tą klausimą sutinkamai su šio kodekso 112, 113 ir 117 straipsniais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

116 straipsnis. Teismo išlaidų atlyginimas šalims iš biudžeto lėšų

Jeigu visiškai ar iš dalies atmestas prokuroro, valstybinio valdymo institucijų, įmonių, įstaigų, organizacijų bei fizinių asmenų pradėjusių bylą kitų asmenų teisėms ir įstatymo saugomiems interesams ginti, ieškinys, tai atsakovui atlyginamos iš biudžeto lėšų jo turėtos išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu, pilnutinai ar proporcingai atmestai ieškovo ieškininių reikalavimų daliai.

Jeigu ieškinys atmestas, tai atsakovui, teismo patrauktam šio kodekso 37 straipsnio trečiojoje dalyje numatyta tvarka, jo turėtos išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu, atlyginamos iš biudžeto lėšų.

Jeigu patenkintas ieškinys dėl arešto turtui panaikinimo, tai ieškovui jo turėtos teismo išlaidos atlyginamos iš biudžeto lėšų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

117 straipsnis. Teismo išlaidų atlyginimas valstybei

Teismo turėtos ryšium su bylos nagrinėjimu išlaidos ir žyminis mokestis, nuo kurių mokėjimo ieškovas buvo atleistas, išieškomi iš atsakovo į valstybės pajamas proporcingai patenkintai ieškininių reikalavimų daliai.

Jeigu ieškinys atmestas, tai išlaidos, teismo turėtos ryšium su bylos nagrinėjimu, išieškomos į valstybės pajamas iš ieškovo, neatleisto nuo teismo išlaidų mokėjimo.

Jeigu ieškinys patenkintas iš dalies, o atsakovas atleistas nuo teismo išlaidų mokėjimo, tai išlaidos, teismo turėtos ryšium su bylos nagrinėjimu, išieškomos į valstybės pajamas iš ieškovo, neatleisto nuo teismo išlaidų mokėjimo, proporcingai atmestai jo ieškininių reikalavimų daliai.

Jeigu abi šalys atleistos nuo teismo išlaidų mokėjimo, tai išlaidos, teismo turėtos ryšium su bylos nagrinėjimu, apmokamos iš valstybės lėšų.

Tuo atveju, kai buvo paskelbta asmens, vengiančio mokėti priklausančias iš jo įmokas, paieška, teismas arba teisėjas išieško iš jo paieškos išlaidas į valstybės pajamas.

Skolininko paieškos išlaidų klausimą sprendžia teismas teismo posėdyje arba teisėjas, pranešus asmeniui, kuriam buvo paskelbta paieška. Tačiau šio asmens neatvykimas nekliudo bylos nagrinėjimui. Paieškos išlaidos išieškomos teismo arba teisėjo nutartimi.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

AT Prezidiumo Įsakas Nr. XI-2356, 88.05.30, Žin., 1988, Nr.17-160

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

118 straipsnis. Nutarčių, priimtų su teismo išlaidomis susijusiais klausimais, apskundimas

Dėl teismo arba teisėjo nutarties, priimtų su teismo išlaidomis susijusiais klausimais, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Atskiruosius skundus dėl teismo nutarčių, priimtų šio kodekso 102 straipsnio antrojoje dalyje ir 103 straipsnyje numatytais atvejais, gali pateikti tik asmenys, dėl kurių šios nutartys yra priimtų.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. XI-2356, 88.05.30, Žin., 1988, Nr.17-160

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Septintasis skirsnis

Pavadinimas pakeistas:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

TEISMO NUOBAUDOS

119 straipsnis. Teismo baudų skyrimas

Teismo baudas teismas skiria šiame kodekse numatytais atvejais ir jame numatyto dydžio.

Baudos, paskirtos įmonių, įstaigų, organizacijų pareigūnams, išieškomos iš asmeninių jų lėšų.

Nutarties skirti baudą nuorašas pasiunčiamas asmeniui, kuriam paskirta bauda.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

120 straipsnis. Baudos panaikinimas ar sumažinimas

Per dešimt dienų nuo nutarties nuorašo gavimo asmuo, kuriam paskirta bauda, gali prašyti teismą, paskyrusį baudą, panaikinti ar sumažinti ją. Tas pareiškimas nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus asmeniui, kuriam paskirta bauda. Tačiau šio asmens neatvykimas nekliudo išnagrinėti pareiškimą.

Dėl teismo nutarties, kuria pareiškimas panaikinti ar sumažinti baudą atmetamas, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

120⁽¹⁾ straipsnis. Areštas

Areštą teismas skiria šio kodekso 71, 90 ir 172 straipsniuose numatytais atvejais ir juose nustatytos trukmės.

Asmuo, kuriam paskirtas areštas, gali būti policijos sulaikytas teismo posėdžio salėje. Nutarties skirti areštą nuorašas įteikiamas jos priėmimo dieną asmeniui, kuriam paskirtas areštas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

120⁽²⁾ straipsnis. Arešto panaikinimas, jo trukmės sumažinimas, nuobaudos pakeitimas

Asmuo, kuriam paskirtas areštas, gali prašyti teismą, paskyrusį areštą, panaikinti areštą ar sumažinti jo trukmę, taip pat pakeisti areštą bauda. Tas prašymas ne vėliau kaip per tris dienas nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus asmeniui, kuriam paskirtas areštas. Tačiau šio asmens neatvykimas nekliudo išnagrinėti jo prašymą. Areštuotas asmuo teismo pareikalavimu policijos atvedamas į teismo posėdį.

Dėl teismo nutarties, kuria prašymas atmetamas, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Aštuntasis skirsnis PPROCESINIAI TERMINAI

121 straipsnis. Pasiruošimo civilinių bylų teismui nagrinėjimui ir jų išnagrinėjimo terminai

Pasiruošimas civilinių bylų teismui nagrinėjimui turi būti baigtas ne vėliau kaip per septynias dienas nuo pareiškimo priėmimo dienos. Išimtiniais atvejais itin sudėtingoms byloms, išskyrus šio straipsnio antrojoje ir trečiojoje dalyse dalyje nurodytas bylas, motyvuota teisėjo nutartimi šis terminas gali būti pratęstas iki dvidešimties dienų.

Pareiškimus dėl komercinio banko, kuriam paskirtas laikinasis administratorius ar iškelta bankroto byla, turto išieškojimo, sandorių pripažinimo negaliojančiais, dėl banko bankroto bylos iškėlimo ar dėl banko akcinio kapitalo sumažinimo pirmosios instancijos teismas turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 7 dienas nuo pareiškimo priėmimo dienos.

Bylas dėl alimentų išieškojimo, dėl atlyginimo žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu, ir dėl reikalavimų, kylančių iš darbo teisinių santykių, pirmosios instancijos teismas turi išnagrinėti, jeigu šalys yra tame pačiame mieste ar rajone, ne vėliau kaip per dešimt dienų, o kitais atvejais - ne vėliau kaip per dvidešimt dienų nuo pasiruošimo civilinių bylų teismui nagrinėjimui baigimo dienos.

Kitos civilinės bylos turi būti išnagrinėjamos ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pasiruošimo civilinių bylų teismui nagrinėjimui baigimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4417, 84.11.28, Žin., 1984, Nr.34-390

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. I-1026, 95.07.05, Žin., 1995, Nr.59-1482 (95.07.19)

Nr. I-1166, 95.12.29, Žin., 1995, Nr.107-2412 (95.12.30)

Nr. I-1168, 96.01.09, Žin., 1996, Nr.4-90 (96.01.12)

122 straipsnis. Procesinių terminų skaičiavimas

Procesiniai veiksmai atliekami įstatymo nustatytais terminais. Tais atvejais, kai procesinių terminų nėra nustatęs įstatymas, juos skiria teismas.

Terminai procesiniams veiksams atlikti apibrėžiami tikslia kalendorine data, arba nurodant įvykį, kuris būtina turi įvykti, arba laiko tarpu. Pastaruoju atveju veiksmas gali būti atliekamas per visą laiko tarpą.

Metais, mėnesiais, savaitėmis ar dienomis skaičiuojamo procesinio termino eiga prasideda rytojaus dieną po tos kalendorinės datos ar įvykio, kuriais apibrėžta jo pradžia.

123 straipsnis. Procesinių terminų pasibaigimas

Metais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą paskutinių termino metų mėnesį ir dieną. Mėnesiais skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą termino paskutinio mėnesio dieną. Jeigu metais ar mėnesiais skaičiuojamo termino pabaiga tenka tokiam mėnesiui, kuriame atitinkamos dienos nėra, tai terminas pasibaigia paskutinę to mėnesio dieną. Savaitėmis skaičiuojamas terminas pasibaigia atitinkamą termino paskutinės savaitės dieną.

Tais atvejais, kai paskutinė termino diena tenka ne darbo dienai, termino pasibaigimo diena laikoma po jos einanti darbo diena.

Procesinis veiksmas, kuriam atlikti nustatytas terminas, gali būti atliekamas iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos. Jeigu tas veiksmas turi būti atliktas teisme, tai terminas pasibaigia nustatytuojų tarnybinio darbo pabaigos metu.

Jeigu skundas, dokumentai ar pinigų sumos įteikti paštui ar telegrafui iki paskutinės termino dienos dvidešimt ketvirtos valandos, terminas nelaikomas praleistu.

124 straipsnis. Procesinių terminų praleidimo pasekmės

Teisė atlikti procesinius veiksmus išnyksta, pasibaigus įstatymo nustatytam ar teismo paskirtam jiems atlikti terminui. Skundai ir dokumentai, paduoti, pasibaigus tam terminui, grąžinami juos padavusiems asmenims.

125 straipsnis. Procesinių terminų sustabdymas

Visų nepasibaigusių procesinių terminų eiga sustabdoma, sustabdžius bylą. Terminų sustabdymas prasideda nuo to laiko, kada atsiranda aplinkybės, sudariusios pagrindą bylai sustabdyti. Nuo bylos atnaujinimo dienos procesiniai terminai eina toliau.

126 straipsnis. Procesinių terminų prailginimas

Teismo paskirti terminai gali būti teismo prailginami.

127 straipsnis. Procesinių terminų atstatymas

Asmenims, praleidusiems įstatymo nustatytą ar teismo paskirtą terminą dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta svarbiomis, praleistas terminas gali būti atstatomas.

Pareiškimas dėl praleisto termino atstatymo paduodamas teismui, kuriame reikėjo atlikti procesinį veiksmą, ir nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims. Tačiau šių asmenų neatvykimas nekliudo teismui išspręsti tą klausimą.

Paduodant pareiškimą dėl termino atstatymo, kartu turi būti atliekamas procesinis veiksmas (paduodamas skundas, dokumentai arba atliekami kiti veiksmai), kuriems atlikti praleistas terminas.

Dėl teismo nutarties, kuria atmetamas pareiškimas dėl praleisto procesinio termino atstatymo, gali būti duodamas atskiras skundas .

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Devintasis skirsnis TEISMO PRANEŠIMAI IR ŠAUKIMAI

128 straipsnis. Teismo šaukimai ir pranešimai

Dalyvaujantiems byloje asmenims ir atstovams teismo šaukimais ir pranešimais pranešama apie teismo posėdžio ar atskirų procesinių veiksmų atlikimo laiką ir vietą. Teismo šaukimais taip pat šaukiami į teismą liudytojai, ekspertai ir vertėjai.

Dalyvaujantiems byloje asmenims ir atstovams šaukimas turi būti įteikiamas tokiu apskaičiavimu, kad jie turėtų pakankamai laiko laiku atvykti į teismą ir pasiruošti bylai.

Asmeniui, kuriam pranešama arba kuris šaukiamas, šaukimas pristatomas šalies ar kito dalyvaujančio byloje asmens nurodytu adresu. Jeigu nurodytu adresu asmuo faktiškai negyvena, šaukimas gali būti pasiunčiamas į jo darbovietę.

Jeigu dalyvaujančio byloje asmens gyvenamoji ir darbo vietos nežinomos arba tapo nežinomos, taip pat bylose, kuriose yra daugiau kaip 10 dalyvaujančių asmenų, teismas dalyvaujančių byloje asmenų (asmens) prašymu ir sąskaita gali apie paskirtos bylos nagrinėjimo laiką ir vietą paskelbti spaudoje. Skelbimas turi būti išspausdintas vietiniam ir centriniame laikraščiuose ne vėliau kaip likus 14 dienų iki bylos nagrinėjimo dienos. Šiuo atveju laikoma, kad dalyvaujantiems byloje asmenims yra pranešta apie bylos nagrinėjimo laiką ir vietą. Skelbimo išspausdinimo diena laikoma šaukimo minėtiems asmenims įteikimo diena.

Jeigu dalyvaujančių byloje asmenų adresai yra žinomi ir šie asmenys dalyvavo teismo posėdyje, tai, atidėjus bylos nagrinėjimą, apie kitų teismo posėdžių laiką ir vietą šiems dalyvaujantiems byloje asmenims gali būti pranešama teismo pranešimais be gražintino teismui parašo apie pranešimo įteikimą. Pranešimo turinys turi atitikti Civilinio proceso kodekso 129 straipsnio pirmosios dalies reikalavimus. Dalyvaujantiems byloje asmenims pranešimas turi būti išsiųstas taip, kad jie turėtų pakankamai laiko atvykti į teismą ir pasiruošti bylai. Pranešimo nuorašas paliekamas byloje. Pranešimai pristatomi paštu ar per kurjerius. Šiuo atveju pranešimo išsiuntimas prilyginamas šaukimo įteikimui ir laikoma, kad minėtiems dalyvaujantiems byloje asmenims pranešta apie bylos nagrinėjimo laiką ir vietą.

Dalyvaujantys byloje asmenys privalo domėtis nagrinėjamos bylos eiga, iš anksto nurodyti priežastis ir pateikti įrodymus bei informuoti teismą apie negalėjimą dalyvauti teismo posėdyje, veikti už greitą ir teisingą bylos išnagrinėjimą.

Ieškovas ar pareiškėjas, negalėdamas pats dalyvauti teismo posėdyje, turi atsiųsti į teismo posėdį atstovą.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4634, 85.02.27, Žin., 1985, Nr.7-61
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)
Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)

129 straipsnis. Šaukimo turinys

Šaukime turi būti:

- 1) adresato pavadinimas;
- 2) teismo pavadinimas ir tikslus adresas;
- 3) teismo posėdžio ar atskiro procesinio veiksmo atlikimo vietos ir laiko nurodymas;
- 4) bylos, kurioje adresatas painformuojamas ar šaukiamas pavadinimas;
- 5) šaukiamojo ar painformuojamojo procesinės padėties nurodymas;
- 6) pasiūlymas dalyvaujantiems byloje asmenims, kad jie pateiktų visus savo turimus byloje įrodymus;
- 7) nurodymas, kad asmuo, priėmęs šaukimą ryšium su adresato nebuvimu, privalo, atsiradus pirmam galimui, įteikti jį adresatui;
- 8) neatvykimo pasekmių (71, 90, 181 ir 182 straipsniai) nurodymas.

Kartu su šaukimu teisėjas nusiunčia atsakovui ieškininio pareiškimo nuorašą, o reikiamais atvejais - pridėtų prie pareiškimo dokumentų nuorašus ir nustato terminą, per kurį atsakovas raštu privalo pateikti teismui savo atsiliepimą į ieškinį ir pateikti tiek atsiliepimo nuorašų, kiek yra byloje ieškovų. Atsiliepime atsakovas nurodo, ar sutinka, ar ne su pareikštu ieškiniu, taip pat ar dalyvaus bylą nagrinėjant teismo posėdyje. Jeigu atsakovas per teisėjo nustatytą terminą raštu nepateikia savo atsiliepimo į ieškinį, nepraneša apie tai, kad neatvyks, ir neatvyksta į teismo posėdį, teismas nagrinėja bylą jam nedalyvaujant. Jei yra laiko, teisėjas nusiunčia ieškovui gautą atsakovo rašytinio atsiliepimo į ieškinį nuorašą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

130 straipsnis. Šaukimų pristatymas

Šaukimai pristatomi paštu ar per kurjerius. Šaukimo įteikimo adresatui laikas pažymimas įteikiamajame šaukime ir grąžintiname teismui paraše apie šaukimo įteikimą.

Jeigu dalyvaujantis byloje asmuo sutinka, teisėjas gali įduoti jam šaukimą, kad jį įteiktų kitam asmeniui, kuriam pranešama ar kuris šaukiamas byloje. Asmuo, kuriam teisėjas paveda pristatyti šaukimą, privalo grąžinti teismui adresato parašą apie šaukimo gavimą.

Šio kodekso 128 straipsnyje nurodytiems asmenims, suinteresuotos šalies prašymu ir jos sąskaita, gali būti pranešama arba tie asmenys gali būti šaukiami taip pat ir telefonograma ar telegrama, kurios jiems įteikiamos pasirašytinai.

Parašas ar pranešimas apie šaukimo įteikimą grąžinamas teismui.

131 straipsnis. Šaukimų įteikimas

Šaukimas asmeniui įteikiamas jam pačiam pasirašytinai. Šaukimas, adresuotas įmonei, įstaigai, organizacijai, įteikiamas atitinkamam pareigūnui, kuris pasirašo, kad šaukimą gavo.

Jeigu pristatantis šaukimą asmuo neranda asmens, kuriam pranešama ar kuris šaukiamas byloje, jo gyvenamojoje vietoje arba darbo vietoje, tai šaukimas įteikiamas kuriam nors iš gyvenančių kartu su juo suaugusių šeimos narių, o jų nesant - butų eksploatavimo organizacijai, apylinkės (valsčiaus) viršaičiui ar darbovietės administracijai. Šiais atvejais priėmusis šaukimą asmuo privalo paraše apie šaukimo gavimą nurodyti savo pavardę, vardą, taip pat savo ryšį su adresatu arba einamąsias pareigas. Priėmusis šaukimą asmuo privalo, esant pirmai galimybei, tuojau įteikti jį adresatui.

Jeigu faktinė atsakovo buvimo vieta nežinoma, teismas pradeda nagrinėti bylą, gavus teisme šaukimą su užrašu, patvirtinančiu, kad jį gavo paskutinės žinomos atsakovo gyvenamosios vietos butų eksploatavimo organizacija arba apylinkės (valsčiaus) viršaitis.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

132 straipsnis. Atsisakymo priimti šaukimą pasekmės

Adresatui atsisakius priimti šaukimą, jį pristatantis asmuo atitinkamai atžymi šaukime, ir tas šaukimas grąžinamas teismui. Atžymą apie adresato atsisakymą priimti šaukimą ir apie atsisakymo motyvus patvirtina įteikiantis šaukimą asmuo ir kviestinis.

Adresato atsisakymas priimti šaukimą prilyginamas šaukimo jam įteikimui.

133 straipsnis. Pareiga pranešti apie adresą pasikeitimą bylos proceso metu

Dalyvaujantys byloje asmenys ir atstovai privalo pranešti teismui apie savo adresą pasikeitimą bylos proceso metu. Nesant tokio pranešimo, šaukimas siunčiamas paskutiniu teismui žinomu adresu ir laikomas įteiktu, nors adresatas tuo adresu nebegyventų.

Už įpareigojimo pranešti teismui apie savo adresą pasikeitimą bylos proceso metu nevykdymą teismas turi teisę byloje dalyvaujantiems asmenims ir atstovams skirti iki 50 litų baudą.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4634, 85.02.27, Žin., 1985, Nr.7-61

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

134 straipsnis. Atsakovo paieškos paskelbimas

Jeigu nežinoma atsakovo buvimo vieta byloje dėl alimentų išieškojimo ir dėl žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu, atlyginimo, teismas arba teisėjas privalo paskelbti atsakovo paiešką per policiją.

Jeigu nežinoma atsakovo buvimo vieta kitų kategorijų byloje, teismas gali paskelbti atsakovo paiešką, jei ieškovas įrodo, kad jis ėmėsi visų priemonių atsakovo gyvenamajai vietai nustatyti.

Atsakovo paieškos išlaidų išieškojimo klausimas sprendžiamas teismo sprendimu, kuriuo išspręsta byla.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

ANTRASIS SKYRIUS

PROCESAS PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISME

I. IEŠKININĖ TEISENA

Dešimtas skirsnis

TEISMINGUMAS

135 straipsnis. Civilinės bylos, teisingos apylinkės teismui

Žinybingas teismams civilines bylas nagrinėja apylinkės teismas, išskyrus bylas, nurodytas šio kodekso 136, 136⁽¹⁾ straipsniuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-652, 98.03.03, Žin., 1998, Nr.26-673 (98.03.18)

136 straipsnis. Civilinės bylos, teisingos apygardos teismams

Apygardos teismai, kaip pirmosios instancijos teismai, nagrinėja civilines bylas:

1) kurių ieškinio kaina didesnė kaip 100 tūkstančių litų, išskyrus sutuoktinių turto padalinimo bylas, kurios nagrinėjamos apylinkių teismuose;

2) kylančias iš intelektinės nuosavybės teisinių santykių;

3) neteko galios;

4) neteko galios;

5) neteko galios;

6) kurių viena šalis yra užsienio valstybė;

7) dėl įmonių bankroto ar restruktūrizavimo;

8) pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės ieškinius dėl piniginių sumų išieškojimo į valstybės biudžetą;

9) pagal banko laikinojo administratoriaus pareiškimą dėl banko akcinio kapitalo sumažinimo;

10) kitas civilines bylas, kurias pagal įstatymus turi nagrinėti apygardos teismai kaip pirmoji instancija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-908, 95.05.30, Žin., 1995, Nr.51-1244 (95.06.21)

Nr. I-1166, 95.12.29, Žin., 1995, Nr.107-2412 (95.12.30)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. VIII-848, 98.07.02, Žin., 1998, Nr.66-1911 (98.07.24)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)

136⁽¹⁾ straipsnis. Civilinės bylos, teisingos tik Vilniaus apygardos teismui

Tik Vilniaus apygardos teismas, kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėja civilines bylas:

1) neteko galios;

2) neteko galios;

3) neteko galios;

4) neteko galios;

- 5) neteko galios;
- 6) dėl išradimų patentavimo ir naudojimo, nurodytus Lietuvos Respublikos patentų įstatyme;
- 7) pagal užsienio valstybių piliečių prašymus įvaikinti Lietuvos Respublikos pilietį, taip pat pagal Lietuvos Respublikos piliečių prašymus įvaikinti užsienio valstybės pilietį, gyvenantį Lietuvos Respublikoje;
- 8) neteko galios;
- 9) neteko galios;
- 10) neteko galios;
- 11) neteko galios;
- 12) neteko galios;
- 13) neteko galios;
- 14) pagal Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymą – dėl Valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus sprendimų; ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia; ženklo registracijos panaikinimo; ženklo savininko teisių gynimo; ženklo pripažinimo plačiai žinomu Lietuvos Respublikoje;
- 15) neteko galios;
- 16) kitas civilines bylas, kurias pagal galiojančius įstatymus, kaip pirmosios instancijos teismas, turi nagrinėti tik Vilniaus apygardos teismas, taip pat bylas, kurios iki Teismų įstatymo įsigaliojimo buvo teisingos Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Straipsnio pakeitimai:

- Nr. VIII-652, 98.03.03, Žin., 1998, Nr.26-673 (98.03.18)
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)
Nr. VIII-1932, 00.09.19, Žin., 2000, Nr.85-2571 (00.10.11), įsigalioja nuo 2001.01.01
Nr. VIII-1982, 00.10.10, Žin., 2000, Nr.89-2746 (00.10.25), įsigalioja nuo 2001.01.01

136⁽²⁾ straipsnis. Neteko galios nuo 1998 m. liepos 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

- Nr. VIII-652, 98.03.03, Žin., 1998, Nr.26-673 (98.03.18)

136⁽³⁾ straipsnis. Bylos, teisingos administraciniam teismui

Administraciniai teismai nagrinėja bylas dėl žalos, padarytos fiziniam asmeniui ar organizacijai neteisėtai valstybės ar vietos savivaldos institucijų, įstaigų, tarnybų bei jų pareigūnų ir valdininkų veiksmais ar neveikimu viešojo valdymo srityje, atlyginimo.

Straipsnio pakeitimai:

- Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

137 straipsnis. Ieškinio pareiškimas pagal atsakovo gyvenamąją vietą

Ieškinys pareiškiamas teisme pagal atsakovo gyvenamąją vietą. Juridiniam asmeniui ieškinys pareiškiamas pagal juridinio asmens organo buveinę.

138 straipsnis. Teisingumas pagal ieškovo pasirinkimą

Ieškinys atsakovui, kurio gyvenamoji vieta nežinoma, gali būti pareiškiamas pagal jo turto buvimo vietą arba pagal paskutinę žinomą jo gyvenamąją vietą.

Ieškinys atsakovui, neturinčiam Lietuvos Respublikoje gyvenamosios vietos, gali būti pareiškiamas pagal jo turto buvimo vietą arba pagal paskutinę žinomą jo gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje.

Ieškinys, kylantis iš juridinio asmens filialo veiklos, gali būti pareiškiamas taip pat pagal filialo buveinę.

Ieškinys dėl alimentų išieškojimo ir dėl tėvystės nustatymo gali būti pareiškiamas taip pat pagal ieškovo gyvenamąją vietą.

Ieškinys dėl atlyginimo žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu, gali būti pareiškiamas taip pat pagal ieškovo gyvenamąją vietą arba pagal žalos padarymo vietą.

Ieškinys dėl atlyginimo žalos, padarytos asmens ar juridinio asmens turtui, gali būti pareiškiamas taip pat pagal žalos padarymo vietą.

Ieškinys dėl atlyginimo nuostolių, padarytų laivų susidūrimu, ir dėl išieškojimo atlyginimo už pagalbos suteikimą bei gelbėjimą jūroje gali būti pareiškiamas taip pat pagal atsakovo laivo buvimo vietą arba laivo įregistravimo uostą.

Ieškiniai, kylantys iš sutarčių, kuriose nurodyta įvykdymo vieta, gali būti pareiškiami taip pat pagal sutarties įvykdymo vietą.

Bylose dėl ištuokos, kai atsakovas nustatyta tvarka pripažintas nežinia kur esančiu, neveiksniu dėl psichinės ligos arba silpnaprotystės, taip pat tais atvejais, kai atsakovas nuteistas laisvės atėmimu ne mažiau kaip trejiems metams arba kai ieškovas turi kartu su juo gyvenančių nepilnamečių vaikų, ar dėl sveikatos būklės jam susidaro sunkumų išvykti į atsakovo gyvenamąją vietą, ieškiniai gali būti pareiškiami pagal ieškovo gyvenamąją vietą.

Ieškiniai dėl darbinių, pensijinių ir butų teisių atstatymo, turto arba jo vertės gražinimo, susiję su atlyginimu žalos, padarytos asmeniui neteisėtu nuteisimu, neteisėtu patraukimu baudžiamojon atsakomybėn, neteisėtu suėmimu kardomosios priemonės taikymo tvarka, arba neteisėtu arešto ar pataisos darbų kaip administracinės nuobaudos paskyrimu, gali būti pareiškiami taip pat pagal ieškovo gyvenamąją vietą.

Ieškiniai, kylantys iš paskolos, turto įkeitimo, garantijos ar laidavimo sutarčių, gali būti pareiškiami pagal ieškovo, kuriam perduoti restruktūrizuotų bankų neveiksnūs aktyvai, buveinę.

Teisė pasirinkti vieną iš kelių teismų, kuriems byla teisinga, priklauso ieškoviui.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo 1966.11.25 įsakas, Žin., 1966, Nr.33-238

AT Prezidiumo įsakas Nr. VIII-1518, 73.10.31, Žin., 1973, Nr.31-275

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-2135, 82.04.28, Žin., 1982, Nr.12-100

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1283, 99.07.01, Žin., 1999, Nr.63-2059 (99.07.21)

139 straipsnis. Išimtinis teisingumas

Ieškiniai dėl nuosavybės teisių į žemę, pastatus ar kitą nekilnojamąjį turtą, dėl naudojimosi žeme, pastatais ar kitu nekilnojamuoju turtu, dėl turto arešto panaikinimo teisingi turto ar pagrindinės jo dalies buvimo vietos teismui.

Palikėjo kreditorių ieškiniai, pareikšti, prieš įpėdiniams priimant palikimą, yra teisingi palikimo turto ar pagrindinės jo dalies buvimo vietos teismui.

Ieškiniai pervežėjams, kylantys iš krovinių, keleivių ar bagažo pervežimo sutarčių, pareiškiami pagal transporto organizacijos, kuriai buvo nustatyta tvarka pareikšta pretenzija, valdybos buveinę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

140 straipsnis. Sutartinis teisingumas

Šalys gali, tarpusavio susitarimu, pakeisti teritorinį tos bylos teisingumą.

Šio kodekso 139 straipsnyje nustatytas teisingumas negali būti pakeičiamas šalių susitarimu.

141 straipsnis. Kelių tarpusavyje susijusių bylų teisingumas

Ieškinys keliems atsakovams, gyvenantiems ar esantiems ne toje pačioje vietoje, pareiškiamas pagal vieno iš atsakovų gyvenamąją vietą ar buveinę, ieškovo pasirinkimu.

Priešieškinis, nepriklausomai nuo jo teisingumo, pareiškiamas tos vietos teisme, kur nagrinėjamas pradinis ieškinys.

Civilinis ieškinys, kylantis iš baudžiamosios bylos, jeigu jis nebuvo pareikštas arba nebuvo išspręstas baudžiamosios bylos procese, pareiškiamas nagrinėti civilinio proceso tvarka pagal šio kodekso nustatytas teisingumo taisykles.

142 straipsnis. Teismo priimtos savo žinion bylos perdavimas kitam teismui
Bylą, priimtą savo žinion, laikantis teisingumo taisyklių, teismas turi išspręsti iš esmės, nors paskiau ji pasidarytų teisinga kitam teismui.

Teismas perduoda bylą nagrinėti kitam teismui:

1) jeigu pripažįsta, kad ta byla bus greičiau ir teisingai išnagrinėta kitame teisme, konkrečiai imant, pagal daugumos įrodymų buvimo vietą;

2) jeigu atsakovas, kurio gyvenamoji vieta pirmiau nebuvo žinoma, paprašo perduoti bylą jo gyvenamosios vietos teismui;

3) jeigu, nušalinus vieną ar kelis teisėjus, juos pakeisti kitais tame teisme negalima;

4) jeigu, iškėlus bylą tame teisme, paaiškėjo, kad ji buvo priimta šio teismo žinion, pažeidžiant teisingumo taisykles;

5) sustabdžius bylą dėl to, kad atsakovui iškelta restruktūrizavimo ar bankroto byla, ji perduodama restruktūrizavimo ar bankroto bylą iškėlusiam teismui.

Šiame straipsnyje nurodytais atvejais, išskyrus antrosios dalies 5 punkte nurodytąjį, byla iš vieno teismo kitam teismui perduodama tada, kai įsiteisėja tuo klausimu priimta teismo nutartis.

Kai bylos šalimi yra teisėjas, o byla teisinga teismui, kuriame jis arba jo artimas giminaitis dirba teisėju (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą ir Lietuvos apeliacinį teismą), aukštesnės instancijos teismo pirmininkas tokią bylą perduoda nagrinėti kitam tos pačios instancijos teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-560, 94.07.20, Žin., 1994, Nr.58-1134 (94.07.29)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)

143 straipsnis. Bylos perdavimas iš teismo, kuriam ji teisinga, kitam teismui

Siekiant, kad byla būtų išnagrinėta kuo greičiau, visapusiškiau ir objektyviau, išimtiniais atvejais byla gali būti perduota kitam tos pačios instancijos teismui.

Klausimą dėl bylos perdavimo iš vieno apylinkės teismo kitam apylinkės teismui išsprendžia apygardos teismo, kurio teritorijoje yra apylinkės teismai, pirmininkas arba Civilinių bylų skyriaus pirmininkas. Klausimą dėl bylos perdavimo iš vieno apylinkės teismo kitam apylinkės teismui, esančiam kito apygardos teismo veiklos teritorijoje, arba iš vieno apygardos teismo kitam apygardos teismui išsprendžia Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

144 straipsnis. Ginčų dėl teisingumo neleistinumas

Kiekvieną bylą, iš vieno teismo perduotą kitam šio kodekso 139, 140, 142 ir 143 straipsniuose nustatyta tvarka, turi besąlygiškai priimti savo žinion tas teismas, kuriam ji perduota, ir jokie ginčai šiuo reikalu tarp teismų neleidžiami.

Ginčus dėl teisingumo tarp bendrosios kompetencijos ir administracinio teismo rašytinio proceso tvarka išsprendžia speciali teisėjų kolegija, į kurią įeina Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas, taip pat Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas ir jo pavaduotojas arba atitinkamų pirmininkų paskirti teisėjai. Motyvuoti prašymai ar nutartys dėl teisingumo kolegijai paduodami per Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą. Kolegijos posėdžiams pakaitomis pirmininkauja Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas. Sprendimas priimamas balsų dauguma. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas. Nutartis dėl bylos teisingumo neskundžiama.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1139, 99.04.13, Žin., 1999, Nr.36-1069 (99.04.23)

145 straipsnis Bylos perdavimas užsienio valstybės teismui
Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties pagrindu ir tvarka civilinė byla gali būti perduodama nagrinėti užsienio valstybės teismui.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Vienuoliktasis skirsnis IEŠKINIO PAREIŠKIMAS

146 straipsnis Ieškininio pareiškimo forma ir turinys

Ieškininis pareiškimas paduodamas teismui raštu.

Ieškininiame pareiškime turi būti nurodoma:

- 1) teismo, kuriam pareiškimas paduodamas, pavadinimas;
- 2) ieškovo vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta arba, jeigu ieškovas yra juridinis asmuo, jo pavadinimas, kodas, buveinė, taip pat atstovo pavadinimas ir adresas, jeigu pareiškimą paduoda atstovas;
- 3) atsakovo vardas, pavardė, gyvenamoji vieta ir, jeigu žinomas, asmens kodas arba, jeigu ieškovas yra juridinis asmuo, jo pavadinimas, kodas, buveinė;
- 4) kitų dalyvaujančių byloje asmenų, kurių teisės ir pareigos susijusios su ieškovo reikalavimu, vardai, pavardės, gyvenamoji vieta ir, jeigu žinomi, jų asmens kodai arba, jei tai yra juridiniai asmenys, jų pavadinimai, kodai, buveinės;
- 5) ieškinio kaina, jeigu ieškinys turi būti įkainotas;
- 6) aplinkybės, kuriomis ieškovas pagrindžia savo reikalavimą, ir įrodymai, patvirtinantys ieškovo išdėstytas aplinkybes, liudytojų gyvenamosios vietos ir kitokių įrodymų buvimo vieta;
- 7) ieškovo reikalavimas;
- 8) pridedamų prie ieškininio pareiškimo dokumentų sąrašas.

Ieškininiame pareiškime dėl ištuokos, be žinių, išvardytų šio straipsnio antroje dalyje, turi būti nurodoma:

- 1) ieškovo ir atsakovo gimimo metai;
- 2) motyvai, dėl kurių paduodamas pareiškimas santuokai nutraukti;
- 3) jeigu sutuoktiniai turi vaikų - žinios apie vaikus, pas ką jie gyvena, kaip kiekviena iš šalių dalyvauja juos išlaikant ir auklėjant, pasiūlymai dėl tolesnio vaikų išlaikymo ir auklėjimo;
- 4) jeigu pareiškiamas ieškininis reikalavimas dėl turto padalijimo - žinios apie sutuoktinių turtą.

[3 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Ieškininio pareiškime dėl santuokos nutraukimo ar jos pripažinimo negaliojančia, taip pat dėl gyvenimo skyrium (separacijos), be duomenų, išvardytų šio straipsnio antroje dalyje, turi būti nurodoma:

- 1) ieškovo ir atsakovo gimimo metai;
- 2) motyvai, dėl kurių paduodamas pareiškimas nutraukti santuoką, pripažinti ją negaliojančia ar nustatyti gyvenimą skyrium (separaciją);
- 3) jeigu sutuoktiniai turi nepilnamečių vaikų, – duomenys apie vaikus (vardas, pavardė, gimimo data) ir reikalavimas dėl jų gyvenamosios vietos nustatymo bei išlaikymo priteisimo, jeigu jų gyvenamoji vieta ir išlaikymas nėra nustatytas tėvų susitarimu. Jeigu vaikų gyvenamoji vieta ir išlaikymas yra nustatyti tėvų susitarimu, kartu su ieškinio pareiškimu teismui turi būti pateikiamas šis susitarimas;
- 4) duomenys apie bendrą sutuoktinių turtą ir reikalavimas jį padalyti, išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai turtą yra pasidaliję notaro patvirtinta sutartimi, taip pat reikalavimas

dėl išlaikymo sutuoktiniui priteisimo arba nuoroda, jog išlaikymo nereikalaujama, arba jis nustatytas šalių susitarimu;

5) duomenys apie sutuoktinių ar vieno iš jų kreditorius ir nurodymas, kad ieškovas yra pranešęs jam žinomiems kreditoriams apie bylos iškėlimą (Civilinio kodekso 3.126 straipsnis);

6) nurodymas, kuo pasireiškia atsakovo kaltė dėl santuokos iširimo, jeigu ieškiny s reiškiamas Civilinio kodekso 3.60 straipsnyje numatytu pagrindu;

7) reikalavimas dėl to, kokios sutuoktinių pavardės turi būti po santuokos nutraukimo.]

Ieškininį pareiškimą pasirašo ieškovas arba jo atstovas. Prie atstovo paduodamo pareiškimo turi būti pridedamas įgaliojimas ar kitoks dokumentas, patvirtinantis atstovo įgalinimus.

Asmuo, turintis teisę gauti valstybinę teisinę pagalbą, gali kartu su ieškinio pareiškimu pateikti prašymą dėl teisinės pagalbos skyrimo. Prie prašymo turi būti pridėti dokumentai, įrodantys asmens teisę gauti valstybinę teisinę pagalbą.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo 1966.11.25 įsakas, Žin., 1966, Nr.33-238

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

Nr. IX-92, 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 113-3604 (2000 12 30), įsigalioja nuo 2001 01 01

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

147 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

148 straipsnis. Ieškininio pareiškimo priedai

Prie ieškininio pareiškimo turi būti pridėti dokumentai ir kiti įrodymai, kuriais ieškovas grindžia savo reikalavimus.

Ieškininis pareiškimas pateikiamas teismui su tiek nuorašų, kiek yra atsakovų. Teisėjas gali, priklausomai nuo bylos sudėtingumo ir pobūdžio, įpareigoti asmenį, paduodantį ieškininį pareiškimą, pateikti taip pat ir tiek pridedamų prie ieškininio pareiškimo dokumentų nuorašų, kiek yra atsakovų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

149 straipsnis. Kelių ieškininių reikalavimų sujungimas ir išskyrimas

Ieškovas turi teisę sujungti viename ieškininiame pareiškime kelis tarpusavyje susijusius reikalavimus.

Teisėjas, priimantis ieškininį pareiškimą, kuriame yra sujungti keli reikalavimai, turi teisę išskirti vieną ar kelis iš jų į atskirą bylą, jeigu pripažįsta, kad tikslingiau nagrinėti juos skyrium.

Jeigu sujungtus reikalavimus pareiškia keli ieškovai arba jeigu jie pareiškiami keliems atsakovams, priimantis ieškininį pareiškimą teisėjas turi teisę išskirti vieną ar kelis reikalavimus į atskirą bylą, jeigu pripažįsta, kad tikslingiau nagrinėti juos skyrium.

Teisėjas, nustatęs, kad šio teismo žinioje yra kelios vienu metu bylos, kuriose dalyvauja tos pačios šalys, arba kelios bylos pagal vieno ieškovo ieškininius skirtingiems atsakovams ar pagal skirtingų ieškovų ieškininius tam pačiam atsakovui, gali sujungti tas bylas į vieną bylą, kad jos būtų kartu išnagrinėtos, jeigu, taip sujungus, bus greičiau ir teisingai išnagrinėti ginčai.

150 straipsnis. Civilinių bylų pareiškimų priėmimas

Civilinės bylos pareiškimo priėmimo klausimą teisėjas išsprendžia priimdamas nutartį.

Teisėjas atsisako priimti pareiškimą:

- 1) jeigu pareiškimas nežinybingas teismams;
- 2) jeigu suinteresuotas asmuo, kreipęsis į teismą, nesilaikė įstatymo nustatytos tai bylų kategorijai bylos išankstinio neteisminio sprendimo tvarkos;
- 3) jeigu yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, arba teismo nutartis priimti ieškovo atsisakymą nuo ieškinio ar patvirtinti šalių taikos sutartį;
- 4) jeigu teismo žinioje yra byla dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;
- 5) jeigu šalys yra sudariusios sutartį perduoti tą ginčą spręsti trečiųjų teismui;
- 6) jeigu byla neteisminga tam teismui;
- 7) jeigu pareiškimą paduoda neveiksnius asmuo;
- 8) jeigu pareiškimą suinteresuotojo asmens vardu padavė neįgalintas vesti byla asmuo.

Teisėjas, atsisakydamas priimti pareiškimą, priima dėl to motyvuotą nutartį. Nutartyje teisėjas privalo nurodyti, į kurį organą reikia pareiškėjui kreiptis, jeigu byla nežinybinga teismui, arba kaip pašalinti aplinkybes, kliudančias priimti pareiškimą. Teisėjo nutarties, kuria atsisakoma priimti ieškininį pareiškimą, nuorašas ne vėliau kaip per tris dienas įteikiamas arba pasiunčiamas pareiškėjui kartu su jo paduotu ieškininiu pareiškimu.

Teisėjo atsisakymas priimti pareiškimą šio straipsnio 2, 6, 7 ir 8 punktuose numatytais pagrindais nekliudo vėl kreiptis į teismą su tos pačios bylos pareiškimu, jeigu yra pašalintas buvęs pažeidimas.

Dėl teisėjo nutarties, kuria atsisakyta priimti pareiškimą, gali būti duodamas atskirasis skundas.

[150 straipsnis papildomas 6 dalimi nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Teisėjas, nutartimi priėmęs pareiškimą apie civilinės bylos dėl registruojamo daikto teisinio statuso arba daiktinių teisių į jį iškelimo faktą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną praneša viešojo registro tvarkytojui, kuriame įregistruotas daiktas ar daiktinės teisės į jį.]

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

151 straipsnis. Pareiškimo trūkumų šalinimas

Jeigu ieškininis pareiškimas neatitinka šio kodekso 146 ir 148 straipsnių reikalavimų arba už jį nesumokėtas žyminis mokestis, arba neįmokėtos sumos, nurodytos šio kodekso 110 straipsnyje, teisėjas priima nutartį ir nustato ieškovui terminą trūkumams pašalinti.

Jeigu ieškovas pagal teisėjo nurodymus ir jo nustatytu terminu pašalina trūkumus, pareiškimas laikomas paduotu pradinio jo pateikimo teismui dieną. Priešingu atveju pareiškimas laikomas nepaduotu ir teisėjo nutartimi grąžinamas ieškovui.

Dėl teisėjo nutarties grąžinti pareiškimą gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

152 straipsnis. Priešieškinio pareiškimas

Atsakovas turi teisę, iki teismui išeinant į pasitarimo kambarį priimti sprendimo, pareikšti ieškovui priešieškinį, kad jis būtų išnagrinėtas kartu su pradinio ieškinio.

153 straipsnis. Sąlygos, kuriomis teismas priima priešieškinį

Teismas arba teisėjas priima priešieškinį:

- 1) jeigu priešpriešiniu reikalavimu siekiama įskaityti pradinio ieškinio reikalavimą;
- 2) jeigu, patenkinus priešieškinį, bus visiškai ar dalinai nebegalima patenkinti pradinio ieškinio;
- 3) jeigu tarp priešieškinio ir pradinio ieškinio yra tarpusavio ryšys ir, juos kartu nagrinėjant, bus galima greičiau ir teisingai išnagrinėti ginčus.

154 straipsnis. Priešieškinio pareiškimo taisyklės
Priešieškinis pareiškiamas pagal taisykles, šio kodekso nustatytas ieškiniui pareikšti.

Dvyliktasis skirsnis IEŠKINIO UŽTIKRINIMAS

[12 skirsnio pavadinimas keičiamas nuo 2001 m. liepos 1 d.:
Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvyliktasis skirsnis IEŠKINIO UŽTIKRINIMAS IR LAIKINOSIOS APSAUGOS PRIEMONĖS]

155 straipsnis. Pagrindas ieškiniui užtikrinti

Teismas arba teisėjas, dalyvaujančių byloje asmenų prašymu arba savo iniciatyva, gali imtis priemonių ieškiniui užtikrinti. Ieškinys gali būti užtikrinamas bet kurioje bylos padėtyje, jeigu, nesiėmus užtikrinimo priemonių, teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti negalimas.

[155 straipsnis papildomas 2 ir 3 dalimis nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Civilinio kodekso ir kitų įstatymų numatytais atvejais pagal suinteresuoto asmens pagrįstą raštišką prašymą gali būti taikomos laikinosios apsaugos priemonės tiek nepareiškus ieškinio pareiškimo, tiek ir bet kurioje civilinio proceso stadijoje šio skirsnio nustatyta tvarka. Jeigu teismas pritaiko laikinąsias apsaugos priemones iki ieškinio pareiškimo teismui padavimo dienos, tai jis turi nustatyti terminą, per kurį turi būti pateiktas ieškinio pareiškimas. Šis terminas negali būti ilgesnis kaip keturiolika dienų. Nepateikus per teismo nustatytą terminą ieškinio pareiškimo, laikinosios apsaugos priemonės panaikinamos. Prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo paduodamas teismui, kuris pagal teisingumo taisykles nagrinės patį ieškinį. Asmuo, prašantis taikyti laikinąsias apsaugos priemones, iki ieškinio pareiškimo padavimo dienos privalo teismui nurodyti, dėl kokių priežasčių ieškinio pareiškimas nebuvo paduotas iš karto, ir pateikti įrodymus, patvirtinančius tam tikrą grėsmę pareiškėjo turiniams interesams.

Taikant laikinąsias apsaugos priemones *mutatis mutandis*, taikomos šio kodekso 156–163 straipsniuose nustatytos taisyklės.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

156 straipsnis. Ieškinio užtikrinimo priemonės

Ieškinio užtikrinimo priemonės gali būti:

- 1) turto ar pinigų sumų, priklausančių atsakovui ir esančių pas jį ar pas kitus asmenis, areštavimas;
- 2) uždraudimas atsakovui atlikinėti tam tikrus veiksmus;
- 3) uždraudimas kitiems asmenims perduoti atsakovui turtą ar vykdyti jam kitokias prievoles;
- 4) turto realizavimo sustabdymas, jeigu pareikštas ieškinys dėl arešto šiam turtui panaikinimo;
- 5) išieškojimo pagal vykdomąjį dokumentą, skolininko ginčijamą ieškinine tvarka, sustabdymas, jeigu taip ginčyti leidžia įstatymas.

Teismas gali panaudoti kelias ieškinio užtikrinimo rūšis, tačiau bendra jų suma neturi būti didesnė už ieškinio kainą.

Dėl ieškinio užtikrinimo teismas arba teisėjas priima motyvuotą nutartį, kurioje turi būti tiksliai nurodyta ieškinio užtikrinimo priemonė, jos mastas, įvykdymo tvarka ir būdas. Jei ieškiniui užtikrinti yra taikomas turto areštas, teismas nutartyje turi išspręsti to turto saugojimo, valdymo bei naudojimo klausimą.

Tais atvejais, kai yra laikinai apribojamos nuosavybės teisės į turtą, priklausantį bendrosios nuosavybės teise, gali būti areštuota tik asmeniui, kuriam taikomos ieškinio

užtikrinimo priemonės, priklausanti turto dalis. Jei dalis bendrojoje nuosavybėje nenustatyta, laikinai, kol bus nustatyta šio asmens turto dalis bendrojoje nuosavybėje, gali būti uždėtas areštas visam turtui.

Areštavus lėšas, esančias bankų ir kitų kredito įstaigų sąskaitose, leidžiama su jomis atlikti tik tas operacijas, kurios nurodytos teismo nutartyje.

Tais atvejais, kai areštuojamos esančios apyvartoje prekės, žaliavos, pusgaminiai, pagaminta produkcija, turto valdytojas turi teisę keisti šio turto sudėtį ir formą su sąlyga, kad nemažės jų bendra vertė, jei teismo nutartyje nėra nustatyta kitaip.

Asmuo, kurio turtas areštuotas, atsako už nustatytų apribojimų pažeidimą nuo nutarties areštuoti turtą paskelbimo jam momento, o nesant galimybės paskelbti, taip pat ir tais atvejais, kai siekiant užtikrinti ieškinį nutartis priimama šiam asmeniui nedalyvaujant, - nuo nutarties įregistravimo turto arešto aktu registre momento.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

156⁽¹⁾ straipsnis. Nutartis areštuoti turtą

Nutartyje areštuoti turtą nurodoma:

- 1) nutarties priėmimo laikas ir vieta;
- 2) priėmusio nutartį teismo pavadinimas, sudėtis;
- 3) nutarties priėmimo motyvai ir ieškinio užtikrinimo pagrindas;
- 4) asmuo, kurio turtas areštuojamas (fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, gyvenamoji vieta; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas);
- 5) asmuo, kurio reikalavimų įvykdymui užtikrinti areštuojamas turtas (fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, gyvenamoji vieta; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas);
- 6) turto, kuriam uždėdamas areštas, pavadinimas, kodas (jei turtas registruojamas turto registre), trumpas aprašymas, buvimo vieta ir kiti turtą identifikuojantys duomenys;
- 7) areštuoto turto savininkas (bendrasavininkiai) - fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;
- 8) turto arešto būdai ir mastas, taip pat kalendorine data nustatytas turto arešto terminas, jeigu jis nustatomas;
- 9) kiti su turto areštu susiję teisių apribojimai, jeigu jie taikomi;
- 10) turto saugotojas ar administratorius (fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, gyvenamoji vieta; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas), jeigu jį skiria teismas;
- 11) nutarties vykdymo tvarka;
- 12) nutarties apskundimo tvarka.

Išsamūs areštuojamo turto duomenys nutartyje gali būti nenurodyti, jeigu areštuojamas turto registre neregistruojamas kilnojamasis turtas arba nutarties priėmimo dieną teismui nėra žinoma, kiek ir kokio turto turi atsakovas. Šiais atvejais surasti ir aprašyti areštuojamą atsakovo turtą pavedama teismo antstoliui.

Nutarties nuorašai nedelsiant turi būti pasiųsti jos vykdytojui ir turto arešto aktu registro tvarkytojui.

Apie nutarties priėmimą šio kodekso nustatyta tvarka yra pranešama asmeniui, kurio turtas areštuojamas, ir jam išaiškinama atsakomybė už nustatytų apribojimų pažeidimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

157 straipsnis. Atsakomybė už ieškinio užtikrinimo priemonių pažeidimą

Jeigu pažeidžiami uždraudimai, nurodyti šio kodekso 156 straipsnio 2 ir 3 punktuose, kaltiesiems asmenims teismo nutartimi skiriama iki 150 litų bauda. Be to, ieškovas turi teisę išieškoti iš tų asmenų nuostolius, padarytus teismo nutarties užtikrinti ieškinį neįvykdymu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

158 straipsnis. Vienos ieškinio užtikrinimo rūšies pakeitimas kita

Teismas arba teisėjas gali, vienos iš šalių pareiškimu, atsižvelgdamas į antrosios šalies nuomonę, pakeisti vieną ieškinio užtikrinimo rūšį kita.

Jeigu užtikrintas ieškinys dėl pinigų sumos išieškojimo, atsakovas turi teisę vietoj nustatytojo užtikrinimo įmokėti į teismo antstolių kontoros deponitinę sąskaitą ieškomąją sumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

159 straipsnis. Atsakovo nuostolių, galimų dėl ieškinio užtikrinimo, atlyginimo užtikrinimas

Teismas arba teisėjas, užtikrindamas ieškinį, gali pareikalauti, kad ieškovas pateiktų atsakovo nuostolių, galinčių kilti ryšium su ieškinio užtikrinimu, atlyginimo užtikrinimą.

Įsiteisėjus sprendimui, kuriuo ieškinys atmestas, atsakovas turi teisę reikalauti, kad ieškovas atlygintų nuostolius, kuriuos jam padarė ieškovo prašymu panaudotos ieškinio užtikrinimo priemonės.

160 straipsnis. Pareiškimo dėl ieškinio užtikrinimo išnagrinėjimas

Pareiškimą dėl ieškinio užtikrinimo teisėjas arba teismas išsprendžia ne vėliau kaip rytojaus dieną po jo gavimo, nepranešdami atsakovui ir kitiems dalyvaujantiems byloje asmenims.

161 straipsnis. Ieškinio užtikrinimo panaikinimas

Ieškinio užtikrinimas gali būti panaikinamas teismo, kurio žinioje yra byla, nutartimi, teismo iniciatyva ar byloje dalyvaujančių asmenų prašymu.

Ieškinio užtikrinimo panaikinimo klausimas išsprendžiamas teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims. Tačiau tų asmenų neatvykimas nekliudo išnagrinėti ieškinio užtikrinimo panaikinimo klausimą.

Jeigu ieškinys atmestas, tai jo užtikrinimo priemonės, kurių yra imtasi, paliekamos iki teismo sprendimo įsiteisėjimo. Tačiau teismas gali kartu su sprendimu arba po jo priėmimo priimti nutartį panaikinti ieškinio užtikrinimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

162 straipsnis. Nutarčių ieškinio užtikrinimo klausimais apskundimas

Dėl visų teismo nutarčių ieškinio užtikrinimo klausimais gali būti duodamas atskirasis skundas.

Jeigu nutartis užtikrinti ieškinį buvo priimta ir apie tai nepranešta asmeniui, kuris duoda skundą, terminas skundui paduoti skaičiuojamas nuo nutarties nuorašo įteikimo šiam asmeniui dienos.

Atskirojo skundo dėl nutarties užtikrinti ieškinį padavimas nesustabdo nutarties vykdymo.

Atskirojo skundo dėl nutarties panaikinti ieškinio užtikrinimą arba pakeisti vieną užtikrinimo priemonę kita padavimas sustabdo tos nutarties vykdymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

163 straipsnis. Nutarčių ieškinio užtikrinimo klausimais įvykdymas

Teismo nutartis užtikrinti ieškinį skubiai vykdoma.

Nutartis pakeisti vieną ieškinio užtikrinimo priemonę kita arba panaikinti ieškinio užtikrinimą vykdoma, pasibaigus terminui toms nutartims apskūsti, o jeigu skundas paduotas, - priėmus nutartį atmesti skundą.

Šiame straipsnyje nurodytos nutartys vykdomos teismo sprendimams vykdyti nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Tryliktasis skirsnis

Skirsnio pavadinimas pakeistas

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

PASIRUOŠIMAS CIVILINIŲ BYLŲ TEISMINIAM NAGRINĖJIMUI

164 straipsnis. Pasiruošimas civilinių bylų teisminei nagrinėjimui

Priėmęs pareiškimą, teisėjas:

1) reikiamais atvejais įpareigoja ieškovą pateikti įrodymus, nurodydamas įpareigojimo įvykdymo terminus;

2) ieškovo prašymu išreikalauja įrodymus, kurių ieškovas negali gauti, arba išduoda liudijimą tiems įrodymams gauti;

3) išsiunčia atsakovui pareiškimo nuorašą ir nustato terminą, per kurį atsakovas privalo raštu pateikti teismui atsiliepimą;

4) nusprendžia dėl ekspertizės darymo;

5) neatidėliotinais atvejais, ieškovo prašomas, pranešęs dalyvaujantiems byloje asmenims, padaro vietos apžiūrą;

6) reikiamais atvejais priima sprendimą dėl advokato arba advokato padėjėjo paskyrimo teikti ieškovui ar atsakovui valstybinę teisinę pagalbą, jei gautas ieškovo ar atsakovo prašymas;

7) atlieka kitus veiksmus, kurie, jo manymu, reikalingi pasiruošiant nagrinėti bylą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-92, 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 113-3604 (2000 12 30), įsigalioja nuo 2001 01 01

165 straipsnis. Nutarčių, reikalingų pasiruošti bylos teisminei nagrinėjimui, priėmimas

Nutartis, reikalingas pasiruošti bylos teisminei nagrinėjimui, teisėjas priima nepranešęs dalyvaujantiems byloje asmenims.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

166 straipsnis. Bylos skyrimas nagrinėti teismo posėdyje

Laikydamas, kad nėra kliūčių bylą nagrinėti, teisėjas priima nutartį skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje.

Nutartyje nurodoma:

1) posėdžio laikas ir vieta;

2) pavedimas išsiųsti šaukimus dalyvaujantiems byloje asmenims;

3) pavedimas šaukti į teismo posėdį nutartyje išvardytus liudytojus, ekspertus, vertėjus ir kitus asmenis;

4) pavedimas išsiųsti atsakovams ar tretiesiems asmenims pareiškimo nuorašus ir kitus dokumentus;

5) duoda kitus pavedimus, užtikrinančius, kad byla būtų išnagrinėta laiku.

Reikiamais atvejais teisėjas nutaria įtraukti į bylą asmenis, nurodytus šio kodekso 55 straipsnio antroje dalyje, išvadai duoti ir užtikrina, kad jiems apie tai būtų pranešta ir būtų nusiųsti pareiškimo ir kitų dokumentų nuorašai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Keturioliktasis skirsnis TEISMINIS NAGRINĖJIMAS

167 straipsnis. Teismo posėdis

Civilinė byla nagrinėjama teismo posėdyje, būtinai pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims.

Bylos dėl ištuokos su asmenimis, nustatytą tvarka pripažintais nežinia kur esančiais ar neveiksniais dėl psichinės ligos arba silpnaprotystės, nagrinėjamos, nepranešus šiems asmenims.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo 1966.11.25 įsakas, Žin., 1966, Nr.33-238

168 straipsnis. Teisminio nagrinėjimo betarpiškumas, žodiškumas ir nepertraukiamumas

Pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas bylą, privalo tiesiogiai ištirti byloje įrodymus: išklausti dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimų, liudytojų parodymų, ekspertų išvadų, susipažinti su rašytiniais įrodymais, apžiūrėti daiktinius įrodymus.

Byla nagrinėjama žodžiu ir esant nepasikeitusiai teisėjų sudėčiai. Jeigu bylos nagrinėjimo procese vienas iš teisėjų pakeičiamas, byla turi būti nagrinėjama nuo pat pradžios.

Teismo posėdis kiekvienoje byloje vyksta be pertraukos, išskyrus poilsiui skiriamą laiką. Kol pradėtoji nagrinėti byla bus baigta nagrinėti arba jos svarstymas bus atidėtas, teismas neturi teisės nagrinėti kitų bylų.

Teismo posėdžio pertraukos metu teisėjas gali spręsti klausimus, susijusius su baudžiamojo proceso įstatymų numatytais prievartos priemonėmis, ir spręsti kitus klausimus, nesusijusius su bylos nagrinėjimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

169 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

170 straipsnis. Pirmininkaujantysis teismo posėdyje

Apylinkės teismo posėdyje pirmininkauja šio teismo pirmininkas, jo pavaduotojas ar teisėjas. Apygardos teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo posėdžiuose pirmininkauja atitinkamai apygardos teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, civilinių bylų skyriaus pirmininkas ar jų paskirtas kitas teisėjas.

Pirmininkaujantysis vadovauja teismo posėdžiui, užtikrindamas, kad būtų pilnutinai, visapusiškai ir objektyviai išaiškintos visos bylos aplinkybės, šalių teisės ir pareigos, šalindamas iš teisminio nagrinėjimo visa tai, kas neturi ryšio su nagrinėjama byla, ir imasi priemonių auklėjamajam teismo proceso poveikiui užtikrinti.

Jeigu kuris nors iš dalyvaujančių byloje asmenų, liudytojų, ekspertų, vertėjų prieštarauja pirmininkaujanciojo veiksams, tie prieštaravimai įrašomi į teismo posėdžio protokolą, ir klausimą išsprendžia teismas.

Pirmininkaujantysis imasi reikiamų priemonių tinkamai tvarkai teismo posėdyje užtikrinti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

171 straipsnis. Teismo posėdžio tvarka

Teismui įeinant, teismo tvarkdarys ar teismo posėdžio sekretorius paskelbia: " Teismas eina, prašom stoti ". Visi esantieji teismo posėdžio salėje atsistoja, paskui, pirmininkaujančiajam pakvietus, užima savo vietas.

Visi dalyvaujantys byloje asmenys, taip pat kiti proceso dalyviai į teismą kreipiasi ir savo parodymus bei paaiškinimus duoda stovėdami. Jeigu kuris nors iš dalyvaujančių byloje asmenų ar kitų proceso dalyvių yra ligotas, pirmininkaujantysis gali leisti jam duoti parodymus ar paaiškinimus sėdomis.

Visi dalyvaujantys byloje asmenys, taip pat visi esantys teismo posėdžio salėje asmenys privalo neprieštaraudami klausyti pirmininkaujanciojo patvarkymų dėl nustatytosios teismo posėdžio tvarkos laikymosi.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

172 straipsnis. Priemonės, kurių imamasi teismo posėdžio tvarkos pažeidėjų atžvilgiu

Asmenį, kuris bylos nagrinėjimo metu pažeidžia tvarką, pirmininkaujantysis teismo vardu įspėja.

Jeigu pirmininkaujanciojo patvarkymų neklauso ieškovas, atsakovas ar kitas dalyvaujantis byloje asmuo, teismo nutartimi kiekvienas iš jų gali būti pašalinamas iš teismo posėdžio salės atskirų teismo veiksmų laikui arba teismas atideda bylos nagrinėjimą. Asmeniui, kuris buvo pašalintas atskirų teismo veiksmų laikui, grįžus į teismo posėdžio salę, pirmininkaujantysis supažindina jį su teismo veiksmais, atliktais, jam nesant.

Jeigu pirmininkaujanciojo patvarkymų neklauso liudytojas, ekspertas ar vertėjas, teismo nutartimi jis gali būti pašalinamas iš teismo posėdžio salės. Jeigu iš teismo posėdžio salės pašalinamas vertėjas, būti vertėju kviečiamas kitas asmuo.

Jeigu tvarką teismo posėdyje pažeidžia ir pirmininkaujanciojo patvarkymų neklauso kiti asmenys, jie pirmininkaujanciojo patvarkymu gali būti pašalinami iš teismo posėdžio salės.

Asmenims, nurodytiems šio straipsnio antroje, trečiojoje ir ketvirtojoje dalyse, piktybiškai nepaklususiems pirmininkaujanciojo patvarkymui arba pažeidusiems tvarką teismo posėdžio metu, teismo nutartimi gali būti skiriama iki 1000 litų bauda arba areštas iki penkiolikos parų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

173 straipsnis. Teismo posėdžio atidarymas

Paskirtu laiku pirmininkaujantysis atidaro teismo posėdį ir paskelbia, kuri byla turi būti nagrinėjama.

174 straipsnis. Šauktųjų byloje asmenų atvykimo patikrinimas

Teismo posėdžio sekretorius praneša teismui, kurie iš šauktųjų toje byloje asmenų yra atvykę, ar įteikti šaukimai neatvykusiesiems ir kokios yra žinios apie jų neatvykimo priežastis.

Teismas nustato atvykusiųjų tapatybę, taip pat patikrina pareigūnų ir atstovų įgalinimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

175 straipsnis. Vertėjui jo pareigų išaiškinimas

Pirmininkaujantysis išaiškina vertėjui jo pareigą išversti asmenų, nemokančių kalbos, kuria vyksta procesas, paaiškinimus, parodymus, pareiškimus, o asmenims, nemokantiems kalbos, kuria vyksta procesas, - paaiškinimų, parodymų, pareiškimų, balsu perskaitomų dokumentų turinį, taip pat pirmininkaujanciojo patvarkymus, teismo nutartis ir sprendimą.

Vertėjas įspėjamas, kad už žinomai neteisingą išvertimą jis gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn. Dėl to iš vertėjo paimamas rašytinis pasižadėjimas.

Jeigu vertėjas be svarbių priežasčių neatvyksta arba be teisėto pagrindo atsisako atlikti savo pareigas, jam gali būti nagrinėjančio bylą teismo nutartimi skiriama iki 300 litų bauda.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

176 straipsnis. Liudytojų pašalinimas iš teismo posėdžio salės

Atvykusieji liudytojai, prieš pradėdant jų apklausą, pašalinami iš teismo posėdžio salės. Pirmininkaujantysis imasi priemonių, kad teismo apklausti liudytojai nesusižinotų teismo patalpoje su neapklaustaisiais liudytojais.

177 straipsnis. Teismo sudėties paskelbimas ir nušalinimo teisės išaiškinimas

Pirmininkaujantysis paskelbia teismo sudėtį, praneša, kas stoja ekspertu, vertėju, teismo posėdžio sekretoriumi, ir išaiškina dalyvaujantiems byloje asmenims jų teisę pareikšti nušalinimus.

Nušalinimo pagrindus, tvarką, kuria išsprendžiamas pareiktas nušalinimas, ir tokių pareiškimų patenkinimo pasekmes nustato šio kodekso 18-25 straipsniai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

178 straipsnis. Dalyvaujantiems byloje asmenims jų teisių ir pareigų išaiškinimas

Pirmininkaujantysis išaiškina dalyvaujantiems byloje asmenims procesines jų teises ir pareigas, taip pat atitinkamais atvejais išaiškina šalims jų teisę kreiptis dėl ginčo išsprendimo į trečiųjų teismą (arbitražą) ir tokio procesinio veiksmo pasekmes.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

179 straipsnis. Eksperto įspėjimas

Posėdžio pirmininkas išaiškina ekspertui jo teises bei pareigas ir įspėja, kad už žinomai melagingos išvados davimą jis gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn. Dėl to iš eksperto paimamas rašytinis pasižadėjimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

180 straipsnis. Dalyvujančių byloje asmenų prašymų išsprendimas

Pirmininkaujantysis paklausia dalyvujančius byloje asmenis, ar jie prašo šaukti naujus liudytojus bei ekspertus ir išreikalauti naujus įrodymus. Pareiškusis prašymą asmuo privalo nurodyti, kurioms aplinkybėms nustatyti reikia šaukti papildomus liudytojus bei ekspertus ir išreikalauti naujus įrodymus.

Dalyvujančių byloje asmenų prašymai išsprendžiami teismo nutartimis, išklausius kitų dalyvujančių byloje asmenų nuomonės.

Jeigu teismas prašymą atmeta, tat neapriboja asmens, kurio prašymas atmestas, teisės vėl pareikšti jį vėliau, priklausomai nuo teismo nagrinėjimo eigos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

181 straipsnis. Šalių neatvykimo į teismo posėdį pasekmės

Kai neatvyksta į teismo posėdį ieškovas, negavęs šaukimo, teismas atideda bylos nagrinėjimą. Kai neatvyksta į teismo posėdį ieškovas, gavęs šaukimą, bet iš jo negauta pareiškimo nagrinėti bylą jam nesant ir iki teismo posėdžio pradžios jis nepateikia dokumentų, pateisinančių savo neatvykimą į teismą, arba jeigu teismas pripažįsta neatvykimo priežastis

nesvarbiomis ir atsakovas nereikalauja nagrinėti bylą iš esmės, teismas ieškinį palieka nenagrinėtą.

Kai neatvyksta į teismo posėdį atsakovas, negavęs šaukimo, teismas atideda bylos nagrinėjimą. Kai neatvyksta į teismo posėdį atsakovas, gavęs šaukimą, ir iš jo per nustatytą terminą negautas atsiliepiamas į pareikštą ieškinį, laikytina, jog atsakovas ieškinį pripažįsta, ir byla nagrinėjama jam nesant. Bylos nagrinėjimas gali būti atidėtas atsakovo prašymu, jeigu jis iki teismo posėdžio pradžios pateikia dokumentus, pateisinančius savo neatvykimą, ir teismas šias priežastis pripažįsta svarbiomis. Jeigu teismas pripažįsta, kad atsakovo dalyvavimas būtinas, ir atsakovas, gavęs šaukimą, pakartotinai neatvyksta į teismo posėdį, byla nagrinėjama atsakovui nesant.

Kai be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį ir ieškovas, ir atsakovas, jeigu nė iš vieno jų negauta pareiškimo nagrinėti bylą jiems nesant, teismas atideda bylos nagrinėjimą; kai šalys be svarbių priežasčių neatvyksta antrą kartą šaukiamos, teismas palieka pareiškimą nenagrinėtą, jeigu nelaiko, kad išspręsti bylą galima pagal esančią byloje medžiagą.

Jeigu ieškovas ar atsakovas neatvyko į teismo posėdį dėl priežasčių, kurias teismas pripažino nesvarbiomis, jiems gali būti skiriamos iki 500 litų baudos.

Bylose dėl alimentų išieškojimo teismas gali pripažinti atsakovo atvykimą būtinu. Jeigu šiuo atveju atsakovas neatvyksta į teismo posėdį dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta nesvarbiomis, jam skiriama iki 400 litų bauda ir jis priverstinai atvedinamas.

Ištuokos bylose teismas gali nagrinėti bylą nesant ieškovui, jeigu nuo jo gautas pareiškimas nagrinėti bylą jam nesant, ir neatvykimo priežastys pripažintos svarbiomis.

Kai ieškovas ištuokos byloje, gavęs šaukimą, bet neprašęs nagrinėti bylą jam nesant, be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį, teismas ieškinį palieka nenagrinėtą.

Kai neatvyksta į teismo posėdį juridinio asmens, gavusio šaukimą, atstovas, numatytas šio kodekso 47 straipsnyje, teismas bylą nagrinėja atstovui nedalyvaujant.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo 1966.11.25 įsakas, Žin., 1966, Nr.33-238

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4634, 85.02.27, Žin., 1985, Nr.7-61

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)

182 straipsnis. Kitų dalyvaujančių byloje asmenų ir atstovų neatvykimo į teismo posėdį pasekmės

Kai neatvyksta į teismo posėdį kuris nors kitas iš dalyvaujančių byloje asmenų arba atstovų, išskyrus šalis, ir nėra žinių, ar šaukimai jiems įteikti, teismas atideda bylos nagrinėjimą.

Kai neatvyksta į teismo posėdį kuris nors iš šių asmenų, gavusių reikiamą pranešimą apie teismo posėdžio laiką ir vietą, dėl priežasčių, teismo pripažintų svarbiomis, teismas atideda bylos nagrinėjimą. O jeigu žinių apie neatvykimo priežastis nėra arba jeigu teismas pripažįsta neatvykimo priežastis nesvarbiomis, byla gali būti nagrinėjama be neatvykusiojo asmens.

Kai be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį dalyvaujantys byloje asmenys ir atstovai, dėl kurių neatvykimo reikėjo atidėti bylos nagrinėjimą, teismas turi teisę skirti jiems, taip pat įmonės, įstaigos arba organizacijos pareigūnui, dėl kurio kaltės atstovas neatvyko į teismo posėdį, iki 500 litų baudą.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4634, 85.02.27, Žin., 1985, Nr.7-61

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)

183 straipsnis. Liudytojų ar ekspertų neatvykimo į teismo posėdį pasekmės

Kai neatvyksta į teismo posėdį liudytojai ar ekspertai, teismas išklauso dalyvaujančių byloje asmenų nuomonės dėl galimumo nagrinėti bylą be neatvykusiųjų liudytojų ar ekspertų ir priima nutartį toliau nagrinėti bylą arba bylos nagrinėjimą atidėti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

184 straipsnis. Bylos nagrinėjimo atidėjimas

Atidėti bylos nagrinėjimą leidžiama šio kodekso numatytais atvejais, taip pat tais atvejais, kai negalima nagrinėti bylos tame teismo posėdyje dėl to, kad neatvyko vertėjas, arba kad pareikštas priešieškinis, arba kad būtina išreikalauti naujus įrodymus, ir kitais reikiamais atvejais.

Teismas, atidėdamas bylos nagrinėjimą, paskiria naujo teismo posėdžio laiką ir apie tai pasirašytinai paskelbia atvykusiems asmenims. Neatvykusiems ir naujai įtraukiamiems dalyvauti procese asmenims apie naujo teismo posėdžio laiką ir vietą pranešama šaukimais.

Atidėdamas bylos nagrinėjimą, teismas gali apklausti atvykusius liudytojus, jeigu teismo posėdyje yra visi dalyvaujantys byloje asmenys arba jeigu jų nėra be svarbių priežasčių. Apklaustieji liudytojai paprastai iš naujo nebešaukiami; tačiau išimtiniais atvejais teismo nutartimi jie gali būti antrą kartą šaukiami į naują teismo posėdį.

Bylos nagrinėjimą atidėjus, naujas jos nagrinėjimas pradėdamas iš pradžių. Jeigu šalys pageidauja, naujas bylos nagrinėjimas gali būti pradėtas nuo to procesinio veiksmo, kurį atlikus byla buvo atidėta.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)

185 straipsnis. Bylos nagrinėjimo iš esmės pradėjimas

Bylos nagrinėjimas iš esmės pradėdamas pirmininkaujanciojo pranešimu apie bylą. Po to pirmininkaujantysis paklausia, ar ieškovas palaiko savo reikalavimus, ar atsakovas pripažįsta ieškovo reikalavimus ir ar nenori šalys baigti bylą taikos sutartimi.

Nagrinėjant ištuokos bylą, teismas privalo imtis žygių sutuoktiniams sutaisyti.

Teismas gali, atidėjęs bylos nagrinėjimą, paskirti sutuoktiniams terminą susitaikyti. Šis terminas neįskaitomas į šio kodekso 121 straipsnio nustatytus terminus bylai išnagrinėti. Jeigu sutuoktiniai nesusitaikė, teismas nagrinėja bylą iš esmės.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo 1966.11.25 įsakas, Žin., 1966, Nr.33-238

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

186 straipsnis. Suinteresuoto asmens, kuris kreipėsi į teismą, atsisakymas nuo pareiškimo, atsakovo pripažinimas ieškinio ir šalių taikos sutartis

Bet kurioje proceso stadijoje suinteresuotas asmuo, kreipęsis į teismą, turi teisę pareikšti teismui, kad jis atsisako nuo pareiškimo. Teismas išaiškina jam procesines atsisakymo nuo pareiškimo pasekmes. Suinteresuoto asmens, kuris kreipėsi į teismą, rašytinis pareiškimas dėl atsisakymo nuo pareiškimo prijungiamas prie bylos, o žodinis pareiškimas įrašomas į teismo posėdžio protokolą ir ieškovo pasirašomas. Teismas priima nutartį priimti atsisakymą nuo pareiškimo ir nutraukia bylą.

Atsakovas gali ieškinį pripažinti. Rašytinis atsakovo pareiškimas, kuriuo pripažįstamas ieškinys, prijungiamas prie bylos, o žodinis pareiškimas įrašomas į teismo posėdžio protokolą ir atsakovo pasirašomas. Atsakovui pripažinus ieškinį, jeigu visos bylos aplinkybės išaiškintos, teismas gali, atsižvelgdamas į dalyvaujančių byloje asmenų nuomonę, nutarti baigti bylos nagrinėjimą iš esmės.

Šalys gali baigti bylą taikos sutartimi. Rašytinis šalių pareiškimas apie tai, kad jos sudarė taikos sutartį, prijungiamas prie bylos, o žodinis pareiškimas įrašomas į teismo posėdžio protokolą ir šalių pasirašomas. Prieš tvirtindamas šalių taikos sutartį, teismas išaiškina šalims šių jų procesinių veiksmų pasekmes, o tvirtindamas taikos sutartį, priima

nutartį, kuria nutraukia bylą. Nutartyje turi būti nurodomos teismo tvirtinamos šalių taikos sutarties sąlygos.

Jeigu teismas nepriima suinteresuoto asmens, kuris kreipėsi į teismą, atsisakymo nuo pareiškimo ar atsakovo pripažinimo ieškinio arba netvirtina šalių taikos sutarties, jis priima dėl to motyvuotą nutartį.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

187 straipsnis. Dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimai

Teismas išklauso ieškovo ir dalyvaujančio jo pusėje trečiojo asmens, atsakovo ir dalyvaujančio jo pusėje trečiojo asmens, taip pat kitų dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimų. Prokuroras, valstybinio valdymo institucijos įgaliotinis ar fizinis asmuo, kurie kreipėsi į teismą, kad būtų apgintos valstybės ar kitų asmenų teisės ar įstatymų saugomi interesai, duoda paaiškinimus pirmieji.

Dalyvaujantys byloje asmenys turi teisę duoti vienas kitam klausimus. Kiekvienai šaliai turi būti suteikiama galimybė pareikšti savo nuomonę dėl kiekvieno kitos šalies pareiškimo bei prašymo.

Pirmininkaujantysis balsu perskaito rašytinius dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimus, taip pat paaiškinimus, teismo gautus šio kodekso 93 ir 97 straipsniuose nustatyta tvarka.

188 straipsnis. Įrodymų tyrimo tvarkos nustatymas

Išklausęs dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimų, teismas nustato liudytojų bei ekspertų apklausos ir įrodymų tyrimo tvarką, atsižvelgdamas į šalių ir kitų dalyvaujančių byloje asmenų nuomonę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

189 straipsnis. Liudytojų šaukimas į posėdžių salę ir jų apklausa

Liudytojai, dar nedavę parodymų, negali būti teismo posėdžio salėje bylos nagrinėjimo metu. Kiekvienas liudytojas šaukiamas į posėdžio salę ir apklausiamas skyrium. Apklaustasis liudytojas lieka salėje iki bylos nagrinėjimo pabaigos. Apklaustiesiems liudytojams prašant, teismas gali leisti jiems pasišalinti iš teismo posėdžio salės, išklausęs dalyvaujančių byloje asmenų nuomonės.

Liudytojas, jaunesnis kaip šešiolikos metų amžiaus, baigus jo apklausą, pašalinamas iš teismo posėdžio salės, išskyrus tuos atvejus, kai teismas pripažįsta esant reikalinga, kad tas liudytojas būtų posėdžio salėje.

190 straipsnis. Liudytojo įspėjimas dėl atsakomybės už atsisakymą arba vengimą duoti parodymus ir už žinomai malagingus parodymus

Prieš liudytojui duodant parodymus, pirmininkaujantysis nustato jo asmens tapatybę, išaiškina jo pilietinę priedermę ir pareigą teisingai papasakoti visa, kas jam byloje žinoma, ir įspėja jį dėl atsakomybės už atsisakymą arba vengimą duoti parodymus ir už žinomai melagingus parodymus. Iš liudytojo paimamas rašytinis tokio turinio pasižadėjimas:

" Aš, (liudytojo vardas, pavardė), pasižadu duoti teismui parodymus apie visa, kas man žinoma byloje, kurioje esu pašauktas liudytoju. Man išaiškinta, kad už atsisakymą arba vengimą duoti parodymus ir už žinomai melagingus parodymus atsakau įstatymų nustatyta tvarka ".

Rašytinis liudytojo pasižadėjimas pridedamas prie teismo posėdžio protokolo.

Liudytojui, jaunesniam kaip šešiolikos metų amžiaus, pirmininkaujantysis išaiškina jo pareigą teisingai papasakoti visa, kas jam žinoma byloje, bet jis neįspėjamas dėl atsakomybės už atsisakymą arba vengimą duoti parodymus ir už žinomai melagingus parodymus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

191 straipsnis. Liudytojų apklausos tvarka

Pirmininkaujantysis išaiškina liudytojo santykius su dalyvaujančiais byloje asmenimis ir pasiūlo liudytojui, kad jis praneštų teismui visa, ką pats žino byloje, vengdamas dėstyti žinias, kurių šaltinio jis negali nurodyti. Po to liudytojui gali būti duodami klausimai. Pirmininkaujantysis šalina tokius klausimus, kurie neturi ryšio su byla.

Pirmoji duoda klausimus ta šalis, kurios pareiškimu liudytojas pašauktas, o paskiau - kiti dalyvaujantys byloje asmenys. Liudytojui, pašauktam teismo iniciatyva, pirmasis duoda klausimus ieškovas.

Teisėjai turi teisę duoti liudytojui klausimus bet kuriuo jo apklausos momentu.

192 straipsnis. Liudytojo apklausimas antrą kartą

Esant reikalui, teismas gali, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar savo iniciatyva, apklausti liudytoją antrą kartą tame pačiame ar sekančiame posėdyje, taip pat suvesti liudytojus akistaton, siekdamas išaiškinti jų parodymuose esančius prieštaravimus.

193 straipsnis. Liudytojo naudojimas užrašais ir dokumentais

Liudytojas, duodamas parodymus, gali naudotis užrašais tais atvejais, kai parodymai liečia kokius nors skaitmeninius ir kitokius duomenis, kuriuos sunku atsiminti. Šiuos užrašus, pirmininkaujančiojo ar dalyvaujančių byloje asmenų reikalavimu, jis turi pateikti jiems susipažinti.

Liudytojui leidžiama perskaityti savo turimus dokumentus, liečiančius duotąjį parodymą. Šie dokumentai pateikiami teismui bei dalyvaujantiems byloje asmenims ir teismo nutartimi gali būti prijungiami prie bylos.

194 straipsnis. Nepilnamečio liudytojo apklausos ypatumai

Apklausiant nepilnametį liudytoją, jaunesnį kaip šešiolikos metų, o teismo nuožiūra - apklausiant nepilnametį liudytoją, jaunesnį kaip aštuoniolikos metų, šaukiami artimi liudytojui asmenys (tėvai, globėjai, rūpintojai), jeigu jie nesuinteresuoti bylos baigtimi, taip pat gali būti šaukiamas pedagogas. Jeigu jų nėra arba jie suinteresuoti bylos baigtimi, taip pat kitais atvejais prireikus šaukiamas vaiko teisių apsaugos tarnybos atstovas. Pirmininkaujančiajam leidus, šie asmenys gali duoti liudytojui klausimų.

Išimtiniais atvejais, kada tai reikalinga tiesai nustatyti, nepilnamečio liudytojo apklausos laikui teismo nutartimi gali būti pašalinamas iš teismo posėdžio salės kuris nors dalyvaujantis byloje asmuo. Tam asmeniui grįžus į posėdžio salę, jam turi būti pranešamas nepilnamečio liudytojo parodymas ir suteikiamas galimumas duoti šiam liudytojui klausimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1107, 99.03.25, Žin., 1999, Nr.32-904 (99.04.09)

195 straipsnis. Liudytojų atleidimas nuo apklausos

Jeigu bylos aplinkybės, kurioms nustatyti buvo šaukiami liudytojai, yra pakankamai išaiškintos, tai, visų dalyvaujančių byloje asmenų sutikimu, teismas savo nutartimi gali atleisti nuo apklausos visus atvykusius liudytojus ar jų dalį.

196 straipsnis. Liudytojų parodymų perskaitymas

Liudytojų parodymai, surinkti šio kodekso 72, 93, 99 ir 184 straipsniuose numatyta tvarka, balsu perskaitomi teismo posėdyje.

197 straipsnis. Rašytinių įrodymų tyrimas

Rašytiniai įrodymai arba jų apžiūros protokolai, surašyti šio kodekso 75, 77 straipsniuose ir 164 straipsnio 5 punkte numatyta tvarka, balsu perskaitomi teismo posėdyje ir pateikiami susipažinti dalyvaujantiems byloje asmenims, o reikiamais atvejais - taip pat ekspertams ir liudytojams.

Apžiūrėtų teismo posėdyje rašytinių įrodymų turinys reikiama is atvejais įrašomas į teismo posėdžio protokolą. Po to šie rašytiniai įrodymai, atsižvelgiant į dalyvaujančių byloje asmenų nuomonę, gali būti gražinami juos pateikusiems asmenims.

Rašytinius įrodymus balsu perskaičius ir su jais susipažinus, dalyvaujantys byloje asmenys gali duoti paaiškinimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

198 straipsnis. Asmeninio piliečių susirašinėjimo, telegrafo pranešimų ir kitokio susižinojimo duomenų paskelbimas

Asmeninis piliečių susirašinėjimas, telegrafo pranešimai ir kitokio asmeninio susižinojimo duomenys viešame teismo posėdyje gali būti paskelbti tik sutikus asmenims, kurių susižinojimas tai yra. Priešingu atveju tokių susižinojimų duomenys paskelbiami ir ištiriami neviešame teismo posėdyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

199 straipsnis. Pareiškimas apie dokumento suklastojimą

Jeigu pareiškima, kad esantis byloje dokumentas yra suklastotas, tai pateikis tą dokumentą asmuo gali prašyti teismą nelaikyti jo įrodinėjimo priemone ir išspręsti bylą, remiantis kitais įrodymais.

Jeigu, reikalaujant asmeniui, pateikusiam dokumentą, dėl kurio suklastojimo yra pareiškimas, šis dokumentas lieka byloje kaip įrodymas, tai teismas gali įpareigoti asmenį, pareiškusį, kad dokumentas suklastotas, nustatytu terminu pateikti dokumento suklastojimo įrodymus.

Patikrinti pareiškimui, kad dokumentas yra suklastotas, teismas taip pat gali skirti ekspertizę arba išreikalauti kitokius įrodymus.

Jeigu teismas padaro išvadą, kad dokumentas suklastotas, jis nelaiko to dokumento įrodymu ir reikiama is atvejais iškelia baudžiamąją bylą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

200 straipsnis. Daiktinių įrodymų tyrimas

Daiktinius įrodymus apžiūri teismas; jie taip pat parodomi dalyvaujantiems byloje asmenims, o reikiama is atvejais - ekspertams ir liudytojams.

Asmenys, kuriems parodyti daiktiniai įrodymai, gali atkreipti teismo dėmesį į kurias nors aplinkybes, susijusias su apžiūrėjimu. Tie pareiškimai įrašomi į teismo posėdžio protokolą.

Daiktinių įrodymų apžiūros protokolai, surašyti šio kodekso 93, 97, 99 straipsniuose ir 164 straipsnio 5 punkte numatyta tvarka, balsu perskaitomi teismo posėdyje. Po to dalyvaujantys byloje asmenys gali duoti paaiškinimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

201 straipsnis. Vietos apžiūra

Daiktiniai ir rašytiniai įrodymai, kurių negalima pristatyti į teismą, apžiūrimi ir ištiriami jų buvimo vietoje. Be to, reikiama is atvejais teismas gali taip pat padaryti vietos apžiūrą, siekdamas betarpiškai ištirti tikrąsias bylos aplinkybes. Dėl vietos apžiūros darymo teismas priima nutartį.

Vietos apžiūrą daro visa teismo sudėtis, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims apie apžiūros laiką ir vietą, o reikiama is atvejais - šaukiant liudytojus ir ekspertus. Dalyvaujančio byloje asmens, kuriam pranešta apie vietos apžiūros darymą, neatvykimas nekluduoja daryti apžiūrą.

Atvykus į apžiūros vietą, teismas pradeda apžiūrą. Darant apžiūrą, dalyvaujantiems byloje asmenims, taip pat liudytojams gali būti duodami klausimai ryšium su apžiūra.

Dalyvaujantys byloje asmenys, taip pat liudytojai, ekspertai turi teisę, darant apžiūrą, atkreipti teismo dėmesį į visa tai, kas, jų nuomone, gali padėti išaiškinti bylos aplinkybes.

Apie vietos apžiūrą ir, ją darant, atliktus veiksmus surašomas protokolas, kurį pasirašo visa teismo sudėtis ir dalyvaujantys byloje asmenys. Prie protokolo pridedami visi, darant apžiūrą, sudaryti ar sutikrinti planai, brėžiniai, nuotraukos ir kiti dokumentai kartu su jų apyrašu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

202 straipsnis. Ekspertų apklausa

Ekspertizės aktas balsu perskaitomas teismo posėdyje. Teismas turi teisę pasiūlyti ekspertui, kad jis savo išvadą išaiškintų žodžiu. Žodinis išaiškinimas įrašomas į teismo posėdžio protokolą.

Eksperto išvadai išaiškinti ir papildyti ekspertui gali būti duodami klausimai. Pirmasis duoda klausimus tas asmuo, kurio pareiškimu paskirta ekspertizė, o po to - kiti dalyvaujantys byloje asmenys. Teismo iniciatyva paskirtam ekspertui pirmasis duoda klausimus ieškovas.

Teisėjai turi teisę duoti ekspertui klausimus bet kuriuo jo apklausos momentu.

203 straipsnis. Papildomoji ir pakartotinė ekspertizė

Jeigu eksperto išvada yra nepakankamai aiški ar neišsami, teismas gali paskirti papildomąją ekspertizę.

Jeigu teismas nesutinka su eksperto išvada dėl jos nepagrįstumo, taip pat jeigu yra prieštaravimų tarp kelių ekspertų išvadų, teismas gali paskirti pakartotinę ekspertizę ir pavesti ją daryti kitam ekspertui ar kitiems ekspertams.

203⁽¹⁾ straipsnis. Nuotraukų, kino juostų, vaizdo ir garso įrašų tyrimas

Nuotraukos, kino juostos, vaizdo bei garso įrašai apžiūrimi, peržiūrimi ar perklausomi. Asmenys, kuriems parodyti ar paskelbti paminėti įrodymai, gali duoti paaiškinimus, daryti pareiškimus, atkreipti teismo dėmesį į bet kurias pastebėtas ar išgirstas aplinkybes. Visa tai įrašoma į teismo posėdžio protokolą.

204 straipsnis. Valstybinio valdymo institucijų išvada

Valstybinio valdymo institucijos, teismo įtraukti dalyvauti procese ar įstoję į procesą savo iniciatyva, duoda savo išvadą teismo posėdyje. Po to teismas ir dalyvaujantys byloje asmenys gali duoti tų institucijų įgaliotiniams klausimus išvadai išaiškinti ir papildyti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

205 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

206 straipsnis. Bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigimas

Išnagrinėjus visus įrodymus, pirmininkaujantysis paklausia dalyvaujančius byloje asmenis, ar jie nori papildyti bylos medžiagą.

Jeigu pareiškiami prašymų papildyti bylos medžiagą, teismas apsversto juos ir priima dėl jų nutartis patenkinti arba atmesti prašymus.

Išsprendus prašymus ir atlikus reikiamais atvejais papildomus veiksmus, taip pat nesant prašymų, pirmininkaujantysis paskelbia, kad bylos nagrinėjimas iš esmės yra baigtas, ir teismas pradeda klausyti teisminių ginčų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

207 straipsnis. Teisminiai ginčai

Teisminiai ginčai susideda iš dalyvaujančių byloje asmenų kalbų.

Teisminiuose ginčiuose pirmieji pasisako ieškovas ir jo atstovas, po to atsakovas ir jo atstovas.

Trečiasis asmuo, pareiškusis savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko jau pradėtame procese, ir jo atstovas pasisako po šalių. Trečiasis asmuo, nepareiškusis savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko, ir jo atstovas pasisako po ieškovo arba atsakovo, kurio pusėje trečiasis asmuo dalyvauja byloje.

Prokuroras, valstybinio valdymo institucijų įgaliotiniai ar fiziniai asmenys, kurie kreipėsi į teismą šio kodekso 55 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka, pasisako teisminiuose ginčiuose pirmieji.

Valstybinio valdymo institucijų įgaliotiniai, teismo įtraukti dalyvauti procese arba įstoję į procesą savo iniciatyva šio kodekso 55 straipsnio antrojoje dalyje numatyta tvarka, pasisako teisminiuose ginčiuose po šalių ir trečiųjų asmenų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

208 straipsnis. Replikos

Po to, kai pasisakė visi teisminių ginčų dalyviai, jie gali pasisakyti antrą kartą ryšium su tuo, kas pasakyta ginčiuose. Paskutinės replikos teisė visada priklauso atsakovui ir jo atstovui.

209 straipsnis. Neleistinumas apriboti pasisakymų trukmę

Teismas neturi teisės apriboti dalyvaujančių teisminiuose ginčiuose asmenų pasisakymų trukmę, bet pirmininkaujantysis turi teisę sustabdyti pasisakantįjį, jeigu jis išeina už nagrinėjamosios bylos esmės ribų.

210 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

211 straipsnis. Bylos nagrinėjimo iš esmės atnaujinimas

Teisminių ginčų dalyviai neturi teisės savo pasisakymuose remtis aplinkybėmis, kurių teismas neaiškino, taip pat įrodymais, kurie nebuvo tiriami teismo posėdyje.

Jeigu teismas teisminių ginčų ar prokuroro išvados metu pripažįsta esant reikalinga išaiškinti naujas aplinkybes, turinčias reikšmės bylai, arba ištirti naujus įrodymus, jis priima nutartį atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės. Baigus nagrinėti bylą iš esmės, teismas vėl išklauso teisminių ginčų bendra tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

212 straipsnis. Teismo išėjimas į pasitarimo kambarį

Po teisminių ginčų teismas išeina į pasitarimo kambarį priimti sprendimo. Apie tai pirmininkaujantysis paskelbia esantiems teismo posėdžio salėje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

213 straipsnis. Sprendimo ar nutarties paskelbimas

Pasitarimų kambaryje teismas priima sprendimą arba nutartį atidėti sprendimo priėmimą ir paskelbimą, atnaujinti bylos nagrinėjimą, nutraukti bylą ar pareiškimą palikti nenagrinėtą.

Priėmęs sprendimą ar nutartį, teismas grįžta į teismo posėdžio salę ir posėdžio pirmininkas ar kolegijos teisėjas paskelbia sprendimą ar nutartį.

Visi esantieji posėdžio salėje, tarp jų ir teismas, sprendimą išklauso stovėdami.

Paskelbus sprendimą arba nutartį nutraukti bylą ar palikti pareiškimą nenagrinėtą, posėdžio pirmininkas išaiškina sprendimo ar nutarties turinį, jo apskundimo tvarką ir terminą. Kartu paskelbiama, nuo kada dalyvavę byloje asmenys gali susipažinti su teismo posėdžio protokolu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Penkioliktasis skirsnis TEISMO SPRENDIMAS

214 straipsnis. Sprendimo priėmimas

Pirmosios instancijos teismas išsprendžia bylą iš esmės, priimdamas sprendimą.

Teismas priima ir paskelbia sprendimą Lietuvos Respublikos vardu.

215 straipsnis. Sprendimo teisėtumas ir pagrįstumas

Teismo sprendimas turi būti teisėtas ir pagrįstas.

Teismas pagrindžia sprendimą tik tais įrodymais, kurie ištirti teismo posėdyje.

216 straipsnis. Teismo pasitarimo slaptumas

Sprendimą teismas priima pasitarimo kambaryje. Pasitarimo ir sprendimo priėmimo metu pasitarimo kambaryje gali būti tik teisėjai, kurie yra tos bylos teismo sudėtyje. Būti pasitarimo kambaryje kitiems asmenims neleidžiama.

Teisėjai neturi teisės pagarsinti nuomonių, pareikštų, besitariant pasitarimo kambaryje.

217 straipsnis Klausimai, išsprendžiami, priimant sprendimą

Priimdamas sprendimą, teismas įvertina įrodymus, konstatuoja, kurios aplinkybės, turinčios bylai reikšmės, yra nustatytos ir kurios nenustatytos, kuris įstatymas turi būti taikomas šioje byloje ir ar ieškinyis yra tenkintinas.

Teismas turi priimti sprendimą dėl visų ieškovo pareikštų reikalavimų.

Teismas, pasitarimo metu pripažinęs esant reikalinga išaiškinti naujas aplinkybes, turinčias bylai reikšmės, arba ištirti naujus įrodymus, priima nutartį atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės. Baigęs nagrinėti bylą iš esmės, teismas vėl išklauso teisminių ginčų.

Priimdamas sprendimą dėl ištuokos teismas turi:

1) neteko galios;

2) neteko galios;

3) neteko galios;

4) nustatyti žyminio mokesčio sumą, kurią turi sumokėti vienas arba abu sutuoktiniai, kartu jiems išduodant ištuokos liudijimą:

nuo 200 iki 400 litų - kai abu sutuoktiniai santuoką nutraukia pirmą kartą;

nuo 400 iki 600 litų - kai abu sutuoktiniai ar vienas iš jų nutraukia santuoką pakartotinai.

[4 dalies 4 punktą netenka galios nuo 2001 m. liepos 1 d.:

4) neteko galios.]

Ištuokos byloje, kurioje atsakovas nustatyta tvarka pripažintas nežinia kur esančiu, neveiksniu dėl psichinės ligos ar silpnaprotystės, taip pat kai atsakovas nuteistas laisvės atėmimu ne mažiau kaip trejiems metams, nurodyta suma neišieškoma;

5) priteisti teismo išlaidas, numatytas šio kodekso 105 straipsnio pirmosios dalies 3 punkte, kai priteisiami alimentai;

6) paskirstyti tarp šalių teismo išlaidas, kai padalijamas turtas, laikantis šio kodekso 112 straipsnio taisyklių;

7) priteisti teismo išlaidas, laikantis šio kodekso 111 straipsnio penktosios dalies taisyklių.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo 1966.11.25 įsakas, Žin., 1966, Nr.33-238

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-806, 95.02.22, Žin., 1995, Nr.19-435 (95.03.03)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

218 straipsnis. Neleistinumas sprendime nustatyti neįtrauktų dalyvauti byloje asmenų teises ir pareigas

Teismas neturi teisės spręsti klausimo dėl neįtrauktų dalyvauti byloje asmenų teisių ar pareigų.

219 straipsnis. Neleistinumas priimti sąlyginius sprendimus

Neleidžiama priimti sprendimus, kurių įvykdymas daromas priklausomas nuo tam tikros sąlygos įvykimo arba neįvykimo.

220 straipsnis. Sprendimo priėmimas, išdėstymas ir paskelbimas

Sprendimas priimamas surašant jo išanginę ir rezoliucinę dalis ir paskelbiamas tuojau pat po bylos išnagrinėjimo. Aprašomoji ir motyvuojamoji sprendimo dalys surašomos per tris dienas nuo sprendimo paskelbimo.

Teismo sprendimo turinys turi atitikti šio kodekso 222 straipsnio reikalavimus.

Kai atsakovas ieškinį pripažįsta visiškai, teisėjas gali surašyti sutrumpintus motyvus, kuriuose turi būti nurodoma: teismo nustatytos bylos aplinkybės, įrodymai, kuriais grindžiamos teismo išvados, įstatymai, kuriais teismas vadovavosi.

Pataisos sprendime turi būti aptartos ir teisėjų pasirašytos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

220⁽¹⁾ straipsnis. Sprendimo priėmimas ir paskelbimas atidėjimas

Išimtiniais atvejais, atsižvelgdamas į bylos sudėtingumą bei dydį, teisėjas (-ai) motyvuota nutartimi gali ne ilgesniam kaip septynių kalendorinių dienų terminui atidėti sprendimo priėmimą ir paskelbimą. Šiuo laikotarpiu teisėjas (-ai) gali nagrinėti kitas bylas.

Nutartyje atidėti sprendimo priėmimą ir paskelbimą teismas taip pat nustato sprendimo paskelbimo datą.

Kodeksas papildytas straipsniu:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

221 straipsnis. Teisėjo atskira nuomonė

Teisėjas, likęs mažumoje, turi teisę išdėstyti raštu savo atskirą nuomonę.

Teisėjo atskira nuomonė, skelbiant sprendimą, neskaitoma, bet prijungiama prie bylos.

Jeigu byla, kurioje yra atskiroji nuomonė, nebuvo nagrinėjama apeliacine tvarka, tai sprendimui įsiteisėjus ir suėjus trijų mėnesių kasacinio apskundimo terminui, byla su atskirąja teisėjo nuomone siunčiama kasacinės instancijos teismui, kurio pirmininkas arba skyriaus pirmininkas nusprendžia dėl kasacinio teikimo padavimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

222 straipsnis. Sprendimo turinys

Teismo sprendimas susideda iš įžanginės, aprašomosios, motyvuojamosios ir rezoliucinės dalių.

Įžanginėje sprendimo dalyje nurodoma:

- 1) sprendimo priėmimo laikas ir vieta;
- 2) sprendimą priėmusio teismo pavadinimas;
- 3) teismo sudėtis, teismo posėdžio sekretorius, šalys, kiti dalyvaujantys byloje asmenys;
- 4) ginčo dalykas.

Aprašomojo sprendimo dalyje turi būti:

- 1) ieškovo reikalavimų nurodymas;
- 2) atsakovo atsikirtimai;
- 3) kitų dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimai.

Motyvuojamojoje sprendimo dalyje turi būti nurodoma:

- 1) teismo nustatytos bylos aplinkybės;
- 2) įrodymai, kuriais grindžiamos teismo išvados;
- 3) argumentai, dėl kurių teismas atmeta kuriuos nors įrodymus;
- 4) įstatymai, kuriais teismas vadovavosi.

Rezoliucinėje sprendimo dalyje turi būti:

- 1) teismo išvada ieškinį patenkinti pilnutinai ar dalinai, kartu išdėstant patenkinto ieškininio reikalavimo turinį, arba ieškinį atmesti;
- 2) nurodymas apie teismo išlaidų paskirstymą;
- 3) sprendimo apskundimo termino ir tvarkos nurodymas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

223 straipsnis. Sprendimo įvykdymo tvarkos bei termino nustatymas ir sprendimo įvykdymo užtikrinimas

Priimdamas sprendimą, teismas reikiamais atvejais nustato konkrečią sprendimo įvykdymo tvarką bei terminą, įvykdymą atideda arba išdėsto, taip pat imasi priemonių įvykdymui užtikrinti.

Šio kodekso 235 straipsnyje nurodytais atvejais teismas nutaria nukreipti sprendimą skubiai vykdyti, o 236 straipsnyje nurodytais atvejais išsprendžia klausimą, ar leidžiama sprendimą skubiai vykdyti, ir tai nurodo sprendime.

224 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

225 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

226 straipsnis. Sprendimas priteisti turtą arba jo vertę

Priteisdamas turtą natūra, teismas sprendime nurodo turto vertę, kuri turi būti išieškoma iš atsakovo, jeigu, sprendimą vykdant, paaiškėtų, kad priteistojo turto nėra.

227 straipsnis. Sprendimas, kuriuo atsakovas įpareigojamas atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus

Priimdamas sprendimą, kuriuo atsakovas įpareigojamas atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, nesusijusius su turto ar lėšų perdavimu, teismas tame pačiame sprendime gali nurodyti, kad, atsakovui neįvykdžius sprendimo per nustatytą terminą, ieškovas turi teisę atlikti tuos veiksmus arba imtis priemonių jiems nutraukti atsakovo sąskaita ir kartu išieškoti iš atsakovo reikiamas išlaidas.

Jeigu nurodytuosius veiksmus gali atlikti arba nutraukti tiktai atsakovas, tai teismas sprendime nustato terminą, per kurį sprendimas turi būti įvykdytas.

228 straipsnis. Sprendimas kelių ieškovų naudai arba prieš kelis atsakovus

Priimdamas sprendimą kelių ieškovų naudai, teismas nurodo, kuri sprendimo dalis liečia kiekvieną iš jų, arba nurodo, kad išieškojimo teisė yra solidarinė.

Priimdamas sprendimą prieš kelis atsakovus, teismas nurodo, kurią sprendimo dalį turi įvykdyti kiekvienas iš atsakovų, arba nurodo, kad atsakovų atsakomybė yra solidarinė arba subsidiarinė.

229 straipsnis. Teismo sprendimų nuorašų išsiuntimas šalims ir tretiesiems asmenims

[Pavadinimas keičiamas nuo 2001 m. liepos 1 d.:

229 straipsnis. Teismo sprendimų nuorašų išsiuntimas šalims, tretiesiems asmenims ir kitiems asmenims]

Šalims ir tretiesiems asmenims, neatvykusiems į teismo posėdį, ne vėliau kaip per tris dienas nuo sprendimo priėmimo dienos siunčiamas teismo sprendimo nuorašas.

[Straipsnis papildomas 2 dalimi nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Teismas, priėmęs sprendimą, kuriuo yra keičiamas registruojamo daikto teisinis statusas ar iš esmės keičiamos jo valdymo, naudojimo ir disponavimo juo galimybės, taip pat jeigu teismo sprendimas turi įtakos registruojamo daikto teisiniui statusui ar daiktinėms teisėms į jį, įsiteisėjusio teismo sprendimo nuorašą ne vėliau kaip per tris dienas turi nusiųsti viešojo registro tvarkytojui, kuriame įregistruotas daiktas ar daiktinės teisės į jį.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

230 straipsnis. Rašymo apsirikimų ir aiškių aritmetinių klaidų sprendime ištaisymas

Paskelbus byloje sprendimą, priėmusis sprendimą teismas neturi teisės pats jį panaikinti ar pakeisti.

Teismas gali, savo iniciatyva ar dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu, ištaisyti sprendime rašymo apsirikimus ar aiškias aritmetines klaidas. Ištaisymų klausimas išsprendžiamas teismo posėdyje. Dalyvaujantiems byloje asmenims pranešama apie posėdžio laiką ir vietą. Tačiau šių asmenų neatvykimas nekliudo išnagrinėti ištaisymų klausimą.

Dėl teismo nutarties ištaisymų sprendime klausimu gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

231 straipsnis. Papildomasis sprendimas

Teismas, priėmusis byloje sprendimą, gali, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu, taip pat savo iniciatyva, priimti papildomąjį sprendimą:

1) jeigu kuris nors reikalavimas, dėl kurio dalyvaujantys byloje asmenys pateikė įrodymus ir davė paaiškinimus, sprendime yra neišspręstas;

2) jeigu teismas, išsprendęs teisės klausimą, nenurodė priteistos sumos dydžio, perduotino turto ar veiksmų, kuriuos atsakovas privalo atlikti arba nuo kurių jis privalo susilaikyti;

3) jeigu teismas neišsprendė teismo išlaidų klausimo.

Iškelti klausimą dėl papildomojo sprendimo priėmimo galima per keturiolika dienų nuo teismo sprendimo priėmimo dienos.

Papildomąjį sprendimą teismas priima, išnagrinėjęs klausimą teismo posėdyje. Dalyvaujantiems byloje asmenims pranešama apie posėdžio laiką ir vietą. Papildomojo sprendimo nuorašai pasiunčiami šalims ir tretiesiems asmenims šio kodekso 229 straipsnyje nustatytais atvejais ir terminu.

Papildomasis sprendimas gali būti apskūstas apeliacine tvarka per dvidešimt dienų nuo jo priėmimo dienos.

Dėl teismo nutarties, kuria atmetamas pareiškimas papildomojo sprendimo priėmimo reikalu, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

232 straipsnis. Sprendimo išaiškinimas

Jeigu sprendimas yra neaiškus, tai priėmusis sprendimą teismas turi teisę, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu, taip pat savo iniciatyva, išaiškinti savo sprendimą, nekeisdamas jo turinio.

Sprendimą išaiškinti leidžiama, jeigu jis dar neįvykdytas ir nepasibaigė terminas, per kurį sprendimas gali būti priverstinai įvykdytas.

Sprendimo išaiškinimo klausimas išsprendžiamas teismo posėdyje. Dalyvaujantiems byloje asmenims pranešama apie posėdžio laiką ir vietą. Tačiau šių asmenų neatvykimas nekliudo išnagrinėti sprendimo išaiškinimo klausimą.

Dėl teismo nutarties sprendimo išaiškinimo klausimu gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

233 straipsnis. Teismo sprendimo įsiteisėjimas

Apylinkės ir apygardos teismų sprendimai įsiteisėja pasibaigus apeliacinio apskundimo terminui, jeigu sprendimas nėra apskūstas. Tuo atveju, kada paduotas apeliacinis skundas, sprendimas, jeigu jis nėra panaikintas, įsiteisėja apeliacine tvarka išnagrinėjus bylą, o naujas apeliacinio teismo sprendimas, priimtas bylą išnagrinėjus apeliacine tvarka, įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Sprendimui įsiteisėjus, šalys ir kiti dalyvavę byloje asmenys, taip pat jų teisių perėmėjai nebegali iš naujo pareikšti teisme tų pačių ieškininių reikalavimų tuo pačiu pagrindu, taip pat kitoje byloje ginčyti teismo nustatytus faktus ir teisinius santykius.

Jeigu bylą pradėjo šio kodekso 5 straipsnio pirmosios dalies 2 punkte nurodyti asmenys, tai įsiteisėjęs sprendimas yra privalomas asmeniui, kurio interesais buvo pradėta byla.

Jeigu, įsiteisėjus sprendimui, kuriuo iš atsakovo priteistos periodinės išmokos, esmingai pasikeičia aplinkybės, turinčios įtakos išmokų dydžio nustatymui ar jų trukmei, tai kiekviena šalis turi teisę, pareikšdama naują ieškinį, reikalauti pakeisti išmokų dydį bei terminus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

234 straipsnis. Sprendimo nukreipimas vykdyti

Teismo sprendimai vykdomi, jiems įsiteisėjus, išskyrus tuos atvejus, kuriais jie vykdomi skubiai.

235 straipsnis. Skubiai vykdytini sprendimai ir nutartys

Teismas nukreipia skubiai vykdyti šiuos sprendimus ir nutartis:

- 1) dėl alimentų priteisimo;
- 2) dėl darbo užmokesčio priteisimo - sprendimo dalis, neviršijanti vieno mėnesio vidutinio darbo užmokesčio;
- 3) dėl neteisėtai atleisto iš darbo ar perkeltą į kitą darbą darbuotojo gražinimo į darbą;
- 4) dėl savavališkai iškeldintų iš gyvenamųjų patalpų asmenų įkeldinimo;
- 5) nutartis dėl banko bankroto bylos iškėlimo;

- 6) nutartis (sprendimas) dėl banko akcinio kapitalo sumažinimo;
- 7) dėl komercinio banko, kuriam paskirtas laikinasis administratorius ar iškelta banko bankroto byla, turto išieškojimo ir sandorių pripažinimo negaliojančiais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. I-1026, 95.07.05, Žin., 1995, Nr.59-1482 (95.07.19)

Nr. I-1166, 95.12.29, Žin., 1995, Nr.107-2412 (95.12.30)

Nr. I-1168, 96.01.09, Žin., 1996, Nr.4-90 (96.01.12)

236 straipsnis. Teismo teisė leisti sprendimą skubiai vykdyti

Teismas gali leisti skubiai vykdyti visą sprendimą ar jo dalį:

1) dėl priteisimo išmokų atlyginti žalai, padarytai suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu;

2) dėl priteisimo atlyginimo, priklausančio autoriui už naudojimąsi jo autorine teise, atradimo autoriui, išradėjui, turinčiam autorystės liudijimą, - už naudojimąsi jo išradimu;

3) dėl atleidimo iš darbo formulavimo pakeitimo;

4) visose kitose bylose, jeigu dėl ypatingų aplinkybių uždelsimas įvykdyti sprendimą gali padaryti išieškotojui žymią žalą arba iš viso gali pasidaryti negalima ar labai sunku sprendimą įvykdyti.

Jeigu yra turtinių reikalavimų, teismas, leisdamas sprendimą skubiai vykdyti šio straipsnio pirmosios dalies 4 punkte nurodytais pagrindais, privalo pareikalauti, kad ieškovas užtikrintų sprendimo įvykdymo atgręžimą tam atvejui, jeigu teismo sprendimas bus panaikintas.

Jeigu leidimo skubiai vykdyti klausimas nebuvo išspręstas, priimant sprendimą, tai priėmusis sprendimą teismas, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar savo iniciatyva, gali, prieš sprendimui įsiteisint, leisti jį skubiai vykdyti. Šiais atvejais leidimo sprendimą skubiai vykdyti klausimas nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims. Tačiau šių asmenų neatvykimas nekliudo išspręsti skubaus vykdymo klausimą.

Dėl teismo nutarties sprendimo skubaus vykdymo klausimu gali būti duodamas atskirasis skundas. Teismo nutarties leisti sprendimą skubiai vykdyti apskundimas nesustabdo skubaus vykdymo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

237 straipsnis. Sprendimo įvykdymo užtikrinimas

Priėmusis sprendimą teismas gali, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar savo iniciatyva, imtis priemonių nenukreipto skubiai vykdyti sprendimo įvykdymui užtikrinti pagal taisykles, nustatytas šio kodekso dvyliktajame skirsnyje.

238 straipsnis. Sprendimo įvykdymo atidėjimas ir išdėstymas, sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimas

Priėmusis byloje sprendimą teismas turi teisę, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar savo iniciatyva, remdamasis turtine šalių padėtimi ar kitomis aplinkybėmis, sprendimo įvykdymą atidėti ar išdėstyti, taip pat pakeisti sprendimo vykdymo tvarką.

Nurodytieji klausimai išnagrinėjami teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims. Tačiau šių asmenų neatvykimas nekliudo išspręsti teismui iškeltą klausimą.

Dėl teismo nutarties sprendimo vykdymo atidėjimo ar išdėstymo klausimu, taip pat sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimu gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Šešioliktašis skirsnis
BYLOS SUSTABDYMAS

239 straipsnis. Privalomasis bylos sustabdymas

Teismas privalo sustabdyti bylą šiais atvejais:

1) kai miršta asmuo, jeigu ginčo teisiniame santykiyje yra leidžiamas teisių perėmimas, arba pasibaigia juridinis asmuo, kurie buvo bylos šalis;

2) kai šalis netenka veiksnumo;

3) kai ieškovas ar atsakovas yra veikiančiame Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų dalinyje;

4) kai negalima nagrinėti tos bylos, kol bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka. Šiuo pagrindu byla neturi būti sustabdoma, jei atsakovui yra iškelta bankroto byla ir jei ieškovo reikalavimai yra tokios pat kategorijos kaip kreditorių reikalavimai bankroto byloje;

5) kai nagrinėjant bylą, kurioje atsakovui pareikšti turtiniai reikalavimai, paaiškėja, kad tų pačių turtinių reikalavimų patenkinimas yra susijęs su iškeltos baudžiamosios bylos nagrinėjimu. Šiuo atveju civilinė byla sustabdoma, iki bus išnagrinėta baudžiamoji byla arba bus panaikintas laikinas nuosavybės teisių apribojimas;

6) kai nagrinėjant bylą, kurioje atsakovui pareikšti turtiniai reikalavimai, taip pat piniginiai reikalavimai, kylantys iš darbo teisinių santykių, paaiškėja, kad jam iškelta restruktūrizavimo ar bankroto byla. Šiuo atveju sustabdytoji byla perduodama restruktūrizavimo ar bankroto bylą iškėlusiam teismui, kuris sprendžia bylos atnaujinimo ir prijungimo prie restruktūrizavimo ar bankroto bylos klausimą;

7) kai nagrinėjant bylą, kurioje komerciniam bankui pareikšti turtiniai reikalavimai, paaiškėja, kad Lietuvos bankas yra paskyręs komerciniam bankui laikinąjį administratorių;

[239 straipsnis papildomas 8 punktu nuo 2001 m. liepos 1 d.:

8) kitais šio kodekso numatytais atvejais.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-560, 94.07.20, Žin., 1994, Nr.58-1134 (94.07.29)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1141, 95.12.20, Žin., 1995, Nr.104-2325 (95.12.22)

Nr. I-1168, 96.01.09, Žin., 1996, Nr.4-90 (96.01.12)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

240 straipsnis. Teismo teisė sustabdyti bylą

Teismas gali, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar savo iniciatyva, sustabdyti bylą šiais atvejais:

1) kada teismas kreipiasi į Konstitucinį Teismą, prašydamas spręsti, ar įstatymas arba kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas byloje, atitinka Konstituciją;

2) kada šalis yra ilgalaikėje tarnybinėje komandiruotėje;

3) kada šalis sunkiai serga, jeigu ta liga nėra chroninio pobūdžio, - pateikus atitinkamą gydymo įstaigos dokumentą;

4) kada yra paskelbta atsakovo paieška;

5) kada teismas paskiria ekspertizę.

Dėl teismo nutarties sustabdyti bylą, išskyrus nutartį sustabdyti bylą dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

241 straipsnis. Bylos sustabdymo terminai

Byla sustabdoma:

1) šio kodekso 239 straipsnio 1 ir 2 punktuose numatytais atvejais - iki paaiškės mirusio asmens ar pasibaigusio juridinio asmens teisių perėmėjas arba iki bus paskirtas neveiksniam asmeniui įstatyminis atstovas;

2) šio kodekso 239 straipsnio 3 punkte numatytais atvejais - iki šalis baigs būti veikiančiame ginkluotųjų pajėgų dalinyje;

3) šio kodekso 239 straipsnio 4 punkte numatytais atvejais - iki įsiteisės teismo sprendimas, nuosprendis, nutartis ar nutarimas arba iki bus priimtas nutarimas byloje, nagrinėjamoje administracine tvarka;

4) šio kodekso 239 straipsnio 7 punkte numatytais atvejais - iki komercinio banko laikinojo administratoriaus įgaliojimų pasibaigimo;

5) šio kodekso 240 straipsnyje numatytais atvejais - atitinkamai iki Konstitucinis Teismas išnagrinės bylą, iki šalis baigs tarnybinę komandiruotę, iki šalis pasveiks, iki bus surastas atsakovas ar iki bus atlikta ekspertizė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1168, 96.01.09, Žin., 1996, Nr.4-90 (96.01.12)

242 straipsnis. Bylos atnaujinimas

Byla atnaujinama, pašalinus aplinkybes, dėl kurių ji buvo sustabdyta, dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar teismo iniciatyva. Atnaujinta byla vyksta pagal šio kodekso nustatytas bendrąsias taisykles.

Septynioliktasis skirsnis BYLOS NUTRAUKIMAS

243 straipsnis. Bylos nutraukimo pagrindai

Teismas nutraukia bylą:

1) jeigu byla nežinybinga teismui;

2) jeigu suinteresuotas asmuo, kreipęsis į teismą, yra nesilaikęs tos kategorijos byloms nustatytos ginčo išankstinio neteismo sprendimo tvarkos ir nebegalima šia tvarka pasinaudoti;

3) jeigu yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, arba teismo nutartis priimti ieškovo atsisakymą nuo ieškinio ar patvirtinti šalių taikos sutartį;

4) jeigu ieškovas atsisakė nuo ieškinio ir atsisakymą teismas priėmė;

5) jeigu šalys sudarė taikos sutartį ir teismas ją patvirtino;

6) jeigu šalys yra tarpusavyje sudariusios sutartį perduoti tą ginčą spręsti trečiųjų teismui;

7) jeigu, mirus asmeniui, kuris buvo viena iš bylos šalių, ginčo teisiniame santykiyje neleidžiamas teisių perėmimas.

[243 straipsnis papildomas 8 punktu nuo 2001 m. liepos 1 d.:

8) kitais šio kodekso numatytais atvejais.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

244 straipsnis. Bylos nutraukimo tvarka ir pasekmės

Byla nutraukiama teismo nutartimi. Jeigu byla nutraukiama dėl jos nežinybingumo teismams, teismas privalo nurodyti, į kurią instituciją pareiškėjas turi kreiptis.

Dėl teismo nutarties nutraukti bylą gali būti duodamas atskirasis skundas.

Bylą nutraukus, vėl kreiptis į teismą dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu neleidžiama.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Aštuonioliktasis skirsnis PAREIŠKIMO PALIKIMAS NENAGRINĖTO

245 straipsnis. Pareiškimo palikimo nenagrinėto pagrindai

Teismas pareiškimą palieka nenagrinėtą:

1) jeigu suinteresuotas asmuo, kreipęsis į teismą, nesilaikė tos kategorijos byloms nustatytos išankstinio neteisminio bylos sprendimo tvarkos ir dar galima pasinaudoti šia tvarka;

2) jeigu pareiškimą padavė neveiksnius asmuo;

3) jeigu pareiškimą suinteresuoto asmens vardu padavė neįgalintas vesti bylą asmuo;

4) jeigu teisme nagrinėjamas ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

5) jeigu suinteresuotas asmuo, kreipęsis į teismą, gavęs šaukimą, bet neprašęs nagrinėti bylą jam nesant ir iki teismo posėdžio pradžios nepateikęs dokumentų, pateisinančių savo neatvykimą į teismą, neatvyko į teismo posėdį arba jeigu teismas pripažįsta neatvykimo priežastis nesvarbiomis;

6) jeigu abi šalys, neprašiusios nagrinėti bylą, joms nesant, antrą kartą šaukiamos, neatvyko be svarbių priežasčių, o teismas nelaiko esant galima išspręsti bylą pagal esančią byloje medžiagą;

7) jeigu ieškovas ištuokos byloje, gavęs šaukimą, bet neprašęs nagrinėti bylą jam nesant, neatvyko į teismo posėdį;

8) jeigu pareiškimą padavęs asmuo nėra sumokėjęs nustatyto dydžio žyminio mokesčio;

9) jeigu yra pareikšta keletas reikalavimų, o žyminis mokestis sumokėtas tik už dalį iš jų, - neapmokėtų reikalavimų dalyje;

[245 straipsnis papildomas 10 punktu nuo 2001 m. liepos 1 d.:

10) kitais šio kodekso numatytais atvejais.]

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo 1966.11.25 įsakas, Žin., 1966, Nr.33-238

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

246 straipsnis. Pareiškimo palikimo nenagrinėto tvarka ir pasekmės

Tais atvejais, kada pareiškimas paliekamas nenagrinėtas, byla užbaigiama teismo nutartimi. Šioje nutartyje teismas privalo nurodyti, kaip pašalinti aplinkybes, išvardytas šio kodekso 245 straipsnio 1, 2, 3, 8 ir 9 punktuose, kliudančias nagrinėti bylą.

Pašalinus sąlygas, kurios buvo pagrindas pareiškimui palikti nenagrinėtam, suinteresuotas asmuo turi teisę vėl kreiptis į teismą su pareiškimu bendra tvarka.

Dėl teismo nutarties palikti pareiškimą nenagrinėtą gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1445, 96.07.09, Žin., 1996, Nr.67-1606 (96.07.17)

Devynioliktasis skirsnis TEISMO NUTARTIS

247 straipsnis. Nutarties priėmimas

Pirmosios instancijos teismas atskirais klausimais, kuriais byla neišsprendžiama iš esmės, priima nutartis.

Teismas priima nutartis pasitarimo kambaryje šio kodekso 17 straipsnyje nustatyta tvarka. Jas pasirašo visa teismo sudėtis.

Išspręsdamas nesudėtingus klausimus, teismas gali priimti nutartį, pasitaręs vietoje, neišeidamas į pasitarimo kambarį. Tokia nutartis įrašoma į teismo posėdžio protokolą.

Nutartys, jas priėmus, tuojau balsu perskaitomos.

248 straipsnis. Nutarties turinys

Nutartyje turi būti nurodoma:

- 1) nutarties priėmimo laikas ir vieta;
- 2) teismo pavadinimas, teismo sudėtis ir teismo posėdžio sekretorius;
- 3) dalyvaujantys byloje asmenys ir ginčo dalykas;
- 4) klausimas, kuriuo priimama nutartis;
- 5) motyvai, kuriais teismas priėjo savo išvadas, ir įstatymų, kuriais teismas vadovavosi, nurodymas;
- 6) teismo nutarimas;
- 7) nutarties apskundimo tvarka ir terminas.

Nutartyje, kurią teismas priima, neišeidamas į pasitarimo kambarį, turi būti žinios, išvardytos šio straipsnio 4, 5 ir 6 punktuose.

249 straipsnis. Teismo nutarčių nuorašų išsiuntimas šalims ir tretiesiems asmenims

Šalims ir tretiesiems asmenims, neatvykusiems į teismo posėdį, išsiunčiami teismo nutarties nutraukti ar sustabdyti bylą, palikti ieškinį nenagrinėtą ar perduoti bylą pagal teisingumą nuorašai. Nutarties nuorašai išsiunčiami ne vėliau kaip per tris dienas nuo nutarties priėmimo dienos.

250 straipsnis. Teismo atskirosios nutartys

Jeigu teismas, nagrinėdamas civilinę bylą, padaro išvadą, kad pareigūnai, įmonės, įstaigos, organizacijos bei piliečiai pažeidė įstatymus ar kitas teisės normas, jis priima atskirą nutartį ir nusiunčia ją valdžios ar valdymo institucijoms, įmonių, įstaigų, organizacijų vadovams informuodamas apie tai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

251 straipsnis. Teismo veiksmai, kai, nagrinėjant civilinę bylą, išaiškinti nusikaltimo požymiai

Jeigu, nagrinėdamas civilinę bylą, teismas išaiškina šalies arba kito asmens veiksmuose nusikaltimo požymius, jis praneša apie tai prokurorui arba iškelia baudžiamąją bylą.

Šiais atvejais teismas, priklausomai nuo bylos aplinkybių, arba išnagrinėja civilinę bylą iš esmės, arba sustabdo bylą, arba perduoda civilinį ieškinį nagrinėti baudžiamojoje byloje.

Dvidešimtas skirsnis PROTOKOLAI

252 straipsnis. Privalomumas rašyti protokolą

Apie kiekvieną pirmosios instancijos teismo posėdį, taip pat apie kiekvieną atskirą procesinį veiksmą, atliekamą ne posėdyje, rašomas protokolas.

253 straipsnis. Protokolo turinys

Teismo posėdžio ar atskiro ne posėdyje atlikto procesinio veiksmo protokole turi atsispindėti visi esminiai bylos nagrinėjimo ar atskiro procesinio veiksmo atlikimo momentai.

Protokole, konkrečiai imant, nurodoma:

- 1) teismo posėdžio ar procesinio veiksmo atlikimo metai, mėnuo, diena ir vieta;
- 2) teismo posėdžio ar atskiro procesinio veiksmo atlikimo pradžios laikas ir pabaigos laikas;
- 3) teismo, nagrinėjančio bylą ar atliekančio atskirąjį procesinį veiksma, pavadinimas, teismo sudėtis, teismo posėdžio sekretorius, šalių ir kitų dalyvaujančių byloje asmenų, liudytojų, ekspertų bei vertėjų vardai ir pavardės;
- 4) ginčo dalykas;
- 5) žinios apie dalyvaujančių byloje asmenų, liudytojų, ekspertų, vertėjų atvykimą ir apie jų neatvykimo priežastis;
- 6) pirmininkaujanciojo patvarkymai ir teismo nutartys, priimtose, neišeinant į pasitarimo kambarį;
- 7) dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimai;
- 8) teismo išaiškinimas dalyvaujantiems byloje asmenims jų procesinių teisių ir pareigų;
- 9) dalyvaujančių byloje asmenų paaiškinimai, liudytojų parodymai, žodinis eksperto išaiškinimas savo išvados, daiktinių ir rašytinių įrodymų apžiūros duomenys;
- 10) valstybinio valdymo organo išvada;
- 11) teisminių ginčų turinys;
- 12) žinios apie nutarčių ir sprendimo perskaitymą balsu;
- 13) žinios apie sprendimo turinio, sprendimo apskundimo tvarkos ir termino išaiškinimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

254 straipsnis. Protokolo rašymas ir jo pasirašymas

Protokolus rašo teismo posėdžių sekretorius pačiame teismo posėdyje arba kai atliekamas atskiras procesinis veiksmas ne posėdyje.

Surašomas atskiras kiekvieno teismo posėdžio ar atskiro veiksmo ne posėdyje protokolas.

Kiekvienas teismo posėdis, jeigu yra galimybių, stenografuojamas ar daromas jo garso įrašas. Stenograma pridedama prie teismo posėdžio protokolo, o garso įrašas laikomas byloje iki teismo sprendimo įsiteisėjimo. Kad panaudotos šios priemonės, įrašoma protokole.

Dalyvaujantys byloje asmenys turi teisę prašyti, kad į protokolą būtų įrašytos aplinkybės, kurias jie laiko esminėmis bylai. Šis prašymas tenkinamas posėdžio pirmininkui pritarus, o kai byla nagrinėjama kolegialiai - teisėjų kolegijai pritarus.

Protokolas turi būti baigtas rašyti ar spausdinti ir pasirašytas ne vėliau kaip rytojaus dieną po teismo posėdžio ar atskiro procesinio veiksmo atlikimo pabaigos.

Protokolą pasirašo posėdžio pirmininkas arba pranešėjas ir sekretorius, įrašydami pasirašymo datą. Visi pakeitimai, pataisos, papildymai turi būti protokole aptarti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

255 straipsnis. Pastabos dėl protokolo

Dalyvaujantys byloje asmenys turi teisę susipažinti su protokolu, teismo posėdžių stenogramomis, garso įrašais ir per tris dienas nuo protokolo pasirašymo dienos gali pareikšti rašytines pastabas dėl protokolo, nurodydami, kas neteisingai įrašyta į protokolą ir siūlymus, kaip turi būti įrašyta.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

256 straipsnis. Pastabų dėl protokolo išnagrinėjimas

Pastabas dėl protokolo išnagrinėja posėdžio pirmininkas ir, kai su pastabomis sutinka, raštiškai patvirtina, kad jos yra teisingos.

Jeigu posėdžio pirmininkas nesutinka su pateiktomis pastabomis, tai:

1) kai byla nagrinėjo ar atskirą procesinį veiksma atliko teisėjų kolegija, pastabas nagrinėja tos pačios kolegijos teisėjai, o išimtiniais atvejais - du tos kolegijos teisėjai, išklausę pastabas pateikusiųjų nuomonę, jei šie kviesti atvyko.

Atmetant pastabas turi būti priimta motyvuota nutartis;

2) kai byla nagrinėjo ar atskirą procesinį veiksma atliko vienas teisėjas ir su pastabomis nesutinka, jis pakviečia pateikusiuosius pastabas ir dėl pastabų priima motyvuotą nutartį.

Visos pastabos dėl protokolo pridedamos prie bylos.

Pastabos dėl protokolo turi būti išnagrinėtos per tris dienas nuo jų pateikimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Kodeksas papildytas dvidešimtuoju⁽¹⁾ skirsniu (256⁽¹⁾ - 256⁽¹⁰⁾ straipsniai):
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

DVIDEŠIMTASIS⁽¹⁾ SKIRSNIS ATSKIRŲ BYLŲ KATEGORIJŲ NAGRINĖJIMO YPATUMAI

256⁽¹⁾ straipsnis. Leistinumai

Bylos dėl piniginių reikalavimų, kylančių iš sutartinių prievolių, pagrįstų rašytiniais įrodymais, pareiškėjo pareiškimu nagrinėjamos šio skirsnio nustatyta tvarka.

Šio skirsnio nustatyta tvarka pareiškimas nenagrinėjamas, jeigu:

1) pareiškėjas nėra įvykdęs jam priklausančios prievolės ar jos dalies ir skolininkas reikalauja ją įvykdyti;

2) nežinoma skolininko gyvenamoji vieta ar darbo vieta arba įmonės, įstaigos ar organizacijos buveinė;

3) skolininkas pateikia raštu motyvuotus ir įstatymo nustatytais įrodinėjimo priemonėmis pagrįstus prieštaravimus dėl pateikto pareiškimo.

Tais atvejais, kai skolininkas yra užsienio pilietis ar užsienio juridinis asmuo, šio skirsnio nuostatos taikomos tik tarptautinių sutarčių ar šalių susitarimo pagrindu.

256⁽²⁾ straipsnis. Teisingumas

Pareiškimus dėl piniginių reikalavimų nagrinėja skolininko gyvenamosios ar buveinės registravimo vietos apylinkės teismas.

Pareiškimus dėl didesnių kaip 100 tūkstančių litų piniginių reikalavimų pirmąja instancija nagrinėja apygardų teismai.

256⁽³⁾ straipsnis. Pareiškimo forma ir turinys

Pareiškimas paduodamas teismui raštu. Pareiškime turi būti nurodoma:

1) teismo, kuriam paduodamas pareiškimas, pavadinimas;

2) pareiškėjo pavadinimas, jo gyvenamoji vieta, o jeigu pareiškėjas yra įmonė, įstaiga ar organizacija - buveinė; taip pat atstovo pavadinimas ir adresas, jeigu pareiškimą paduoda atstovas;

3) skolininko pavadinimas, jo gyvenamoji ar darbo vieta; jeigu skolininkas yra įmonė, įstaiga ar organizacija, - buveinė;

4) reiškiamo reikalavimo dalykas bei įrodymai, pagrindžiantys reiškiama reikalavimą;

5) paaiškinimas, jog nėra pagrindų, nurodytų šio kodekso 256⁽¹⁾ straipsnio antrosios dalies 1 punkte, arba kad reikalavimo teisė nepriklauso nuo tam tikrų pareiškėjo veiksmų atlikimo;

6) pareiškimo pateikimo teismui data;

7) pareiškėjo ar jo atstovo parašas;

8) pridedamų prie pareiškimo dokumentų sąrašas.

Prie atstovo paduodamo pareiškimo turi būti pridedamas įgaliojimas ar kitoks dokumentas, patvirtinantis atstovo įgalinimus.

Pareiškimas pateikiamas teismui su tiek nuorašų, kiek yra skolininkų. Prie pareiškimo pridedami rašytiniai įrodymai, kuriais pareiškėjas grindžia savo reikalavimą.

256⁽⁴⁾ straipsnis. Pareiškimo priėmimas

Pareiškimo priėmimo klausimą teisėjas išsprendžia priimdamas nutartį.

Teismas atsisako priimti pareiškimą, jeigu jis neatitinka šio kodekso 256⁽³⁾ straipsnio reikalavimų arba už jį nesumokėtas žyminis mokestis. Teismo nutartis atsisakyti priimti pareiškimą yra galutinė ir neskundžiama, tačiau tai neužkerta kelio, ištaisius trūkumus, pateikti naują pareiškimą, atitinkantį 256⁽³⁾ straipsnio reikalavimus, arba pareikšti ieškinį teisme.

Teismas gali atsisakyti priimti pareiškimą, jeigu yra neįmanomas prievolės įvykdymas dalimis, o pareiškėjas reikalauja dalies prievolės įvykdymo. Pareiškimo priėmimo klausimas išsprendžiamas ne vėliau kaip per septynias dienas po jo pateikimo teismui dienos.

256⁽⁵⁾ straipsnis. Pranešimas skolininkui

Teisėjas, priėmęs pareiškimą, ne vėliau kaip per tris dienas jo nuorašą persiunčia kartu su pranešimu skolininkui. Pranešime turi būti nurodyta:

1) siūlymas ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo pareiškimo skolininkui įteikimo dienos, sumokėti pareiškėjui išieškotinas sumas (įskaitant delspinigius bei teismo išlaidas) bei apie sumokėjimą raštu informuoti teismą;

2) pranešimas, kad, neįvykdžius šio straipsnio 1 punkto reikalavimų, pareiškėjui bus išduotas teismo įsakymas dėl išieškojimo vykdymo;

3) informacija apie tai, kad teismui bus perduotas pareiškimas nagrinėti ieškininės teisenos tvarka, jei skolininkas pateiks raštu motyvuotus ir pagrįstus prieštaravimus dėl pateikto pareiškimo.

256⁽⁶⁾ straipsnis. Pareiškimo ir pranešimo įteikimas

Pareiškimo nuorašas kartu su pranešimu siunčiamas skolininkui registruotu laišku ar įteikiamas per kurjerį. Jeigu pareiškėjas sutinka, teisėjas gali duoti jam pareiškimą ir pranešimą, kad juos įteiktų skolininkui. Teismui yra pristatomas skolininko parašas, įrodantis pareiškimo ir pranešimo įteikimą.

Pareiškimo nuorašas ir pranešimas skolininkui įteikiami šio kodekso 131 straipsnio pirmojoje ir antrojoje dalyse nustatyta tvarka.

Jeigu atsisakoma priimti pareiškimą ir pranešimą, taikomi šio kodekso 132 straipsnio reikalavimai ir pasekmės.

256⁽⁷⁾ straipsnis. Skolininko prieštaravimai

Skolininko prieštaravimai yra pateikiami teismui raštu.

Prieštaravimų priėmimo klausimą teisėjas išsprendžia priimdamas motyvuotą nutartį.

Teisėjas atsisako priimti skolininko prieštaravimus, jei jie nemotyvuoti ar nepagrįsti įstatymo nustatytais įrodinėjimo priemonėmis.

256⁽⁸⁾ straipsnis. Bylos perdavimas nagrinėti ieškininės teisenos tvarka

Priėmęs skolininko prieštaravimus, teismas nutartimi ne vėliau kaip per tris dienas po prieštaravimų gavimo informuoja pareiškėją, kad šis ne vėliau kaip per keturiolika dienų turi teisę pateikti teismui ieškininį pareiškimą, atitinkantį šio kodekso 146 straipsnio reikalavimus,

primokėti trūkstamą žyminio mokesčio dalį, bei išaiškina pareiškėjui šio kodekso 150 straipsnio ketvirtojoje ir penktojoje dalyse nurodytas pasekmes.

Žyminis mokestis, sumokėtas už šio skirsnio nustatyta tvarka paduotą pareiškimą, laikomas žyminio mokesčio, sumokėtino už ieškininį pareiškimą, dalimi.

Jeigu pareiškėjas, gavęs teisėjo pranešimą, neįvykdo šio straipsnio pirmosios dalies reikalavimų, pareiškimas laikomas nepaduotu ir teisėjo nutartimi grąžinamas pareiškėjui. Ši nutartis gali būti skundžiama atskiruoju skundu.

Grąžinus pareiškėjui pareiškimą šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytu atveju, sumokėtas žyminis mokestis pareiškėjui negrąžinamas.

256⁽⁹⁾ straipsnis. Teismo įsakymo išdavimas

Jeigu skolininkas nepareiškia motyvuotų ir pagrįstų prieštaravimų pareiškimą nagrinėjančiam teismui per šio kodekso 256⁽⁵⁾ straipsnio 1 punkte nurodytą terminą, ne vėliau kaip per tris dienas, pasibaigus šiam terminui, teismas priima teismo įsakymą.

Teismo įsakyme nurodoma:

- 1) išdavimo laikas;
- 2) teismo, išdavusio įsakymą, pavadinimas, teisėjo vardas ir pavardė;
- 3) ieškotojo pavadinimas ir adresas;
- 4) skolininko pavadinimas ir adresas;
- 5) ieškojimo pagrindas;
- 6) ieškoma iš skolininko pinigų suma;
- 7) pagal sutartį ieškomų delspinigių dydis;
- 8) ieškotinas žyminio mokesčio dydis.

Įsakymą pasirašo teisėjas ir jį patvirtina teismo antspaudu.

Teismo įsakymo nuorašai per tris dienas išsiunčiami šalims.

256⁽¹⁰⁾ straipsnis. Teismo įsakymo išdavimo apskundimas

Teismo įsakymas gali būti skundžiamas atskiruoju skundu šio kodekso trisdešimt penktojo skirsnio nustatyta tvarka.

Kodeksas papildytas dvidešimtuoju⁽²⁾ skirsniu (256⁽¹¹⁾ - 256⁽¹⁴⁾ straipsniai) nuo 2001 m. liepos 1 d.: Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvidešimtasis⁽²⁾ skirsnis

BYLŲ DĖL SANTUOKOS NUTRAUKIMO IR PRIPAŽINIMO NEGALIOJANČIA NAGRINĖJIMO YPATUMAI

256⁽¹¹⁾ straipsnis. Ieškinio pareiškimo padavimas

Ieškinys dėl santuokos nutraukimo pareiškiamas apylinkės teismui pagal atsakovo gyvenamąją vietą.

Ieškinys dėl santuokos pripažinimo negaliojančia pareiškiamas pagal atsakovų ar vieno iš jų gyvenamąją vietą.

Ieškinį dėl santuokos pripažinimo negaliojančia turi teisę pareikšti asmenys, nurodyti Civilinio kodekso 3.38–3.40 straipsniuose, taip pat prokuroras Civilinio kodekso numatytais atvejais.

Pareiškimas nutraukti santuoką abiejų sutuoktinių bendru sutikimu (Civilinio kodekso 3.51 straipsnis) arba vieno sutuoktinio pareiškimu (Civilinio kodekso 3.55 straipsnis) nagrinėjamas ypatingosios teisenos tvarka.

256⁽¹²⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Kai ieškovas, gavęs šaukimą, bet neprašęs nagrinėti bylą jam nesant, be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį, teismas ieškinio pareiškimą palieka nenagrinėtą.

Kai atsakovas, gavęs šaukimą, bet neprašęs bylą nagrinėti jam nesant, be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį, teismas bylą nagrinėja iš esmės. Teismas gali

pripažinti atsakovo atvykimą būtinu. Jeigu šiuo atveju atsakovas neatvyksta į teismo posėdį dėl priežasčių, kurias teismas pripažįsta nesvarbiomis, jam skiriama bauda iki penkių šimtų litų ir jis priverstinai atvesdinamas.

Nagrinėdamas santuokos nutraukimo bylą, teismas imasi priemonių sutuoktiniams sutaisyti ir turi teisę atidėti bylos nagrinėjimą, paskirdamas sutuoktiniams terminą susitaikyti. Sutuoktiniams susitaikyti skiriamo termino bendra trukmė negali būti ilgesnė nei šeši mėnesiai. Paskyrus susitaikymo terminą, bylos nagrinėjimas sustabdomas. Byla atnaujinama, praėjus teismo nustatytam terminui, vieno iš sutuoktinių prašymu. Pareiškimas paliekamas nenagrinėtas nekviečiant šalių, jeigu per vienerius metus nuo susitaikymo termino pradžios nėra vienas iš sutuoktinių nereikalauja nutraukti santuokos. Terminas susitaikyti nėra skiriamas, jeigu sutuoktinių taikymas gali pakenkti reikalaujančio nutraukti santuoką sutuoktinio arba sutuoktinio nepilnamečių vaikų interesams.

Apie susitaikymą šalys praneša teismui. Rašytinis šalių pareiškimas pridedamas prie bylos, o žodinis pareiškimas įrašomas į teismo posėdžio protokolą ir šalių pasirašomas. Gavęs šalių pareiškimą, teismas nutartimi bylą nutraukia. Teismo nutartys dėl bylos atidėjimo ir nutraukimo šalims susitaikius neskundžiamos.

Kol bus priimtas sprendimas byloje, teismas, atsižvelgdamas į sutuoktinių vaikų, taip pat į vieno sutuoktinio interesus, šio kodekso 155 straipsnio nustatyta tvarka gali taikyti Civilinio kodekso 3.65 straipsnyje nurodytas laikinas jų apsaugos priemones.

Santuoka nutraukiama, jeigu teismas nustato, kad sutuoktiniams toliau bendrai gyventi ir išsaugoti šeimą nebeįmanoma.

Teismas santuoką pripažįsta negaliojančia, nustačius nors vieną iš santuokos pripažinimo negaliojančia pagrindų.

256⁽¹³⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Priimdamas sprendimą nutraukti santuoką, teismas privalo išspręsti pareikštus reikalavimus dėl nepilnamečių vaikų išlaikymo ir jų gyvenamosios vietos nustatymo, vieno sutuoktinio išlaikymo ir turto padalijimo. Pripažindamas santuoką negaliojančia, teismas turi išspręsti nepilnamečių vaikų ir sąžiningo sutuoktinio išlaikymo, taip pat nepilnamečių vaikų gyvenamosios vietos nustatymo klausimus.

Santuoka laikoma nutraukta nuo teismo sprendimo ją nutraukti įsiteisėjimo dienos. Teismas per tris darbo dienas po teismo sprendimo nutraukti santuoką ar pripažinti santuoką negaliojančia įsiteisėjimo dienos privalo išsiųsti sprendimo nuorašą teismo buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaigai, kad ši įregistruotų santuokos nutraukimo faktą.

Teismas privalo per tris darbo dienas po teismo sprendimo, kuriuo santuoka pripažinta negaliojančia, įsiteisėjimo dienos išsiųsti sprendimo nuorašą santuoką įregistravusiai civilinės metrikacijos įstaigai.

256⁽¹⁴⁾ straipsnis. Sutuoktinių gyvenimas skyrium (separacija)

Pareiškimai dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium (separacijos) nagrinėjami šio skirsnio nustatyta tvarka, atsižvelgiant į Civilinio kodekso nustatytus ypatumus.

Kodeksas papildytas dvidešimtuoju⁽³⁾ skirsniu (256⁽¹⁵⁾ - 256⁽²¹⁾ straipsniai) nuo 2001 m. liepos 1 d.: Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvidešimtas⁽³⁾ skirsnis

BYLŲ DĖL TĖVYSTĖS NUSTATYMO NAGRINĖJIMO YPATUMAI

256⁽¹⁵⁾ straipsnis. Ieškinio pareiškimo padavimas

Teismas šio skirsnio nustatyta tvarka nagrinėja bylą dėl tėvystės nustatymo tik esant ginčui tarp šalių.

Ieškinio pareiškimą dėl tėvystės nustatymo gali paduoti asmenys, nurodyti Civilinio kodekso 3.147 straipsnyje.

Ieškinys pareiškiamas atsakovo arba ieškovo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

256⁽¹⁶⁾ straipsnis. Ieškinio pareiškimo turinys

Be šio kodekso 146 straipsnio antrojoje dalyje nurodytų duomenų, ieškinio pareiškime turi būti nurodomi duomenys apie vaiką (vardas, pavardė, gimimo data, gyvenamoji vieta), kai ieškinį paduoda ne pats vaikas.

256⁽¹⁷⁾ straipsnis. Šalių dalyvavimas teismo posėdyje

Kai ieškovas, gavęs šaukimą, be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį, teismas ieškinio pareiškimą palieka nenagrinėtą.

Atsakovo dalyvavimas teismo posėdyje yra būtinas.

Kai atsakovas, gavęs šaukimą, be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį, jam skiriama iki penkių šimtų litų bauda ir jis priverstinai atvedinamas.

256⁽¹⁸⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Pagrindas tėvystei nustatyti yra moksliniai įrodymai (ekspertizė). Jei atsakovas atsisako ekspertizės, teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, gali atsakovo atsisakymą įvertinti kaip tėvystės įrodymą. Jei šalys atsisako ekspertizės, pagrindas tėvystei nustatyti gali būti įrodomieji faktai, patikimai patvirtinantys tėvystę: bendras vaiko motinos ir spėjamo vaiko tėvo gyvenimas iki vaiko gimimo, bendras vaiko auklėjimas ar išlaikymas, įrodymai, kurie patvirtina, kad atsakovas pripažino tėvystę, ir kiti įrodymai.

Teismas išsiaiškina, ar vaikas, kuriam yra suėję dešimt metų ir kuris nėra ieškovas byloje, sutinka, kad atsakovas būtų pripažintas jo tėvu.

Šio straipsnio antrojoje dalyje numatytas sutikimas turi būti išreikštas raštu.

Nagrinėjant ginčus dėl tėvystės nustatymo, privalo dalyvauti valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

256⁽¹⁹⁾ straipsnis. Bylos nutraukimas

Jeigu atsakovas kreipėsi į civilinės metrikacijos įstaigą su pareiškimu dėl tėvystės pripažinimo ir civilinės metrikacijos įstaiga įregistruoja atsakovą vaiko tėvu, tai teismas, pateikus tėvystės pripažinimo liudijimą, bylą dėl tėvystės nustatymo nutraukia.

256⁽²⁰⁾ straipsnis. Tėvystės nustatymas mirus spėjamam vaiko tėvui

Jeigu miršta spėjamas vaiko tėvas, kol teisme nebuvo pradėta nagrinėti byla dėl tėvystės nustatymo, teismas nagrinėja tėvystės nustatymo bylą šio kodekso dvidešimt šeštojo skirsnio nustatyta tvarka.

Jeigu miršta spėjamas vaiko tėvas, kai teisme buvo pradėta nagrinėti byla dėl tėvystės nustatymo, teismas ieškinio pareiškimą palieka nenagrinėtą ir išsiaiškina ieškovui teisę kreiptis į teismą šio kodekso dvidešimt šeštojo skirsnio nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai yra kilęs ginčas.

256⁽²¹⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Nustačius tėvystę, teismas atsakovą pripažįsta vaiko tėvu, o vaiką – atsakovo vaiku.

Teismas, priėmęs sprendimą nustatyti tėvystę, privalo, įsiteisėjus sprendimui, per tris darbo dienas nusiųsti sprendimo nuorašą civilinės metrikacijos įstaigai, įregistravusiai vaiko gimimą, kad ši įregistruotų tėvystės nustatymą.

Kodeksas papildytas dvidešimtuoju⁽⁴⁾ skirsniu (256⁽²²⁾ - 256⁽²⁶⁾ straipsniai) nuo 2001 m. liepos 1 d.: Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvidešimtas⁽⁴⁾ skirsnis
BYLŲ DĖL TĖVYSTĖS (MOTINYSTĖS) NUGINČIJIMO
NAGRINĖJIMO YPATUMAI

256⁽²²⁾ straipsnis. Ieškinio pareiškimo padavimas

Ieškinio pareiškimą dėl tėvystės (motinystės) nugincijimo gali paduoti asmenys, nurodyti Civilinio kodekso 3.151 straipsnyje.

Ieškinys pareiškiamas atsakovo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

256⁽²³⁾ straipsnis. Ieškinio pareiškimo turinys

Be šio kodekso 146 straipsnio antroje dalyje nurodytų duomenų, ieškinio pareiškime turi būti nurodoma, kada ieškovas sužinojo apie ginčijamus duomenis vaiko gimimo įrašė arba kada paaiškėjo aplinkybės, duodančios pagrindą teigti, kad duomenys neatitinka tikrovės.

256⁽²⁴⁾ straipsnis. Pasiruošimas bylai

Teismas, ruošdamasis nagrinėti bylą, išreikalauja iš civilinės metrikacijos įstaigos pareiškimus ir kitą medžiagą, pagal kurią ieškovas buvo įrašytas vaiko tėvu (motina).

256⁽²⁵⁾ straipsnis. Privalomas dalyvavimas procese

Nagrinėjant ginčus dėl tėvystės (motinystės) nugincijimo, privalo dalyvauti valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

256⁽²⁶⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Teismas, priėmęs sprendimą, kuriuo nugincyta tėvystė (motinystė), privalo, įsiteisėjus teismo sprendimui, per tris darbo dienas nusiųsti sprendimo nuorašą civilinės metrikacijos įstaigai, įregistravusiai vaiko gimimą.

Kodeksas papildytas dvidešimtuoju⁽⁵⁾ skirsniu (256⁽²⁷⁾ - 256⁽³⁴⁾ straipsniai) nuo 2001 m. liepos 1 d.:
Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvidešimtas⁽⁵⁾ skirsnis

BYLŲ DĖL TĖVŲ VALDŽIOS APRIBOJIMO NAGRINĖJIMO YPATUMAI

256⁽²⁷⁾ straipsnis. Ieškinio pareiškimo padavimas

Ieškinio pareiškimą dėl vaiko atskyrimo nuo tėvų (tėvo ar motinos), taip pat dėl laikino ar neterminuoto tėvų valdžios apribojimo gali paduoti asmenys, nurodyti Civilinio kodekso 3.182 straipsnyje.

Ieškinys pareiškiamas vieno ar abiejų tėvų, nuo kurių siekiama atskirti vaikus ar kurių valdžią siekiama apriboti, gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

Vieno iš vaiko tėvų ar globėjo (rūpintojo), su kuriuo kartu gyvena nepilnamečiai vaikai, ieškinio pareiškimas gali būti paduotas ieškovo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

256⁽²⁸⁾ straipsnis. Tėvų valdžios apribojimo pagrindai

Tėvų valdžią vaikams teismas turi teisę apriboti tik Civilinio kodekso trečiojoje knygoje numatytais pagrindais.

256⁽²⁹⁾ straipsnis. Ieškinio pareiškimo turinys

Be šio kodekso 146 straipsnio antroje dalyje numatytų duomenų, ieškinio pareiškime turi būti nurodytas tėvų valdžios apribojimo ar vaiko atskyrimo nuo tėvų (tėvo ar motinos) pagrindas, taip pat tai patvirtinantys įrodymai, nurodytas asmuo ar vaikų įstaiga, kuriems vaikas bus perduotas ieškinio patenkinimo atveju.

256⁽³⁰⁾ straipsnis. Pasiruošimas bylai

Teismas, ruošdamasis nagrinėti bylą, paveda valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai pateikti išvadą dėl ginčo.

Atsižvelgdamas į pareiškimo pagrindą, teisėjas išreikalauja iš atitinkamų institucijų duomenis, patvirtinančius ar paneigiančius pareiškime nurodytas aplinkybes.

256⁽³¹⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Vaiko, kuriam yra suėję keturiolika metų, pareiškimas dėl sutikimo ar nesutikimo su ieškiniu turi būti išreikštas raštu arba įrašomas į teismo posėdžio protokolą ir vaiko pasirašomas.

Teismas išklauso vaiko, galinčio suformuluoti savo požiūrį, nuomonę ir į tai atsižvelgia.

Jeigu ieškovo nurodytu pagrindu ieškinys negali būti patenkintas, bet nagrinėjant bylą teismas nustato kitas aplinkybes, dėl kurių ieškinys gali būti patenkintas, gavęs valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos išvadą, teismas ieškinį patenkina.

256⁽³²⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Teismo sprendimu tėvų (ar vieno iš jų) valdžia vaikams apribojama arba ieškinys atmetamas.

Ieškinį patenkinus, vaikas perduodamas asmeniui arba vaikų globos (rūpybos) įstaigai, nurodytiems ieškinio pareiškime arba valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos išvadoje.

Jei nėra valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos sutikimo perduoti vaiką asmeniui ar vaikų įstaigai, nurodytiems ieškinio pareiškime, teismas įpareigoja valstybinę vaiko teisių apsaugos instituciją pasirūpinti vaiko gyvenimo ir išlaikymo sąlygomis.

Priėmęs sprendimą apriboti tėvų valdžią ar atskirti vaiką nuo tėvų, teismas tuo pačiu sprendimu nustato vaikui nuolatinę globą (rūpybą) ir jo gyvenamąją vietą.

256⁽³³⁾ straipsnis. Tėvų valdžios apribojimo panaikinimas ar tėvų valdžios apribojimo būdo pakeitimas kitu

Vaiko atskyrimas nuo tėvų (tėvo ar motinos) panaikinamas išnykus aplinkybėms, dėl kurių vaikas buvo nuo tėvų atskirtas.

Tėvų valdžios laikinas ar neterminuotas apribojimas gali būti panaikinamas, jeigu įrodoma, kad tėvai (tėvas ar motina) pakeitė savo elgesį ir gali auklėti vaiką, ir jei tėvų valdžios apribojimo panaikinimas neprieštarauja vaiko interesams.

Jei aplinkybės pasikeitė, tačiau nėra pakankamo pagrindo visiškai panaikinti neterminuotą tėvų valdžios apribojimą, jis gali būti pakeistas laikinu apribojimu.

Jei paaiškėja, kad panaikinus tėvų valdžios laikiną ar neterminuotą apribojimą lieka sąlygos, dėl kurių vaikas negali gyventi kartu su tėvais, tėvų valdžios laikinas ar neterminuotas apribojimas gali būti pakeistas vaiko atskyrimu nuo tėvų.

Jei atskirti nuo vaikų tėvai (tėvas ar motina) savo valdžią naudoja priešingai vaikų interesams, jiems gali būti taikomas laikinas ar neterminuotas tėvų valdžios apribojimas.

Tėvų valdžios apribojimą galima panaikinti tik tuo atveju, kai vaikas nėra įvaikintas.

256⁽³⁴⁾ straipsnis. Teismai, nagrinėjantys bylas dėl tėvų valdžios apribojimo panaikinimo ar valdžios būdo pakeitimo

Bylas dėl tėvų valdžios apribojimo panaikinimo ar valdžios būdo pakeitimo nagrinėja vaiko gyvenamosios vietos apylinkės teismas.

II. BYLŲ, KYLANČIŲ IŠ ADMINISTRACINIŲ YEISINIŲ SANTYKIŲ, TEISENA

Dvidešimt pirmasis skirsnis

257-258 straipsniai neteko galios nuo 1999 m. gegužės 1 d.
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

Dvidešimt antrasis skirsnis

259-262 straipsniai neteko galios nuo 1999 m. gegužės 1 d.
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

Dvidešimt trečiasis skirsnis

263-265 straipsniai neteko galios nuo 1999 m. gegužės 1 d.
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

Dvidešimt ketvirtasis skirsnis

266-269 straipsniai neteko galios nuo 1999 m. gegužės 1 d.
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

Dvidešimt ketvirtasis⁽¹⁾ skirsnis

269⁽¹⁾-269⁽⁵⁾ straipsniai neteko galios nuo 1999 m. gegužės 1 d.
Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

III. YPATINGOJI TEISENA

Dvidešimt penktasis skirsnis BENDRIEJI NUOSTATAI

270 straipsnis. Bylos, teismo nagrinėjamos ypatingosios teisenos tvarka

Ypatingosios teisenos tvarka teismas nagrinėja bylas:

- 1) dėl turinčių juridinę reikšmę faktų nustatymo;
- 2) dėl fizinio asmens pripažinimo nežinia kur esančiu ir fizinio asmens paskelbimo mirusiu;
- 3) dėl fizinio asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniu;
- 4) dėl skundų, paduodamų dėl notarų ir notarinius veiksmus atliekančių įstaigų pareigūnų veiksmų, išsprendimo;
- 5) dėl civilinės metrikacijos įrašų neteisingumo nustatymo;
- 6) dėl turto pripažinimo bešeimininkiu;
- 7) dėl teisių pagal prarastus pareikštinius dokumentus atstatymo (šaukiamoji teiseną);
- 8) dėl įvaikinimo;
- 9) dėl prarastos teismo ar vykdomosios bylos atkūrimo;
- 10) dėl alimentų nepilnamečiams vaikams išieškojimo, kai nėra ginčo;

[270 straipsnis papildomas 11, 12, 13, 14, 15 punktais nuo 2001 m. liepos 1 d.:

- 11) dėl nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksniu (emancipacijos);
- 12) dėl globos (rūpybos);
- 13) dėl teismo leidimų išdavimo, pareiškimų ar faktų patvirtinimo;
- 14) dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių sutikimu ar vieno sutuoktinio pareiškimu;
- 15) dėl nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį fakto nustatymo.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

271 straipsnis. Ypatingosios teisenos bylų nagrinėjimo tvarka

Ypatingosios teisenos bylas teismas nagrinėja pagal šio kodekso taisykles su išimtimis ir papildymais, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

Ypatingosios teisenos bylas, išskyrus dėl alimentų nepilnamečiams vaikams, kai nėra ginčo, išieškojimo, teismas nagrinėja, pranešęs pareiškėjui ir suinteresuotiems asmenims, valstybinės valdžios ar valdymo institucijoms, įmonėms, įstaigoms ar organizacijoms.

Jeigu, nagrinėjant bylą ypatingosios teisenos tvarka, kyla ginčas, dėl teisės, nagrinėtinas ieškininės teisenos tvarka, teismas pareiškimą palieka nenagrinėtą ir išaiškina suinteresuotiems asmenims, kad jie turi teisę pareikšti ieškinį bendrais pagrindais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Dvidešimt šeštasis skirsnis TURINČIŲ JURIDINĘ REIKŠMĘ FAKTŲ NUSTATYMAS

272 straipsnis. Teismo nagrinėjamos bylos dėl turinčių juridinę reikšmę faktų
nustatymo

Teismas nustato faktus, nuo kurių priklauso asmenų arba organizacijų asmeninių ar turtinių teisių atsiradimas, pasikeitimas ar pasibaigimas. Teismas nagrinėja bylas:

- 1) dėl giminystės santykių nustatymo;
- 2) dėl asmens išlaikymo fakto nustatymo;
- 3) dėl gimimo, įvaikinimo, santuokos, ištuokos ir mirties įregistravimo fakto nustatymo;
- 4) dėl buvimo faktiniuose santuokiniuose santykiuose fakto nustatymo įstatymo numatytais atvejais, jeigu santuoka negali būti įregistruota civilinės metrikacijos organuose dėl to, kad vienas iš sutuoktinių yra miręs;
- 5) dėl nustatymo fakto, kad teisę nustatantys dokumentai, išskyrus patvirtinančius priklausymą partijoms, politinėms ar visuomeninėms organizacijoms, karinius dokumentus, pasą ir civilinės metrikacijos įstaigų duodamus liudijimus, priklauso asmeniui, kurio vardas, pavardė ar tėvo vardas, nurodyti dokumente, nesutampa su to asmens pase ar gimimo liudijime nurodytais vardu, pavarde ar tėvo vardu;
- 6) dėl pastato, žemės ar miško valdymo nuosavybės teise fakto nustatymo;
- 7) dėl nelaimingo atsitikimo fakto nustatymo;
- 8) dėl asmens mirties tam tikru laiku ir tam tikromis aplinkybėmis fakto nustatymo, jeigu civilinės metrikacijos organai atsisako įregistruoti mirties įvykį;
- 9) dėl palikimo priėmimo, taip pat palikimo atsiradimo vietos fakto nustatymo;
- 10) dėl deputato sąmoningo bendradarbiavimo su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis fakto nustatymo;
- 11) dėl įvaikinimo fakto nustatymo, kai faktiškai įtėviai įvaikinimo juridškai nėra įforminę, jeigu šio fakto nustatymas susijęs su nuosavybės teisės į žemės sklypą ar mišką atstatymu;
- 12) dėl asmenų neteisėto iškeldinimo iš vienu Lietuvos vietovių į kitas Lietuvos vietas 1951-1952 metais fakto nustatymo;
- 13) dėl dalyvavimo rezistencijos būriuose, taip pat išvežimo priverstiniais darbais, buvimo getuose bei kitose laisvės atėmimo vietose, mažamečių buvimo fašistinėse prievartinio įkalinimo vietose Antrojo pasaulinio karo metais fakto ir trukmės nustatymo;
- 14) dėl nustatymo fakto, kad pretendentas būti kandidatu į Respublikos Prezidentus ar kandidatas į Respublikos Prezidentus duomenų anketoje nuslėpė ar neteisingai nurodė duomenis apie savo darbą, mokymąsi ar bendradarbiavimą su SSRS ar buvusių sovietinių respublikų vidaus reikalų, valstybės saugumo, žvalgybos ir kontržvalgybos struktūromis (NKVD, NKGB, MGB, KGB, GRU ir kt.) bei kitų užsienio valstybių atitinkamomis tarnybomis (struktūromis);
- 15) dėl kitokių turinčių juridinę reikšmę faktų nustatymo, jeigu įstatymai nenumato jiems nustatyti kitokios tvarkos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-495, 97.11.06, Žin., 1997, Nr.104-2624 (97.11.19)

273 straipsnis. Sąlygos, reikalingos turintiems juridinę reikšmę faktams nustatyti
Teismas nustato turinčius juridinę reikšmę faktus tik tai tada, kai pareiškėjas negali kitokia tvarka gauti reikiamų dokumentų, patvirtinančių tuos faktus, arba kai negalima atstatyti prarastų dokumentų.

274 straipsnis. Pareiškimo padavimas

Bylose dėl turinčių juridinę reikšmę faktų nustatymo pareiškimai paduodami pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui, išskyrus bylas dėl pastato, žemės ar miško valdymo nuosavybės teise, palikimo priėmimo ir palikimo atsiradimo vietos bei įvaikinimo, kai faktiškai tėviai įvaikinimo juridškai nėra įforminę, faktų nustatymo. Šiose bylose pareiškimai paduodami atitinkamai pastato, žemės ar miško buvimo vietos, palikimo turto ar pagrindinės jo dalies buvimo vietos apylinkės teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

275 straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime turi būti nurodoma, kuriam tikslui reikia pareiškėjui nustatyti tą faktą, nurodomos priežastys, dėl kurių negalima gauti ar atstatyti dokumentų, patvirtinančių tą faktą, nurodomi įrodymai, patvirtinantys šį faktą, taip pat patvirtinantys, kad pareiškėjas negali gauti reikiamų dokumentų arba kad negalima atstatyti prarastų dokumentų.

276 straipsnis. Teismo sprendimas

Tais atvejais, kada teismas pripažįsta faktą esant nustatytą, jis turi sprendime nurodyti, kuriam tikslui faktas nustatytas, taip pat turi nurodyti įrodymus, kuriais remiantis faktas pripažintas nustatytu.

Įsiteisėjęs teismo sprendimas nustatyti faktą, kuris turi būti įregistruotas civilinės metrikacijos organuose arba įformintas kituose organuose, yra pagrindas šį faktą ten įregistruoti arba įforminti, tačiau neatstoja tų organų duodamų dokumentų.

Kodeksas papildytas dvidešimt šeštuoju⁽¹⁾ skirsniu (276⁽¹⁾ - 276⁽⁴⁾ straipsniai) nuo 2001 m. liepos 1 d.:
Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvidešimt šeštasis⁽¹⁾ skirsnis NUOSAVYBĖS TEISĖS ĮGIJIMO PAGAL ĮGYJAMĄJĄ SENATĮ FAKTO NUSTATYMAS

276⁽¹⁾ straipsnis. Pareiškimo padavimas

Pareiškimą dėl nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį fakto nustatymo gali paduoti asmuo, kuris siekia įgyti nuosavybę įgyjamosios senaties pagrindu pareiškėjo gyvenamosios vietos ar buveinės apylinkės teismui. Jeigu siekiama įgyti nuosavybės teisę į nekilnojamąjį daiktą, tai pareiškimas paduodamas nekilnojamojo daikto buvimo vietos apylinkės teismui.

276⁽²⁾ straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime dėl nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį turi būti nurodyta:

- 1) daiktas, į kurį siekiama įgyti nuosavybės teisę įgyjamosios senaties būdu;
- 2) daikto valdymo terminų apskaičiavimas;
- 3) kad pareiškėjas yra sąžiningas ir teisėtas valdytojas;
- 4) kad valdymas visą laikotarpį buvo atviras ir nepertraukiamas;
- 5) kad nėra Civiliniame kodekse nurodytų apribojimų įgyti daiktą nuosavybėn įgyjamosios senaties būdu.

276⁽³⁾ straipsnis. Pasiruošimas bylai

Priėmęs pareiškimą, teisėjas priima nutartį paskelbti pareiškėjo gyvenamosios vietos ar buveinės vietiniame laikraštyje ir centriniame laikraštyje apie bylos dėl nuosavybės teisės įgijimo pagal įgyjamąją senatį fakto nustatymo iškelimą ir nagrinėjimą. Laikraštyje skelbiama pareiškėjo lėšomis.

Skelbime turi būti nurodyta teismas, nagrinėjantis bylą, pareiškėjas (vardas, pavardė, o jei pareiškėjas yra juridinis asmuo, – pavadinimas), daiktas, į kurį prašoma pripažinti nuosavybės teisę, pasiūlymas ne vėliau kaip per keturiolika dienų suinteresuotiems asmenims kreiptis su pareiškimais į teismą dėl jų įtraukimo dalyvauti procese, bylos nagrinėjimo data, laikas ir vieta.

276⁽⁴⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Jeigu iki teismo posėdžio dienos nėra ginčijamas valdymo sąžiningumas, teisėtumas, atvirumas ir nepertraukiamumas, teismas rašytinio proceso tvarka patenkina prašymą. Jeigu šiame straipsnyje nurodytos sąlygos yra ginčijamos, teismas nagrinėja bylą žodinio proceso tvarka.

Dvidešimt septintasis skirsnis
ASMENS PRIPAŽINIMAS NEŽINIA KUR ESANČIU IR
ASMENS PASKELBIMAS MIRUSIU

277 straipsnis. Pareiškimo padavimas

Pareiškimą dėl asmens pripažinimo nežinia kur esančiu arba dėl asmens paskelbimo mirusiu suinteresuoti asmenys paduoda pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

[227 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

277 straipsnis. Pareiškimo padavimas

Pareiškimą dėl asmens pripažinimo nežinia kur esančiu arba dėl asmens paskelbimo mirusiu suinteresuoti asmenys ar prokuroras paduoda pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

278 straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime turi būti nurodyta, dėl ko pareiškėjui reikia pripažinti fizinį asmenį nežinia kur esančiu arba paskelbti fizinį asmenį mirusiu, taip pat išdėstytos aplinkybės, patvirtinančios fizinio asmens buvimą nežinia kur, arba aplinkybės, sudariusios dingusiajam be žinios fiziniam asmeniui mirties grėsmę ir leidžiančios spėti, jog jis žuvęs dėl nelaimingo atsitikimo. Pareiškime turi būti duomenys, kurie asmenys (giminaičiai, bendradarbiai ir pan.) gali suteikti žinių apie nesantįjį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

279 straipsnis. Įrodymų pateikimas, rinkimas ir pasiruošimas bylai

Prie pareiškimo turi būti pridėti rašytiniai įrodymai iš paskutinės žinomos nesančiojo gyvenamosios ir darbo vietos, policijos, patvirtinantys žinių apie jį buvimą arba nebuvimą.

Priėmęs pareiškimą, teisėjas gali pasiūlyti globos ir rūpybos institucijai, kad šis įsteigtų nesančiojo turtui globą, arba imasi kitokių priemonių nesančiojo turtui apsaugoti bei tvarkyti, taip pat duoti iš to turto lėšų išlaikyti nesančiojo išlaikytiniams, kuriuos jis pagal įstatymą privalėjo išlaikyti.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Priėmęs pareiškimą, teisėjas pareiškimą padavusio asmens prašymu ar savo iniciatyva skiria nesančio asmens turto laikinąjį administratorių arba imasi kitų priemonių nesančiojo turtui apsaugoti bei tvarkyti, taip pat duoti iš to turto lėšų išlaikyti nesančiojo išlaikytiniams, kuriuos jis pagal įstatymą privalėjo išlaikyti. Nesančio asmens turto laikinasis administravimas skiriamas iki teismo sprendimo šioje byloje įsiteisėjimo.]

Priėmęs pareiškimą, teisėjas priima nutartį paskelbti vietiniame laikraštyje apie bylos dėl fizinio asmens pripažinimo nežinia kur esančiu arba fizinio asmens paskelbimo mirusiu iškelimą. Laikraštyje skelbiama pareiškėjo lėšomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

280 straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Jeigu per tris mėnesius nuo paskelbimo laikraštyje dienos negaunama tikrų žinių apie asmens, dėl kurio pripažinimo nežinia kur esančiu arba paskelbimo mirusiu iškelta byla, buvimo vietą, teisėjas skiria bylą nagrinėti.

Pasibaigus terminui, nustatytam šio straipsnio pirmojoje dalyje, teismas išnagrinėja bylą per terminus, nustatytus šio kodekso 121 straipsnyje, šaukdamas pareiškėją, kitus suinteresuotus bylos baigtimi asmenis ir pareiškime nurodytus liudytojus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

281 straipsnis. Teismo sprendimas

Teismo sprendimas pripažinti asmenį nežinia kur esančiu yra pagrindas nesančiojo asmens turto buvimo vietos globos ir rūpybos organui įsteigti šiam turtui globą.

[1 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Teismas, pripažinęs fizinį asmenį nežinia kur esančiu, savo sprendimu paskiria to asmens turto administratorių. Jeigu teismo nutartimi buvo paskirtas laikinasis turto administratorius, tai teismas, priėmęs sprendimą pripažinti asmenį nežinia kur esančiu, nauja nutartimi paskiria nuolatinį turto administratorių.]

Įsiteisėjęs teismo sprendimas paskelbti asmenį mirusiu yra pagrindas teismo buveinės vietos civilinės metrikacijos organui įrašyti į civilinės metrikacijos knygą mirties įrašą, taip pat yra pagrindas globos ir rūpybos organui, jeigu yra reikalas, įsteigti paskelbto mirusiu asmens turtui globą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

282 straipsnis. Pripažinto nežinia kur esančiu arba paskelbto mirusiu asmens atvykimo ar jo buvimo vietos paaiškėjimo pasekmės

Jeigu pripažintas nežinia kur esančiu arba paskelbtas mirusiu asmuo atvyksta ar paaiškėja jo buvimo vieta, apylinkės teismas nauju sprendimu panaikina pirmiau priimtą savo sprendimą.

Naujajam teismo sprendimui įsiteisėjus, jo nuorašai pasiunčiami globos ir rūpybos organui - asmens turto globai panaikinti ir civilinės metrikacijos organui - mirties įrašui anuluoti.

[282 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

282 straipsnis. Pripažinto nežinia kur esančiu arba paskelbto mirusiu asmens atvykimo ar jo buvimo vietos paaiškėjimo pasekmės

Jeigu pripažintas nežinia kur esančiu arba paskelbtas mirusiu asmuo atvyksta ar paaiškėja jo buvimo vieta, teismas, kuris buvo priėmęs sprendimą pripažinti asmenį nežinia

kur esančiu arba paskelbti mirusiu, nauju sprendimu panaikina pirmiau priimtą sprendimą ir nustatytą asmens turto administravimą.

[siteisėjus naujam teismo sprendimui, jo nuorašas pasiunčiamas civilinės metrikacijos įstaigai mirties įrašui anuliuoti.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvidešimt aštuntasis skirsnis

ASMENS PRIPAŽINIMAS NEVEIKSNIU ARBA RIBOTAI VEIKSNIU

283 straipsnis. Pareiškimo padavimas

Byla dėl fizinio asmens pripažinimo neveiksniu dėl psichinės ligos ar silpnaprotystės gali būti pradama pagal jo šeimos narių, globos ir rūpybos institucijos, psichiatrinės gydymo įstaigos pareiškimą.

Byla dėl fizinio asmens pripažinimo ribotai veiksniu, kai į policijos profilaktinę įskaitą įrašytas asmuo, kuris būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių ar toksinių priemonių, padaro per vienerius metus nuo šio įrašymo dienos du ir daugiau administracinių teisės pažeidimų, gali būti pradama pagal jo šeimos narių, prokuroro, policijos įstaigos vadovo arba jo pavaduotojo pareiškimą.

[1 ir 2 dalių redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Byla dėl fizinio asmens pripažinimo neveiksniu dėl psichinės ligos ar silpnaprotystės gali būti pradama pagal jo sutuoktinio, tėvų, pilnamečių vaikų, globos (rūpybos) institucijos arba prokuroro pareiškimą.

Byla dėl fizinio asmens, piktnaudžiaujančio alkoholiniais gėrimais, narkotikais, narkotinėmis ar toksinėmis medžiagomis, pripažinimo ribotai veiksniu gali būti pradėta pagal jo sutuoktinio, tėvų, pilnamečių vaikų, globos (rūpybos) institucijos ar prokuroro pareiškimą.]

Pareiškimas dėl fizinio asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniu paduodamas to asmens gyvenamosios vietos apylinkės teismui, o jeigu asmuo yra psichiatrinėje gydymo įstaigoje - gydymo įstaigos buveinės vietos apylinkės teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

284 straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime dėl asmens pripažinimo neveiksniu turi būti išdėstomos aplinkybės, rodančios psichinį sutrikimą, dėl kurio tas asmuo negali suprasti savo veiksmų reikšmės ar valdyti jų.

Pareiškime dėl fizinio asmens pripažinimo ribotai veiksniu turi būti išdėstomos aplinkybės, rodančios, kad į policijos profilaktinę įskaitą įrašytas asmuo, būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių ar toksinių priemonių, padarė per vienerius metus nuo šio įrašymo dienos du ir daugiau administracinių teisės pažeidimų.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Pareiškime dėl fizinio asmens pripažinimo ribotai veiksniu turi būti išdėstytos aplinkybės, rodančios, kad asmuo piktnaudžiauja alkoholiniais gėrimais, narkotikais, narkotinėmis ar toksinėmis medžiagomis.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

285 straipsnis. Pasiruošimas bylai

Jeigu yra pakankamai duomenų apie fizinio asmens psichinę ligą ar silpnaprotystę, teisėjas, ruošdamasis bylos teisminiam nagrinėjimui, psichinei būsenai nustatyti teismo nutartimi skiria fizinio asmens teismo psichiatrinę ekspertizę ir išreikalauja kitus dokumentus, apibūdinančius jo sveikatos būklę.

Teismo išlaidos, susijusios su išnagrinėjimu bylos dėl asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniumi, padengiamos iš valstybės lėšų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

286 straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Bylą dėl asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniumi teismas nagrinėja, būtinai dalyvaujant globos ir rūpybos institucijos atstovui. Asmuo, dėl kurio pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniumi nagrinėjama byla, šaukiamas į teismo posėdį, jeigu tai galima, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę.

Teismo išlaidos, susijusios su išnagrinėjimu bylos dėl asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniumi, padengiamos iš valstybės lėšų.

Jeigu teismas nustato, jog šeimos nariai veikė nesąžiningai, siekdami, kad žinomai nepagrįstai būtų atimtas arba apribotas asmens veiksnumas, tai išieško iš jų visas teismo išlaidas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

287 straipsnis. Teismo sprendimas

Teismo sprendimas pripažinti asmenį neveiksniu arba ribotai veiksniumi yra pagrindas globos ir rūpybos institucijai skirti neveiksniajam globėją, o ribotai veiksniumi - rūpintoją.

[287 straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

287 straipsnis. Teismo sprendimas

Teismas, priėmęs sprendimą pripažinti asmenį neveiksniu ar ribotai veiksniumi, savo iniciatyva privalo pradėti bylos dėl globos (rūpybos) šiam asmeniui nustatymo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo nagrinėjimą šio kodekso 312⁽²⁵⁾–312⁽²⁹⁾ straipsnių nustatyta tvarka. Teismas, pripažinęs asmenį ribotai veiksniumi, savo sprendime gali nustatyti, kad rūpintojo sutikimas reikalingas sudaryti ir sandoriams, kurie nenumatyti Civilinio kodekso 2.11 straipsnio 2 dalyje.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

288 straipsnis. Pasveikusio asmens pripažinimas veiksniumi

Jeigu pripažintas neveiksniu asmuo pasveiksta arba žymiai pagerėja jo sveikatos būklė, teismas, globėjo, taip pat šio kodekso 283 straipsnio pirmojoje dalyje išvardytų asmenų pareiškimu, remdamasis atitinkama teismo psichiatrinės ekspertizės išvada, priima sprendimą pripažinti pasveikusįjį veiksniumi.

Jeigu asmuo išbraukiamas iš policijos profilaktinės įskaitos, teismas pagal paties asmens, jo rūpintojo, šeimos narių, globos ir rūpybos institucijos, taip pat policijos įstaigos vadovo arba jo pavaduotojo pareiškimą priima sprendimą panaikinti asmens veiksnumo apribojimą.

[2 dalies redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Jeigu asmuo nustoja piktnaudžiauti alkoholiniais gėrimais, narkotikais, narkotinėmis ar toksinėmis medžiagomis, teismas pagal paties asmens, taip pat šio kodekso 283 straipsnio antrojoje dalyje numatytų asmenų pareiškimą priima sprendimą panaikinti asmens veiksnumo apribojimą ir jam paskirtą rūpybą.]

Teismo sprendimo nuorašas pasiunčiamas globos ir rūpybos institucijai asmens globai arba rūpybai panaikinti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Dvidešimt devintasis skirsnis SKUNDŲ DĖL NOTARŲ IR ATLIEKANČIŲ NOTARINIUS VEIKSMUS ORGANŲ VEIKSMŲ IŠSPRENDIMAS

289 straipsnis. Skundo padavimas

Suinteresuotas asmuo, kuris mano, kad atliktas notarinis veiksmas arba atsisakymas atlikti notarinį veiksma yra neteisingas, turi teisę dėl to paduoti skundą apylinkės teismui pagal notarinio veiksmo atlikėjo buvimo vietą.

Skundas dėl pareigūnų, išvardytų Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 68 ir 582 straipsniuose, neteisingai patvirtintų testamentų bei įgaliojimų arba atsisakymo juos patvirtinti paduodamas apylinkės teismui pagal atitinkamos ligoninės, kitos stacionarinės gydymo-profilaktikos įstaigos, sanatorijos, senelių ir invalidų namų, ekspedicijos, karo ligoninės, karinės gydymo įstaigos, karinio dalinio, junginio, karo mokyklos, laisvės atėmimo vietos buvimo vietą, o skundas dėl jūrų laivo arba vidaus plaukiojimo laivo, plaukiojančio su Lietuvos Respublikos vėliava, kapitono neteisingai patvirtinto testamentu arba atsisakymo jį patvirtinti paduodamas apylinkės teismui pagal laivo prirašymo uosto vietą.

Skundas apylinkės teismui paduodamas per dešimties dienų terminą, skaičiuojamą nuo tos dienos, kada pareiškėjas sužinojo apie atliktą notarinį veiksma arba atsisakymą atlikti tokį veiksma.

Kilęs suinteresuotų asmenų ginčas dėl teisės, pagrįstas atliktu notarinium veiksmu, taip pat ir vykdomuoju įrašu, nagrinėjamas ieškininės teisenos tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. [VIII-2571](#), 75.03.26, Žin., 1975, Nr.9-72

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

290 straipsnis. Skundo nagrinėjimas

Teismas nagrinėja skundą, pranešęs pareiškėjui, notarų biurui ar kitai institucijai, kurio veiksmas ar atsisakymas atlikti veiksma yra skundžiamas. Tačiau jų neatvykimas nekliudo išspręsti bylą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

291 straipsnis. Teismo sprendimas

Patenkindamas skundą, teismas priima sprendimą, kuriuo panaikina atliktą notarinį veiksma arba įpareigoja notarą ar instituciją, atliekančią notarinius veiksmus, atlikti notarinį veiksma.

Įsiteisėjusio sprendimo nuorašas pasiunčiamas notarų biurui ar atliekančiai notarinius veiksmus institucijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Trisdešimtas skirsnis CIVILINĖS METRIKACIJOS ĮRAŠŲ NETEISINGUMO NUSTATYMAS

292 straipsnis. Pareiškimo padavimas

Pareiškimas dėl įrašo civilinės metrikacijos knygoje neteisingumo nustatymo paduodamas pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

Teismas nagrinėja bylą dėl įrašo civilinės metrikacijos knygoje neteisingumo nustatymo, jeigu civilinės metrikacijos institucijos atsisakė ištaisyti tą įrašą.

Pareiškime turi būti nurodoma, kuo yra neteisingas įrašas civilinės metrikacijos knygoje, kada ir kuri civilinės metrikacijos institucija atsisakė ištaisyti tą įrašą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

293 straipsnis. Pareiškimo nagrinėjimas

Teismas nagrinėja pareiškimą dėl įrašo civilinės metrikacijos knygoje ištaisymo, šaukdamas pareiškėją, civilinės metrikacijos organo atstovą ir kitus suinteresuotus bylos baigtimi asmenis.

294 straipsnis. Teismo sprendimas

Įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuriuo nustatytas įrašo civilinės metrikacijos knygoje neteisingumas, yra pagrindas civilinės metrikacijos organams tą įrašą ištaisyti.

Trisdešimt pirmasis skirsnis TURTO PRIPAŽINIMAS BEŠEIMININKIU

295 straipsnis. Pareiškimo padavimas

Pareiškimą dėl turto pripažinimo šeimininkiu paduoda finansų, kontrolės institucija arba savivaldybė turto buvimo vietos apylinkės teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

296 straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime dėl turto pripažinimo šeimininkiu turi būti nurodyta, koks turtas yra pripažintinas šeimininkiu, taip pat išdėstytos aplinkybės, leidžiančios manyti, jog turtas neturi savininko. Pareiškime nurodomi duomenys, kurie asmenys (faktiškai turto valdytojai ir kt.) gali suteikti žinių apie tai, kam turtas priklauso.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

297 straipsnis. Įrodymų pateikimas

Prie pareiškimo dėl turto pripažinimo šeimininkiu turi būti pateikti rašytiniai įrodymai iš institucijų, registruojančių turtą, taip pat iš turto buvimo vietos seniūnijos, savivaldybės, apylinkės viršaičio ar pan., kokių jie turi žinių apie šio turto priklausymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

298 straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Teismas nagrinėja pareiškimą dėl turto pripažinimo šeimininkiu, šaukdamas pareiškėją ir kitus suinteresuotus bylos baigtimi asmenis.

299 straipsnis. Teismo sprendimas

Teismas, pripažinęs, kad turtas neturi savininko arba turto savininkas nežinomas, priima sprendimą pripažinti turtą šeimininkiu ir perduoti jį valstybės nuosavybėn.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Trisdešimt antrasis skirsnis

32 skirsnio pavadinimas pakeistas:

Nr. VIII-1090, 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-901 (99.04.09)

TEISIŲ PAGAL PRARASTUS VERTYBINIUS DOKUMENTUS ATKŪRIMAS (ŠAUKIAMOJI TEISENA)

300 straipsnis. Pareiškimo padavimas

Asmuo, praradęs vertybinį dokumentą, gali prašyti apylinkės teismą pripažinti šį dokumentą negaliojančiu ir atkurti teises pagal prarastą vertybinį dokumentą.

Pareiškimas dėl prarasto vertybinio dokumento pripažinimo negaliojančiu paduodamas išdavusios tą dokumentą įstaigos buveinės arba išdavusio tą dokumentą asmens gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

Pareiškime turi būti nurodomi prarasto vertybinio dokumento skiriamieji požymiai ir išdavusios tą dokumentą įstaigos pavadinimas ar išdavusio tą dokumentą asmens vardas, pavardė, taip pat išdėstomos aplinkybės, kuriomis dokumentas prarastas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1090, 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-901 (99.04.09)

301 straipsnis. Pasiruošimas bylai

Priėmęs pareiškimą, teisėjas priima nutartį paskelbti pareiškėjo lėšomis skelbimą vietiniame laikraštyje.

Skelbime turi būti:

1) apylinkės teismo, kuriame gautas pareiškimas dėl dokumento praradimo, pavadinimas;

2) pareiškėjo vardas, pavardė ir jo gyvenamoji vieta;

3) dokumento pavadinimas ir jo skiriamieji požymiai;

4) pasiūlymas dokumento, apie kurio praradimą pareikšta, turėtojui per tris mėnesius nuo paskelbimo dienos paduoti teismui pareiškimą apie savo teises į tą dokumentą.

Kartu su nutartimi paskelbti skelbimą vietiniame laikraštyje teisėjas priima ir išsiunčia išdavusiai dokumentą institucijai ar išdavusiam dokumentą asmeniui bei mokėtojui nutartį uždrausti pagal tą dokumentą išmokėti pinigus arba išduoti vertybinius popierius, daiktus.

Dėl atsisakymo priimti nutartį paskelbti skelbimą gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1090, 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-901 (99.04.09)

302 straipsnis. Dokumento turėtojo pareiškimas

Dokumentu, apie kurio praradimą pareikšta, turėtojas privalo per tris mėnesius nuo paskelbimo laikraštyje dienos paduoti apylinkės teismui pareiškimą apie savo teises į tą dokumentą ir kartu pateikti dokumento originalą.

Jei dokumento turėtojas prašo, dokumento originalą, kol byla bus išnagrinėta, teisėjas gali grąžinti turėtojui patvirtindamas ir byloje palikdamas dokumento turėtojo pateikto dokumento kopiją.

Byloje palikus dokumento kopiją, originalas būtina turi būti pateiktas teismo posėdžio metu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

303 straipsnis. Teismo veiksmai, gavus dokumento turėtojo pareiškimą

Jeigu teisme gaunamas dokumento turėtojo pareiškimas, prieš sueinant trijų mėnesių terminui nuo paskelbimo dienos, teismas savo nutartimi palieka praradusio dokumentą asmens

paduotą pareiškimą nenagrinėtą ir nustato naują terminą, per kurį išdavusiai dokumentą įstaigai ar išdavusiam dokumentą asmeniui bei mokėtojui uždraudžiama išmokėti pagal jį pinigais arba išduoti vertybinius popierius, daiktus. Tas terminas neturi būti ilgesnis kaip du mėnesiai.

Kartu teismas išaiškina pareiškėjui jo teisę bendra tvarka pareikšti dokumento turėtojui ieškinį dėl to dokumento išreikalavimo, o dokumento turėtojui - jo teisę išieškoti iš pareiškėjo nuostolius, kuriuos padarė teismo panaudotos uždraudimo priemonės.

Dėl teismo nutarties šiame straipsnyje nurodytais klausimais gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1090, 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-901 (99.04.09)

304 straipsnis. Pareiškimo nagrinėjimas

Pasibaigus trijų mėnesių terminui nuo paskelbimo dienos, jeigu iš dokumento turėtojo negauta pareiškimo sutinkamai su reikalavimais, nustatytais šio kodekso 302 straipsnyje, teismas nagrinėja bylą dėl prarasto dokumento pripažinimo negaliojančiu per terminus, numatytus šio kodekso 121 straipsnyje.

305 straipsnis. Teismo sprendimas

Jeigu pareiškėjo prašymas patenkinamas, teismas priima sprendimą, kuriuo pripažįsta prarastą dokumentą negaliojančiu. Teismo sprendimas yra pagrindas išmokėti pareiškėjui indėlį ar išduoti vietoj pripažinto negaliojančiu naują dokumentą.

306 straipsnis. Dokumento turėtojo teisė pareikšti ieškinį dėl turto nepagrįsto įgijimo ar sutaupymo

Dokumento turėtojas, dėl kurių nors priešasčių laiku nepareiškęs apie savo teises į tą dokumentą, įsiteisėjus teismo sprendimui pripažinti dokumentą negaliojančiu, gali pareikšti asmeniui, kuriam pripažinta teisė gauti naują dokumentą vietoj prarasto, ieškinį dėl turto nepagrįsto įgijimo ar sutaupymo.

Trisdešimt antrasis⁽¹⁾ skirsnis

Kodeksas papildytas skirsniu:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

ĮVAIKINIMAS

306⁽¹⁾ straipsnis. Prašymo padavimas

Lietuvos Respublikos pilietis prašymą dėl įvaikinimo paduoda apylinkės teismui pagal savo gyvenamąją vietą arba pagal įvaikinamojo gyvenamąją vietą.

Užsienio valstybės pilietis prašymą dėl Lietuvos Respublikos piliečio, gyvenančio Lietuvos Respublikoje arba užsienyje, įvaikinimo paduoda Vilniaus apygardos teismui.

[306⁽¹⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

306⁽¹⁾ straipsnis. Prašymo padavimas

Lietuvos Respublikos pilietis, turintis gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, prašymą dėl įvaikinimo paduoda apylinkės teismui pagal savo arba įvaikinamo vaiko gyvenamąją vietą.

Lietuvos Respublikos pilietis, nuolat gyvenantis užsienyje, užsienio valstybės pilietis arba asmuo, turintis ir Lietuvos Respublikos, ir užsienio valstybės pilietybę, prašymą dėl įvaikinimo paduoda Vilniaus apygardos teismui.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽²⁾ straipsnis. Prašymo turinys

Prašyme turi būti nurodyta:

1) duomenys apie pareiškėją (vardas, pavardė, gimimo data ir vieta, gyvenamoji vieta, darbovietė, šeiminė ir materialinė padėtis, sveikatos būklė);

[1 dalies 1 punkto redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

1) duomenys apie pareiškėją (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, gyvenamoji vieta, darbovietė, šeiminė ir materialinė padėtis, sveikatos būklė, įtraukimas į norinčių įvaikinti asmenų sąrašą, taip pat užsienio valstybės, kurios pilietis pareiškėjas yra ar kurioje turi gyvenamąją vietą, institucijų išvada, ar šis asmuo gali būti tarptautiniu įvaikintoju);]

2) duomenys apie įvaikinamąjį (vardas, pavardė, gimimo data ir vieta, jo tėvai ar globėjai (rūpintojai), vaiko buvimo vieta, sveikatos būklė);

[1 dalies 2 punkto redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

2) duomenys apie įvaikinamąjį (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, jo tėvai ar globėjai (rūpintojai); vaiko buvimo vieta, sveikatos būklė, įtraukimas į įvaikintųjų vaikų sąrašą);]

3) įvaikinimo motyvai.

Jeigu įvaikintojai prašo juos pripažinti vaiko tėvais, o įvaikinamuosius - įvaikintųjų vaikais, tai turi būti išdėstyta prašyme įvaikinti.

[2 dalis neteko galios nuo 2001 m. liepos 1 d.]

Jeigu pareiškėjas prašo įvaikinamajam suteikti įvaikintųjų pavardę ir jų nurodytą vardą, tai irgi turi būti išdėstyta prašyme įvaikinti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽³⁾ straipsnis. Įrodymų pateikimas

Prie prašymo įvaikinti turi būti pridėta:

1) įvaikintųjų ir įvaikinamojo sveikatos būklės pažymos, išduotos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;

2) vaiko tėvų arba nesusituokusių nepilnamečių tėvų ir jų įstatyminių atstovų rašytinis sutikimas įvaikinti, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

3) jeigu vaikas yra auklėjamas ir išlaikomas šeimynoje, šeimynos tėvų rašytinis sutikimas įvaikinti;

4) jeigu vaiko tėvai nežinomi, globėjo (rūpintojo), valstybinės, visuomeninės ar kitos vaikų įstaigos vadovo rašytinis sutikimas įvaikinti;

5) jeigu įvaikinti prašo vienas iš sutuoktinių, kito sutuoktinio rašytinis sutikimas įvaikinti, išskyrus įstatymų numatytus atvejus.

Užsienio valstybės piliečiai, paduodami prašymą įvaikinti, pateikia savo valstybės įstatymų nustatyta tvarka įformintus dokumentus. Prie šių dokumentų turi būti pridėti jų oficialūs vertimai į lietuvių kalbą. Dokumentai turi būti legalizuoti, išskyrus tuos atvejus, kai tarpvalstybinės sutartys (susitarimai) numato kitką.

Globėjui (rūpintojui) atsakius duoti sutikimą įvaikinti, tokį rašytinį sutikimą gali duoti globos ir rūpybos institucija.

[306⁽³⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

306⁽³⁾ straipsnis. Įrodymų pateikimas

Prie prašymo įvaikinti turi būti pridėta:

1) įvaikintojų ir įvaikinamojo sveikatos būklės pažymos, išduotos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;

2) teismo nutartis, patvirtinanti vaiko tėvų, o jei vaiko tėvai yra nepilnamečiai ar neveiksnūs, – jų tėvų arba globėjų (rūpintojų) sutikimą įvaikinti, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

3) jeigu vaikas turi įstatymų nustatyta tvarka paskirtą globėją (rūpintoją) (išskyrus valstybinę globos instituciją), teismo nutartis, patvirtinanti globėjo (rūpintojo) sutikimą įvaikinti;

4) jeigu įvaikinti prašo vienas iš sutuoktinių, kito sutuoktinio rašytinis sutikimas įvaikinti, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;

5) duomenys apie įvaikintojo įtraukimą į norinčiųjų įvaikinti sąrašą ir apie įvaikinamojo įtraukimą į įvaikintinų vaikų sąrašą;

6) valstybinės įvaikinimo institucijos atestuoto socialinio darbuotojo išvada dėl pasirengimo įvaikinti.

Užsienio valstybės piliečiai, paduodami prašymą įvaikinti, pateikia savo valstybės įstatymų nustatyta tvarka įformintus dokumentus, duomenis, kad užsienio valstybė pripažins konkretaus vaiko įvaikinimą ir kad vaikui yra ar bus išduotas oficialus leidimas įvažiuoti į tą šalį ir nuolat joje gyventi. Prie šių dokumentų turi būti pridėti jų vertimai į lietuvių kalbą, patvirtinti notaro ar vertėjo parašu ir antspaudu.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽⁴⁾ straipsnis. Pasiruošimas bylai

Teisėjas, ruošdamasis bylos teisminei nagrinėjimui:

1) paveda pareiškėjo gyvenamosios vietos globos ir rūpybos institucijai pateikti išvadą apie įvaikintojų socialinę, moralinę ir materialinę padėtį ir duomenis apie tai, ar nėra gauta kitų asmenų prašymo įvaikinti tą patį vaiką;

2) išreikalauja duomenis apie įvaikintojų teistumą ir administracinius teisės pažeidimus;

3) jeigu įvaikinti prašo užsienio valstybės pilietis - užklausia vaiko buvimo vietos globos ir rūpybos instituciją, ar nėra gautas Lietuvos Respublikoje gyvenančios šeimos ar šeimynos prašymas perduoti joms vaiką auklėti ir išlaikyti.

[306⁽⁴⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

306⁽⁴⁾ straipsnis. Pasiruošimas bylai

Teisėjas, ruošdamasis nagrinėti bylą:

1) paveda valstybinei įvaikinimo institucijai pateikti išvadą, ar nėra įstatymų numatytų kliūčių įvaikinti šį konkretų vaiką, duomenis apie tai, ar nėra gauta kitų asmenų prašymo įvaikinti tą patį vaiką, apie įvaikintojo ir įvaikinamojo registraciją atitinkamuose sąrašuose;

2) išreikalauja iš valstybinės įvaikinimo institucijos duomenis apie įvaikinamojo vaiko kilmę, vystymąsi, sveikatos būklę ir šeimą;

3) jeigu įvaikinti prašo užsienio valstybės pilietis, – paveda valstybinei įvaikinimo institucijai pateikti išvadą, ar teisės aktų nustatyta tvarka įvykdyta įvaikinimo procedūra iki teismo.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽⁵⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Apie bylos nagrinėjimą pranešama pareiškėjui, vaiko tėvams, globėjams (rūpintojams), globos ir rūpybos institucijai, kitiems asmenims, pareiškusiems norą įvaikinti tą patį vaiką, ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

Byla dėl įvaikinimo nagrinėjama būtinai dalyvaujant pareiškėjams bei globos ir rūpybos institucijos atstovui, kuris duoda išvadą teisme.

Įvaikinamasis, kuriam yra suėję dešimt metų, dėl įvaikinimo gali būti išklausytas teismo posėdyje.

Teismas išsiaiškina, ar įvaikinamasis, kuriam yra suėję penkiolika metų, sutinka būti įvaikintas ir būti įvaikintojo įvaikiu, taip pat ar sutinka, kad įvaikintojai būtų pripažinti jo tėvais, o jis - įvaikintojų vaiku.

Šio straipsnio ketvirtojoje dalyje numatytas įvaikinamojo, kuriam yra suėję penkiolika metų, sutikimas, taip pat šio amžiaus sulaukusio įvaikio sutikimas pakeisti jo vardą ir pavardę turi būti išreikštas raštu.

Teismas išsiaiškina, ar įvaikinamasis gyvena įvaikintojo šeimoje ir įvaikintoją laiko savo motina (tėvu). Jeigu teismas nustato, kad įvaikinamasis gyvena įvaikintojo šeimoje ir laiko jį savo motina (tėvu), apie jo sutikimą neklausiama.

[306⁽⁵⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

306⁽⁵⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Byla dėl įvaikinimo nagrinėjama uždaramo teismo posėdyje.

Apie bylos nagrinėjimą pranešama pareiškėjui, valstybinei įvaikinimo institucijai, valstybinei vaiko teisių apsaugos tarnybai, kitiems asmenims, pareiškusiems norą įvaikinti tą patį vaiką, ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

Kiti asmenys, pareiškę norą įvaikinti tą patį vaiką, gali pateikti bylą nagrinėjančiam teismui prašymus su savarankiškais reikalavimais dėl įvaikinimo. Prašymus teismui priėmus, šie asmenys dalyvauja byloje kaip pareiškėjai.

Byla dėl įvaikinimo nagrinėjama būtinai dalyvaujant pareiškėjams, valstybinės įvaikinimo institucijos atstovui bei valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovui, kurie pareiškia savo išvadą dėl įvaikinimo teisme.

Teismas patikrina, ar įvaikintojai turi tinkamas sąlygas ir ar yra deramai pasirengę įvaikinti.

Jeigu įvaikinti prašo užsienio valstybės pilietis, teismas privalo atsižvelgti į vaiko auklėjimo paveldimumą, etninę kilmę, religinę ir kultūrinę priklausomybę ir gimtąją kalbą, taip pat ar valstybės, į kurią vaiką prašoma įvaikinti, teisė atitinka 1993 metų Hagos konvencijos dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje reikalavimus.

Sutikimas įvaikinti vaiką gali būti atšauktas iki teismo sprendimo dėl įvaikinimo priėmimo. Padavus pareiškimą dėl sutikimo įvaikinti atšaukimo, bylos dėl įvaikinimo nagrinėjimas sustabdomas, kol bus išspręstas sutikimo atšaukimo klausimas.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽⁶⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Teismo sprendimu vaikas įvaikinamas arba prašymas įvaikinti atmetamas.

Įvaikinus vaiką, įvaikintojai pripažįstami tėviais, o įvaikinamieji - įvaikiais.

Įvaikintojų prašymu jie gali būti pripažinti vaiko tėvais, o įvaikinamieji - įvaikintojų vaikais.

Įtėviai privalo per mėnesį įregistruoti teismo sprendimą įvaikinti sprendimo priėmimo vietos civilinės būklės aktu įrašų įstaigoje.

Teismo sprendimas įvaikinti, jeigu įvaikiui suteikta tėvio pavardė ir pakeistas vardas arba tėviai pripažinti įvaikio tėvais, yra pagrindas civilinės būklės aktų įrašų įstaigai pakeisti įvaikio gimimo įrašą ir išduoti naują gimimo liudijimą.

[306⁽⁶⁾ straipsnio redakcija nuo 2001 m. liepos 1 d.:

306⁽⁶⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Teismo sprendimu vaikas įvaikinamas arba prašymas įvaikinti atmetamas.

Patenkinus prašymą, teismo sprendimu įvaikintojai pripažįstami vaiko tėvais, o įvaikinamieji – įvaikintojų vaikai. Jei teismo nutartimi vaikas buvo perkeltas į šeimą iki įvaikinimo, tai įvaikinus vaiką įvaikintojai laikomi vaiko tėvais pagal įstatymą nuo nutarties perkelti vaiką į šeimą įsiteisėjimo. Teismas tai pažymi sprendime.

Teismo sprendimo įvaikinti rezoliucinėje dalyje paliekami duomenys, išsaugantys vaiko individualybę: gimimo data, gimimo vieta, taip pat vardas ir (ar) pavardė, jeigu jie nekeičiami.

Kai įvaikina užsienio valstybės piliečiai, teismo sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodoma valstybė, kurioje įvaikintas vaikas gyvena.

Įsiteisėjusio teismo sprendimo įvaikinti nuorašas per tris dienas išsiunčiamas civilinės metrikacijos įstaigai, įregistruojant vaiko gimimą.

Teismo sprendimas įvaikinti yra pagrindas civilinės būklės aktų įrašų įstaigai pakeisti įvaikio gimimo įrašą ir išduoti naują gimimo liudijimą.

Visas teismo sprendimas skelbiamas uždareme teismo posėdyje.]

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

[Kodeksas papildomas 306⁽⁷⁾ straipsniu nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽⁷⁾ straipsnis. Įvaikinamo vaiko sutikimas

Įvaikinamasis, kuriam yra suėję dešimt metų, dėl įvaikinimo turi būti išklaustas teismo posėdyje. Jo sutikimas būti įvaikintam duodamas teismui žodžiu ir raštu. Teismas išsiaiškina, ar įvaikinamasis sutinka būti įvaikintas ir būti įvaikintojo įvaikiu, ar sutinka, kad įvaikintojai būtų pripažinti jo tėvais, o jis – įvaikintojų vaiku, taip pat ar sutinka, kad būtų pakeistas jo vardas, pavardė. Be įvaikinamojo, kuriam yra suėję dešimt metų, sutikimo įvaikinti negalima.

Įvaikinamasis, kuriam nėra suėję dešimt metų, dėl įvaikinimo, vardo ir pavardės pakeitimo turi būti išklaustas teismo posėdyje, jeigu jis sugeba išreikšti savo nuomonę. Nuomonė gali būti išreikšta žodine, rašytine forma ar kitais vaiko pasirinktais būdais. Teismas, priimdamas sprendimą, turi atsižvelgti į vaiko norą, jeigu jis neprieštaruja paties vaiko interesams.

Nustatyti, ar vaikas sugeba išreikšti savo nuomonę, bei išreikštai vaiko nuomonei išaiškinti gali būti kviečiamas ekspertas psichologas.

Išklausant jaunesnį kaip šešiolikos metų vaiką, o teismo nuožiūra ir jaunesnį kaip aštuoniolikos metų, gali būti kviečiamas pedagogas ar (ir) psichologas.

Išimtiniais atvejais teismo nuožiūra vaiko nuomonės išklausymo laikui teismo nutartimi gali būti pašalinamas iš teismo posėdžių salės kuris nors dalyvaujantis byloje asmuo. Kai šis asmuo grįžta į posėdžių salę, jam turi būti pranešama vaiko išreikšta nuomonė.

Teismo leidimu teismo posėdyje dalyvaujantis pedagogas ar (ir) psichologas bei dalyvaujantys byloje asmenys gali užduoti vaikui klausimus.

Teismas privalo įvaikinamajam išaiškinti sutikimo davimo bei įvaikinimo pasekmes. Teismas atsisako priimti įvaikinamo vaiko sutikimą būti įvaikintam, jeigu yra pagrindas manyti, kad šis sutikimas buvo išgautas prievartos ar apgaulės būdu ar siekiant gauti neteisėtą finansinę naudą.]

[Kodeksas papildomas 306⁽⁸⁾ straipsniu nuo 2001 m. liepos 1 d.:
Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽⁸⁾ straipsnis. Vaiko perkėlimas į šeimą iki įvaikinimo

Jei atsižvelgiant į būsimų tėvių ir vaiko psichologinį pasirengimą įvaikinti, būsimų tėvių ir vaiko bendravimo trukmę iki prašymo įvaikinti ir kitas aplinkybes gali kilti abejonių, ar vaikas pritaps įvaikintojų šeimoje, ir yra pagrindas manyti, kad kitų kliūčių įvaikinti nėra, bylą nagrinėjantis teismas valstybinės įvaikinimo institucijos prašymu ar savo iniciatyva gali nutartimi pareiškėjui nustatyti nuo šešių iki dvylikos mėnesių bandomąjį laikotarpį ir perkelti vaiką gyventi į pareiškėjo šeimą, jį auklėti ir išlaikyti. Šiuo atveju bylos dėl įvaikinimo nagrinėjimas sustabdomas.

Atnaujinus bylos nagrinėjimą, valstybinė įvaikinimo institucija pateikia teismui išvadą apie įvaikintojų pasirengimą įvaikinti šį konkretų vaiką, įvaikintojų ir vaiko psichologinį suderinamumą.

Atnaujinus bylos nagrinėjimą, teismas iš naujo įvykdo įstatymo reikalavimus dėl įvaikinamo vaiko sutikimo.]

[Kodeksas papildomas 306⁽⁹⁾ straipsniu nuo 2001 m. liepos 1 d.:
Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽⁹⁾ straipsnis. Sutikimas įvaikinti

Vaiko tėvai, o jeigu jie yra nepilnamečiai ar neveiksnūs, – jų tėvai arba globėjai (rūpintojai), vaiko globėjas (rūpintojas) rašytinį sutikimą įvaikinti, įformintą pareiškimu, paduoda apylinkės teismui pagal savo gyvenamąją vietą arba pagal vaiko, dėl kurio duodamas sutikimas, gyvenamąją vietą.

Pareiškime dėl sutikimo įvaikinti patvirtinimo turi būti nurodyta:

1) duomenys apie sutikimą duodantį asmenį (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, gyvenamoji vieta);

2) duomenys apie vaiko tėvų amžių ar sveikatos būklę, jeigu tėvai yra nepilnamečiai ar neveiksnūs;

3) duomenys apie vaiką (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, jo tėvai ar globėjai (rūpintojai), vaiko gyvenamoji ir buvimo vieta).

Prie sutikimo įvaikinti turi būti pridedami įrodymai, patvirtinantys jame išdėstytas aplinkybes.

Sutikimas įvaikinti nagrinėjamas žodinio nagrinėjimo būdu. Apie nagrinėjimą pranešama sutikimą duodančiam asmeniui.

Teismas privalo sutikimą duodančiam asmeniui išaiškinti tokio sutikimo davimo bei įvaikinimo pasekmes.

Sutikimo įvaikinti patvirtinimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi. Teismas patvirtina sutikimą, jei nustato, kad sutikimas įvaikinti duodamas sąmoningai, be poveikio sutikimą duodančio asmens valiai, nėra išgautas prievartos būdu arba siekiant neteisėtos materialinės naudos. Tvirtindamas sutikimą, nutartyje teismas išaiškina įvaikinimo pasekmes ir teisę atšaukti duotą sutikimą. Ši nutartis gali būti skundžiama atskiruoju skundu.

Nutarties, patvirtinančios sutikimą įvaikinti, įsiteisėjusį nuorašą teismas per tris darbo dienas išsiunčia valstybinei įvaikinimo institucijai.]

[Kodeksas papildomas 306⁽¹⁰⁾ straipsniu nuo 2001 m. liepos 1 d.:
Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽¹⁰⁾ straipsnis. Sutikimo įvaikinti atšaukimas

Tėvai, globėjai (rūpintojai) gali atšaukti duotą sutikimą įvaikinti. Jei sutikimas įvaikinti vaiką, jo tėvams esant nepilnamečiams ar neveiksniams, buvo duotas jų tėvų ar globėjų (rūpintojų), tai, vaiko tėvams tapus pilnamečiais ar veiksniais, sutikimas įvaikinti netenka galios.

Pareiškime dėl sutikimo įvaikinti vaiką atšaukimo turi būti nurodyta:

1) duomenys apie sutikimą įvaikinti atšaukiantį asmenį (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, gyvenamoji vieta);

2) duomenys apie vaiką, dėl kurio įvaikinimo duotas sutikimas atšaukiamas (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, jo tėvai ar globėjai (rūpintojai), vaiko gyvenamoji ir buvimo vieta);

3) duomenys apie sutikimo įvaikinti patvirtinimą.

Valstybinė įvaikinimo institucija, gavusi pareiškimą dėl sutikimo įvaikinti atšaukimo, tą pačią dieną pareiškimą pasiunčia šį sutikimą patvirtinusiame teismui ir, jei byla dėl įvaikinimo nagrinėjama teisme, tuoj pat raštu arba žodžiu informuoja teisimą, nagrinėjantį bylą dėl įvaikinimo. Pareiškimo padavimas, jei teismo sprendimas dėl įvaikinimo nėra priimtas, sustabdo įvaikinimo procedūrą vykdydamą.

Pareiškimą dėl sutikimo įvaikinti atšaukimo nagrinėja tą sutikimą patvirtinęs apylinkės teismas.

Pareiškimas nagrinėjamas žodinio nagrinėjimo būdu. Apie jo nagrinėjimą pranešama asmeniui, atšaukiančiam sutikimą įvaikinti, ir valstybinei įvaikinimo institucijai.

Teismas patikrina, ar nuo tėvų valdžios apribojimo yra praėję vieneri metai, ar tėvų valdžios apribojimas nėra panaikintas, ar sutikimas įvaikinti nėra atšaukiamas tik siekiant materialinės naudos.

Sutikimo įvaikinti atšaukimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi. Ši nutartis gali būti skundžiama atskiruoju skundu.

Įsiteisėjus teismo nutarčiai, kuria patvirtintas sutikimo įvaikinti atšaukimas, teismas apie sutikimo įvaikinti atšaukimą pažymi nutartyje, kuria buvo patvirtintas sutikimas įvaikinti.

Įsiteisėjusią nutartį teismas per tris darbo dienas išsiunčia valstybinei įvaikinimo institucijai ir įvaikinimo bylą sustabdžiusiam teismui.]

[Kodeksas papildomas 306⁽¹¹⁾ straipsniu nuo 2001 m. liepos 1 d.:

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

306⁽¹¹⁾ straipsnis. Valstybinės įvaikinimo institucijos išvados apskundimas

Asmuo, nesutinkantis su valstybinės įvaikinimo institucijos atestuoto socialinio darbuotojo išvada apie jo pasirengimą įvaikinti, per vieną mėnesį nuo išvados surašymo dienos gali paduoti apylinkės teismui pagal savo gyvenamąją vietą pareiškimą dėl išvados panaikinimo. Asmuo, ketinantis įvaikinti vaiką užsienyje, pareiškimą paduoda Vilniaus apygardos teismui.

Prie pareiškimo dėl išvados panaikinimo turi būti pridėta skundžiama valstybinės įvaikinimo institucijos atestuoto socialinio darbuotojo išvada.

Pareiškimas nagrinėjamas žodinio nagrinėjimo būdu. Apie jo nagrinėjimą pranešama pareiškėjui, valstybinei įvaikinimo institucijai, išvadą surašiusiam socialiniam darbuotojui.

Išvados panaikinimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi. Ši nutartis gali būti skundžiama atskiruoju skundu.]

Trisdešimt trečiasis skirsnis

PRARASTOS TEISMO AR VYKDOMOSIOS BYLOS ATSTATYMAS

307 straipsnis Pareiškimo padavimas

Prarastą teismo ir vykdomąją bylą teismas gali atstatyti pagal dalyvavusių byloje asmenų ar vykdytąją vykdomąją bylą teismo antstolių kontoros pareiškimą, taip pat savo iniciatyva.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

308 straipsnis. Nagrinėjantis bylą teismas

Pareiškimas dėl prarastos teismo bylos atstatymo paduodamas nagrinėjusiam tą bylą teismui, o pareiškimas dėl prarastos vykdomosios bylos atstatymo - vykdymo vietos apylinkės teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

309 straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime turi būti nurodomos smulkios žinios apie prarastą bylą, ir prie jo turi būti pridedami dokumentai ar jų nuorašai, kurie yra išlikę pas pareiškėją ir turi ryšį su prarasta byla.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

310 straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Nagrinėdamas bylą, teismas pasinaudoja išlikusia bylos dalimi, dokumentais, išduotais iš bylos asmenims ir įstaigoms, prieš prarandant ją, tų dokumentų nuorašais, kitomis pažymomis ir raštais, turinčiais ryšį su byla.

Teismas gali apklausti kaip liudytojus asmenis, buvusius, atliekant procesinius veiksmus, o reikiamaiais atvejais - ir asmenis, kurie buvo nagrinėjusio prarastą bylą teismo sudėtyje, taip pat vykdžiusius teismo sprendimą asmenis.

Dalyvavusieji byloje asmenys turi teisę pateikti teismui apsvarstyti savo paruoštą atstatomojo sprendimo ar nutarties projektą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

311 straipsnis. Teismo sprendimas

Remdamasis surinkta ir patikrinta medžiaga, teismas priima sprendimą atstatyti visą prarastą bylą ar jos dalį, kurią, teismo nuomone, reikia atstatyti. Teismo sprendimas ar nutartis nutraukti bylą, jeigu jie buvo priimti prarastoje byloje, būtinai turi būti atstatomi.

Jeigu surinktos medžiagos neužtenka prarastai bylai atstatyti, teismas palieka pareiškimą nenagrinėtą. Šiuo atveju pareiškėjas turi teisę pareikšti ieškinį bendra tvarka.

312 straipsnis. Teismo išlaidos

Išlaidos, teismo turėtos, nagrinėjant bylą dėl prarastos bylos atstatymo, padengiamos iš valstybės lėšų.

Tais atvejais, kai pareiškimas yra žinomai neteisingas, teismo išlaidos išieškamos iš pareiškėjo.

Trisdešimt trečiasis⁽¹⁾ skirsnis ALIMENTŲ NEPILNAMEČIAMS VAIKAMS IŠIEŠKOJIMAS, KAI NĖRA GINČO

312⁽¹⁾ straipsnis. Pareiškimo padavimas

Pareiškimas dėl alimentų nepilnamečiams vaikams išieškojimo, kai nėra ginčo, paduodamas pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

Pareiškime turi būti nurodyta, kiek laiko ir kokius vaikus vengia išlaikyti asmuo, privalantis mokėti alimentus.

Prie pareiškimo turi būti pridėta:

- 1) tėvų santuokos (ištuokos) liudijimo nuorašas;
- 2) vaiko (vaikų) gimimo liudijimo nuorašas (nuorašai);
- 3) pažyma apie tai, kad pareiškėjas vaiką (vaikus) išlaiko;
- 4) pažyma iš asmens, privalančio mokėti alimentus, darbovietės apie jo uždarbio (pajamų) dydį ir apie tai, ar iš jo uždarbio (pajamų) daromos išskaitos pagal kitus vykdomuosius dokumentus;

- 5) jeigu vaikui (vaikams) paskirta globa ar rūpyba, tą liudijančio dokumento nuorašas.

Pareiškėjas kartu su pareiškimu gali pateikti asmens, privalančio mokėti alimentus, sutikimą išlaikyti vaikus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

312⁽²⁾ straipsnis. Pasiruošimas bylai

Neturėdamas duomenų apie asmens, privalančio mokėti alimentus, sutikimą išlaikyti vaikus, teisėjas ne vėliau kaip kitą dieną po pareiškimo gavimo praneša alimentus mokėti privalančiam asmeniui apie gautą pareiškimą ir pasiūlo jam ne vėliau kaip per dešimt dienų, jeigu jis ir pareiškėjas gyvena tame pačiame mieste arba rajone, o kitais atvejais - ne vėliau kaip per dvidešimt dienų pranešti apie sutikimą, kad būtų išieškomi alimentai arba pateikti prieštaravimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

312⁽³⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas ir teisėjo nutarimas

Gavęs asmens, privalančio mokėti alimentus, sutikimą, kad būtų išieškomi alimentai, arba negavęs pranešime nustatytu laiku jo prieštaravimų, teisėjas ne vėliau kaip kitą dieną įvertina turimus įrodymus ir priima nutarimą išieškoti alimentus.

Pareiškėjas ir asmuo, privalantis mokėti alimentus, į teismą nekviečiami, teismo posėdžio protokolas nerašomas.

Teisėjo nutarimas turi būti skubiai vykdomas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

312⁽⁴⁾ straipsnis. Teisėjo nutarimo panaikinimas

Jeigu asmuo, privalantis mokėti alimentus, nesutinka su teisėjo nutarimu, jis turi teisę paduoti pareiškimą bylą išnagrinėjusiam apylinkės teismui.

Teisėjas, gavęs tokį pareiškimą, panaikina nutarimą, ir tėvo (motinos) reikalavimas dėl alimentų nepilnamečiams vaikams išieškojimo nagrinėjamas ieškininės teisenos tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Kodeksas papildytas trisdešimt trečiuoju ⁽²⁾ skirsniu (312⁽⁵⁾-312⁽¹⁰⁾ straipsniai) nuo 2001 m. liepos 1 d.: Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Trisdešimt trečiasis⁽²⁾ skirsnis

NEPILNAMEČIO PRIPAŽINIMAS VEIKSNIU (EMANCIPACIJA)

312⁽⁵⁾ straipsnis. Pareiškimo padavimas

Byla dėl nepilnamečio, sulaukusio šešiolikos metų, pripažinimo visiškai veiksniu gali būti pradėdama pagal jo tėvų, globos (rūpybos) institucijų, jo rūpintojo ar jo paties pareiškimą.

Pareiškimas dėl nepilnamečio pripažinimo veiksniu paduodamas nepilnamečio gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

312⁽⁶⁾ straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime dėl nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksniu turi būti nurodyta:

- 1) duomenys apie nepilnamečių (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, gyvenamoji vieta, tėvai ar rūpintojas, darbovietė, mokymosi įstaiga);
- 2) duomenys apie nepilnamečio tėvus arba rūpintoją (vardas, pavardė, asmens kodas);
- 3) motyvai, kuriais remiantis prašoma nepilnamečių pripažinti veiksniu;
- 4) įrodymai, patvirtinantys nepilnamečio galėjimą savarankiškai įgyvendinti visas civilines teises ar vykdyti pareigas (charakteristikos iš gyvenamosios, darbo, mokymosi vietos, duomenys apie nepilnamečio šeiminių ir materialinę padėtį, sveikatos būklės pažyma, išduota Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, ir kt.).

Prie pareiškimo pridedamas nepilnamečio rašytinis sutikimas, jeigu pareiškimą teismui paduoda ne pats nepilnametis.

312⁽⁷⁾ straipsnis. Pasiruošimas bylai

Teisėjas, ruošdamasis nagrinėti bylą:

1) paveda nepilnamečio gyvenamosios vietos valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai duoti išvadą dėl nepilnamečio pasirengimo savarankiškai įgyvendinti visas civilines teises ar vykdyti pareigas;

2) išreikalauja duomenis, ar nepilnametis nėra teistas ar įvykdęs administracinių ir kitų teisės pažeidimų;

3) prireikus nustatyti nepilnamečio fizinio, dorovinio, dvasinio, psichinio išsivystymo lygį, skiria teismo pedagogikos-psichologijos ekspertizę ir išreikalauja šiai ekspertizei atlikti nepilnamečio medicininę dokumentaciją bei kitą reikiamą medžiagą;

4) atlieka kitus būtinus pasiruošimo bylos nagrinėjimui veiksmus.

312⁽⁸⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Apie bylos nagrinėjimą pranešama pareiškėjui, nepilnamečiui, kurio byla nagrinėjama, jo tėvams (rūpintojui), valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai, globos (rūpybos) institucijai (jeigu nepilnametis neturi tėvų).

Byla nagrinėjama būtinai dalyvaujant nepilnamečiui, jo tėvams (rūpintojui), taip pat globos (rūpybos) institucijos atstovui (jeigu nepilnametis neturi tėvų).

Nepilnamečio rašytinį sutikimą pripažinti jį visiškai veiksniumi teismas patvirtina teismo posėdžio metu, prieš tai išklauses jo paaiškinimų. Jeigu nepilnamečio sutikimas nebuvo pridėtas prie pareiškimo, rašytinį sutikimą nepilnametis gali duoti bylos nagrinėjimo metu. Apie tai įrašoma teismo posėdžio protokole ir nepilnametis protokole pasirašo. Teismas turi nepilnamečiui išaiškinti tokio sutikimo davimo pasekmes.

Nepilnametis savo duotą sutikimą būti pripažintas visiškai veiksniumi gali atšaukti iki teismo sprendimo priėmimo.

312⁽⁹⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Išnagrinėjęs bylą posėdyje, teismas priima sprendimą pripažinti nepilnametį veiksniumi arba pareiškimą atmesti.

Teismo išlaidos, susijusios su bylos pripažinti nepilnametį veiksniumi nagrinėjimu, padengiamos iš valstybės lėšų.

Teismo sprendimas pripažinti nepilnametį veiksniumi yra pagrindas panaikinti nepilnamečiui rūpybą, jeigu ji buvo nustatyta.

Teismo sprendimą turi teisę apskūsti dalyvaujantys byloje asmenys.

312⁽¹⁰⁾ straipsnis. Teismo sprendimo panaikinimas

Jeigu nustatomos aplinkybės, kad veiksniumi pripažintas nepilnametis, savarankiškai įgyvendindamas savo teises ar vykdydamas pareigas, daro žalos savo ar kitų asmenų teisėms ar teisėtiems interesams, teismas nepilnamečio tėvų ar globos (rūpybos) institucijų pareiškimu gali panaikinti savo sprendimą pripažinti nepilnametį veiksniumi.

Teismo sprendimas panaikinti ankstesnį sprendimą, kuriuo nepilnametis buvo pripažintas veiksniumi, yra pagrindas nepilnamečiui nustatyti rūpybą, jeigu jis neturi tėvų.

Trisdešimt trečiasis⁽³⁾ skirsnis
GLOBA IR RŪPYBA

312⁽¹¹⁾ straipsnis. Leistinumai

Šio skirsnio nustatyta tvarka nagrinėjamos bylos dėl globos (rūpybos) nustatymo nepilnamečiams asmenims bei pilnamečiams asmenims, kurie teismo sprendimu yra pripažinti neveiksniais ar ribotai veiksniais, taip pat dėl rūpybos nustatymo veiksniais asmenims.

312⁽¹²⁾ straipsnis. Globėjo (rūpintojo) būtinų išlaidų, susijusių su globėjo (rūpintojo) pareigų atlikimu, atlyginimas

Įstatymo numatytais atvejais globėjo (rūpintojo) turėtų būtinų išlaidų, susijusių su globėjo (rūpintojo) pareigų atlikimu, dydį, jų atlyginimo tvarką pagal globėjo (rūpintojo) pareiškimą nustato teismas, paskyręs globėją (rūpintoją).

Išlaidų atlyginimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi. Ši nutartis gali būti skundžiama atskiruju skundu.

312⁽¹³⁾ straipsnis. Turto administratoriaus paskyrimas

Jei neveiksnus ar ribotai veiksnus asmuo turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra (įmonė, žemė, pastatas ir kt.), teismas pagal globos (rūpybos) institucijos prašymą ar savo iniciatyva paskiria turto administratorių. Juo gali būti skiriamas globėjas (rūpintojas) arba kitas asmuo.

Turto administratoriaus paskyrimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi. Paskirtam turto administratoriui teismas išaiškina jo teises ir pareigas.

Teismas, paskyręs turto administratorių, gali pagal globos (rūpybos) institucijos pareiškimą nutartimi nušalinti turto administratorių nuo pareigų atlikimo ar jų pakeisti kitu asmeniu.

312⁽¹⁴⁾ straipsnis. Globėjo (rūpintojo) atleidimas arba nušalinimas nuo pareigų

Pagal globėjo (rūpintojo), globos (rūpybos) institucijos pareiškimą globėjas (rūpintojas) gali būti jį paskyrusio teismo nutartimi atleistas nuo pareigų, jeigu jų negali vykdyti dėl savo ar artimų giminaičių ligos, savo turtinės padėties pablogėjimo ar kitų svarbių priežasčių.

Pagal globos (rūpybos) institucijos arba prokuroro pareiškimą globėjas (rūpintojas) gali būti jį paskyrusio teismo nutartimi nušalintas nuo pareigų, jeigu jis netinkamai atlieka globėjo (rūpintojo) pareigas, neužtikrina globotinio (rūpintinio) teisių ir interesų apsaugos, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais.

Pareiškimą dėl veiksniam asmeniui paskirto rūpintojo atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų taip pat gali paduoti rūpintinis.

Globėją (rūpintoją) atleidus arba nušalinus nuo pareigų, dėl kito globėjo (rūpintojo) paskyrimo sprendžiama atitinkamai pagal šio skyriaus antrojo ar trečiojo skirsnių nuostatas.

Pagal globėjo (rūpintojo), globos (rūpybos) institucijos, vaiko tėvų arba įtėvių pareiškimą vaiko globėjas (rūpintojas) gali būti jį paskyrusio teismo nutartimi atleistas nuo pareigų, jeigu vaikas grąžinamas tėvams arba įtėviams.

312⁽¹⁵⁾ straipsnis. Globos (rūpybos) panaikinimas

Jeigu išnyksta aplinkybės, dėl kurių asmuo buvo pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu, tai pagal šio asmens, globėjo (rūpintojo), globos (rūpybos) institucijos arba prokuroro pareiškimą teismas, nustatęs globą (rūpybą), nutartimi panaikina globą (rūpybą).

Veiksnaus asmens rūpyba panaikinama pagal šio asmens pareiškimą teismo, nustačiusio rūpybą, nutartimi.

312⁽¹⁶⁾ straipsnis. Teismo sprendimų ir nutarčių vykdymas

Teismo nutartys dėl globos (rūpybos) nustatymo ir panaikinimo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo, atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų vykdomos skubiai. Atskirojo skundo padavimas jų vykdymo nesustabdo.

312⁽¹⁷⁾ straipsnis. Pareiškimo padavimas dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos)

Pareiškimą dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo gali paduoti valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija arba prokuroras.

Pareiškimą dėl globėjo (rūpintojo) skyrimo vaikui, kuriam nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), gali paduoti valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

Valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija pareiškimus dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir globėjo (rūpintojo) paskyrimo gali sujungti į vieną.

Pareiškimas paduodamas pagal vaiko, kuriam prašoma nustatyti nuolatinę globą (rūpybą) ir (ar) skirti globėją (rūpintoją), gyvenamąją vietą, o jeigu tokios nėra, – pagal šio vaiko buvimo vietą.

312⁽¹⁸⁾ straipsnis. Pareiškimo dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo turinys

Pareiškime dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo turi būti nurodyta:

- 1) duomenys apie vaiką (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, gyvenamoji ar (ir) buvimo vieta, sveikatos būklė, duomenys apie tėvus);
- 2) duomenys apie laikinosios globos (rūpybos) nustatymą;
- 3) nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo pagrindimas;
- 4) duomenys apie vaiko turą.

312⁽¹⁹⁾ straipsnis. Pareiškimo dėl globėjo (rūpintojo) skyrimo turinys

Pareiškime dėl globėjo (rūpintojo) skyrimo turi būti šio kodekso 312⁽¹⁸⁾ straipsnio 1 punkte nurodyti duomenys apie vaiką, taip pat:

- 1) prašoma taikyti globos (rūpybos) forma ir jos pagrindimas;
- 2) duomenys apie asmenį, kurį rekomenduojama skirti globėju (rūpintoju) (fizinio asmens – vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, gyvenamoji vieta, darbovietė, šeiminei ir materialinei padėčiai, sveikatos būklė, giminystės ryšys ir santykiai su globos (rūpybos) reikalingu vaiku, moralinės ir kitokios savybės, jo galimybė būti globėju (rūpintoju) ir įgyvendinti globėjo (rūpintojo) pareigas; juridinio asmens – kodas, banko rekvizitai, buveinė, finansinė būklė);
- 3) duomenys apie kitus asmenis, pareiškusius sutikimą tapti šio vaiko globėjais (rūpintojais);
- 4) kai vaikas turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra (įmonė, žemė, pastatas ir kt.), tai turi būti nurodoma ir rekomenduojama paskirti šio turto administratorių.

312⁽²⁰⁾ straipsnis. Įrodymų pateikimas

Prie pareiškimo dėl globos (rūpybos) nustatymo turi būti pridėta:

- 1) įrodymai, pagrindžiantys vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo reikalingumą;
- 2) vaiko ir fizinio asmens, rekomenduojamo skirti globėju (rūpintoju), sveikatos būklės pažymos, išduotos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;
- 3) dokumentai, patvirtinantys šio straipsnio 2 punkte nurodytus duomenis apie asmenį, rekomenduojamą skirti globėju (rūpintoju);
- 4) asmens, rekomenduojamo skirti globėju (rūpintoju), rašytinis sutikimas;
- 5) jei globėju (rūpintoju) rekomenduojama skirti fizinį asmenį ar šeimyną, pateikiamas kartu gyvenančių asmenų sąrašas, vyresnių kaip 16 metų asmenų rašytinis sutikimas;

6) jei pareiškimą paduoda valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija, prie pareiškimo turi būti pridėta išvada dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo reikalingumo ir globėjo (rūpintojo) paskyrimo.

312⁽²¹⁾ straipsnis. Pasiruošimas nagrinėti bylą

Priėmęs prokuroro pareiškimą dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo, teismas paveda valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai pateikti pareiškimą dėl globėjo (rūpintojo) skyrimo bei išvadą dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo reikalingumo ir globėjo (rūpintojo) paskyrimo.

Priėmęs valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos pareiškimą dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir (ar) globėjo (rūpintojo) paskyrimo, teismas, jeigu globėju (rūpintoju) rekomenduojama skirti fizinį asmenį arba šeimyną, išreikalauja duomenis apie šio fizinio asmens, kartu su juo gyvenančių kitų asmenų ar šeimynos narių teistumą ir administracinės teisės pažeidimus.

312⁽²²⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Byla dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir (ar) globėjo (rūpintojo) paskyrimo nagrinėjama žodinio nagrinėjimo būdu.

Apie bylos nagrinėjimą pranešama valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai, prokurorui, jeigu jis yra pareiškėjas, asmeniui, rekomenduojamam skirti globėju (rūpintoju), kitiems asmenims, pareiškusiems sutikimą tapti to paties vaiko globėjais (rūpintojais), kitiems suinteresuotiems asmenims.

Nagrinėjant bylą privalo dalyvauti prokuroras, jeigu jis yra pareiškėjas, valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovas, kuris duoda išvadą teisme, ir asmuo, kurį rekomenduojama skirti globėju (rūpintoju).

Skiriant globėją (rūpintoją), atsižvelgiama į jo asmenines savybes, sveikatos būklę, sugebėjimą būti globėju (rūpintoju), jo santykius su vaiku, vaiko nuomonę ir interesus bei į kitas turinčias reikšmės aplinkybes.

312⁽²³⁾ straipsnis. Vaiko nuomonė

Vaikas, kuris sugeba išreikšti savo nuomonę, dėl nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir (ar) globėjo (rūpintojo) skyrimo turi būti išklausytas teismo posėdyje. Nustatyti, ar vaikas sugeba išreikšti savo nuomonę, bei pareikštai vaiko nuomonei išaiškinti gali būti kviečiamas ekspertas psichologas. Vaiko nuomonė gali būti išreikšta žodine, rašytine forma ar kitais vaiko pasirinktais būdais.

Išklausant jaunesnį kaip šešiolikos metų vaiką, o teismo nuožiūra ir jaunesnį kaip aštuoniolikos metų, kviečiamas pedagogas ar (ir) psichologas.

Išimtiniais atvejais teismo nuožiūra vaiko nuomonės išklausymo laikui teismo nutartimi gali būti pašalinamas iš teismo posėdžių salės kuris nors dalyvaujantis byloje asmuo. Kai šis asmuo grįžta į posėdžių salę, jam turi būti pranešama vaiko išreikšta nuomonė.

Teismo leidimu teismo posėdyje dalyvaujantis pedagogas ar (ir) psichologas bei dalyvaujantys byloje asmenys gali užduoti vaikui klausimų.

Teismas privalo vaikui išaiškinti globos (rūpybos) nustatymo ir globėjo (rūpintojo) paskyrimo pasekmes. Priimdamas sprendimą, teismas turi atsižvelgti į vaiko nuomonę, jeigu ji neprieštarauja paties vaiko interesams.

312⁽²⁴⁾ straipsnis. Teismo nutartis

Vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo ir (ar) globėjo (rūpintojo) paskyrimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi.

Tenkinant pareiškimą, nutartyje nurodomi duomenys apie globotinį (rūpintinį), globėją (rūpintoją), taip pat nurodoma globos (rūpybos) vieta.

Jeigu vaikas turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra, teismas paskiria šio turto administratorių.

Paskirtam globėjui (rūpintojui), turto administratoriui teismas išaiškina jo teises ir pareigas.

312⁽²⁵⁾ straipsnis. Teismo pareiga inicijuoti bylos dėl globos (rūpybos) nustatymo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo neveiksniam ar ribotai veiksniam asmeniui nagrinėjimą

Teismas, priėmęs sprendimą pripažinti pilnametį asmenį neveiksniu ar ribotai veiksnium, privalo savo iniciatyva pradėti bylos dėl globos (rūpybos) šiam asmeniui nustatymo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo nagrinėjimą.

Teismas, priėmęs sprendimą pripažinti pilnametį asmenį neveiksniu ar ribotai veiksnium, jeigu šis asmuo yra gydymo, auklėjimo ar globos (rūpybos) institucijoje, privalo savo iniciatyva nustatyti šiam asmeniui globą (rūpybą).

Teismas, priėmęs sprendimą pripažinti pilnametį asmenį neveiksniu ar ribotai veiksnium, jeigu šis asmuo nėra gydymo, auklėjimo ar globos (rūpybos) institucijoje, privalo savo iniciatyva nustatyti šiam asmeniui globą (rūpybą) ir paskirti globėją (rūpintoją).

312⁽²⁶⁾ straipsnis. Pasiruošimas nagrinėti bylą dėl globos (rūpybos) nustatymo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo neveiksniam ar ribotai veiksniam asmeniui

Teismas, priėmęs sprendimą pripažinti pilnametį asmenį neveiksniu ar ribotai veiksnium, tą pačią dieną nutartimi paveda globos (rūpybos) institucijai per dešimt dienų pateikti teismui duomenis, būtinus bylai išnagrinėti.

Globos (rūpybos) institucija raštu pateikia teismui išvadą, kurioje nurodo:

1) duomenis apie asmens, dėl kurio nagrinėjama byla, buvimo vietą ir globėjo (rūpintojo) paskyrimo reikalingumą;

2) jeigu reikia skirti globėją (rūpintoją), pateikiama globėjo (rūpintojo) kandidatūra; nurodomi duomenys apie jį (vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data ir vieta, darbovietė, šeiminei ir materialinei padėčiai, sveikatos būklė, giminystės ryšys ir santykiai su pripažintu neveiksniu ar ribotai veiksnium asmeniu, moralinės ir kitokios savybės, jo galimybė įgyvendinti globėjo (rūpintojo) pareigas), taip pat kitos turinčios reikšmės aplinkybės; nurodoma neveiksniu ar ribotai veiksnium pripažinto asmens nuomonė dėl globėjo (rūpintojo) kandidatūros;

3) jeigu pateikiama globėjo (rūpintojo) kandidatūra, pridedamas rašytinis šio asmens sutikimas ir sveikatos būklės pažyma, išduota Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

4) kai neveiksnius ar ribotai veiksnus asmuo turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra (įmonė, žemė, pastatas ir kt.), globos (rūpybos) institucijos rašte tai turi būti nurodoma bei rekomenduojama paskirti šio turto administratorių.

Jeigu reikia skirti globėją (rūpintoją), teismas išreikalauja duomenis apie asmens, rekomenduojamo paskirti globėju (rūpintoju), teistumą ir administracinės teisės pažeidimus.

Pasiruošimas nagrinėti bylą turi būti užbaigtas iki teismo sprendimo, kuriuo asmuo pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksnium, įsiteisėjimo.

312⁽²⁷⁾ straipsnis. Bylos dėl globos (rūpybos) nustatymo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo neveiksniam ar ribotai veiksniam asmeniui nagrinėjimas

Byla dėl globos (rūpybos) nustatymo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo neveiksniam ar ribotai veiksniam asmeniui teismo posėdyje nagrinėjama nedelsiant po sprendimo, kuriuo asmuo pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksnium, įsiteisėjimo.

Byla dėl globos (rūpybos) nustatymo nagrinėjama rašytinio proceso tvarka, išskyrus atvejus, kai teismas pripažįsta būtinu žodinį bylos nagrinėjimą.

Byla dėl globos (rūpybos) nustatymo ir globėjo (rūpintojo) paskyrimo nagrinėjama žodinio proceso tvarka. Apie bylos nagrinėjimą pranešama globos (rūpybos) institucijai, asmeniui, pripažintam neveiksniu ar ribotai veiksnium, asmeniui, rekomenduojamam skirti globėju (rūpintoju), kitiems suinteresuotiems bylos baigtimi asmenims. Byla nagrinėjama

būtinai dalyvaujant globos (rūpybos) institucijos atstovui, kuris duoda išvadą teisme, ir asmeniui, kurį rekomenduojama skirti globėju (rūpintoju). Neveiksniu ar ribotai veiksniumi pripažintas asmuo, jeigu įmanoma, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę, turi teisę teismo posėdyje išdėstyti savo nuomonę dėl globėjo (rūpintojo) kandidatūros. Teismas gali pripažinti būtinu asmens, pripažinto neveiksniu ar ribotai veiksniumi, dalyvavimą teismo posėdyje.

Skiriant globėją (rūpintoją), turi būti atsižvelgiama į jo moralines ir kitokias savybes, jo galimybę įgyvendinti globėjo (rūpintojo) funkcijas, jo santykius su asmeniu, kuriam reikalinga globa (rūpyba), taip pat, jeigu galima, į globos (rūpybos) reikalingo asmens pageidavimą.

312⁽²⁸⁾ straipsnis. Teismo nutartis

Globos (rūpybos) nustatymo, globėjo (rūpintojo) paskyrimo neveiksniui ar ribotai veiksniumi asmeniui klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi.

Tenkinant pareiškimą, nutartyje nurodomi duomenys apie globotinį (rūpintinį), globėją (rūpintoją).

Jei neveiksnius ar ribotai veiksnius asmuo turi nekilnojamųjų ar kilnojamųjų daiktų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra, teismas gali paskirti šio turto administratorių.

Paskirtam globėjui (rūpintojui), turto administratoriui teismas išaiškina jų teises ir pareigas.

312⁽²⁹⁾ straipsnis. Veiksnaus asmens rūpyba

Veiksniui asmeniui, kuris dėl sveikatos būklės negali savarankiškai įgyvendinti savo teisių ar vykdyti pareigų, teismas pagal šio asmens prašymą arba globos (rūpybos) institucijos pareiškimą gali nustatyti rūpybą ir paskirti rūpintoją.

Pareiškimas dėl rūpybos nustatymo ir rūpintojo paskyrimo paduodamas apylinkės teismui pagal asmens, kuriam reikalinga rūpyba, gyvenamąją vietą, o jeigu tokios vietos nėra, – pagal šio asmens buvimo vietą.

Veiksnaus asmens pareiškime turi būti nurodyti rūpybos nustatymo ir rūpintojo paskyrimo reikalingumo motyvai. Teismas, ruošdamasis nagrinėti bylą, paveda globos (rūpybos) institucijai pateikti teismui duomenis, būtinus išnagrinėti bylą. Globos (rūpybos) institucija pateikia teismui išvadą, kurios turiniui taikomi šio kodekso 312⁽²⁶⁾ straipsnio antrosios dalies 1, 2 ir 3 punktų reikalavimai.

Globos (rūpybos) institucijos pareiškime turi būti nurodyti duomenys apie veiksnų asmenį, kuriam prašoma nustatyti rūpybą ir paskirti rūpintoją, taip pat išdėstytas rūpybos nustatymo ir rūpintojo paskyrimo reikalingumo pagrindimas. Prie pareiškimo turi būti pridėta globos (rūpybos) institucijos išvada, kurios turiniui taikomi šio kodekso 312⁽²⁶⁾ straipsnio antrosios dalies 1, 2 ir 3 punktų reikalavimai.

Teismas, ruošdamasis nagrinėti bylą, išreikalauja duomenis apie asmens, rekomenduojamo paskirti rūpintoju, teistumą ir ar jam nebuvo taikyta atsakomybė už administracinės teisės pažeidimus.

Byla dėl rūpybos nustatymo ir rūpintojo paskyrimo veiksniumi asmeniui nagrinėjama žodinio nagrinėjimo būdu. Apie bylos nagrinėjimą pranešama globos (rūpybos) institucijai, asmeniui, kuris prašo ar kuriam prašoma nustatyti rūpybą ir paskirti rūpintoją, taip pat asmeniui, kurį rekomenduojama skirti rūpintoju, bei kitiems suinteresuotiems bylos baigtimi asmenims. Nagrinėjant bylą privalo dalyvauti globos (rūpybos) institucijos atstovas, kuris duoda išvadą teisme, asmuo, kuriam prašoma nustatyti rūpybą ir paskirti rūpintoją, bei asmuo, kurį rekomenduojama skirti rūpintoju.

Rūpintojas veiksniumi asmeniui skiriamas tik rūpintinio sutikimu.

Rūpybos nustatymo ir rūpintojo paskyrimo klausimas išsprendžiamas teismo nutartimi. Tenkinant pareiškimą, nutartyje nurodomi duomenys apie rūpintinį ir rūpintoją.

Paskirtam rūpintojui teismas išaiškina jo teises ir pareigas.

Trisdešimt trečiasis⁽⁴⁾ skirsnis
TEISMO LEIDIMŲ IŠDAVIMAS IR FAKTŲ PATVIRTINIMAS

312⁽³⁰⁾ straipsnis. Leistinumai

Civiliniame kodekse numatytais atvejais prašymai dėl teismo leidimų veiksams atlikti išdavimo, pareiškimų ar faktų patvirtinimo bei kiti klausimai, kurie pagal Civilinį kodeksą turi būti nagrinėjami supaprastinto proceso tvarka, nagrinėjami šio skirsnio nustatyta tvarka, jeigu šis kodeksas nenumato kitos tokių pareiškimų nagrinėjimo tvarkos.

312⁽³¹⁾ straipsnis. Prašymo padavimas

Prašymas dėl teismo leidimo išdavimo, pareiškimo ar fakto patvirtinimo paduodamas pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

312⁽³²⁾ straipsnis. Prašymo turinys

Prašymo turiniui *mutatis mutandis* taikomi šio kodekso 146 straipsnio antroje dalyje nurodyti reikalavimai. Prie prašymo turi būti pridėti įrodymai, reikšmingi sprendžiant klausimą dėl leidimo išdavimo, pareiškimo ar fakto patvirtinimo.

312⁽³³⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Byla nagrinėjama rašytinio proceso tvarka, išskyrus šio straipsnio ketvirtojoje dalyje numatytus atvejus, bei atvejus, kai pats teisėjas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, nusprendžia nagrinėti žodinio proceso tvarka. Nagrinėjant bylą žodinio proceso tvarka, teismo posėdžio protokolas nerašomas.

Prašymai, paduoti šio skirsnio nustatyta tvarka, teisme turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per penkias dienas nuo jų priėmimo dienos.

Teismas gali įpareigoti pareiškėją pateikti papildomus bylai išspręsti reikalingus įrodymus arba rinkti juos savo iniciatyva.

Kai sprendžiamas klausimas, susijęs su vaiko teisėmis, vaikas, sugebantis suformuluoti savo požiūrį, turi būti išklaustas, o leidimo išdavimo klausimą teisėjas turi spręsti atsižvelgdamas išimtinai į vaiko interesus. Kai sprendžiamas klausimas dėl leidimo perleisti nuosavybės teisę į šeimos turtą, jį įkeisti ar kitaip suvaržyti teises į jį, teisėjas, atsižvelgdamas į aplinkybes, turi teisę reikalauti, kad pareiškėjas pateiktų įrodymus, patvirtinančius šeimos turtinę padėtį, taip pat būsimos sandorio projektą, jo sąlygas, sandorio įvykdymo galimybes, vaiko teisių apsaugos galimybes sandorio neįvykdymo atveju ir kt.

Byla nagrinėjama šio skirsnio nustatyta tvarka, neatsižvelgiant į tai, kad kyla ginčas dėl teisės, išskyrus Civiliniame kodekse numatytus atvejus.

Byla išnagrinėjama priimant teismo nutartį, o Civilinio kodekso numatytais atvejais – sprendimą. Teismo nutartis (sprendimas) gali būti skundžiama tik apeliacine tvarka, o apeliacinės instancijos teismo nutartis (sprendimas) neskundžiama, tačiau teismo atsisakymas išduoti leidimą, patvirtinti pareiškimą ar faktą neatima iš pareiškėjo teisės pasikeitus aplinkybėms pakartotinai kreiptis į teismą dėl leidimo išdavimo, pareiškimo ar fakto patvirtinimo.

Šio skirsnio nustatyta tvarka nagrinėjamoje byloje dalyvaujančių asmenų turėtos teismo išlaidos neatlyginamos.

Kodeksas papildytas trisdešimt trečiuoju⁽⁵⁾ skirsniu (312⁽³⁴⁾-312⁽³⁹⁾ straipsniai) nuo 2001 m. liepos 1 d.: Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27), įsigalioja nuo 2001-07-01

Trisdešimt trečiasis⁽⁵⁾ skirsnis
SANTUOKOS NUTRAUKIMAS ABIEJŲ SUTUOKTINIŲ BENDRU
SUTIKIMU IR VIENO SUTUOKTINIO PAREIŠKIMU

312⁽³⁴⁾ straipsnis. Leistinumas

Šio skirsnio nustatyta tvarka nagrinėjamos bylos dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu (Civilinio kodekso 3.51 straipsnis), taip pat bylos dėl santuokos nutraukimo vieno sutuoktinio pareiškimu (Civilinio kodekso 3.55 straipsnis).

312⁽³⁵⁾ straipsnis. Pareiškimo padavimas

Pareiškimas nutraukti santuoką abiejų sutuoktinių bendru sutikimu paduodamas vieno iš sutuoktinių gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

Pareiškimas nutraukti santuoką vieno sutuoktinio pareiškimu paduodamas pareiškėjo gyvenamosios vietos apylinkės teismui.

312⁽³⁶⁾ straipsnis. Pareiškimo turinys

Pareiškime nutraukti santuoką abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, be duomenų, nurodytų šio kodekso 146 straipsnio antrojoje dalyje, turi būti nurodyta:

- 1) ieškovo ir atsakovo gimimo metai;
- 2) ar yra visos Civilinio kodekso 3.51 straipsnyje nustatytos sąlygos;
- 3) priežastys, dėl kurių, sutuoktinių manymu, jų santuoka iširo;
- 4) duomenys apie sutuoktinių ar vieno iš jų kreditorius ir nurodymas, kad ieškovas yra pranešęs jam žinomiems kreditoriams apie bylos iškėlimą (Civilinio kodekso 3.126 straipsnis);
- 5) reikalavimas dėl to, kokios sutuoktinių pavardės turi būti po santuokos nutraukimo.

Kartu su pareiškimu nutraukti santuoką sutuoktiniai turi pateikti sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių, atitinkančią Civilinio kodekso 3.53 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

Pareiškime nutraukti santuoką vieno sutuoktinio pareiškimu, be duomenų, nurodytų šio kodekso 146 straipsnio antrojoje dalyje, turi būti nurodyta:

- 1) ieškovo ir atsakovo gimimo metai;
- 2) ar yra viena iš Civilinio kodekso 3.55 straipsnio pirmojoje dalyje numatytų sąlygų;
- 3) kaip pareiškėjas įvykdys savo pareigas kitam sutuoktiniui ir nepilnamečiams vaikams;
- 4) šio straipsnio pirmosios dalies 4 punkte nurodyti duomenys.

312⁽³⁷⁾ straipsnis. Bylos nagrinėjimas

Bylas pagal šio skirsnio nuostatas teismas nagrinėja žodinio nagrinėjimo būdu, išskyrus atvejus, kai pripažįsta, jog bylos nagrinėjimas rašytinio nagrinėjimo būdu nepakenks šeimos santykių stabilumui ir vaikų bei sutuoktinių interesams. Bylą nagrinėjant žodinio nagrinėjimo būdu, teismo posėdžio protokolas nerašomas.

Pareiškimai, paduoti šio skirsnio nustatyta tvarka, teisme išnagrinėjami ne vėliau kaip per trisdešimt dienų nuo jų priėmimo dienos.

312⁽³⁸⁾ straipsnis. Teismo sprendimas

Priimdamas sprendimą nutraukti santuoką abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, teismas patvirtina sutuoktinių pateiktą sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių, jeigu ši sutartis atitinka įstatymų reikalavimus.

Priimdamas sprendimą nutraukti santuoką vieno sutuoktinio pareiškimu, teismas taip pat turi išspręsti sutuoktinių nepilnamečių vaikų gyvenamosios vietos ir jų išlaikymo, taip pat vieno sutuoktinio išlaikymo bei jų bendro turto padalijimo klausimus, išskyrus atvejus, kai turtas padalytas bendru sutuoktinių susitarimu, patvirtintu notaro.

Santuoka laikoma nutraukta nuo teismo sprendimo ją nutraukti įsiteisėjimo dienos. Teismas per tris darbo dienas po teismo sprendimo nutraukti santuoką įsiteisėjimo dienos privalo išsiųsti sprendimo nuorašą teismo buvimo vietos civilinės metrikacijos įstaigai, kad ši įregistruotų santuokos nutraukimo faktą.

312⁽³⁹⁾ straipsnis. Pareiškimo palikimas nenagrinėto

Jeigu, šio skirsnio nustatyta tvarka nagrinėjant santuokos nutraukimo bylą, reikalavimus pareiškia sutuoktinių ar vieno iš jų kreditoriai arba vienas sutuoktinis ar jo globėjas pareiškia, kad santuoka iširo dėl kito sutuoktinio kaltės, tai teismas pareiškimą palieka nenagrinėtą. Tokiu atveju gali būti paduodamas ieškinio pareiškimas dėl santuokos nutraukimo ieškinio teisenos tvarka.

TREČIASIS SKYRIUS

BYLŲ PROCESAS APELIACINĖS INSTANCIJOS TEISME

Skyriaus pavadinimas pakeistas nuo 1999 m. sausio 1 d.:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Trisdešimt ketvirtasis skirsnis

NEĮSITEISĖJUSIŲ TEISMO SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

313 straipsnis. Neįsiteisėjusių teismo sprendimų peržiūrėjimas apeliacine tvarka

Apeliacine tvarka yra skundžiami neįsiteisėję pirmosios instancijos teismo sprendimai (nutartys, nutarimai), išskyrus šio kodekso nustatytus atvejus.

Bylas pagal apeliacinius skundus (atskiruosius skundus) dėl neįsiteisėjusio apylinkės teismo sprendimo, nutarties ar nutarimo nagrinėja apygardų teismai.

Bylas pagal apeliacinius skundus (atskiruosius skundus) dėl neįsiteisėjusio apygardos teismo sprendimo, nutarties ar nutarimo nagrinėja Lietuvos apeliacinis teismas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

314 straipsnis. Proceso taisyklės

Apeliacinis procesas vyksta pagal tas pačias taisykles kaip ir procesas pirmosios instancijos teisme, išskyrus šiame skirsnyje nurodytas išimtis.

Proceso apeliacinėje instancijoje trukmei netaikomi šio kodekso 121 straipsnyje nurodyti terminai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

315 straipsnis. Apeliacinės instancijos teismo sudėtis

Apeliacine tvarka bylą nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Šio skirsnio numatytais atvejais procesinius veiksmus apeliaciniame procese gali atlikti vienas teisėjas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

316 straipsnis. Apeliacinio skundo subjektai

Apeliacinį skundą gali paduoti visi byloje dalyvaujantys asmenys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

317 straipsnis. Apeliacinio skundo turinys

Apeliaciniame skunde turi būti nurodyta:

- 1) teismo, kuriam adresuojamas skundas, pavadinimas;
- 2) apelianto pavadinimas ir jo adresas;
- 3) kitų byloje dalyvaujančių asmenų, išskyrus šalių ir trečiųjų asmenų atstovų, pavadinimai ir adresai;
- 4) skundžiamas sprendimas ir teismas, priėmęs tą sprendimą;
- 5) ginčijama suma;

- 6) įstatymai ir bylos aplinkybės, kuriomis pagrindžiamas sprendimo ar jo dalies neteisėtumas ar nepagrįstumas (apeliacinio skundo pagrindas);
- 7) apelianto prašymas (apeliacinio skundo dalykas);
- 8) įrodymai, patvirtinantys skunde išdėstytas aplinkybes;
- 9) pridedamų prie apeliacinio skundo dokumentų sąrašas.

Kartu su apeliaciniu skundu turi būti pateikiami skunde nurodyti įrodymai (jeigu apeliantas juos turi), taip pat duomenys apie tai, kad už skundą sumokėtas žyminis mokestis bei sumokėtos kitos sumos, nustatytos šio kodekso 110 straipsnyje.

Apeliacinį skundą pasirašo jį paduodantis asmuo, advokatas arba įstatyminis atstovas. Kai apeliacinį skundą paduoda advokatas, įstatyminis atstovas, įmonių ar institucijų vadovų įgalioti asmenys, prie jo turi būti pridedamas dokumentas, įrodantis jį paduodančio asmens įgaliojimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

318 straipsnis. Terminai apeliaciniam skundui paduoti

Apeliacinis skundas gali būti paduotas per keturiolika dienų nuo sprendimo paskelbimo dienos.

Jeigu terminas apeliaciniam skundui paduoti yra praleistas, tai asmenys, turintys teisę jį paduoti, gali atskiru pareiškimu, nurodę jame termino praleidimo priežastis, prašyti atnaujinti praleistą terminą šio kodekso 127 straipsnyje nustatyta tvarka. Sprendimą priėmęs teismas, išnagrinėjęs tokį prašymą, turi teisę atnaujinti praleistą terminą, jeigu, teismo nuomone, jis praleistas dėl svarbių priežasčių. Dėl teismo ar teisėjo nutarties, kuria atmestas prašymas atnaujinti praleistą terminą, gali būti paduotas atskirasis skundas. Jei apeliacinės instancijos teismas tokį atskirąjį skundą patenkina ir praleistą terminą atnaujina, apeliacinės instancijos teismo skyriaus pirmininkas apeliacinį skundą su byla perduoda šio teismo teisėjui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

319 straipsnis. Apeliacinio skundo atsisakymas

Apeliacinį skundą padavęs asmuo turi teisę skundo atsisakyti iki baigiamųjų kalbų. Rašytinis apelianto pareiškimas, kuriuo atsisakoma apeliacinio skundo, pridedamas prie bylos, o žodinis pareiškimas įrašomas į teismo posėdžio protokolą ir apelianto pasirašomas. Teismas gali nepriimti apeliacinio skundo atsisakymo šio kodekso 35 straipsnio antrojoje dalyje numatytais pagrindais arba jeigu tai prieštarauja viešam interesui.

Teismas, nutartimi priėmęs apeliacinio skundo atsisakymą, jeigu sprendimas nebuvo apskūstas kitų asmenų, nutartimi apeliacinį procesą nutraukia. Apie apeliacinio skundo atsisakymą teismas informuoja apeliacinio proceso dalyvius.

Apeliacinio skundo atsisakęs asmuo pakartotinai jį paduoti neturi teisės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

320 straipsnis. Prisdėjimas prie apeliacinio skundo

Asmenys, turintys teisę paduoti apeliacinį skundą, gali prisidėti prie paduoto apeliacinio skundo, paduodami rašytinį pareiškimą apeliacinės instancijos teismui. Toks prisdėjimas yra galimas iki bylos nagrinėjimo iš esmės pradžios. Jeigu prisdedama prie apeliacinio skundo, už pareiškimą dėl prisdėjimo žyminis mokestis neimamas. Pareiškime dėl prisdėjimo prie pareikšto apeliacinio skundo prisdedantysis negali pareikšti savarankiškų reikalavimų ir apskūsto sprendimo naikinimo ar pakeitimo pagrindų.

Jeigu atsisakoma priimti apeliacinį skundą, pareiškimas dėl prisdėjimo laikomas nepaduotu ir gražinamas jį padavusiam asmeniui.

Jeigu asmuo prisdėjo prie apeliacinio skundo, jis praranda teisę pareikšti savarankišką apeliacinį skundą.

Pareiškimas dėl prisdėjimo gali būti paduodamas apeliacinės instancijos teismui.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

321 straipsnis. Apeliacinio skundo padavimo tvarka

Apeliacinis skundas paduodamas per tą teismą, kurio sprendimas yra skundžiamas.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

322 straipsnis. Apeliacinio skundo priedai

Apeliacinis skundas ir priedai pateikiami su tiek nuorašų, kiek yra byloje dalyvaujančių asmenų (išskyrus šalių ir trečiųjų asmenų atstovus). Vietoj apeliacinio skundo nuorašų gali būti pateikti keli apeliacinio skundo egzemplioriai.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

323 straipsnis. Draudimas apeliaciniame skunde kelti naujus reikalavimus

Apeliaciniame skunde negalima kelti reikalavimų, kurie nebuvo pareikšti nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme. Naujais reikalavimais nelaikomi reikalavimai, neatsiejamai susiję su jau pareikštu ieškiniu: priteisti delspinigius, palūkanas, vaisius ir t.t.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

324 straipsnis. Apeliacinio skundo priėmimas

Apeliacinio skundo priėmimo klausimą sprendžia pirmosios instancijos teismo, priėmusio sprendimą, teisėjas ne vėliau kaip per tris dienas nuo jo pateikimo teismui.

Apeliacinis skundas nepriimamas ir grąžinamas jį padavusiam asmeniui, jeigu:

- 1) skundas paduotas praleidus terminą, nustatytą jam paduoti, ir neprašoma šio termino atstatyti arba toks prašymas nebuvo patenkintas;
- 2) skundą paduoda neveiksnius asmuo arba asmuo, neturintis teisės jį paduoti;
- 3) skundą paduoda atstovas, neturintis įgaliojimų.

Teisėjo atsisakymas priimti apeliacinį skundą šio straipsnio antrosios dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais nekliaudo, nepažeidžiant apeliacinio skundo padavimo termino, vėl kreiptis su apeliaciniu skundu, jeigu trūkumai bus pašalinti.

Teisėjas, atsisakydamas priimti apeliacinį skundą, priima motyvuotą nutartį, dėl kurios gali būti paduotas atskirasis skundas.

Jeigu šio straipsnio antrosios dalies 1-3 punktuose nurodyti trūkumai paaiškėja nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, apeliacinis procesas nutraukiamas.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

325 straipsnis. Įrodymų pateikimas apeliacinės instancijos teisme

Apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti įrodymus, kurie galėjo būti pateikti pirmosios instancijos teisme, išskyrus atvejus, kai šių įrodymų pateikimo būtinybė iškilo vėliau.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

326 straipsnis. Draudimas priimti blogesnę sprendimą

Apeliacinės instancijos teismas negali priimti blogesnio apeliaciantui, nei yra skundžiamas, sprendimo ar nutarties, jeigu sprendimą skundžia tik viena iš šalių ar tik tretysis asmuo. Skundžiamo sprendimo panaikinimas ir bylos perdavimas iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui nelaikomas blogesnio sprendimo priėmimu.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

327 straipsnis. Apeliacinio skundo trūkumų šalinimas

Jeigu paduotas apeliacinis skundas ar jo priedai neatitinka šio kodekso 317 ir 322 straipsnių reikalavimų, teisėjas priima nutartį ir nustato apeliantui terminą trūkumams pašalinti.

Jeigu apeliantas nustatytu terminu įvykdo nutartyje nurodytus reikalavimus, tai skundas laikomas paduotu įteikimo teismui dieną. Priešingu atveju skundas laikomas nepaduotu ir nutartimi grąžinamas jį padavusiam asmeniui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

328 straipsnis. Pirmosios instancijos teismo teisėjo veiksmai priėmus apeliacinį skundą

Pirmosios instancijos teismo teisėjas, priėmęs apeliacinį skundą, per tris dienas pasibaigus terminui nustatytam sprendimui apskūsti, turi nusiųsti:

1) dalyvaujantiems apeliaciniame procese asmenims apeliacinio skundo ir jo priedų nuorašus; 2) apeliacinės instancijos teismui bylą su gautu apeliaciniu skundu ir jo priedais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

329 straipsnis. Atsiliepimai į apeliacinį skundą

Dalyvaujantys apeliaciniame procese asmenys per keturiolika dienų nuo apeliacinio skundo išsiuntimo iš pirmosios instancijos teismo dienos gali apeliacinės instancijos teismui raštu pateikti išsamius atsiliepimus į apeliacinį skundą, kuriuose išdėsto savo nuomonę dėl paduoto apeliacinio skundo.

Atsiliepimų į apeliacinį skundą nuorašai pateikiami apeliacinės instancijos teismui ir kiekvienam apeliantui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

330 straipsnis. Teisėjų kolegijos sudarymas ir teismo posėdžio paskyrimas

Apeliacinės instancijos teismo pirmininkas ar skyriaus pirmininkas nutartimi sudaro teisėjų kolegiją, paskiria jos pirmininką ir pranešėją bei nustato posėdžio datą. Pranešėjui perduodama byla su apeliaciniu skundu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

331 straipsnis. Pasirengimas nagrinėti bylą

Pranešėjas vienvaldiškai atlieka veiksmus, reikalingus bylai nagrinėti.

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju byloje dalyvaujantys asmenys apie apeliacinės bylos nagrinėjimo vietą ir laiką informuojami pranešimais. Šių asmenų neatvykimas į teismo posėdį nekliudo nagrinėti bylą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

332 straipsnis. Bylos nagrinėjimo ribos

Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, tačiau visais atvejais patikrina, ar nėra šio kodekso 338 straipsnio antroje dalyje nurodytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų.

Apeliacinės instancijos teismas gali panaikinti ar pakeisti teismo sprendimą dėl materialinės teisės normų pažeidimo, kuriuo apeliaciniame skunde nesiremiama, jeigu toks pažeidimas prieštarauja viešajam interesui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

333 straipsnis. Sprendimas be bylos žodinio nagrinėjimo iš esmės

Teisėjų kolegija be žodinio nagrinėjimo, tai yra nekviečiant į teisminį nagrinėjimą byloje dalyvaujančių asmenų, gali išspręsti apeliacinį skundą, jeigu:

1) pirmosios instancijos teismas, priėmęs apeliacinį skundą, privalėjo atsisakyti jį priimti. Šiuo atveju apeliacinės instancijos teismas apeliacinį procesą nutraukia ir priima nutartį dėl sumokėto žyminio mokesčio gražinimo;

2) konstatuoja, jog yra absoliutūs pirmosios instancijos teismo sprendimo negaliojimo pagrindai;

3) pirmosios instancijos teismas, sprenddamas apeliacinio skundo priėmimo klausimą, privalėjo apeliantui paskirti terminą trūkumams pašalinti. Šiuo atveju apeliacinis skundas su byla yra gražinamas pirmosios instancijos teismui, kuris atlieka veiksmus, nurodytus šio kodekso 327 straipsnio pirmojoje dalyje.

Sprendžiant apeliacinį skundą be žodinio nagrinėjimo, teismo posėdžio protokolas nerašomas. Teismo nutartis išsiunčiama šalims.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

334 straipsnis. Bylos nagrinėjimas iš esmės

Bylos nagrinėjimas iš esmės apeliacinės instancijos teisme pradedamas kolegijos pranešėjo pranešimu apie bylą. Jame išdėstoma bylos esmė, apeliacinio skundo bei atsiliepimų į apeliacinį skundą argumentai, taip pat nauji įrodymai, jeigu jų yra pateikta.

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju po pranešimo apie bylą teismas išklauso ginčo šalių bei kitų byloje dalyvaujančių asmenų paaiškinimus. Pirmasis kalba apeliantas. Teismas įspėja byloje dalyvaujančius asmenis, jeigu kalbų turinys neatitinka pateiktų procesinių dokumentų turinio.

Jeigu teismas pripažino, jog būtina, gali būti pakartotinai arba papildomai tiriami pirmosios instancijos teisme ištirti įrodymai. Teismas taip pat gali tirti įrodymus, kuriuos pirmosios instancijos teismas atsisakė tirti. Nauji įrodymai, kurie nebuvo pateikti pirmosios instancijos teisme, tiriami tik tai tuo atveju, jeigu teismas juos pripažįsta galimus tirti remiantis šio kodekso 325 straipsniu.

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju, ištyrus įrodymus, byloje dalyvaujantys asmenys turi teisę išdėstyti savo nuomonę baigiamosiose kalbose. Jeigu įrodymų tirti nereikėjo, baigiamosios kalbos būna po ginčo šalių ir kitų byloje dalyvaujančių asmenų paaiškinimų.

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju teismo posėdyje rašomas protokolas, kuriame turi atsispindėti visi esminiai bylos nagrinėjimo momentai.

Protokolą pasirašo pranešėjas ir teismo posėdžio sekretorius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

335 straipsnis. Sprendimo ar nutarties priėmimas ir paskelbimas

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju po byloje dalyvaujančių asmenų baigiamųjų kalbų, teismas išeina į pasitarimų kambarį priimti sprendimo ar nutarties.

Priėmęs sprendimą ar nutartį, teismas grįžta į teismo posėdžių salę ir kolegijos pirmininkas arba pranešėjas paskelbia sprendimo ar nutarties įžanginę bei rezoliucinę dalis, trumpai išdėsto sprendimo ar nutarties motyvus bei praneša, kada bus surašytas visas sprendimas ar nutartis.

Visas teismo sprendimas ar nutartis išdėstoma raštu ir visų teisėjų pasirašomi ne vėliau kaip per septynias dienas nuo jų priėmimo.

Išimtiniais atvejais, atsižvelgdama į bylos sudėtingumą bei dydį, teisėjų kolegija, nagrinėjanti bylą apeliacine tvarka, motyvuota nutartimi ne ilgesniam kaip septynių kalendorinių dienų terminui gali atidėti sprendimo ar nutarties priėmimą ir paskelbimą. Šiuo laikotarpiu teisėjai gali nagrinėti kitas bylas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

336 straipsnis. Apeliacinės instancijos teismo teisės

Apeliacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą, turi teisę:

1) pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą, o apeliacinį skundą atmesti;

2) panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priimti naują sprendimą;

3) pakeisti pirmosios instancijos teismo sprendimą;

4) panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą visą ar iš dalies ir perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo;

5) panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą, o bylą nutraukti arba pareiškimą palikti nenagrinėtą, jeigu nustatomos šio kodekso 243 ir 245 straipsniuose nurodytos aplinkybės, išskyrus šio kodekso 245 straipsnio 8 ir 9 punktuose nurodytus atvejus.

Šio straipsnio pirmosios dalies 2 punkte numatytu atveju priimamas teismo sprendimas, o 1, 3, 4 ir 5 punktuose numatytais atvejais - motyvuota teismo nutartis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

337 straipsnis. Apeliacinės instancijos teismo teisė panaikinti apskųstą teismo

sprendimą ir perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo arba priimti naują sprendimą

Apeliacinės instancijos teismas, panaikinęs apskųstą teismo sprendimą, turi teisę perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, jeigu:

1) sprendimas panaikinamas dėl šio kodekso 338 straipsnyje nurodytų pagrindų;

2) bylos aplinkybėms išaiškinti būtina surinkti daug naujų įrodymų;

3) pirmosios instancijos teismas išsprendė ne visus byloje pareikštus reikalavimus.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytais atvejais apeliacinės instancijos teismas priima naują sprendimą, jeigu naujas bylos nagrinėjimas pirmosios instancijos teisme užvilkins galutinio sprendimo priėmimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

338 straipsnis. Sprendimo panaikinimas pažeidus arba neteisingai pritaikius procesinės teisės normas

Procesinės teisės normų pažeidimas arba netinkamas jų pritaikymas yra pagrindas sprendimui panaikinti tik tada, jeigu dėl šios pažeidos galėjo būti neteisingai išspręsta byla.

Absoliučiais sprendimo negaliojimo pagrindais yra pripažįstami tokie atvejai, kai:

1) byla išnagrinėta neteisėtos sudėties teismo arba pažeidžiant funkcinio, rūšinio ar išimtinio teritorinio teisingumo taisykles;

2) pirmosios instancijos teismas nusprendė dėl neįtrauktų dalyvauti byloje asmenų teisių ir pareigų;

3) buvo pažeistos teisėjų pasitarimo slaptumo taisyklės, priimant sprendimą pirmosios instancijos teisme;

4) pirmosios instancijos teismo sprendimas teisėjo nepasirašytas arba jeigu sprendimą pasirašė ne tas teisėjas, kuris nurodytas sprendime;

5) pirmosios instancijos teismo sprendimą priėmė ne tas teisėjas, kuris nagrinėjo bylą;

6) sprendimas, nutartis yra be motyvų (sutrumpintų motyvų);

7) byloje nėra teismo posėdžio protokolo.

Absoliučiais sprendimo negaliojimo pagrindais yra pripažįstami ir tokie atvejai, jeigu:

1) pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo bylą, kai nebuvo nors vieno iš dalyvaujančių byloje asmenų, kuriam nustatyta tvarka nepranešta apie teismo posėdžio laiką ir vietą ir toks asmuo šia aplinkybe grindžia savo apeliacinį skundą;

2) nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, buvo pažeistos proceso kalbos taisyklės ir asmuo, kurio teisės buvo pažeistos, šia aplinkybe grindžia savo apeliacinį skundą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

339 straipsnis. Sprendimo panaikinimas ar pakeitimas pažeidus materialinės teisės normas

Materialinės teisės normų pažeidimas yra pagrindas pirmosios instancijos teismo sprendimui panaikinti ar pakeisti, jeigu pirmosios instancijos teismas netinkamai jas pritaikė arba išaiškino.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

340 straipsnis. Apeliacinės instancijos teismo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimas

Apeliacinės instancijos teismo sprendimas ar nutartis įsiteisėja nuo paskelbimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

341 straipsnis. Apeliacinės instancijos teismo atskiroji nutartis

Apeliacinės instancijos teismas šio kodekso 250 straipsnio nustatytais atvejais gali priimti atskirąją nutartį. Apeliacinės instancijos teismas atskirąją nutartimi taip pat gali nurodyti pirmosios instancijos teismo padarytus teisės normų pažeidimus ar klaidas, kurie nėra pagrindas sprendimui panaikinti. Tokios nutarties nuorašas siunčiamas teisingumo ministrui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

342 straipsnis. Bylos grąžinimas pirmosios instancijos teismui

Apeliacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs apeliacinį skundą, grąžina bylą per dešimt dienų pirmosios instancijos teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

343straipsnis.Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

344 straipsnis.Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

345 straipsnis.Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

346 straipsnis.Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

346⁽¹⁾ straipsnis.Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

TRISDEŠIMT PENKTASIS SKIRSNIS ATSKIRIEJI SKUNDAI

347 straipsnis. Teisė paduoti atskirąjį skundą

Pirmosios instancijos teismo nutartis (nutarimus) byloje dalyvaujantys asmenys gali apskųsti atskiruoju skundu apeliacinės instancijos teismui atskirai nuo teismo sprendimo:

1) šio kodekso nustatytais atvejais;

2) kai teismo nutartis (nutarimas) užkerta galimybę tolesnei bylos eigai.

Gavęs atskirąjį skundą, pirmosios instancijos teismas per tris dienas po jo gavimo:

1) sutikdamas su atskiruoju skundu ir jei šis paduotas ne dėl nutarčių (nutarimų), priimtų šio kodekso 243 ir 245 straipsniuose numatytais atvejais, be žodinio nagrinėjimo pats

panaikina skundžiamą nutartį, išsiųsdamas priimtos šiuo klausimu nutarties nuorašą byloje dalyvaujantiems asmenims;

2) nesutikdamas su atskiruoju skundu, nustatyta tvarka nusiunčia bylą su atskiruoju skundu apeliacinės instancijos teismui.

Dėl kitų pirmosios instancijos teismo nutarčių (nutarimų) atskirieji skundai negali būti paduodami, bet atsikirtimai šioms nutartims (nutarimams) gali būti įtraukiami į apeliacinį skundą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

348 straipsnis. Atskirųjų skundų padavimo tvarka ir terminai

Atskirieji skundai paduodami per tą teismą, kurio nutartis yra skundžiama, ne vėliau kaip per septynias dienas nuo nutarties paskelbimo. Jeigu skundžiama teismo nutartis, šio kodekso nustatyta tvarka priimta nepranešus byloje dalyvaujantiems asmenims, atskirasis skundas gali būti paduodamas per septynias dienas nuo nutarties nuorašo įteikimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

349 straipsnis. Atskirojo skundo nagrinėjimas

Teismas atskirąjį skundą nagrinėja be žodinio nagrinėjimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

350 straipsnis. Apeliacinės instancijos teismo teisės

Apeliacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs atskirąjį skundą, turi teisę savo nutartimi:

1) palikti pirmosios instancijos teismo nutartį nepakeistą;

2) panaikinti pirmosios instancijos teismo nutartį ir išspręsti klausimą iš esmės;

3) panaikinti pirmosios instancijos teismo nutartį ir perduoti klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

350⁽¹⁾ straipsnis. Apeliacinio proceso normų galiojimas

Atskiriesiems skundams paduoti ir nagrinėti taikomos taisyklės, reguliuojančios procesą apeliacinės instancijos teisme, išskyrus šiame skirsnyje numatytas išimtis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

350⁽²⁾ straipsnis. Apeliacinės instancijos teismo nutarties įsiteisėjimas

Apeliacinės instancijos teismo nutartis, priimta dėl atskirojo skundo, įsiteisėja nuo priėmimo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

KETVIRTASIS SKYRIUS

BYLŲ PROCESAS KASACINĖS INSTANCIJOS TEISME

Kodekso ketvirtojo skyriaus pavadinimas pakeistas:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Trisdešimt šeštasis skirsnis

ĮSITEISĖJUSIŲ TEISMO SPRENDIMŲ IR NUTARČIŲ PERŽIŪRĖJIMAS

Skirsnio pavadinimas pakeistas:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

351 straipsnis. Įsiteisėjusių teismo sprendimų ir nutarčių peržiūrėjimas kasacine tvarka

Apeliacinės instancijos teismo sprendimai ir nutartys šio skirsnio nustatyta tvarka ir sąlygomis gali būti apskūsti ir peržiūrėti kasacine tvarka.

Kasacine tvarka bylas nagrinėja Lietuvos Aukščiausiasis Teismas.

Kasacine tvarka byla gali būti nagrinėjama tik vieną kartą.

Kasacine tvarka bylą šio skirsnio nustatytais atvejais nagrinėja arba trijų teisėjų kolegija, arba septynių teisėjų kolegija, arba Lietuvos Aukščiausiojo Teismo plenarinė sesija.

Kasaciniam procesui taikomos šio kodekso bendrieji nuostatai, išskyrus šiame skyriuje nurodytas išimtis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

352straipsnis. Apribojimai pateikti kasacinį skundą

Kasacija negalima:

1) dėl pirmosios instancijos teismo sprendimų ir nutarčių, neperžiūrėtų apeliacine tvarka;

2) tarp įmonių kylančiuose turtiniuose ginčiuose, jei ginčijama suma mažesnė kaip 50 tūkstančių litų, o kituose turtiniuose ginčiuose, jei ginčijama suma mažesnė kaip 5 tūkstančiai litų. Šis apribojimas netaikomas ginčams, kylantiems bylose dėl darbo užmokesčio ir kitų išmokų, susijusių su darbo santykiais, alimentų, žalos, susijusios su fizinio asmens sveikatos sužalojimu, gyvybės atėmimu ar susirgimais profesine liga, atlyginimo, pensijų išieškojimo;

3) dėl teismų sprendimų ar nutarčių, priimtų ypatingosios teisenos bylose, išskyrus šio kodekso 270 straipsnio 1 punkte numatytas bylas;

4) neteko galios

5) pirmosios instancijos teismų nutarčių, kurios negali būti apskūstos apeliacinės instancijos teismui. Šių nutarčių teisėtumas gali būti ginčijamas kasaciniu skundu dėl teismo sprendimo;

6) dėl pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nutarčių dėl teismo baudų skyrimo;

7) neteko galios

8) dėl pirmosios instancijos teismo nutarčių, kuriomis pareiškimas paliktas nenagrinėtas;

9) dėl pirmosios ir apeliacinės instancijos teismo nutarčių teismo išlaidų klausimais;

10) dėl pirmosios ir apeliacinės instancijos teismo nutarčių ieškinio užtikrinimo klausimais;

11) dėl pirmosios ir apeliacinės instancijos teismo nutarčių apeliacinio skundo trūkumų šalinimo klausimais;

12) kitais šio kodekso nurodytais atvejais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1593, 00.03.28, Žin., 2000, Nr.32-887 (00.04.19)

353 straipsnis. Kasacinio skundo subjektai

Kasacinį skundą gali paduoti visi byloje dalyvaujantys asmenys.

Asmenų, neįtrauktų į bylos nagrinėjimą, kasaciniai skundai gali būti paduoti, kada įsiteisėjęs sprendimas ar nutartis pažeidžia jų teises ar įstatymų saugomus interesus.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas ir šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas turi teisę savo iniciatyva pateikti kasacinį teikimą dėl įsiteisėjusių sprendimų ar nutarčių. Kasaciniai teikimai paduodami tokiais pačiais pagrindais ir nagrinėjami tokia pat tvarka kaip ir kasaciniai skundai.

Kasacinis teikimas negali būti paduotas, jei po sprendimo, nutarties įsiteisėjimo praėjo daugiau kaip treji metai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

353⁽¹⁾ straipsnis. Kasacinio skundo padavimo tvarka

Kasacinis skundas paduodamas tiesiogiai Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

354 straipsnis. Neteko galios nuo 2000 m. balandžio 19 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1593, 00.03.28, Žin., 2000, Nr.32-887 (00.04.19)

354⁽¹⁾ straipsnis. Kasacinio skundo padavimo terminai

Kasacinis skundas gali būti paduotas per tris mėnesius nuo skundžiamo sprendimo nutarties įsiteisėjimo dienos. Asmenų, neįtrauktų į bylos nagrinėjimą, kasacinis skundas gali būti paduotas per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią jie sužinojo apie priimtą sprendimą, nutartį.

Asmenims, praleidusiems kasacinio skundo padavimo terminą dėl priežasties, kurią teismas pripažįsta svarbia, praleistas terminas gali būti atnaujintas. Pareiškimas dėl praleisto termino atnaujinimo negali būti tenkinamas, jeigu jis paduotas praėjus daugiau kaip vieneriems metams nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Pareiškimą dėl praleisto termino atnaujinimo išsprendžia Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, skyriaus pirmininkas nutartimi, kuri yra galutinė ir neskundžiama.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

354⁽²⁾ straipsnis. Įsiteisėjusių teismo sprendimų ar nutarčių peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindai

Kasacija galima tik esant šiame straipsnyje išvardytiems pagrindams.

Pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: materialinės teisės normų pažeidimas, netinkamai jas taikant ar išaiškinant; procesinės teisės normų pažeidimas, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos priimti neteisėtą sprendimą ar nutartį; jeigu teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės taikymo ar aiškinimo praktikos; absoliutūs sprendimo ar nutarties negaliojimo pagrindai.

Absoliutūs sprendimo ar nutarties negaliojimo pagrindai yra, kai:

- 1) byla išnagrinėta neteisėtos sudėties teismo;
- 2) teismas nusprendė dėl neįtrauktų byloje dalyvauti asmenų teisių ir pareigų;
- 3) priimant sprendimą ar nutartį, buvo pažeistos teisėjų pasitarimo slaptumo taisyklės;
- 4) sprendimo ar nutarties nepasirašė kuris nors iš teisėjų arba sprendimą ar nutartį pasirašė ne tie teisėjai, kurie nurodyti sprendime ar nutartyje;
- 5) sprendimą ar nutartį priėmė ne tie teisėjai, kurie buvo nagrinėjamos bylos teismo posėdyje;
- 6) sprendimas ar nutartis yra be motyvų (sutrumpintų motyvų);
- 7) byloje nėra teismo posėdžio protokolo.

Absoliučiais sprendimo ar nutarties negaliojimo pagrindais yra pripažįstami ir tokie atvejai, jeigu:

1) pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo bylą, kai nebuvo nors vieno iš byloje dalyvaujančių asmenų, kuriam nustatyta tvarka nepranešta apie teismo posėdžio laiką ir vietą ir toks asmuo šia aplinkybe grindžia savo kasacinį skundą;

2) nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, buvo pažeistos proceso kalbos taisyklės ir asmuo, kurio teisės buvo pažeistos, šia aplinkybe grindžia savo kasacinį skundą.

Šiame straipsnyje nurodytų pagrindų buvimą ar nebuvimą konstatuoja kasacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą kasacine tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

354⁽³⁾ straipsnis. Kasacinio skundo turinys

Kasaciniame skunde turi būti:

- 1) teismo, kuriam paduotas kasacinis skundas, pavadinimas;
- 2) kasatoriaus pavadinimas ir adresas bei kitų byloje dalyvaujančių asmenų, išskyrus atstovų, pavadinimai ir adresai;
- 3) nurodytas sprendimas ar nutartis, dėl kurių peržiūrėjimo paduodamas kasacinis skundas;
- 4) turtiniuose ginčiuose nurodoma ginčijama suma;
- 5) nurodyti išsamūs kasacinio skundo motyvuoti pagrindai, numatyti šio kodekso

354⁽²⁾ straipsnyje;

6) kasatoriaus prašymas.

Kasacinį skundą pasirašo kasatorius ar jo įgaliotas asmuo arba jo įstatyminis atstovas.

Prie kasacinio skundo turi būti pridėti skundžiamo ir su juo susijusių sprendimų ir nutarčių nuorašai bei įrodymai apie žyminio mokesčio sumokėjimą arba prašymas iš dalies atleisti, atidėti arba išskaidyti žyminio mokesčio sumokėjimą ir įrodymai, patvirtinantys šio prašymo motyvus, taip pat tiek kasacinio skundo nuorašų, kiek yra byloje dalyvaujančių asmenų, išskyrus atstovus. Užsienio piliečiams ir juridiniams asmenims siųstini skundų nuorašai turi būti išversti į anglų arba kitą jiems suprantamą kalbą. Prie atstovo paduodamo kasacinio skundo turi būti pridėtas įgaliojimas ar kitas dokumentas, patvirtinantis atstovo įgaliojimus.

Kasaciniame skunde neleidžiama motyvuoti naujais įrodymais bei aplinkybėmis, kurie nebuvo nagrinėti pirmosios ar apeliacinės instancijos teisme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1593, 00.03.28, Žin., 2000, Nr.32-887 (00.04.19)

354⁽⁴⁾ straipsnis. Prisidėjimas prie kasacinio skundo

Kasacinio proceso dalyviai per 356 straipsnio antroje dalyje nustatytą terminą atsiliepiamams į kasacinį skundą pateikti gali raštišku pareiškimu prisidėti prie paduoto kasacinio skundo. Pareškime dėl prisidėjimo prie paduoto kasacinio skundo prisidedantysis negali pareikšti savarankiškų apskūsto sprendimo ar nutarties peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindų bei pareikšti savarankiškų reikalavimų.

Už pareiškimą dėl prisidėjimo prie kasacinio skundo žyminis mokestis neimamas.

Asmuo, prisidedantis prie kasacinio skundo, byloje dalyvaujantiems asmenims, išskyrus atstovus, privalo išsiųsti pareiškimo dėl prisidėjimo prie kasacinio skundo nuorašus. Pareiškimo nuorašas turi būti išsiųstas registruotu laišku su pranešimu apie įteikimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

354⁽⁵⁾ straipsnis. Kasacinio skundo atsisakymas

Kasatorius turi teisę atsisakyti paduoto kasacinio skundo iki byloje dalyvaujančių asmenų kalbų pabaigos teismo posėdyje, o esant nežodiniam bylos nagrinėjimui - iki nutarties priėmimo. Vėlesnis kasacinio skundo atsisakymas negalioja.

Priėmęs kasacinio skundo atsisakymą, teismas priima nutartį nutraukti kasacinį procesą. Nutarties nuorašas išsiunčiamas kasacinio proceso dalyviams.

Teismas turi teisę nepriimti skundo atsisakymo šio kodekso 35 straipsnio antroje dalyje nurodytais pagrindais arba jei tai prieštarauja viešajam interesui.

Priėmus atsisakymą nuo kasacinio skundo, pareiškimas dėl prisidėjimo prie šio skundo nenagrinėjamas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

355 straipsnis. Kasacinio skundo priėmimo tvarka

Kasacinio skundo priėmimo klausimą sprendžia Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, skyriaus pirmininkas.

Kasacinį skundą, atsisakoma priimti, jeigu jis:

- 1) paduotas praleidus kasacinio skundo padavimo terminą, o prašymas jį atnaujinti nėra tenkinamas;
- 2) neatitinka šio kodekso 354⁽³⁾ straipsnyje nustatytų reikalavimų;
- 3) prieštarauja šio kodekso 352 straipsniui;
- 4) neatitinka šio kodekso 354⁽²⁾ straipsnio reikalavimų;
- 5) pasirašytas neįgalinto asmens arba paduotas asmens, nesančio kasacinio skundo subjektu;
- 6) paduotas pakartotinai po to, kai byla jau buvo išnagrinėta kasacine tvarka;
- 7) paduotas nesumokėjęs žyminio mokesčio arba netenkinamas kasatoriaus prašymas iš dalies atleisti nuo šio mokesčio sumokėjimo, mokesčio sumokėjimą atidėti arba mokesčių išskaidyti.

Tuo atveju, kai netenkinamas prašymas iš dalies atleisti nuo žyminio mokesčio sumokėjimo, atidėjimo arba išskaidymo, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, skyriaus pirmininkas nustato terminą žyminiam mokesčiui sumokėti.

Kasacinio skundo priėmimo klausimas išsprendžiamas nutartimi. Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama. Nepriimtas kasacinis skundas grąžinamas padavusiajam. Atsisakant priimti kasacinį skundą, ta pačia nutartimi išsprendžiamas žyminio mokesčio grąžinimo klausimas.

Jeigu kasacinį skundą atsisakoma priimti šio straipsnio antrosios dalies 2, 3, 4, 5, 7 punktuose nurodytais pagrindais, tai kasatorius, ištaisęs trūkumus, turi teisę iš naujo paduoti kasacinį skundą, nepažeisdamas šio kodekso 354⁽¹⁾ straipsnyje nustatyto termino. Toks kasacinis skundas nelaikomas pakartotiniu.

Priimtas kasacinis skundas chronologine tvarka įrašomas į Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme kasacine tvarka nagrinėtinų bylų sąrašą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, skyriaus pirmininkas patvarko išreikalauti bylą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

356 straipsnis. Atsiliepimai į kasacinį skundą

Apie priimto kasacinio skundo įrašymą į Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme kasacine tvarka nagrinėtinų bylų sąrašą pranešama kasatoriui ir byloje dalyvaujantiems asmenims, išskyrus atstovus. Kartu su pranešimu apie šį kasacinio skundo įrašymą dalyvaujantiems byloje asmenims, išskyrus atstovus ir kasatorių, išsiunčiamas kasacinio skundo nuorašas.

Atsiliepiamus į kasacinį skundą byloje dalyvaujantys asmenys gali raštu pateikti per vieną mėnesį nuo skundo įrašymo į Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme kasacine tvarka nagrinėtinų bylų sąrašą. Atsiliepime į kasacinį skundą turi būti nurodyti nesutikimo su pateiktu kasaciniu skundu išsamūs ir motyvuoti pagrindai. Atsiliepimas į kasacinį skundą surašomas ir pasirašomas tokia pat tvarka kaip ir kasacinis skundas. Atsiliepimai į kasacinį skundą, pateikti praleidus nustatytą terminą, nepriimami ir grąžinami jį pateikusiam asmeniui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1593, 00.03.28, Žin., 2000, Nr.32-887 (00.04.19)

357 straipsnis. Teisėjų kolegijos sudarymas ir teismo posėdžio paskyrimas

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, skyriaus pirmininkas nutartimi sudaro teisėjų kolegiją, paskiria jos pirmininką ir pranešėją bei nustato posėdžio datą. Pranešėjui perduodamas kasacinis skundas ir gauta byla.

Pranešėjas ir kolegijos teisėjai atlieka veiksmus, reikalingus bylai nagrinėti.

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju byloje dalyvaujantiems asmenims, išskyrus atstovus, pranešama apie kasacinės bylos nagrinėjimo vietą ir laiką. Šių asmenų neatvykimas į teismo posėdį nagrinėti bylą nekliudo.

Jeigu byloje dalyvaujantis asmuo yra užsienio pilietis ar juridinis asmuo, tai žodinio nagrinėjimo atveju apie bylos nagrinėjimo laiką ir vietą pranešama jo atstovui Lietuvos Respublikoje.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

358 straipsnis. Bylos nagrinėjimo ribos

Kasacinės instancijos teismas, neperžengdamas kasacinio skundo ribų, remdamasis sprendime ar nutartyje teismo nustatytomis bylos aplinkybėmis, patikrina apskūstus sprendimus ir nutartis teisės taikymo aspektu.

Kasacinės instancijos teismas yra nesaistomas kasacinio skundo ribomis tais atvejais, kai yra nustatomi šio kodekso 354⁽²⁾ straipsnio trečiojoje dalyje išvardyti absoliutūs sprendimo ar nutarties negaliojimo pagrindai arba materialinės teisės normos pažeidimas.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

359 straipsnis. Atstovavimas

Kasacinės instancijos teismo posėdžio metu byloje dalyvaujantiems asmenims, išskyrus šio kodekso 55 straipsnio pirmojoje dalyje numatytus asmenis, atstovauja tik advokatai arba įstatyminiai atstovai.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

360 straipsnis. Kasacinio proceso dalyvių teisės teismo posėdžio metu

Byloje dalyvaujantys asmenys turi teisę teismo posėdžio metu pareikšti nušalinimus ir prašymus.

Kasatoriaus advokatas, o jo nesant, - pats kasatorius ar jo įstatyminis atstovas turi teisę išdėstyti žodžiu kasacinio skundo motyvuotus pagrindus bei pareikšti argumentus dėl gauto atsiliepimo į kasacinį skundą.

Kitų dalyvaujančių byloje asmenų advokatai, o šių nesant, - patys byloje dalyvaujantys asmenys ar jų įstatyminiai atstovai turi teisę pareikšti savo argumentus dėl kasacinio skundo ir atsiliepimo į kasacinį skundą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

361 straipsnis. Tvarka teismo posėdyje

Kolegijos pirmininkas kasacinės instancijos teismo posėdyje imasi būtinų priemonių reikiamai tvarkai posėdyje užtikrinti, vadovaudamasis šio kodekso 171 ir 172 straipsniais.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

362 straipsnis. Bylos nagrinėjimas kasacinės instancijos teismo posėdyje

Kasacinė byla nagrinėjama be žodinio jos nagrinėjimo iš esmės, tai yra nekviečiant į teismo posėdį byloje dalyvaujančių asmenų. Nusprendusi, kad tai yra būtina, kolegija gali nutartimi paskirti žodinį bylos nagrinėjimą.

Kolegijos pirmininkas pradeda teismo posėdį, paskelbia kolegijos sudėtį, praneša, kokia byla, pagal kieno skundą ir dėl kurio teismo sprendimo, nutarties nagrinėjama.

Kolegijos pirmininkas patikrina, kurie iš kasacinio proceso dalyvių yra atvykę, nustato atvykusiųjų tapatybę, taip pat patikrina atstovų įgalinimus ir išaiškina jų teises, numatytas šio kodekso 360 straipsnyje. Po to paklausia atvykusius į posėdį asmenis, ar jie turi pareiškimų ar prašymų.

Pareiškčius pareiškimus ir prašymus, išklauses kitų byloje dalyvaujančių asmenų nuomones, teismas išsprendžia nutartimi.

Jeigu yra pakankamas pagrindas manyti, kad kasacinį skundą reikėjo atsisakyti priimti šio kodekso 355 straipsnio antrojoje dalyje numatytais pagrindais, bylos nagrinėjimo pradžioje pranešėjas turi nurodyti šias aplinkybes. Kolegija, išklausiusi kasacinio proceso dalyvių nuomones ir nustačiusi, kad kasacinį skundą reikėjo atsisakyti priimti šio kodekso 355 straipsnio antrosios dalies numatytais pagrindais, priima nutartį nutraukti kasacinį procesą. Ta

pačia nutartimi išsprendžiamas žyminio mokesčio grąžinimo klausimas. Nagrinėjant bylą, pranešėjas išdėsto bylos ir kasacinio skundo esmę.

Po to suteikiama teisė pasisakyti kasacinio proceso dalyviams. Pirmasis kalba kasatoriaus advokatas, o jo nesant, - pats kasatorius arba jo įstatyminis atstovas. Kitų asmenų, turinčių teisę kalbėti, kalbų eiliškumą nustato kolegijos pirmininkas. Kolegijos pirmininkas gali nustatyti kalbų trukmę.

Teismas turi teisę užduoti klausimus visiems byloje dalyvaujantiems asmenims.

Byloje kalbėjusieji asmenys turi replikos teisę.

Bylos nagrinėjimas kasacinės instancijos teisme baigiamas priimant nutartį šio kodekso 367 straipsnio nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

363 straipsnis. Bylos nagrinėjimas išplėstinėje teisėjų kolegijoje

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko, skyriaus pirmininko, kolegijos nutartimi byla gali būti perduota nagrinėti septynių teisėjų kolegijai, jeigu:

- 1) teisės aiškinimas byloje reikštų naujos teismų praktikos suformavimą;
- 2) kolegijos teisėjų nuomonės dėl įstatymo taikymo ir jo aiškinimo nesutampa;
- 3) kyla klausimas dėl užsienio ir tarptautinės teisės taikymo;
- 4) kitais atvejais, kai byla yra itin sudėtinga.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje paminėtą nutartį trijų teisėjų kolegija priima pasitarimo kambaryje ir paskelbia to paties teismo posėdžio metu.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas ar skyriaus pirmininkas nutartimi sudaro išplėstinę septynių teisėjų kolegiją, paskiria jos pirmininką ir pranešėją bei nustato teismo posėdžio datą.

Į išplėstinės teisėjų kolegijos sudėtį paprastai įtraukiami šią bylą kasacine tvarka pradėję nagrinėti teisėjai.

Išplėstinė teisėjų kolegija nagrinėja bylą šio kodekso ketvirtojo skyriaus nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

364 straipsnis. Bylos nagrinėjimas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo plenarinėje sesijoje

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko, skyriaus pirmininko, kolegijos nutartimi (trijų ar septynių teisėjų) byla gali būti perduota nagrinėti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo plenarinei sesijai:

- 1) jeigu klausimo sprendimas yra susijęs su tiesioginiu Lietuvos Respublikos Konstitucijos taikymu;
- 2) jeigu sprendžiami kelių teisės šakų normų taikymo klausimai;
- 3) kitais ypač reikšmingais vienodos įstatymų taikymo praktikos formavimui atvejais.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje paminėtą nutartį trijų arba septynių teisėjų kolegija priima pasitarimo kambaryje ir paskelbia to paties teismo posėdžio metu.

Perdavus bylą nagrinėti plenarinei sesijai, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas ar skyriaus pirmininkas nutartimi paskiria pranešėją bei nustato teismo posėdžio datą.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo plenarinės sesijos teisėjų sudėtis yra teisėta, jeigu joje dalyvauja ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų.

Plenarinės sesijos pirmininkas yra Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, o kai jis negali pirmininkauti, jo pavedimu - skyriaus pirmininkas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo plenarinė sesija nagrinėja bylą šio kodekso ketvirtojo skyriaus nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

365 straipsnis. Bylos nagrinėjimo atidėjimas

Teisėjų kolegija, išplėstinė teisėjų kolegija arba plenarinė sesija dėl svarbių priežasčių nutartimi gali bylos nagrinėjimą atidėti. Žodinio bylos nagrinėjimo atveju kasacinio proceso dalyviams turi būti iš anksto pranešama apie kitą bylos nagrinėjimo kasacinėje instancijoje dieną.

Byla iš naujo skiriama nagrinėti išnykus aplinkybėms, dėl kurių ji buvo atidėta.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

366 straipsnis. Kasacinės instancijos teismo posėdžio protokolas

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju teismo posėdyje rašomas protokolas.

Teismo posėdžio protokole turi atsispindėti visi esminiai bylos nagrinėjimo momentai.

Teismo posėdžio protokolą rašo teismo posėdžio sekretorius.

Protokolą pasirašo pranešėjas ir teismo posėdžio sekretorius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

367 straipsnis. Teismo nutarties priėmimas ir paskelbimas

Teismo nutartis priimama ir paskelbiama ne vėliau kaip per dvidešimt dienų nuo teismo posėdžio pabaigos. Bylos dalyviams žodinio bylos nagrinėjimo atveju teismo posėdžio metu pranešamas nutarties paskelbimo laikas. Per šį laikotarpį teisėjai gali nagrinėti ir kitas bylas.

Teismo nutartis priimama balsų dauguma, laikantis šio kodekso 216 straipsnio reikalavimų. Pirmasis kalba mažiausią teisėjo darbo stažą Lietuvos Aukščiausiajame Teisme turintis teisėjas, o paskutinis - pirmininkas. Plenarinėje sesijoje balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia sesijos pirmininko balsas.

Teismo nutartis išdėstoma raštu ir visų teisėjų pasirašoma. Plenarinės sesijos nutartį pasirašo jos pirmininkas ir pranešėjas.

Žodinio bylos nagrinėjimo atveju teismo nutartis paskelbiama teismo posėdžio salėje. Plenarinės sesijos pirmininkas, kolegijos pirmininkas arba teisėjas perskaito nutartį arba tik rezoliucinę jos dalį. Tuo atveju, kai paskelbiama tik rezoliucinė dalis, žodžiu išdėstomi nutarties motyvai. Kai skelbiama nutartis, kurios priėmimas ir paskelbimas buvo atidėtas, kiti plenarinės sesijos, kolegijos teisėjai gali ir nedalyvauti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

368 straipsnis. Kasacinės instancijos teismo teisės

Kasacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą kasacine tvarka, turi teisę:

- 1) sprendimą ar nutartį palikti nepakeistą;
- 2) sprendimą ar nutartį pakeisti;
- 3) panaikinti sprendimą ar nutartį ir palikti galioti vieną iš pirmiau priimtų byloje sprendimų ar nutarčių;
- 4) sprendimą ar nutartį panaikinti (visą ar iš dalies) ir priimti naują sprendimą;
- 5) sprendimą ar nutartį visą arba iš dalies panaikinti ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti žemesnės instancijos teismui;
- 6) sprendimą ar nutartį visą arba iš dalies panaikinti ir bylą nutraukti arba pareiškimą palikti nenagrinėtą.

Panaikinus sprendimo ar nutarties dalį, kasacinės instancijos teismo nutartyje nurodoma dėl likusio sprendimo ar nutarties dalies galiojimo.

Kasacinės instancijos teismas, nustatęs šio kodekso 354⁽²⁾ straipsnyje numatytus pagrindus, panaikina arba pakeičia apskųstą sprendimą ar nutartį.

Kasacinės instancijos teismas gali sprendimą ar nutartį pakeisti arba panaikinti ir priimti naują sprendimą, jeigu nustato, kad buvo pažeistos tik materialinės teisės normos jas

netinkamai taikant arba išaiškinant. Šiuo atveju kasacinės instancijos teismas yra saistomas žemesnės instancijos teismuose nustatytų aplinkybių.

Teismo sprendimas ar nutartis panaikinami kasacine tvarka ir byla nutraukiama arba pareiškimas paliekamas nenagrinėtas šio kodekso 243 straipsnio 1, 2, 3, 7 punktuose, 245 straipsnyje, išskyrus 8 ir 9 punktus, nurodytais pagrindais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

369 straipsnis. Teismo nutarties turinys

Teismo nutartyje turi būti nurodyta:

- 1) nutarties priėmimo laikas ir vieta;
- 2) nutartį priėmusio teismo pavadinimas ir sudėtis;
- 3) asmenys, dalyvavę nagrinėjant bylą kasacinės instancijos teisme;
- 4) kasatorius;
- 5) trumpas bylos aplinkybių išdėstymas ir sprendimo esmė;
- 6) kasacinio skundo pagrindai, atsiliepiamo į kasacinį skundą ir kasacinės instancijos teismo posėdyje kalbėjusiųjų asmenų argumentai, turintys reikšmės apskūsto sprendimo ar nutarties teisėtumui;

7) motyvai, kuriais remdamasis kasacinės instancijos teismas padarė savo išvadą, ir įstatymai, kuriais jis vadovavosi;

8) suformuluota teisės taikymo ar aiškinimo nagrinėjamoje byloje taisyklė;

9) teismo nutarimas;

10) pasiūlymas skelbti nutartį Lietuvos Aukščiausiojo Teismo leidžiamame biuletenyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1593, 00.03.28, Žin., 2000, Nr.32-887 (00.04.19)

370 straipsnis. Kasacinės instancijos teismo nutarties įsiteisėjimas ir privalomumas

Kasacinės instancijos teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Kasacinės instancijos teismo nutartyje išdėstyti išaiškinimai yra privalomi teismui, iš naujo nagrinėjančiam bylą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

370⁽¹⁾ straipsnis. Sprendimo ar nutarties vykdymo sustabdymas

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, skyriaus pirmininkas, kolegija, išplėstinė kolegija ar plenarinė sesija turi teisę sustabdyti sprendimo ar nutarties vykdymą, iki byla bus išnagrinėta kasacine tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

370⁽²⁾ straipsnis. Kasacinio skundo išbraukimas iš sąrašo ir bylos grąžinimas

Kasacinis skundas išbraukiamas iš sąrašo:

1) šio kodekso 362 straipsnio penktosios dalies nustatyta tvarka nutraukus kasacinį procesą;

2) baigus nagrinėti bylą kasacine tvarka.

Kasacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą, grąžina ją pirmosios instancijos teismui ar teismui, kuris nurodytas nutartyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-1593, 00.03.28, Žin., 2000, Nr.32-887 (00.04.19)

370⁽³⁾ straipsnis. Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371-371⁽⁵⁾ straipsniai. Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Trisdešimt šeštasis⁽¹⁾ skirsnis

371⁽⁶⁾-371⁽¹⁶⁾ straipsniai. Neteko galios nuo 1999 m. sausio 1 d.
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Kodeksas nuo 1999 m. sausio 1 d. papildytas ketvirtuoju⁽¹⁾ skyriumi (371⁽¹⁷⁾ - 371⁽²⁵⁾ straipsniai):
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

KETVIRTASIS⁽¹⁾ SKYRIUS

TRISDEŠIMT SEPTINTASIS SKIRSNIS PROCESO ATNAUJINIMAS

371⁽¹⁷⁾ straipsnis. Proceso atnaujinimas

Bylos, užbaigtos įsiteisėjusiu teismo sprendimu ar nutartimi, procesas gali būti atnaujintas šiame skyriuje nustatytais pagrindais ir tvarka. Prašymą atnaujinti procesą gali paduoti byloje dalyvaujantys asmenys, jų įstatyminiai atstovai, išskyrus atstovus pagal pavedimą, bei neįtraukti į bylos nagrinėjimą asmenys, jeigu įsiteisėjęs sprendimas ar nutartis pažeidžia jų teises ar įstatymų saugomus interesus.

Prašymą atnaujinti procesą taip pat gali paduoti šio kodekso 55 straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti asmenys, kad būtų apgintos valstybės ir kitų asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽¹⁸⁾ straipsnis. Proceso atnaujinimo pagrindai

Procesas gali būti atnaujinamas esant šiems pagrindams:

1) kai Europos Žmogaus teisių teismas pripažįsta, kad Lietuvos Respublikos teismo sprendimas byloje prieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai ir jos papildomiems protokolams;

2) naujai paaiškėja esminių bylos aplinkybių, kurios nebuvo ir negalėjo būti žinomos pareiškėjui bylos nagrinėjimo metu;

3) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti žinomai melagingi liudytojo parodymai, žinomai melaginga eksperto išvada, žinomai neteisingas vertimas, dokumentų arba daiktinių įrodymų suklastojimas, dėl kurių priimtas neteisėtas arba nepagrįstas sprendimas;

4) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti nusikalstami šalių, kitų byloje dalyvaujančių asmenų ar jų atstovų veiksmai arba nusikalstamos teisėjų veikos, padaryti nagrinėjant tą bylą;

5) panaikinamas kaip neteisėtas ar nepagrįstas teismo sprendimas, nuosprendis, kuris buvo pagrindas tam sprendimui, nutarčiai ar nutarimui priimti;

6) jeigu viena iš šalių proceso metu buvo neveiksni ir nebuvo atstovaujama įstatyminio atstovo;

7) jeigu sprendime teismas kalbėjo dėl neįtrauktų į bylos nagrinėjimą asmenų teisių ar pareigų;

8) jeigu bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties teismas;

9) panaikinamas kaip neteisėtas teisės aktas, kuriuo remdamasis teismas išsprendė bylą.

Šio straipsnio pirmosios dalies 6, 7 ir 8 punktuose nurodytais atvejais procesas neatnaujinamas, jeigu šiais pagrindais pareiškėjas galėjo remtis apeliaciniame ar kasaciniame skunde.

Prašymas dėl proceso atnaujinimo yra negalimas dėl įsiteisėjusių teismo sprendimų santuokos pripažinimo negaliojančia ar ištuokos klausimais, jeigu bent viena iš šalių po sprendimo įsiteisėjimo sudarė naują santuoką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽¹⁹⁾ straipsnis. Prašymų dėl proceso atnaujinimo pateikimas

Jeigu prašymas dėl proceso atnaujinimo grindžiamas 371⁽¹⁸⁾ straipsnio pirmosios dalies 1 punktu, jis pateikiamas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Jeigu prašymas dėl proceso atnaujinimo grindžiamas 371⁽¹⁸⁾ straipsnio pirmosios dalies 8 punktu, jis pateikiamas tam teismui, kuris neteisėta sudėtimi išnagrinėjo bylą.

Jeigu prašymas pagrįstas kitais pagrindais, jis paduodamas bylą nagrinėjusiam pirmosios instancijos teismui.

Prašymai dėl proceso atnaujinimo žyminiu mokesčiu neapmokestinami.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽²⁰⁾ straipsnis. Procesinių normų taikymas

Proceso atnaujinimo procesas vyksta pagal taisykles, reguliuojančias procesą pirmosios instancijos teisme, išskyrus atvejus, kai procesas atnaujinamas Lietuvos Aukščiausiajame Teisme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽²¹⁾ straipsnis. Prašymo padavimo terminai

Prašymas dėl proceso atnaujinimo gali būti pateikiamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kai jį pateikęs asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie aplinkybes, kurios yra proceso atnaujinimo pagrindas.

Prašymas dėl proceso atnaujinimo negali būti pateikiamas, jeigu nuo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo praėjo daugiau kaip dešimt metų, išskyrus šio kodekso 371⁽¹⁸⁾ straipsnio pirmosios dalies 1 punkte nurodytą atvejį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽²²⁾ straipsnis. Prašymo dėl proceso atnaujinimo turinys

Be bendrų ieškininio pareiškimo keliamų turinio reikalavimų, prašyme dėl proceso atnaujinimo turi būti:

1) sprendimą ar nutartį priėmusio teismo pavadinimas;

2) proceso atnaujinimo pagrindas;

3) proceso atnaujinimo motyvai;

4) aplinkybės, kuriomis grindžiamas 371⁽²¹⁾ straipsnyje nurodytų terminų skaičiavimas;

5) prašymą pareiškusio asmens prašymas.

Prie prašymo dėl proceso atnaujinimo turi būti pridedami įrodymai, pagrindžiantys proceso atnaujinimo pagrindo buvimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽²³⁾ straipsnis. Prašymo dėl proceso atnaujinimo nagrinėjimas

Teismas, nekviessdamas į posėdį byloje dalyvaujančių asmenų, patikrina, ar prašymas paduotas nepraleidus termino, nustatyto šio kodekso 371⁽²¹⁾ straipsnyje ir ar pagrįstas 371⁽¹⁸⁾ straipsnio pirmojoje dalyje nurodytais pagrindais. Teismas nutartimi atsisako atnaujinti

procesą, jeigu konstatuoja šioje dalyje nurodytus trūkumus, arba teismas paskiria bylos nagrinėjimo teismo posėdyje datą.

Iš prašymą padavusio asmens teismas turi teisę pareikalauti papildomų įrodymų, kad nėra praleistas šio kodekso 371⁽²¹⁾ straipsnyje nustatytas terminas arba kad egzistuoja 371⁽¹⁸⁾ straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti pagrindai.

Teismo nutartis atsisakyti atnaujinti procesą gali būti skundžiama atskiruoju skundu, išskyrus atvejus, kai bylos atnaujinimo klausimas sprendžiamas Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme ar Lietuvos apeliaciniame teisme.

Nagrinėjant prašymą dėl proceso atnaujinimo, negali dalyvauti teisėjas, dėl kurio sprendimo ar nutarties yra atnaujintas procesas, jeigu prašymas yra pagrįstas šio kodekso 371⁽¹⁸⁾ straipsnio pirmosios dalies 7 ir 8 punktais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽²⁴⁾ straipsnis. Teismo teisės

Išnagrinėjęs bylą, teismas turi teisę:

- 1) atmesti prašymą dėl proceso atnaujinimo;
- 2) pakeisti apskųstą sprendimą;
- 3) panaikinti apskųstą sprendimą ar nutartį ir priimti naują sprendimą ar nutartį.

Šio straipsnio pirmosios dalies 1 punkte numatytu atveju priimama teismo nutartis, o 2 ir 3 punktuose numatytais atvejais - sprendimas ar nutartis.

Teismui priėmus naują sprendimą, ankstesni teismų sprendimai netenka galios.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

371⁽²⁵⁾ straipsnis. Sprendimo ar nutarties vykdymo sustabdymas

Prašymo dėl proceso atnaujinimo padavimas nestabdo sprendimo ar nutarties vykdymo.

Teismas turi teisę sustabdyti sprendimo ar nutarties vykdymą, iki bus išnagrinėta byla dėl proceso atnaujinimo. Nutartis dėl sprendimo ar nutarties vykdymo sustabdymo yra neskundžiama.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

PENKTASIS SKYRIUS

VYKDYMO PROCESAS

Trisdešimt aštuntasis skirsnis

BENDRIEJI NUOSTATAI

372 straipsnis. Vykdytini teismų ir kitų institucijų sprendimai

Pagal šiame skyriuje išdėstytas taisykles vykdytini:

- 1) teismų sprendimai, nutartys, nutarimai ir teismų įsakymai civilinėse bylose;
- 2) teismų nuosprendžiai ir nutartys baudžiamosiose bylose dėl turtinių išieškojimų;
- 3) teismų (teisėjų) nutarimai administracinių teisės pažeidimų bylose dėl turtinių išieškojimų;
- 4) Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo sprendimai skirti baudą;
- 5) institucijų (pareigūnų) nutarimai dėl administracinių baudų ir turtinių išieškojimų administracinėse bylose;
- 6) trečiųjų teismo (arbitražo) sprendimai įstatymų nustatytais atvejais;
- 7) teismų patvirtintos taikos sutartys;
- 8) darbo ginčų komisijų sprendimai;
- 9) (neteko galios)

- 10) muitinės įstaigų sprendimai dėl išieškų į biudžetą, Kelių ar kitus valstybinius fondus ir pagal tarptautines sutartis ne ginčo tvarka;
- 11) hipotekos teisėjų nutartys;
- 12) rajonų savivaldybių seniūnijų seniūnų sprendimai išieškoti iš įmonių, įstaigų, organizacijų arba fizinių asmenų žalą, padarytą nuganant pasėlius ir sužalojant sodinius, įstatymų numatytais atvejais;
- 13) notarų vykdomieji įrašai pagal notarų užprotestuotus arba neprotestuotinus vekselius ir čekius;
- 14) prokuroro sankcijos dėl fizinių asmenų iškeldinimo;
- 15) užsienio teismų ar arbitražų sprendimai įstatymų ir tarptautinių sutarčių numatytais atvejais;
- 16) Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nutarimai išieškoti piniginę baudą iš ūkio subjektų;
- 17) valstybinių mokesčių inspekcijų sprendimai dėl išieškų ne ginčo tvarka;
- 18) Valstybės kontrolės pareigūnų sprendimai dėl ekonominių sankcijų, piniginių nuoskaitų skyrimo ir lėšų išieškojimo ne ginčo tvarka į valstybės ir savivaldybių biudžetus bei fondus;
- 19) valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos bei teritorinių skyrių sprendimai dėl išieškų iš visų ūkio subjektų į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą ne ginčo tvarka;
- 20) valstybės institucijos, atliekančios įmonių rejestro vyriausiojo tvarkytojo funkcijas, vadovo sprendimai ne ginčo tvarka išieškoti iš ūkio subjektų pinigines baudas įstatymų numatytais atvejais;
- 21) Vertybinių popierių komisijos sprendimai išieškoti piniginę baudą iš ūkio subjektų ne ginčo tvarka;
- 22) Finansų ministerijos sprendimai dėl skolos išieškojimo į biudžetą iš ūkio subjektų, kurie gavo kreditus arba kreditų grąžinimą garantavo valstybė, įstatymų numatytais atvejais;
- 23) Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimai dėl išieškų ne ginčo tvarka;
- 24) Valstybinės ligonių kasos sprendimai dėl išieškų iš sveikatos priežiūra ar farmacine veikla besiverčiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų į privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą ne ginčo tvarka;
- 25) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos institucijų vadų (viršininkų) įsakymai dėl turtinės žalos joms atlyginimo, esant karių ribotai materialinei atsakomybei, išieškant žalą iš tikrosios karo tarnybos karių, karių savanorių ar aktyviojo kariuomenės rezervo karių, taip pat vidaus reikalų sistemos ar kitų institucijų, kuriose kariai tarnauja, karinių vienetų vadų (viršininkų) įsakymai dėl turtinės žalos joms atlyginimo, esant karių ribotai materialinei atsakomybei, išieškant žalą iš pradinės privalomosios karo tarnybos karių, įstatymų numatytais atvejais;
- 26) Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos sprendimai išieškoti piniginę baudą iš reklaminės veiklos subjektų.

Straipsnio pakeitimai:

- Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
- Nr. I-896, 95.05.16, Žin., 1995, Nr.44-1079 (95.05.26)
- Nr. I-908, 95.05.30, Žin., 1995, Nr.51-1244 (95.06.21)
- Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)
- Nr. I-1009, 95.07.04, Žin., 1995, Nr.63-1580 (95.08.02)
- Nr. I-1170, 96.01.16, Žin., 1996, Nr.16-413 (96.02.21)
- Nr. I-1435, 96.07.04, Žin., 1996, Nr.67-1602 (96.07.17)
- Nr. VIII-254, 97.06.10, Žin., 1997, Nr.63-1471 (97.07.02)
- Nr. VIII-294, 97.06.24, Žin., 1997, Nr.64-1510 (97.07.04)
- Nr. VIII-511, 97.11.13, Žin., 1997, Nr.108-2730 (97.11.28)
- Nr. VIII-569, 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-3009 (97.12.24)
- Nr. VIII-693, 98.04.07, Žin., 1998, Nr.38-1000 (98.04.22)
- Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

Nr. VIII-973, 98.12.15, Žin., 1998, Nr.115-3232 (98.12.31)
Nr. VIII-1080, 99.02.11, Žin., 1999, Nr.23-648 (99.03.10)
Nr. VIII-1090, 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-901 (99.04.09)
Nr. VIII-1743, 00.06.20, Žin., 2000, Nr.56-1641 (00.07.12)
Nr. VIII-1858, 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1929 (00.07.31)
Nr. IX-198, 2001 03 01, Žin., 2001, Nr. 23-763 (2001 03 16)

373 straipsnis. Vykdomieji dokumentai

Vykdomieji dokumentai yra:

1) vykdomieji raštai, išduodami remiantis teismų sprendimais, nuosprendžiais, nutartimis, nutarimais, teismo patvirtintomis taikos sutartimis, trečiųjų teismo sprendimais, užsienio teismų ir arbitražų sprendimais;

1⁽¹⁾) teismų įsakymai;

2) teismų nutartys dėl išlaidų, susijusių su sprendimų vykdymu, įrodymų ar ieškinių užtikrinimo priemonių taikymo;

3) Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo sprendimai skirti baudą;

4) arbitražo sprendimai įstatymų numatytais atvejais;

5) darbo ginčų komisijų sprendimai;

6) institucijų (pareigūnų) nutarimai dėl administracinių baudų ir kitokių turtinių išieškojimų;

7) rajonų savivaldybių seniūnijų seniūnų sprendimai išieškoti iš įmonių, įstaigų, organizacijų arba fizinių asmenų žalą, padarytą nuganant pasėlius ir sužalojant sodinius;

8) notarų vykdomieji įrašai pagal notarų užprotestuotus arba neprotestuotinus vekselius ir čekius;

9) prokuroro sankcijos dėl fizinių asmenų iškeldinimo iš gyvenamųjų patalpų;

10) hipotekos teisėjų nutartys;

11) Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nutarimai išieškoti piniginę baudą iš ūkio subjektų;

12) valstybinių mokesčių inspekcijų sprendimai dėl išieškų ne ginčo tvarka;

13) muitinės įstaigų sprendimai dėl išieškų į biudžetą, Kelių ar kitus valstybinius fondus ir pagal tarptautines sutartis ne ginčo tvarka;

14) valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos bei teritorinių skyrių sprendimai dėl išieškų iš visų ūkio subjektų į valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą ne ginčo tvarka;

15) Valstybės kontrolės pareigūnų sprendimai dėl ekonominių sankcijų, piniginių nuoskaitų skyrimo ir lėšų išieškojimo ne ginčo tvarka į valstybės ir savivaldybių biudžetus bei fondus;

16) valstybės institucijos, atliekančios įmonių rejestro vyriausiojo tvarkytojo funkcijas, vadovo sprendimai ne ginčo tvarka išieškoti iš ūkio subjektų pinigines baudas įstatymų numatytais atvejais;

17) Vertybinių popierių komisijos sprendimai išieškoti piniginę baudą iš ūkio subjektų ne ginčo tvarka;

18) Finansų ministerijos sprendimai dėl skolos išieškojimo į biudžetą iš ūkio subjektų, kurie gavo kreditus arba kreditų grąžinimą garantavo valstybė, įstatymų numatytais atvejais;

19) Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimai dėl išieškų ne ginčo tvarka;

20) Valstybinės ligonių kasos sprendimai dėl išieškų iš sveikatos priežiūra ar farmacie veikla užsiimančių įmonių, įstaigų ir organizacijų į privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą ne ginčo tvarka;

21) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos institucijų vadų (viršininkų) įsakymai dėl turtinės žalos joms atlyginimo, esant karių ribotai materialinei atsakomybei, išieškant žalą iš tikrosios karo tarnybos karių, karių savanorių ar aktyviojo kariuomenės rezervo karių, taip pat vidaus reikalų sistemos ar kitų institucijų, kuriose kariai tarnauja,

karinių vienetų vadų (viršininkų) įsakymai dėl turtinės žalos joms atlyginimo, esant karių ribotai materialinei atsakomybei, išieškant žalą iš pradinės privalomosios karo tarnybos karių, įstatymų numatytais atvejais;

22) Nacionalinės vartotojų teisių apsaugos tarybos sprendimai išieškoti pinigine baudą iš reklaminės veiklos subjektų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-896, 95.05.16, Žin., 1995, Nr.44-1079 (95.05.26)
Nr. I-908, 95.05.30, Žin., 1995, Nr.51-1244 (95.06.21)
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)
Nr. I-1009, 95.07.04, Žin., 1995, Nr.63-1580 (95.08.02)
Nr. I-1170, 96.01.16, Žin., 1996, Nr.16-413 (96.02.21)
Nr. I-1435, 96.07.04, Žin., 1996, Nr.67-1602 (96.07.17)
Nr. VIII-254, 97.06.10, Žin., 1997, Nr.63-1471 (97.07.02)
Nr. VIII-294, 97.06.24, Žin., 1997, Nr.64-1510 (97.07.04)
Nr. VIII-511, 97.11.13, Žin., 1997, Nr.108-2730 (97.11.28)
Nr. VIII-569, 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-3009 (97.12.24)
Nr. VIII-693, 98.04.07, Žin., 1998, Nr.38-1000 (98.04.22)
Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)
Nr. VIII-973, 98.12.15, Žin., 1998, Nr.115-3232 (98.12.31)
Nr. VIII-1080, 99.02.11, Žin., 1999, Nr.23-648 (99.03.10)
Nr. VIII-1090, 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-901 (99.04.09)
Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)
Nr. VIII-1743, 00.06.20, Žin., 2000, Nr.56-1641 (00.07.12)
Nr. VIII-1858, 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1929 (00.07.31)
Nr. IX-198, 2001 03 01, Žin., 2001, Nr. 23-763 (2001 03 16)

374 straipsnis. Vykdomojo rašto turinys

Vykdomajame rašte turi būti nurodoma:

- 1) išdavusio vykdomąjį raštą teismo pavadinimas;
- 2) byla, kurioje išduotas vykdomasis raštas;
- 3) sprendimo priėmimo laikas;
- 4) rezoliucinė sprendimo dalis (pažodžiui);
- 5) sprendimo įsiteisėjimo laikas;
- 6) vykdomojo rašto išdavimo laikas;

7) išieškotojo bei skolininko vardas, pavardė, asmens kodas, adresas, o jei išieškotojas ar skolininkas yra juridinis asmuo, – visas pavadinimas, kodas, buveinė, atsiskaitomosios sąskaitos numeris ir kredito įstaigos, kurioje yra atsiskaitomoji sąskaita, pavadinimas, kodas.

Kada tai reikalinga, vykdomajame rašte įrašoma teismo nutartis, leidžianti teismo antstoliui be skolininko sutikimo įeiti į jo būstą.

Kitų vykdomųjų dokumentų turinį nustato atitinkami įstatymai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

375 straipsnis. Vykdomojo rašto išdavimas

Vykdomąjį raštą išieškotojui teismas išduoda, sprendimui įsiteisėjus, išskyrus skubiojo vykdymo atvejus, kada vykdomasis raštas išduodamas tuojau, kai tik priimtas sprendimas.

Jeigu vykdomojo rašto negavo pats išieškotojas, tai teismas pasiunčia jį išieškotojui. Išieškotojo, kitų asmenų, kuriems pagal šio kodekso 5 straipsnio 2 punktą suteikta teisė kreiptis į teismą, kad būtų apgintos kitų asmenų teisės ir įstatymo saugomi interesai, prašymu, teismas perduoda vykdomąjį raštą tiesiogiai vykdyti. Jeigu vykdomasis raštas turi būti vykdomas kitos apylinkės teismo veiklos teritorijoje, jis siunčiamas teismo antstolių kontorai, esančiai prie to teismo. Apie tai pranešama išieškotojui.

Tais atvejais, kai konfiskuojamas turtas arba kai išieškamos pinigų sumos į valstybės biudžetą, kai išieškoma nusikaltimais padaryta žala, kai išieškomi alimentai, žala, padaryta suluošinant ar kitaip sužalojant sveikatą, taip pat atimant maitintojo gyvybę, kai išieškamos pinigų sumos iš pareigūnų, kaltų dėl neteisėto darbuotojų atleidimo iš darbo ar perkėlimo į kitą darbą arba nevykdymo teismo sprendimo grąžinti į darbą, teismas savo iniciatyva perduoda vykdomąjį raštą vykdyti teismo antstolių kontorai ir apie tai praneša išieškotojui, o dėl turto konfiskavimo, išieškų į valstybės biudžetą - valstybinei mokesčių inspekcijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

376 straipsnis. Kelių vykdomųjų raštų pagal vieną sprendimą išdavimas

Pagal kiekvieną sprendimą išduodamas vienas vykdomasis raštas. Tačiau, jeigu turi būti vykdoma skirtingose vietose arba jeigu sprendimas priimtas kelių ieškovų naudai ar prieš kelis atsakovus arba nuspręsta išieškoti iš solidarių atsakovų, teismas, išieškotojų prašymu, gali išduoti kelis vykdomuosius raštus, kartu tiksliai nurodydamas vykdymo vietą arba tą sprendimo dalį, kuri turi būti vykdoma pagal tą vykdomąjį raštą.

Remdamasis nuosprendžiu ar sprendimu išieškoti iš solidarių atsakovų į valstybės biudžetą, teismas savo iniciatyva turi išduoti tiek vykdomųjų raštų, kiek yra solidarių atsakovų.

Kiekviename vykdomajame rašte dėl solidarios atsakomybės turi būti nurodyta bendra išieškojimo suma, išvardyti visi atsakovai ir nurodyta, kad jų atsakomybė yra solidari.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

377 straipsnis. Vykdomojo rašto dublikato išdavimas

Jeigu vykdomasis raštas prarastas, tai priėmusis sprendimą teismas gali išduoti jo dublikatą. Pareiškimas dėl dublikato išdavimo nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus dalyvavusiems byloje asmenims. Tačiau jų neatvykimas nekliudo išnagrinėti dublikato išdavimo klausimą.

Dėl teismo nutarties dublikato išdavimo klausimu gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

378 straipsnis. Atsakomybė už vykdomojo dokumento praradimą

Asmuo, praradęs vykdyti perduotą vykdomąjį dokumentą, traukiamas administracinėn atsakomybėn.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

379 straipsnis. Teismo antstoliai

Teismų ir kitų šio kodekso 372 straipsnyje išvardytų institucijų nutarimus vykdo teismo antstoliai, esantys prie apylinkės teismų.

Teisingumo ministras gali šalių prašymu arba savo iniciatyva bet kurį sprendimą pavesti vykdyti teismo antstolių kontorai, esančiai prie kito apylinkės teismo.

Teismo antstolis privalo savo iniciatyva imtis visų teisėtų priemonių, kad sprendimas būtų kuo greičiau ir realiai įvykdytas, ir aktyviai padėti šalims ginti jų teises bei įstatymo saugomus interesus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

380 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

381 straipsnis. Teismo antstolio reikalavimų privalomumas

Teismo antstolio reikalavimai vykdant sprendimus yra privalomi visiems Lietuvos Respublikos fiziniams asmenims ir įmonėms, įstaigoms bei organizacijoms.

Jeigu vykdančiam sprendimą teismo antstoliui kas nors kliudo vykdyti teismų ir kitų institucijų sprendimus, jis surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą ir kliūtims pašalinti kviečia policiją, kurios dalyvavimas būtinas. Administracinio teisės pažeidimo protokolas pateikiamas apylinkės teismui išnagrinėti įstatymų nustatyta tvarka.

Atlikdamas vykdymo veiksmus, teismo antstolis neturi teisės išeiti už savo įgalinimų ribų ir bet kokia forma kėsintis į piliečių asmens laisvę bei orumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

382 straipsnis. Teismo antstolio nušalinimas

Teismo antstolis negali vykdyti sprendimų ir turi nusišalinti, kai yra šio kodekso 19 straipsnio 2 ir 3 punktuose numatyti pagrindai.

Pareikštą teismo antstolio nušalinimą išsprendžia vyresnysis teismo antstolis. Vyresniojo teismo antstolio rašytinis patvarkymas dėl teismo antstolio nušalinimo gali būti skundžiamas šio kodekso 472 straipsnio nustatyta tvarka apylinkės teismui, prie kurio yra teismo antstolių kontora.

Pareikštą vyresniojo teismo antstolio nušalinimą per penkias dienas išsprendžia apylinkės teismas, prie kurio yra vyresnysis teismo antstolis, šio kodekso 22 ir 23 straipsnių nustatyta tvarka.

Dėl teismo nutarties, kuria atmetas pareiškimas dėl vyresniojo teismo antstolio nušalinimo, gali būti duodamas atskirasis skundas, tačiau skundo padavimas nesustabdo vykdymo veiksmų.

Jeigu teismo antstolis nušalintas ir toje teismo antstolių kontoroje negalima jo pakeisti, vykdomasis dokumentas išsiunčiamas teisingumo ministrui, kad šis perduotų jį teismo antstolių kontorai prie kito apylinkės teismo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

383 straipsnis. Vykdyto vieta

Sprendimą vykdo teismo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra skolininko turtas arba skolininkas nuolatos gyvena ar dirba, o jeigu skolininkas yra įmonė, įstaiga ar organizacija - jos buveinės ar turto buvimo vietos teismo antstolis.

Reikiamais atvejais teismo antstolis, sutikus vyresniajam teismo antstoliui, toliau atlieka vykdymo veiksmus gretimo apylinkės teismo veiklos teritorijoje, tačiau apie tai praneša vykdymo vietos teismo vyresniajam antstoliui.

Jeigu skolininkas išvyko į kitos apylinkės teismo veiklos teritoriją ir jo adresas teismo antstoliui žinomas, teismo antstolis nusiunčia vykdomąjį dokumentą skolininko naujos gyvenamosios vietos teismo antstolių kontorai ir apie tai praneša išieškotojui.

Teisingumo ministro patvarkymu teismo antstolis atlieka vykdymo veiksmus visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

384 straipsnis. Vykdyto laikas

Teismo antstolis vykdyto veiksmus atlieka darbo dienomis ne anksčiau kaip 8 valandą ir ne vėliau kaip 22 valandą. Vykdyti sprendimus nakties metu ar ne darbo dienomis leidžiama tikrai neatidėliojamais atvejais ir tik gavus vyresniojo teismo antstolio leidimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

385 straipsnis. Teismo antstolio veiksmai pateikus vykdomąjį dokumentą vykdyti

Teismo antstolis pradeda vykdyto veiksmus, esant žodiniam ar rašytiniam išieškotojo pareiškimui arba teismo pasiūlymui, remdamasis reikiama išduotais ir pateiktais vykdyto vykdomaisiais dokumentais.

Teismo antstolis privalo pradėti vykdyto sprendimą ne vėliau kaip per 5 dienas nuo vykdomosios bylos gavimo, o skubiai vykdytiną sprendimą – nedelsiant, taip pat imtis priemonių surasti skolininko turtą ar turtą, kuris yra bendra su kitais asmenimis nuosavybė, ir išsiaiškinti, ar turtas yra areštuotas ir kokios teisės į jį suvaržytos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

386 straipsnis. Skolininko paieška ir sumų išieškojimas

Bylose dėl alimentų išieškojimo, dėl atlyginimo žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu, kai skolininko buvimo vieta nežinoma, teisėjas privalo priimti nutartį daryti skolininko paiešką per policiją.

Vykdyto kitus sprendimus dėl išieškų, kada skolininko buvimo vieta nežinoma, teismas pagal teismo antstolio pareiškimą, kada išieškotojas įrodo, kad jis ėmėsi visų priemonių skolininko gyvenamajai vietai nustatyti, gali priimti nutartį daryti skolininko paiešką per policiją.

Bylose dėl alimentų išieškojimo, kai nepilnamečiams vaikams išmokamos pašalpos dėl to, kad vaikai negauna alimentų, teismas, remdamasis globos ir rūpybos institucijos teikimu, priima nutartį išduoti vykdomąjį raštą išieškoti iš skolininko išmokėtų pašalpų sumą ir priskaičiuoti 10 procentų įstatymų nustatyto šios sumos.

Vidaus reikalų organo pareiškimu teisėjas priima nutartį išduoti vykdomąjį raštą išieškoti iš skolininko jo paieškos išlaidas.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4634, 85.02.27, Žin., 1985, Nr.7-61

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

387 straipsnis. Terminai, per kuriuos vykdomieji dokumentai pateikiami vykdyto

Teismo sprendimai gali būti pateikti vykdyto per trejus metus nuo jų įsiteisėjimo.

Terminus, per kuriuos pateikiami vykdyto kitų organų nutarimai, nustato atitinkami įstatymai.

Jeigu pagal teismo sprendimą išieškomos periodinės išmokos, tai vykdomieji dokumentai galioja per visą laikotarpį, kuriam priteistos išmokos, o šio straipsnio pirmojoje dalyje nustatyto termino eiga prasideda nuo kiekvienos išmokos termino pasibaigimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

388 straipsnis. Senaties termino vykdomajam dokumentui pateikti nutraukimas

Senaties terminas vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti nutraukiamas, pateikiant šį dokumentą vykdyti, jeigu ko kita nenustato įstatymas. Jeigu viena ar abi bylos šalys yra asmenys, tai senaties terminas nutraukiamas taip pat tuo atveju, kai skolininkas dalinai įvykdo sprendimą.

Po nutraukimo senaties eiga prasideda iš naujo. Laikas, išėjęs iki nutraukimo, į naują terminą neįskaitomas.

Tuo atveju, kai grąžinamas vykdomasis dokumentas, pagal kurį visiškai ar dalinai neišieškota, naujas terminas pateikti dokumentui vykdyti pradedamas skaičiuoti nuo dokumento grąžinimo išieškotojui dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

389 straipsnis. Praleisto termino vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti atstatymas

Išieškotojams, kurie praleido terminą vykdomajam dokumentui pateikti vykdyti dėl priežasčių, teismo pripažintų svarbiomis, praleistasis terminas gali būti atstatytas, jeigu ko kita nenustato įstatymas.

Pareiškimas dėl praleisto termino atstatymo paduodamas priėmusiam sprendimą teismui arba vykdomo vietos teismui. Pareiškimas nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims. Tačiau jų neatvykimas nekliudo išspręsti praleisto termino atstatymo klausimą.

Dėl teismo nutarties termino atstatymo klausimu gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

390 straipsnis. Raginimas įvykdyti sprendimą geruoju

Teismo antstolis, pradėdamas sprendimą vykdyti pasiunčia skolininkui raginimą įvykdyti sprendimą geruoju. Raginimas pristatomas ir skolininkui įteikiamas pagal taisykles, nustatytas šio kodekso devintajame skirsnyje.

Raginame geruoju įvykdyti sprendimą turi būti:

- 1) teismo antstolių kontoros pavadinimas ir teismo antstolio vardas, pavardė;
- 2) teismo ar tos institucijos, kurio sprendimas, nuosprendis, nutartis ar nutarimas vykdomas, pavadinimas;
- 3) išieškotojo ir skolininko pavadinimas, arba vardas, pavardė išieškotinių iš skolininko pinigų sumos ar turto nurodymas;
- 4) termino, per kurį skolininkas turi geruoju įvykdyti sprendimą, nurodymas, taip pat reikiama atvejais kredito įstaigos ir teismo antstolių kontoros depozitinės sąskaitos numerio ar išieškotojo atsiskaitomosios sąskaitos numerio nurodymas;
- 5) nurodymas, kad neįvykdžius sprendimo geruoju, teismo antstolis sprendimą vykdys priverstinai ir iš skolininko bus išieškotos ir sprendimo vykdymo išlaidos.

Jeigu sprendime įvykdymo terminas nenustatytas, teismo antstolis skolininkui įvykdyti sprendimą geruoju paskiria:

- 1) dėl turtinio pobūdžio išieškojimų – ne mažiau kaip 5, bet ne daugiau kaip 10 dienų;
- 2) įpareigojantį atlikti tam tikrus veiksmus, nesusijusius su turto ar lėšų perdavimu, – ne mažiau kaip 5, bet ne daugiau kaip 15 dienų;
- 3) įpareigojantį nutraukti tam tikrus veiksmus – nedelsiant nuo raginimo gavimo momento.

Tais atvejais, kai skolininko buvimo vieta nežinoma ar skolininkui dėl kitų aplinkybių raginimo įteikti negalima, išieškotojas turi teisę prašyti vykdymo vietos apylinkės teismą paskirti oficialų skolininko atstovą, jeigu yra skolininko turto. Išieškotojo prašymu ir jo sąskaita raginimo turinys skelbiamas vietiniame laikraštyje. Raginimo paskelbimo vietiniame laikraštyje diena laikoma raginimo įteikimo diena.

Tais atvejais, kai yra pavojus, kad skolininkas gali turtą paslėpti, teismo antstolis turi teisę, įteikdamas raginimą, kartu areštuoti skolininko turtą.

Bylose dėl sumų išieškojimo nusikaltimu padarytai žalai atlyginti ir bylose dėl turto konfiskavimo teismo antstolis, įteikdamas arba pasiūsdamas raginimą, turi kartu areštuoti skolininko turtą arba reikiamais atvejais paimti tą turtą, kad jis būtų perduotas saugoti kitam asmeniui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

391 straipsnis. Priverstinio vykdymo priemonės

Ne vėliau kaip kitą dieną nuo tos dienos, kurią pasibaigė terminas sprendimui geruoju įvykdyti, teismo antstolis pradeda vykdyti priverstinai, jei skolininkas nustatytu terminu teismo sprendimo neįvykdė geruoju. Priverstinio vykdymo priemonės yra:

- 1) išieškojimo nukreipimas į skolininko turtą;
- 2) išieškojimo nukreipimas į skolininko turtą ir pinigų sumas, esančias pas kitus asmenis;
- 3) išieškojimo nukreipimas į skolininko darbo užmokestį, pensiją, stipendiją ir kitokias jo pajamas;
- 4) tam tikrų teismo sprendime nurodytų daiktų paėmimas iš skolininko ir perdavimas išieškotojui;
- 5) kitokios priemonės, nurodytos sprendime sutinkamai su įstatymu.

Teismo antstolis išieškojimą į skolininko turtą nukreipia šį turtą areštuodamas ir parduodamas. Tais atvejais, kai sprendimą dėl išieškojimo priėmusi institucija yra areštavusi skolininko turtą sprendime nurodyto reikalavimo įvykdymui užtikrinti, teismo antstolis išieškojimą atlieka pagal atitinkamos institucijos priimtą turto arešto aktą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

392 straipsnis. Skolininko būsto, kitų patalpų apžiūra

Atlikdamas vykdymo veiksmus, teismo antstolis, gyventojui sutikus, turi teisę padaryti skolininko būsto apžiūrą, jei tai reikalinga išieškojimui įvykdyti. Kitas patalpas teismo antstolis turi teisę apžiūrėti be skolininko sutikimo.

Jeigu gyventojas atsisako įleisti teismo antstolį į būstą, teismo antstolis į jį įeiti turi teisę tik pateikęs teismo nutartį dėl įėjimo į būstą, išskyrus šio straipsnio trečiojoje ir ketvirtojoje dalyse numatytus atvejus.

Jeigu teismo antstoliui reikia gelbėti skolininko turtą nuo sunaikinimo, paslėpimo, perleidimo, jis gali įeiti į skolininko būstą be šio sutikimo ir teismo nutarties.

Teismo sprendimas dėl iškeldinimo iš gyvenamųjų patalpų arba įkeldinimo į jas, prokuroro sankcija dėl iškeldinimo, teismo sprendimai padalinti turtą, esantį skolininko būste, pašalinti trukdymus naudotis būstu, kitokie teismo sprendimai, kurių negalima įvykdyti teismo antstoliui neįėjus į būstą, suteikia teisę teismo antstoliui įeiti į skolininko būstą be šio sutikimo ir teismo nutarties.

Jeigu gyventojas atsisako įleisti į būstą teismo antstolį, pateikusį teismo nutartį ar vykdančią šio straipsnio trečiojoje ir ketvirtojoje dalyse nurodytus sprendimus, arba atsisako įleisti jį į kitas patalpas, teismo antstolis pakviečia policijos pareigūną, kurio atvykimas ir dalyvavimas būtinas, ir šio akivaizdoje atidaro būstą bei kitas patalpas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

393 straipsnis. Išieškotojo ir skolininko teisės ir pareigos

Atliekant vykdymo veiksmus, išieškotojas ir skolininkas turi teisę dalyvauti patys ar per savo atstovus, susipažinti su visa vykdomosios bylos medžiaga, gauti pažymą apie vykdymo eigą šio kodekso 402 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka, pasidaryti išrašus ir nuorašus, sudaryti taikos sutartis, ginčyti turto priklausomybę ir jo įkainojimą, apskūsti teismo antstolio veiksmus ir naudotis kitomis procesinėmis teisėmis, kurias jiems suteikia šis kodeksas. Išieškotojas turi teisę atsisakyti išieškojimo. Skolininkas, išieškotojas ar jų atstovai privalo jiems priklausančiomis teisėmis naudotis sąžiningai.

Skolininkas ar jo atstovas privalo aktyviai padėti teismo antstoliui greitai ir tinkamai įvykdyti sprendimą.

Teismo antstolis, pradėdamas priverstinį vykdymą, privalo išaiškinti išieškotojui ir skolininkui procesines jų teises ir pareigas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

394 straipsnis. Išieškotojo atsisakymas nuo išieškojimo ir taikos sutartis vykdymo procese

Taikos sutartis, šalių sudaryta vykdymo procese, taip pat išieškotojo pareiškimas apie atsisakymą nuo išieškojimo, paduodami raštu teismo antstoliui, kuris vykdo sprendimą. Teismo antstolis taikos sutartį, taip pat pareiškimą apie atsisakymą nuo išieškojimo ne vėliau kaip per tris dienas nuo jų gavimo perduoda apylinkės teismui, prie kurio yra teismo antstolių kontora.

Teismo antstolis, gavęs taikos sutartį ar pareiškimą apie atsisakymą nuo išieškojimo, sustabdo vykdymą šioje vykdomojoje byloje. Teisėjas, gavęs pareiškimą dėl taikos sutarties patvirtinimo arba dėl atsisakymo nuo išieškojimo, priima nutartį pagal šio kodekso 186 straipsnyje nurodytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

395 straipsnis. Vykdymo veiksmų atidėjimo, vykdomosios bylos sustabdymo, vykdomojo dokumento grąžinimo procesas

Ar atidėti vykdymo veiksmus, ar sustabdyti vykdomąją bylą, ar grąžinti vykdomąjį dokumentą, išsprendžia šį dokumentą vykdančias teismo antstolis motyvuotu rašytiniu patvarkymu, kurio nuorašas per tris dienas išsiunčiamas išieškotojui ir skolininkui.

Teismo antstolio rašytinis patvarkymas gali būti skundžiamas šio kodekso 472 straipsnio nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

396 straipsnis. Privalomasis vykdomosios bylos sustabdymas

Teismo antstolis privalo sustabdyti vykdomąją bylą šiais atvejais:

1) skolininkui mirus, jeigu teismo nustatytame teisiniame santykyje yra galimas teisių perėmimas;

2) skolininkui netekus veiksnumo;

3) kai skolininkas yra veikiančiame Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų dalinyje arba kai prašo išieškotojas, esantis veikiančiame Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų dalinyje;

4) pareiškus ieškinį dėl arešto turtui panaikinimo (156 straipsnio 4 punktą), - kiek išieškojimas liečia pareiškėtojo ieškinį;

5) skolininkui ginčijant vykdomąjį dokumentą ieškinine tvarka (156 straipsnio 5 punktas), - kiek išieškojimas liečia ginčijamąją dalį;

6) padavus skundą dėl administracinės nuobaudos (267 straipsnis);

7) nutarus pareigūnams arba teismui, kuriems suteikta teisė sustabdyti sprendimo vykdymą;

8) iškėlus restruktūrizavimo ar bankroto bylą skolininkui (išskyrus neturtinio pobūdžio bylas). Šiuo atveju vykdomasis dokumentas persiunčiamas teismui, iškėlusiam restruktūrizavimo ar bankroto bylą;

9) gavus taikos sutartį ar atsisakymą nuo išieškojimo;

10) kai Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka fiziniam ar juridiniam asmeniui laikinai apribojamos nuosavybės teisės į turtą, jeigu šios teisės apribojamos Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka arba siekiant užtikrinti pirmesnės, nei išieškotojas, eilės kreditoriaus reikalavimus;

11) Lietuvos bankui paskyrus komercinio banko laikinąjį administratorių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-560, 94.07.20, Žin., 1994, Nr.58-1134 (94.07.29)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-1141, 95.12.20, Žin., 1995, Nr.104-2325 (95.12.22)

Nr. I-1168, 96.01.09, Žin., 1996, Nr.4-90 (96.01.12)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)

397 straipsnis. Teisė sustabdyti vykdomąją bylą

Teismo antstolis gali visiškai ar dalinai sustabdyti vykdomąją bylą šiais atvejais:

1) pasibaigus juridiniam asmeniui, kuris buvo skolininkas;

2) prašant išieškotojui arba skolininkui, kurie atlieka tikrąją karo tarnybą;

3) skolininkui esant ilgalaikeje tarnybinėje komandiruotėje;

4) šaliai sunkiai susirgus, jeigu ta liga nėra chroninio pobūdžio, - pateikus dokumentą iš gydymo įstaigos, taip pat šaliai esant gydymo įstaigoje;

5) padavus skundą dėl teismo antstolio veiksmų (472 straipsnis);

6) darant skolininko paiešką (386 straipsnis);

7) išieškotojui prašant.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

398 straipsnis. Vykdomosios bylos sustabdymo terminai

Vykdomoji byla sustabdoma, išieškotojo ar skolininko pareiškimu arba teismo antstolio iniciatyva.

Vykdomoji byla sustabdoma:

1) šio kodekso 396 straipsnio 1 bei 2 punktuose ir 397 straipsnio 1 punkte numatytais atvejais - atitinkamai iki bus nustatytas skolininko teisių perėmėjas arba iki neveiksniam skolininkui bus paskirtas atstovas;

2) šio kodekso 396 straipsnio 3 punkte numatytu atveju - iki skolininkas ar išieškotojas nustos būti veikiančiame Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų dalinyje;

3) šio kodekso 397 straipsnio 2,3,4 ir 6 punktuose numatytais atvejais - atitinkamai iki skolininkas ar išieškotojas atliks tikrąją karo tarnybą, skolininkas grįš iš tarnybinės komandiruotės, iki šalis pasveiks ar bus išrašyta iš gydymo įstaigos arba iki bus surastas skolininkas;

4) šio kodekso 396 straipsnio 4,5 bei 6 punktuose ir 397 straipsnio 5 punkte numatytais atvejais - iki įsiteisės atitinkamai teismo sprendimas ar nutartis;

5) šio kodekso 396 straipsnio 7 punkte numatytu atveju - iki atitinkamo pareigūno ar teismo patvarkymo panaikinti paskirtą sustabdymą;

6) šio kodekso 396 straipsnio 9 punkte numatytu atveju - iki bus nuspręsta dėl taikos sutarties patvirtinimo ar atsisakymo nuo išieškavimo;

7) šio kodekso 396 straipsnio 10 punkte numatytu atveju - iki bus taikomas laikinas nuosavybės teisių į turtą apribojimas;

8) šio kodekso 396 straipsnio 11 punkte numatytu atveju - iki komercinio banko laikinojo administratoriaus įgaliojimų pasibaigimo.

Vykdomoji byla atnaujinama, išieškotojo pareiškimu, teismo antstolio iniciatyva, išnykus aplinkybėms, dėl kurių byla buvo sustabdyta.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. I-1141, 95.12.20, Žin., 1995, Nr.104-2325 (95.12.22)

Nr. I-1168, 96.01.09, Žin., 1996, Nr.4-90 (96.01.12)

399 straipsnis. Vykdomosios bylos nutraukimas

Vykdomoji byla nutraukiama:

1) jeigu išieškotojas atsisakė nuo išieškavimo;

2) jeigu išieškotojas ir skolininkas sudarė taikos sutartį;

3) jeigu, mirus asmeniui, kuris buvo išieškotojas arba skolininkas, reikalavimas arba pareiga negali pereiti mirusiojo asmens teisių perėmėjui;

4) jeigu šiam išieškavimui pasibaigė įstatymo nustatytas senaties terminas;

5) jeigu panaikinti aktai, kurie buvo vykdymo pagrindas.

Išieškotojui atsisakius nuo išieškavimo ir išieškotojui sudarius su skolininku taikos sutartį, atitinkamai taikomos taisyklės, numatytos šio kodekso 394 straipsnyje.

Vykdomąją bylą nutraukus, visos vykdymo priemonės, kurių ėmėsi teismo antstolis, panaikinamos. Nutraukta vykdomoji byla nebegali būti pradedama iš naujo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

400 straipsnis. Vykdomųjų dokumentų grąžinimas išieškotojui

Vykdomasis dokumentas, pagal kurį išieškavimas nebuvo vykdomas arba buvo nepilnutinai įvykdytas, yra grąžinamas išieškotojui:

1) išieškotojo pareiškimu;

2) jeigu skolininkas neturi turto ar pajamų, į kuriuos gali būti nukreipiamas išieškavimas;

3) jeigu išieškotojas atsisakė paimti sau skolininko turtą, neparduotą, vykdamas sprendimą (423 ir 437 straipsniai), arba priimti paimtus iš skolininko tam tikrus daiktus, nurodytus teismo sprendime;

4) jeigu išieškotojo nurodytu adresu skolininkas negyvena ar nedirba arba nėra jo turto, išskyrus šio kodekso 386 straipsnyje numatytus atvejus.

Šio straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais teismo antstolis surašo atitinkamą aktą, kurį patvirtina vyresnysis teismo antstolis, ir vykdomąjį dokumentą grąžina, nurodydamas šio veiksmo motyvus.

Vykdomojo dokumento grąžinimas išieškotojui nekliudo iš naujo pateikti šį dokumentą vykdyti įstatymo nustatyto termino ribose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

401 straipsnis. Vykdomosios bylos nutraukimo nagrinėjimas

Dėl vykdomosios bylos nutraukimo į apylinkės teismą gali kreiptis išieškotojas, skolininkas arba teismo antstolis.

Ar nutraukti vykdomąją bylą, nagrinėja apylinkės teismas, prie kurio yra vykdomas sprendimą teismo antstolis. Apie vykdomosios bylos nutraukimo nagrinėjimą pranešama dalyvaujantiems byloje asmenims, tačiau jų neatvykimas nekliudo išnagrinėti šį klausimą.

Dėl teismo nutarties nutraukti vykdomąją bylą gali būti duodamas atskirasis skundas. Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

402 straipsnis. Sprendimų vykdymo išlaidos

Išieškotojas, pateikdamas vykdomąjį dokumentą vykdyti, apmoka 50 litų dydžio vykdomosios bylos administravimo išlaidas. Šių išlaidų apmokėti nereikia, kai pateikiami vykdomieji dokumentai dėl alimentų, žalos, padarytos suluošinus ar kitaip sužalojus sveikatą, taip pat netekus maitintojo, išieškojimo, vykdamas sprendimus dėl reikalavimų, kylančių iš darbo teisinių santykių ir išieškojimo į valstybės, savivaldybės ar socialinio draudimo biudžetus bei vykdamas sprendimus, įpareigojančius skolininką atlikti veiksmus, nesusijusius su turto ar lėšų perdavimu, taip pat pakartotinai pateikiant vykdomuosius dokumentus, jei jie buvo gražinti išieškotojui su aktu apie išieškojimo negalimumą. Jei skolininkas įvykdo sprendimą geruoju per teismo antstolio raginime nustatytą terminą, teismo antstolių kontora išieškotojui gražina 35 litus jo apmokėtų vykdomosios bylos administravimo išlaidų. Už pažymų apie vykdymo eigą (išskyrus išskaitymą iš darbo užmokesčio ir iš kitų jam prilygintų išmokų, nusikaltimais padarytos žalos, alimentų bei žalos, padarytos suluošinant ar kitaip sužalojant sveikatą, išieškojimą bei vykdymo išlaidų skaičiavimą) išdavimą imama 10 litų bylos administravimo išlaidų.

Išieškotojo rašytiniu prašymu vyresnysis teismo antstolis fizinius asmenis, kurie Vyriausybės nustatyta tvarka yra pripažinti socialiai remtinais, gali atleisti nuo vykdomosios bylos administravimo išlaidų mokėjimo. Vyresniojo teismo antstolio patvarkymą šiuo klausimu tvirtina apylinkės teismo teisėjas savo parašu ir apylinkės teismo antspaudu. Teisėjas, atsisakydamas tvirtinti vyresniojo teismo antstolio patvarkymą, be žodinio nagrinėjimo išsprendžia klausimą iš esmės, priimdamas nutartį. Dėl teismo nutarties, kuria atsisakyta atleisti nuo vykdomosios bylos administravimo išlaidų mokėjimo, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Jei išieškotojas yra atleistas nuo vykdomosios bylos administravimo išlaidų mokėjimo, šios išlaidos padengiamos iš apylinkės teismo, prie kurio yra teismo antstolių kontora, sąskaitos ir šio straipsnio devintojoje dalyje nustatyta tvarka išieškomos iš skolininko bei pervedamos į apylinkės teismo sąskaitą.

Išieškotojo sumokėtos vykdomosios bylos administravimo išlaidos teismo nutartimi išieškomos iš skolininko ir pervedamos išieškotojui.

Kai skolininkas per teismo antstolio raginime nustatytą terminą neįvykdė sprendimo geruoju, išieškomos sprendimo vykdymo išlaidos, kurios sudaro 5 procentus (bet ne mažiau kaip 20 litų):

- 1) priverstinai realizuoto tenkinant išieškotojų reikalavimus turto kainos;
- 2) išieškotų iš skolininko ar kitų asmenų sąskaitų bankuose ar kitose kredito įstaigose lėšų arba lėšų, esančių pas kitus asmenis, kai teismo antstolis jas šio kodekso nustatyta tvarka areštavo ar sudarė atitinkamą turto apyrašą.

Šio straipsnio penktojoje dalyje numatytos sprendimo vykdymo išlaidos taip pat išieškomos, jei skolininkas sumokėjo įsiskolinimą praėjus teismo antstolio raginime įvykdyti sprendimą geruoju nustatytam terminui.

Kai neparduotas iš varžytynių ar be varžytynių turtas perduodamas išieškotojui, asmuo, pareiškęs prašymą pasiimti turtą, iki turto perdavimo akto patvirtinimo per teismo antstolio patvarkymu nustatytą terminą privalo į teismo antstolių kontoros specialiąją depozitinę sąskaitą sumokėti šio straipsnio penktojoje ir aštuntojoje dalyse nurodytas sprendimo vykdymo išlaidas. Šios išlaidos gražinamos išieškotojui, kai teismo antstolis jas išieško iš skolininko šio straipsnio devintojoje dalyje nustatyta tvarka.

Kitos teismo antstoliui reikalingos lėšos sprendimui vykdyti (skolininko turtui saugoti ir pervežti, paskelbti apie turto pardavimą iš varžytynių, ekspertams ir ekspertų organizacijoms sumokėti ir kt.) padengiamos iš to teismo, prie kurio yra teismo antstolių kontora, lėšų.

Dėl šio straipsnio trečiojoje, septintojoje ir aštuntojoje dalyse numatytų sprendimo vykdymo išlaidų išieškojimo, taip pat tais atvejais, kai šio kodekso 437 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka surašomas turto neradimo aktas, teismo antstolis nusiunčia skolininkui rašytinį siūlymą, kuriame nurodo išlaidų dydį ir pasiūlo per nustatytą terminą tą sumą sumokėti į teismo antstolių kontoros specialiąją depozitinę sąskaitą. Jei skolininkas geruoja šių sumų nesumoka, teismo antstolis su pareiškimu ir išieškotinių sumų apskaičiavimu kreipiasi į teismą, prašydamas tas sumas išieškoti ir išmokėti jas sumokėjusiems asmenims. Dėl teismo nutarties gali būti duodamas atskirasis skundas.

Sumos, nurodytos šio straipsnio pirmojoje, penktojoje, šeštojoje ir septintojoje dalyse, laikomos teismo antstolių kontoros specialiojoje depozitinėje sąskaitoje ir naudojamos teisingumo ministro nustatyta tvarka sprendimų vykdymo sistemai tobulinti, teismo antstolių kontorų materialinei bazei plėsti, žalai, padarytai neteisėtais teismo antstolio, atliekančio tarnybines pareigas, veiksmais ar neveikimu, atlyginti, teismo antstoliams ir kitiems teismo antstolių kontoros darbuotojams skatinti.

Sprendimo vykdymo išlaidos, reikalingos pakartotiniams sprendimo vykdymo veiksams atlikti, kai teismas šio kodekso 472 straipsnio nustatyta tvarka pripažįsta teismo antstolio veiksmus neteisėtais, apmokamos iš teismo antstolių kontoros specialiosios depozitinės sąskaitos ir iš išieškotojo ar skolininko neišieškomos.

Už teismo antstolio išieškotas šiame straipsnyje nurodytas sprendimo vykdymo išlaidas iš skolininko pakartotinai šios išlaidos neišieškomos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1732, 00.06.15, Žin., 2000, Nr.54-1555 (00.07.05)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

402⁽¹⁾ straipsnis. Teismo antstolio pareiškimų į teismą nagrinėjimas

Teismo antstolio pareiškimus dėl vykdomojo dokumento praradimo (378 straipsnis), dėl leidimo įeiti į skolininko būstą (392 straipsnis), dėl vykdomosios bylos nutraukimo (399 straipsnis), dėl sprendimo vykdymo išlaidų išieškojimo iš skolininko (402 straipsnis), dėl atsakomybės už perduoto saugoti turto praradimą (414 straipsnis), dėl skolininko atvedinimo arba baudžiamosios bylos iškėlimo (446-1 straipsnis), dėl baudų skyrimo (418, 446-1, 450 straipsniai), dėl skolininko dalies bendrojoje nuosavybėje nustatymo (406, 417 straipsniai) apylinkės teismas išnagrinėja per tris dienas nuo pareiškimo gavimo. Teismo antstolis turi teismui pateikti vykdomąją bylą, kitus reikalingus dokumentus.

Dėl teismo antstolio pareiškimo apylinkės teismas priima nutartį.

Dėl teismo nutarties gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

403 straipsnis. Teismo antstolių darbo kontrolė

Teismo antstolių darbą kontroliuoja ir revizuoja Teisingumo ministerija, o finansinę veiklą - ir Valstybinė mokesčių inspekcija.

Apylinkių teismai kontroliuoja prie jų esančių teismo antstolių kontorų darbą teisingumo ministro nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Trisdešimt devintasis skirsnis
IŠIEŠKOJIMAS IŠ FIZINIŲ ASMENŲ

Skirsnio pavadinimas pakeistas:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

404 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į skolininko turtą

Išieškojimas iš fizinių asmenų nukreipiamas į skolininko lėšas, vertybinius popierius, esančius bankuose ir kitose kredito įstaigose, kitoki turtą, jo dalį bendrojoje nuosavybėje, taip pat jo dalį jungtinėje nuosavybėje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

405 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į bendrąjį turtą

Nusikaltimu padarytos žalos atlyginimo išieškojimas gali būti nukreipiamas taip pat į turtą, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, jeigu teismo nuosprendyje nustatyta, kad tas turtas įgytas už nusikalstamu būdu gautas lėšas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

406 straipsnis. Skolininko dalies turte, kuris yra jo bendra su kitais asmenimis
nuosavybė, nustatymas

Jeigu skolininkui priklausanti turto, kuris yra bendras su kitais asmenimis, dalis nenustatyta, teismo antstolis aprašo ir areštuoja bendrąjį turtą ir pasiūlo išieškotojui, o reikiamais atvejais - ir skolininkui per dešimt dienų pareikšti ieškinį teisme, kad būtų nustatyta skolininko turto dalis, esanti bendroje su kitais asmenimis nuosavybėje. Jei teismo antstolio nustatytu terminu tokie ieškininiai pareiškimai nepateikti, teismo antstolis savo iniciatyva gali kreiptis į teismą, kad šis nustatytų skolininko dalį bendrojoje nuosavybėje. Šis pareiškimas nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus išieškotojui, skolininkui ir kitiems bendrosios nuosavybės dalyviams. Skolininko dalis bendrojoje nuosavybėje nustatoma teismo nutartimi.

Įsiteisėjus teismo nutarčiai, kuria nustatyta skolininko turto dalis, esanti bendrojoje nuosavybėje, išieškojimas nukreipiamas į skolininko turto dalį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

407 straipsnis. Turtas, į kurį negali būti nukreipiamas išieškojimas

Vykdamas sprendimus, išieškojimas negali būti nukreipiamas į asmenų turtą pagal sąrašą, pateiktą šio kodekso priede Nr. 2.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

408 straipsnis. Skolininko turto areštas

Skolininko turto areštas yra priverstinis nuosavybės teisės į skolininko turtą arba šios teisės atskirų sudėtinių dalių - valdymo, naudojimosi ar disponavimo - laikinas uždraudimas ar apribojimas. Teismo antstolis areštuoja skolininko turtą priimdamas turto arešto aktą.

Vykdydamas teismo (teisėjo) nutartį areštuoti turtą, antstolis sudaro areštuojamo turto apyrašą šio kodekso 409 straipsnyje nustatyta tvarka. Šiuo atveju antstolis turto arešto akto nepriima.

Areštuojant turtą, skolininkas turi teisę pareikšti teismo antstoliui, į kuriuos daiktus reikia nukreipti išieškojimą pirmiausia, išskyrus atvejus, kai turtas areštuojamas vykdamas teismo nutartį, kurioje nurodytas konkretus areštuojamas turtas. Teismo antstolis privalo tokį pareiškimą patenkinti, jeigu tai nepažeidžia išieškotojo interesų ir nekliudo įvykdyti sprendimą.

Turto areštas įsigalioja nuo turto arešto akto paskelbimo skolininkui, o nesant galimybės paskelbti - nuo turto arešto akto įregistravimo turto arešto aktų registre. Tais atvejais, kai areštuotas kilnojamasis turtas (produktai, kiti greitai gendantys daiktai, gyvūnai) šio kodekso nustatyta tvarka paimamas ir nedelsiant perduodamas realizuoti, turto areštas įsigalioja nuo turto aprašymo momento.

Apie įkeisto turto areštą teismo antstolis nedelsdamas praneša įkaito turėtojui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

409 straipsnis. Skolininko turto aprašymas

Tais atvejais, kai apribojamos visos nuosavybės teisės į skolininko turtą ar turtas perduodamas saugoti arba administruoti kitiems asmenims, taip pat tais atvejais, kai apribojamos teisės į turto registre neregistruojamą kilnojamąjį turtą, turi būti sudarytas šio turto apyrašas.

Teismo antstolis aprašo skolininko turto tiek, kiek jo reikia išieškotinai sumai ir vykdymo išlaidoms padengti. Teismo antstolis gali aprašytuosius daiktus užantspauduoti.

Skolininko turtas aprašomas dalyvaujant skolininkui. Jeigu paties skolininko nėra, turtas aprašomas dalyvaujant kuriam nors iš pilnamečių jo šeimos narių, o jeigu ir šių asmenų nėra, - teismo ar teismo antstolio paskirtam turto saugotojui (administratoriui).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

410 straipsnis. Turto arešto akto turinys

Turto arešto akte turi būti nurodoma:

- 1) akto surašymo laikas ir vieta;
- 2) surašančio aktą teismo antstolio, taip pat surašant aktą dalyvaujančių asmenų vardai, pavardės;
- 3) vykdomojo dokumento pavadinimas;
- 4) išieškotojo ir skolininko - fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, gyvenamoji vieta; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;
- 5) kiekvieno areštuojamo daikto pavadinimas, kodas (jei daiktas registruojamas turto registre), daikto skiriamieji požymiai (svoris, metražas, nusidėvėjimo laipsnis ir kiti), kiekvieno daikto skyrium vertė ir viso areštuojamo turto vertė. Jei teismo antstolis arešto metu negali įvertinti areštuojamo turto, turto arešto akte nurodoma, kad turto vertei nustatyti bus kviečiamas ekspertas;
- 6) kiekvieno areštuojamo daikto savininkas (bendrasavininkiai - fizinio asmens vardas, pavardė, kodas, gyvenamoji vieta; juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas, kodas;
- 7) turto arešto būdai (nuosavybės teisės ar atskirų jos sudėtinių dalių apribojimas) ir mastas;
- 8) kiti su turto areštu susiję teisių apribojimai, jeigu jie taikomi;
- 9) daiktų užantspaudavimas, jeigu tai buvo padaryta;
- 10) daiktų, paimamų perduoti kitam asmeniui saugoti ar administruoti, sąrašas;
- 11) asmens, kuriam turtas perduotas saugoti (administruoti), vardas, pavardė, asmens kodas ir adresas, jeigu turtą saugoti (administruoti) pavedama ne pačiam skolininkui;
- 12) įrašas apie tai, kad skolininkui ir kitiems asmenims išaiškinta teismo antstolio veiksmų apskundimo tvarka ir terminas, taip pat apie tai, kad skolininkui arba turto saugotojui (administratoriui) išaiškintos su saugojimu susijusios jų pareigos ir jų atsakomybė, numatyta šio kodekso 414 straipsnyje;
- 13) išieškotojo, skolininko ir kitų asmenų, dalyvaujančių aprašant turtą, pastabos bei pareiškimai, kai sudaromas turto apyrašas, taip pat teismo antstolio patvarkymai dėl jų.

Reikiamais atvejais turto arešto akte išvardijami rastieji daiktai, į kuriuos pagal įstatymą negali būti nukreipiamas išieškojimas, taip pat kiti daiktai, kurie neareštuojami.

Jeigu areštuojant turtą sudaromas turto apyrašas, šio straipsnio 1 dalies 5, 6 ir 10 punktuose nurodyti duomenys įrašomi į turto apyrašą, kuris yra turto arešto akto priedas.

Jeigu turto arešto akto surašymo momentu nėra žinoma skolininko, kurio turtas areštuojamas, turto sudėtis, buvimo vieta, turto arešto akte gali būti nenurodyti viso ar dalies areštuojamo turto išsamūs duomenys. Šiuo atveju teismo antstolis privalo imtis priemonių išaiškinti skolininko turto sudėtį ir jo buvimo vietą bei išsiaiškinęs surašyti papildomą turto arešto aktą, pakeičiantį ankstesnįjį turto arešto aktą.

Turto arešto aktą pasirašo teismo antstolis, o turto apyrašą - teismo antstolis, turto saugotojas (administratorius), taip pat išieškotojas, skolininkas ir kiti asmenys, kurie dalyvauja turtą aprašant. Jeigu skolininkas nedalyvauja aprašant turtą arba atsisako pasirašyti turto apyrašą, apie tai pažymima turto apyraše.

Turto arešto aktas ir turto apyrašas įteikiami skolininkui pasirašytinai. Jeigu nėra galimybės įteikti turto arešto aktą ar turto apyrašą, jis siunčiamas registruotu laišku.

Turto arešto aktas ir turto apyrašas nedelsiant pateikiami turto arešto aktų registro tvarkytojui. Turto arešto aktas ir turto apyrašas nesiunčiamas turto arešto aktų registro tvarkytojui, jeigu areštuotas kilnojamasis turtas (produktai, kiti greitai gendantys daiktai, gyvūnai) šio kodekso nustatyta tvarka paimamas ir nedelsiant perduodamas realizuoti, taip pat kai areštuojami asmeniniams ir namų ūkio poreikiams naudojami mažaverčiai daiktai.

Teismo antstolis, pakeitęs turto arešto aktą ar panaikinęs turto areštą, taip pat šio kodekso nustatyta tvarka pardavęs (pardavęs išieškotojui) areštuotą turtą, nedelsiant apie tai informuoja turto arešto aktų registrą ir pateikia tai patvirtinančius dokumentus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

411 straipsnis. Areštuoto turto įkainojimas

Areštuotą skolininko turtą teismo antstolis įkainoja kainomis, esančiomis toje vietovėje, atsižvelgiant į turto nusidėvėjimą. Jeigu atskirus daiktus įkainoti sunku, taip pat jeigu skolininkas ar išieškotojas prieštarauja teismo antstolio atliktam įkainojimui, teismo antstolis turto vertei nustatyti kviečia ekspertą.

Šalis, prieštaraujanti teismo antstolio atliktam turto įkainojimui, lėšas, reikalingas ekspertams ir ekspertų organizacijoms už turto įkainojimą apmokėti, sumoka į teismo antstolių kontoros specialiąją depozitinę sąskaitą per teismo antstolio nustatytą terminą, kuris negali būti ilgesnis nei dešimt dienų.

Jeigu šalis, kurios prašymu kviečiamas ekspertas turtui įkainoti, nesumoka šio straipsnio antroje dalyje numatytų lėšų, laikoma, jog turtas įkainotas turto arešto akte teismo antstolio nurodyta kaina.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-1732, 00.06.15, Žin., 2000, Nr.54-1555 (00.07.05)

412 straipsnis. Areštuoto turto saugojimas ir administravimas

Areštuotą turtą teismo antstolis pasirašytinai perduoda saugoti ar administruoti skolininkui, išieškotojui arba kitam asmeniui. Jiems įteikiami turto arešto akto ir turto apyrašo nuorašai.

Bylose dėl nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo skolininkas ar jo giminaičiai gali būti skiriami areštuoto turto saugotojais (administratoriais) tik išimtiniais atvejais.

Asmuo, kuriam turtas perduotas saugoti, gali juo naudotis, jeigu dėl šio turto ypatybių naudojimasis juo nesukelia jo sunaikinimo arba jo vertės sumažėjimo.

Saugotojas, jeigu jis nėra skolininkas ar šios šeimos narys, už saugojimą gauna atlyginimą pagal nustatytą taksą. Be to, jam atlyginamos faktiškai turėtos reikalingos turto saugojimo išlaidos, kartu atsižvelgiant į jo gautą naudą.

Areštuoto turto administratoriaus teises ir pareigas nustato Civilinis kodeksas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

413 straipsnis. Iš skolininko paimtų vertybių saugojimas

Iš skolininko paimtas valiutines vertybes, vertybinius popierius, brangiųjų metalų (aukso, platinos, sidabro) luitus, šlichą, grynuolius, gamybinės ir laboratorinės paskirties pusfabrikačius bei dirbinius, deimantus, taip pat juvelyrinius ir kitus buitinius dirbinius iš aukso, sidabro, platinos ir platinos grupės metalų, brangakmenių, perlų bei jų laužo teismo antstolis perduoda saugoti vietas, kurioje yra teismas, teismo antstolio kontorą aptarnaujančiam bankui.

Rastas pas skolininką pinigų sumas, reikalingas priteistai išieškotojui sumai ir vykdymo išlaidoms padengti, teismo antstolis paima iš skolininko ir įneša į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

414 straipsnis. Turto saugotojo (administratoriaus) atsakomybė

Perduoto saugoti (administruoti) turto išieškojimas, perleidimas ar paslėpimas, taip pat nusikalstamas šio turto sunaikinimas ar sužalojimas, jeigu tai padaro saugotojas (administratorius), užtraukia baudžiamąją atsakomybę.

Už perduoto saugoti (administruoti) turto praradimą, trūkumą ar sužalojimą saugotojas (administratorius) kiekvienu atveju atsako turto.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

415 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į skolininko pinigų sumas ir kitokį turtą,

esančius pas kitus asmenis ar priklausančius skolininkui iš kitų asmenų

Išieškojimas gali būti nukreipiamas į skolininko pinigų sumas ir kitokį turtą, esančius pas kitus asmenis, taip pat į pinigų sumas ir kitokį turtą, priklausančius skolininkui iš kitų asmenų.

Nurodytieji asmenys, teismo antstolio užklausti, privalo jo nustatytu terminu suteikti žinias apie tai, ar pas juos yra skolininko pinigų sumų bei kitokio jo turto, taip pat ar privalo jie išmokėti skolininkui pinigų sumas arba duoti kitokį turtą; jeigu privalo, tai kuriuo pagrindu ir kuriuo terminu.

Kartu nurodytiesiems asmenims pranešama, kad nuo teismo antstolio užklauso gavimo momento pas juos esančios skolininko pinigų sumos ir kitoks turtas areštuojami tokiu kiekiu, koks reikalingas priteistai išieškotojui sumai bei vykdymo išlaidoms padengti, ir kad visas skolininkui priklausančias pinigų sumas ir kitokį turtą, kol bus visiškai padengta išieškomoji suma, jie privalo įnešti išieškotojui arba į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

416 straipsnis. Pas kitus asmenis esančio turto aprašymas

Gavęs pranešimą, kad pas kitus asmenis yra skolininko turto, teismo antstolis jį aprašo ir surašo to turto arešto aktą.

Jeigu skolininko turto buvimas pas kitus asmenis yra sąlygotas sudarytos tarp jų sutarties, tai galimumo palikti kitiems asmenims kylančias iš sutarties teises ir turto paėmimo klausimas sprendžiamas šio kodekso 473 straipsnyje numatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

417 straipsnis Išieškojimo nukreipimas į fizinių asmenų lėšas

Lietuvos Respublikos bankai ir kitos kredito įstaigos teismo antstoliams, vykdančioms šio kodekso 373 straipsnyje nurodytus dokumentus, pareikalavus privalo pranešti apie skolininko lėšas, vertybinius popierius banke ir kitose kredito įstaigose.

Teismo antstolis išieškojimą pirmiausiai nukreipia į skolininko lėšas, vertybinius popierius, saugomus bankuose ir kitose kredito įstaigose.

Jeigu skolininko dalis bendrojoje nuosavybėje nenustatyta, teismo antstolis areštuoja visas lėšas, vertybinius popierius ir pasiūlo išieškotojui, o reikiamais atvejais - ir skolininkui per dešimt dienų pareikšti ieškinį teisme, kad būtų nustatyta skolininkui priklausanti dalis. Jei teismo antstolio nustatytu terminu tokie ieškininiai pareiškimai nepaduoti, skolininko dalį pagal teismo antstolio pareiškimą nutartimi nustato teismas, pranešęs išieškotojui, skolininkui ir kitiems bendrosios nuosavybės dalyviams. Teismo nutartis gali būti apskūsta atskiruoju skundu.

Įsiteisėjus teismo nutarčiai, kuria nustatyta skolininko lėšų dalis bendrojoje nuosavybėje, išieškojimas nukreipiamas į skolininko lėšų dalį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

418 straipsnis. Teismo antstolio reikalavimų neįvykdymo pasekmės

Jeigu neįvykdyti teismo antstolio reikalavimai, nurodyti šio kodekso 415, 439, 446 ir 447 straipsniuose, dėl priežasčių, kurias teismas pripažino nesvarbiomis, kaltiesiems atitinkamų įstaigų, įmonių ir organizacijų pareigūnams arba asmenims, teismo antstolio pareiškimu, teismas skiria iki 250 litų baudą.

Išieškotojas taip pat turi teisę pareikšti atitinkamai įstaigai, įmonei ar organizacijai ieškinį dėl išieškojimo išieškotinos, bet neišieškotos dėl šios įstaigos, įmonės ar organizacijos kaltės, sumos.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-2136, 82.05.11, Žin., 1982, Nr.14-128

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

419 straipsnis Areštuoto turto realizavimas

Areštuotą turtą realizuoja, priklausomai nuo arešto pagrindų ir turto rūšių, teismo antstolis, finansų organai, kredito įstaigos ir prekybos organizacijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

420 straipsnis. Perduodamo valstybei turto realizavimas

Teismo konfiskuoto ar perduotino valstybei turto realizavimą organizuoja valstybinė mokesčių inspekcija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

420⁽¹⁾ straipsnis. Areštuoto turto pardavimo pasekmės

Areštuoto turto pardavimas (perdavimas išieškotojui) šio kodekso penktajame skyriuje nustatyta tvarka panaikina visus perduoto (perduoto išieškotojui) turto areštus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

421 straipsnis. Brangenybių ir vertybinių popierių realizavimas

Teismo antstolio reikalavimu bankas, kita kredito įstaiga, kuriems buvo perduoti saugoti šio kodekso 413 straipsnyje nurodytos vertybės ir vertybiniai popieriai, juos grąžina teismo antstolių kontorai. Šias vertybes ir vertybinius popierius teismo antstolis realizuoja šio kodekso 422 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta tvarka. Vertybiniai popieriai, įregistruoti vertybinių popierių komisijoje, gali būti realizuoti Vertybinių popierių biržoje.

Teismo antstolių kontora bankui, kitai kredito įstaigai sumoka už turto saugojimą šio kodekso 412 straipsnio ketvirtojoje dalyje nurodytą atlyginimą iš lėšų, gautų realizavus tą turtą. Reikiamais atvejais turto saugojimo išlaidos išieškomos iš skolininko šio kodekso 402 straipsnio penktojoje dalyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

422 straipsnis. Areštuoto turto realizavimas

Areštuotas turtas perduodamas iš varžytynių.

Turtas, neturintis didesnės paklausos, daiktai, kurie dėl ilgesnio saugojimo gali prarasti prekinę vertę, produktai ir kiti greitai gendantys daiktai, gyvuliai ir paukščiai teismo antstolio patvarkymu gali būti realizuojami šio kodekso 436 straipsnio nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

423 straipsnis. Nustatytu terminu neparduoto areštuoto turto realizavimas

Skolininko turtą, neparduotą per mėnesį nuo jo perdavimo prekybos organizacijai dienos, išieškotojas gali paimti sau. Jeigu išieškotojas nuo to atsisako, šis turtas, išieškotojo, skolininko arba prekybos organizacijos reikalavimu, gali būti perkainojamas. Perkainoja teismo antstolis, dalyvaujant prekybos organizacijos atstovui. Apie perkainojimo laiką ir vietą pranešama išieškotojui ir skolininkui, tačiau jų neatvykimas nekliudo išspręsti perkainojimo klausimą. Šiuo atveju išieškotojui ir skolininkui pranešama apie įvykusį turto perkainojimą.

Jeigu turtas neparduotas per du mėnesius nuo jo perkainojimo, išieškotojas turi teisę paimti tą turtą sau perkainojimo suma. Tuo atveju, kai išieškotojas nuo to turto atsisako, jis grąžinamas skolininkui, o vykdomasis dokumentas grąžinamas išieškotojui, jeigu skolininkas neturi kito turto ar pajamų, į kuriuos pagal įstatymą gali būti nukreipiamas išieškojimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

423⁽¹⁾ straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į ūkininko turta

Jeigu ūkininkas neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms apmokėti, išieškojimas pirmiausiai nukreipiamas į skolininko kilnojamąjį turta.

Jeigu lėšų iš kilnojamojo turto nepakanka išieškomoms sumoms apmokėti, išieškojimas nukreipiamas į ūkininkui nuosavybės teise priklausančią žemę ar jos dalį, kurią realizavus pakaktų lėšų išieškomoms sumoms apmokėti. Jeigu išieškotų lėšų nepakanka, išieškojimas nukreipiamas į visą skolininko turta.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

424 straipsnis. Išieškojimo nukreipimo į gyvenamąjį namą, butą, žemę eilė

Į gyvenamąjį namą, butą, žemę išieškojimas nukreipiamas paskiausia, kai nėra kito turto arba jo neužtenka išieškamai sumai padengti. Tačiau ir šiuo atveju skolininkui paliekama teisė, kurią suteikia jam šio kodekso 409 straipsnio trečioji dalis.

Išieškant paskolą, duotą namui, kitam statiniui statyti, žemei įgyti, išieškojimas gali būti pirmiausiai nukreipiamas į gyvenamąjį namą, kitą statinį, žemę.

Teismas skolininko ar jo šeimos narių prašymu po to, kai butas ar gyvenamasis namas išieškant sumas, nesumokėtas už sunaudotus energijos išteklius, komunalines ir kitokias paslaugas yra areštuotas, gali nustatyti, kad išieškojimas nebūtų nukreipiamas į paskutinį butą, gyvenamąjį namą ar jų dalis, būtinus šiems asmenims gyventi. Šitai teismas gali nustatyti atsižvelgdamas į vaikų, invalidų ir kitų socialiai remtinų asmenų materialinę padėtį bei interesus. Toks prašymas paduodamas ir nagrinėjamas apylinkės teisme pagal šio kodekso 472 straipsnyje nustatytą tvarką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

425 straipsnis. Neteko galios nuo 2000 m. spalio 31 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

426 straipsnis. Neteko galios nuo 1999 m. lapkričio 26 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

426⁽¹⁾ straipsnis Išieškojimo nukreipimas į įkeistą turta

Vykdamas išieškojimą iš turto, kurio įkeitimas įregistruotas hipotekos registre, pirmiausia tenkinami kreditorių, kurių reikalavimų įvykdymas užtikrintas hipotekos registre įregistruotu turto įkeitimu, reikalavimai. Šiais atvejais hipotekos kreditorių reikalavimai iš įkeisto turto tenkinami Lietuvos Respublikos hipotekos įstatymo nustatyta tvarka, laikantis jame nustatytos kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės, o kreditorių, kurių reikalavimų įvykdymas užtikrintas kilnojamojo turto įkeitimu pagal Lietuvos Respublikos kilnojamojo turto įkeitimo įstatymą, reikalavimai tenkinami Kilnojamojo turto įkeitimo įstatymo nustatyta tvarka, laikantis jame nustatytos kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės.

Visiškai patenkinus šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodytų kreditorių reikalavimus, tenkinami kitų kreditorių reikalavimai šio kodekso 463-470 straipsniuose nustatyta eilės tvarka.

Jeigu, pardavus įkeistą turta, gautų lėšų neužtenka visiškai patenkinti kreditorių, kurių reikalavimų įvykdymas užtikrintas hipotekos registre įregistruotu turto įkeitimu,

reikalavimams, likusi reikalavimų dalis patenkinama iš kito skolininko turto šio kodekso 466 straipsnyje nustatyta eilės tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-254, 97.06.10, Žin., 1997, Nr.63-1471 (97.07.02)

Nr. VIII-569, 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-3009 (97.12.24)

427 straipsnis. Turto pardavimas iš varžytynių

Areštuotas skolininko turtas realizuojamas parduodant iš varžytynių turto buvimo arba teismo antstolio nustatytoje vietoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

428 straipsnis. Skelbimas apie būsimas varžytynes

Apie būsimas varžytynes vyresnysis teismo antstolis paskelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ne vėliau kaip likus dvidešimčiai dienų iki varžytynių.

Apie įkeisto turto pardavimo iš varžytynių laiką ir vietą teismo antstolis praneša įkaito turėtojui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

429 straipsnis. Asmenys, neturintys teisės dalyvauti varžytynėse

Varžytynėse neturi teisės dalyvauti biudžetinės organizacijos, taip pat valstybinės valdžios ir valdymo institucijų, teismo, prokuratūros, policijos, vidaus reikalų, muitinės, Valstybės kontrolės departamento sistemų darbuotojai, teismo antstoliai, notariai, teismo antstolių kontorų darbuotojai, advokatai ir šiame straipsnyje išvardytų asmenų šeimų nariai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

430 straipsnis. Dalyvavimo varžytynėse sąlygos

Asmenys, kurie nori dalyvauti varžytynėse, privalo pasirašyti, kad nėra šio kodekso 429 straipsnyje numatytų kliūčių jiems dalyvauti varžytynėse, ir įmokėti į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą ar pagal teismo antstolio kvitą 10 procentų turto įkainojimo dydžio sumą. Asmens, nupirkusio turtą iš varžytynių, įmokėta suma įskaitoma į pirkimo kainą. Kitiems varžytynių dalyviams jų iš anksto įmokėtos sumos, pasibaigus varžytynėms, grąžinamos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

431 straipsnis. Varžytynių tvarka

Varžytynės veda teismo antstolis. Varžytynės pradedamos nuo parduodamojo turto kainos, nurodytos jo arešto akte, o šio kodekso 411 straipsnyje numatytu atveju - nuo eksperto nustatytos kainos. Minimalus kainos didinimo intervalas turi sudaryti ne mažiau kaip tris procentus pradinės daikto pardavimo kainos. Turtas laikomas parduotu tam asmeniui, kuris varžytynėse pasiūlė didžiausią kainą.

Pirkėjas privalo per penkias dienas nuo varžytynių pasibaigimo įmokėti visą sumą, už kurią jis nupirko turtą, įskaičius sumą, jo įmokėtą prieš varžytynių pradžią. Jeigu turto pirkėjas nustatytu terminu neįmoka visos iš jo priklausančios sumos, tai jo įmokėta prieš varžytynių pradžią suma jam negražinama ir atitenka į valstybės pajamas. Ši suma atitenka į valstybės pajamas ir tuo atveju, kai nustatoma, kad pirkėjas neturėjo teisės dalyvauti varžytynėse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

432 straipsnis Turto pardavimo iš varžytynių aktas

Apie kiekvieno daikto pardavimą iš varžytynių teismo antstolis surašo turto pardavimo iš varžytynių aktą, kuriame nurodo:

- 1) kas, kada ir kur įvykdė varžytynes;
- 2) parduoto turto pavadinimą ir trumpą jo apibūdinimą;
- 3) pradinį įkainojimą;
- 4) didžiausią varžytynėse pasiūlytą kainą;
- 5) tikslų pirkėjo vardą, pavardę bei jo adresą ir sumą, jo įmokėtą už nupirktąjį turtą.

Aktą pasirašo teismo antstolis, pirkėjas.

Prie akto pridedamas varžytynėse dalyvavusių asmenų sąrašas ir skelbimas laikraštyje.

Pirkėjui sumokėjus visą sumą, už kurią jis nupirko turtą, turto pardavimo iš varžytynių aktą tvirtina vyresnysis teismo antstolis savo parašu ir teismo antstolių kontoros antspaudu. Šio akto patvirtintas nuorašas išduodamas pirkėjui.

Turto pardavimo iš varžytynių aktas prilyginamas notariškai patvirtintai pirkimo-pardavimo sutarčiai, o jo nuorašas yra nuosavybės teisę patvirtinantis dokumentas, nustatyta tvarka registruojant pirkimo-pardavimo sutartį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

433 straipsnis. Varžytynių paskelbimas neįvykusiomis

Teismo antstolis paskelbia varžytynes neįvykusiomis:

- 1) jeigu į varžytynes neatvyko nė vienas ar atvyko tik vienas pirkėjas;
- 2) jeigu nė vienas iš atvykusiųjų nepasiūlė didesnės už pradinį įkainojimą sumos;

Apie neįvykusias varžytynes teismo antstolis surašo aktą, kurį pasirašo teismo antstolis.

Paskelbus neįvykusiomis varžytynes dėl žemės, gyvenamojo namo, buto, garažo, kito pastato ar statinio, taikomos šio kodekso 434 straipsnio, o varžytynes dėl kito turto - 436 straipsnio taisyklės.

Jeigu pirkėjas per penkias dienas nuo varžytynių pasibaigimo neįmokėjo visos sumos, už kurią jis nusipirko daiktą, vyresnysis teismo antstolis pardavimo iš varžytynių akto netvirtina ir duoda raštišką pavedimą skirti antrąsias varžytynes, o pirkėjo įmokėtą sumą pervesti į valstybės biudžetą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

434 straipsnis. Turto nepardavimo iš varžytynių pasekmės

Jeigu varžytynės paskelbiamos neįvykusiomis šio kodekso 433 straipsnio pirmojoje dalyje numatytais pagrindais, teismo antstolis ne anksčiau kaip po dešimties dienų ir ne vėliau kaip po vieno mėnesio skelbia pakartotines varžytynes. Jeigu tuo pačiu pagrindu neįvyko pakartotinės varžytynės, teismo antstolis išieškotojui suteikia teisę pasiimti turtą už pradinio įkainojimo sumą.

Pasiėmęs turtą, išieškotojas turi per penkias dienas įmokėti į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą skirtumą tarp įkainojimo sumos ir jo daliai tenkančios sumos pagal priklausančių kiekvienam išieškotojui sumų apskaičiavimą, sudarytą laikantis nustatytos pretenzijų patenkinimo eilės.

Jeigu išieškotojo pareiškimas apie turto pasiėmimą negautas per teismo antstolio nustatytą terminą arba varžytynės neįvyko šio kodekso 433 straipsnio ketvirtojoje dalyje numatytais pagrindais arba hipotekos kreditorius Lietuvos Respublikos hipotekos įstatymo nustatyta tvarka reikalauja antrųjų varžytynių, vyresnysis teismo antstolis ne anksčiau kaip po dešimt dienų ir ne vėliau kaip po vieno mėnesio nuo varžytynių paskelbimo neįvykusiomis skiria antrąsias varžytynes. Šiuo atveju turtas gali būti perkainotas, bet ne mažiau kaip toje vietoje esančiomis kainomis. Perkainoti neleidžiama tuo atveju, kai varžytynės neįvyko šio kodekso 433 straipsnio ketvirtojoje dalyje numatytais pagrindais. Apie perkainojimą ir naujų varžytynių paskyrimą vyresnysis teismo antstolis praneša išieškotojui, skolininkui ir įkaito turėtojui.

Antrosios varžytynės skelbiamos ir vykdomos, laikantis pirmosioms varžytynėms nustatytų taisyklių.

Jeigu paskelbiamos neįvykusiomis antrosios varžytynės ir išieškotojas atsisako neparduotą turtą pasiimti, turtas realizuojamas šio kodekso 436 straipsnyje nustatyta tvarka.

Jeigu pirkėjas per penkias dienas nuo antrųjų varžytynių pasibaigimo neįmoka visos sumos, už kurią jis nusipirko daiktą, vyresnysis teismo antstolis netvirtina pardavimo iš varžytynių akto ir duoda raštišką pavedimą skirti pakartotines antrąsias varžytynes, o pirkėjo įmokėtą sumą pervesti į valstybės biudžetą. Pakartotinos antrosios varžytynės skelbiamos ir vykdomos laikantis antrosioms varžytynėms nustatytų taisyklių, tačiau šiuo atveju turtas negali būti perkainotas. Pakartotines antrąsias varžytynes paskelbus neįvykusiomis ir išieškotojui atsisakius neparduotą turtą pasiimti, turtas realizuojamas šio kodekso 436 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

Nr. VIII-254, 97.06.10, Žin., 1997, Nr.63-1471 (97.07.02)

Nr. VIII-569, 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-3009 (97.12.24)

434⁽¹⁾ straipsnis. Turto perdavimo išieškotojui aktas

Jeigu turtas neparduotas iš varžytynių ir išieškotojas sutinka jį pasiimti, teismo antstolis surašo turto perdavimo išieškotojui aktą, kuriame nurodo:

- 1) kas, kada ir kur perdavė turtą išieškotojui;
- 2) perduoto turto pavadinimą ir trumpą jo apibūdinimą;
- 3) pradinį įkainojimą ir įkainojimą, pagal kurį turtas perduodamas;
- 4) tikslų išieškotojo vardą, pavardę ir adresą.

Aktą pasirašo teismo antstolis ir išieškotojas.

Prie perdavimo akto pridedamas aktas (aktai) apie neįvykusias varžytynes.

Turto perdavimo išieškotojui aktą tvirtina vyresnysis teismo antstolis savo parašu ir teismo antstolių kontoros antspaudu. Šio akto patvirtintas nuorašas išduodamas išieškotojui.

Turto perdavimo išieškotojui aktas prilyginamas notariškai patvirtintai pirkimo-pardavimo sutarčiai, o jo nuorašas yra nuosavybės teisę patvirtinantis dokumentas nustatyta tvarka registruojant pirkimo-pardavimo sutartį.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

435 straipsnis. Turto realizavimo ar perdavimo pripažinimas negaliojančiu

Ieškiniai dėl pirkimo-pardavimo sutarties, sudarytos įgyjant turtą varžytynėse, realizuojant turtą be varžytynių ar turtą perduodant išieškotojui, pripažinimo negaliojančia gali būti reiškiami per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie savo teisės pažeidimą.

Šio straipsnio pirmojoje dalyje nurodyti ieškiniai gali būti grindžiami šio kodekso normų pažeidimais tik tais atvejais, kai teismo antstolio veiksmai šio kodekso 472 straipsnio nustatyta tvarka buvo pripažinti neteisėtais.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)
Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. VIII-1732, 00.06.15, Žin., 2000, Nr.54-1555 (00.07.05)

436 straipsnis. Neparduoto ar neparduotino iš varžytynių turto realizavimas

Neparduotas ar neparduotinas iš varžytynių turtas gali būti parduotas be varžytynių pagal vyresniojo teismo antstolio sudarytos komisijos įkainojimą. Apie būsimą pardavimą vyresnysis teismo antstolis paskelbia vietinėje spaudoje ne vėliau kaip likus dvidešimčiai dienų iki pardavimo.

Apie kiekvieno daikto ar daiktų grupės pardavimą tam pačiam pirkėjui teismo antstolis surašo turto pardavimo be varžytynių aktą, kuriame nurodo:

- 1) kas ir kada pardavė turtą;
- 2) parduoto turto pavadinimą ir kainą;
- 3) pirkėjo vardą, pavardę bei adresą.

Aktas surašomas po vieną egzempliorių kiekvienam pirkėjui ir vienas į vykdomąją bylą.

Visus akto egzempliorius pasirašo teismo antstolis ir pirkėjas (pirkėjai).

Jeigu tam pačiam pirkėjui parduoto turto vertė yra didesnė kaip vienas tūkstantis litų, teismo antstolis gali nustatyti terminą visai sumai sumokėti. Kai pirkėjas sumoka visą sumą, turto pardavimo be varžytynių aktą savo parašu ir teismo antstolių kontoros antspaudu tvirtina vyresnysis teismo antstolis. Vienas akto egzempliorius duodamas pirkėjui.

Turto pardavimo be varžytynių aktas prilyginamas notariškai patvirtintai pirkimo-pardavimo sutarčiai ir yra nuosavybės teisę patvirtinantis dokumentas. Įstatymo numatytais atvejais ši pirkimo-pardavimo sutartis nustatyta tvarka turi būti registruojama.

Produktai ir kiti greitai gendantys daiktai paimami ir perduodami komiso pagrindu per prekybos įmones turto buvimo vietoje tuojau pat juos areštavus. Nesant galimybės produktų ir kitų greitai gendančių daiktų realizuoti per prekybos įmones, jie perduodami teismo antstolio patvarkymu. Abiem atvejais turtą įkainoja vyresniojo teismo antstolio sudaryta komisija.

Jeigu sumos, gautos pardavus dalį turto, pakanka išieškotojo reikalavimams patenkinti ir visoms vykdymo išlaidoms apmokėti, tai tolesnis pardavimas nutraukiamas, o likęs nerealizuotas turtas grąžinamas skolininkui.

Sumos, kurias gauna prekybos įmonės, pardavusios perduotą joms skolininko turtą, atskaičiavus nustatyto dydžio komisinę atlyginimą, per tris dienas nuo pardavimo dienos įskaitomos į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

436⁽¹⁾ straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. liepos 5 d.
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

437 straipsnis. Teismo antstolio veiksmai nerealizavus areštuotojo turto arba skolininkui neturint turto

Nerealizavus areštuotojo skolininko turto, teismo antstolis pasiūlo išieškotojui paimti tą turtą sau. Tuo atveju, kai išieškotojas to turto atsisako, apie turto nerealizavimą teismo antstolis surašo aktą. Jeigu teismo antstolis nesurado turto, į kurį galima nukreipti išieškojimą, jis surašo turto neradimo aktą ir jame nurodo priemones, kurių ėmėsi turtui surasti.

Aktai perduodami vyresniajam teismo antstoliui, kuris patikrina, ar teismo antstolis ėmėsi visų priemonių areštuotajam turtui realizuoti ir skolininko turtui, taip pat ir esančiam pas kitus asmenis bei skolininkui priklausančiam iš kitų asmenų turtui surasti.

Pripažinęs, kad aktai surašyti teisingai, vyresnysis teismo antstolis juos patvirtina ir panaikina turto areštą. Jeigu turtas areštuotas remiantis teismo nutartimi, patvirtintą akto nuorašą vyresnysis teismo antstolis pateikia nutartį priėmusiam teismui. Teismas sprendžia nutarties dėl turto arešto panaikinimo klausimą.

Teismo antstolis, nustatęs, kad skolininkas neturi kito turto arba visai neturi turto, iš kurio galima išieškoti, taip pat kai realizuoto turto neužtenka ieškomoms sumoms visiškai apmokėti, išieško iš skolininko darbo užmokesčio, kitokio jo uždarbio, pensijos, stipendijos; jeigu skolininkas jų neturi - grąžina vykdomąjį dokumentą išieškotojui, o tuo atveju, kai išieškoma į valstybės biudžetą, - atitinkamai valstybinei mokesčių inspekcijai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

438 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į skolininko darbo užmokestį

Vykdamas sprendimą, išieškojimas nukreipiamas į skolininko darbo užmokestį šiais atvejais:

1) kada išieškomos periodinės išmokos;

2) kada skolininkas neturi turto, į kurį galima nukreipti išieškojimą, arba to turto neužtenka išieškamai sumai pilnutinai padengti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

439 straipsnis. Žinios apie skolininko uždarbį

Įmonės, įstaigos, organizacijos, kiti darbdaviai privalo, teismo antstolio reikalavimu, jo nustatytu terminu pateikti žinias apie tai, ar skolininkas pas juos dirba ir kokia jo mėnesinio uždarbio suma. Tokia pat tvarka teismo antstolis išreikalauja žinias apie skolininkui priklausantį atlyginimą už naudojimąsi autorine teise, teise į atradimą, išradimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

440 straipsnis. Išskaitymų iš skolininko darbo užmokesčio ir kitokių jo pajamų dydžio apskaičiavimas

Išskaitymų iš skolininko darbo užmokesčio ir iš kitų jam prilygintų išmokų bei davimų dydis apskaičiuojamas, imant pagrindu sumas, priskaičiuotas išmokėti skolininkui, atskaičius iš jų mokesčius.

441 straipsnis. Išskaitymų iš skolininko darbo užmokesčio ir kitokių jo pajamų dydis
Iš priklausančios skolininkui darbo užmokesčio ir jam prilygintų išmokų bei davimų
sumos gali būti išskaitoma pagal vykdomuosius dokumentus, kol bus pilnutinai padengtos
išieškomos sumos:

1) išieškant alimentus, žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu,
taip pat maitintojo gyvybės atėmimu, atlyginimą ir žalos, padarytos nusikaltimais, atlyginimą,
- penkiasdešimt procentų;

2) visų kitų rūšių išieškojimams, jeigu ko kita nenustato įstatymas, - dvidešimt
procentų;

3) pagal kelis vykdomuosius dokumentus - ne daugiau kaip penkiasdešimt procentų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

442 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į pataisos darbus atliekančio skolininko
uždarbį

Į skolininko, pagal teismo nuosprendį atliekančio pataisos darbus be laisvės atėmimo,
uždarbį išieškojimas nukreipiamas pagal šio kodekso 440 ir 441 straipsniuose išdėstytas
taisykles, neatsižvelgiant į išskaitymus iš uždarbio, daromus pagal nuosprendį.

443 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į kitokias skolininko pajamas, prilygintas
darbo užmokesčiui

Išieškojimo nukreipimo į darbo užmokesčių taisyklės taikomos, taip pat ir nukreipiant
išieškojimą į priklausančius skolininkui:

1) pajamas už darbą žemės ūkyje;

2) autorinį atlyginimą už literatūros, mokslo ar meno kūrinį, atlyginimą už atradimą,
išradimą, dėl kurio išduotas autorystės liudijimas;

3) moksleivių, studentų, doktorantų stipendijas;

4) sumas, gaunamas atlyginti žalai, padarytai suluošinimu ar kitokiu sveikatos
sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu;

5) dividendus.

Į valstybines pensijas išieškojimas nukreipiamas sutinkamai su pensijų įstatymais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

444 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į pašalpas, mokamas socialinio draudimo
tvarka

Į socialinio draudimo pašalpas, mokamas laikinojo nedarbingumo atveju išieškojimas
gali būti nukreipiamas tiksliai pagal teismo sprendimą arba teisėjo nutarimą dėl alimentų
išieškojimo ir pagal teismo sprendimą dėl atlyginimo žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu
sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4658, 85.03.13, Žin., 1985, Nr.8-73

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

445 straipsnis. Pinigų sumos, į kurias išieškojimas negali būti nukreipiamas

Išieškojimas negali būti nukreipiamas į sumas, kurios priklauso skolininkui:

1) kaip išeitinė pašalpa ir kompensacija už nepanaudotas atostogas mokama
atleidžiant darbuotoją iš darbo. Išieškant alimentus, leidžiama nukreipti išieškojimą į
kompensaciją už neišnaudotas atostogas, jeigu mokąs alimentus asmuo, atleidžiamas iš darbo,
gauna kompensaciją už kelis neišnaudotų atostogų mėnesius, sujungus atostogas už kelerius
metus;

2) kaip kompensacinės išmokos už darbuotojui priklausančių įrankių nusidėvėjimą ir kaip kitos kompensacijos pagal darbo įstatymus;

3) kaip sumos, mokamos darbuotojui ryšium su tarnybine komandiriuote, perkėlimu, priėmimu į darbą ir pasiuntimu dirbti į kitas vietas;

4) kaip valstybinio socialinio draudimo motinystės (tėvystės) pašalpa;

5) kaip valstybės pašalpa šeimoms, auginančioms vaikus;

6) kaip socialinė pašalpa;

7) kaip laidojimo pašalpos;

8) kaip kitos tikslinės socialinės išmokos ir kompensacijos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų nepasiturinčių šeimų (asmenų) šalpai, kai šeimos (asmenys) dėl objektyvių priežasčių neturi pakankamai pajamų pragyvenimui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

446 straipsnis. Išieškojimo nukreipimo į skolininko darbo užmokestį ir kitokias jo pajamas tvarka

Teismo antstolis pasiunčia vykdomąjį dokumentą įstaigai, įmonei ar organizacijai, kurioje skolininkas dirba arba kurioje jam priklauso atlyginimas, pensija, stipendija ar pašalpa, kartu pasiūlydamas daryti atitinkamas išskaitas ir išskaitytas sumas siuntinėti išieškotojui arba į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą.

Atleidusi skolininką iš darbo, įstaiga, įmonė ar organizacija grąžina vykdomąjį dokumentą teismo antstoliui su atžyma apie padarytas išskaitas ir apie naują skolininko darbo vietą, jeigu ji žinoma.

Vykdomuosius dokumentus dėl pinigų sumų išieškojimo įmonių, įstaigų, organizacijų naudai, kai išieškojimas yra ne didesnis už tą skolininko mėnesinio darbo užmokesčio ar kitokio uždarbio, pensijos ar stipendijos dalį, į kurią pagal įstatymą gali būti nukreipiamas išieškojimas, išieškotojai pasiunčia vykdyti tiesiogiai tai įstaigai, įmonei, organizacijai, kurioje skolininkas dirba arba iš kurios jis gauna pensiją ar stipendiją.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

446⁽¹⁾ straipsnis. Alimentų vaikams išlaikyti išieškojimo ypatybės

Įmonės, įstaigos ar organizacijos administracija, kitas darbdavys, išskaitę alimentus vaikams pagal teismo sprendimą arba nutarimą, privalo per tris dienas pranešti teismo antstoliui pagal sprendimo arba nutarimo vykdymo vietą ir asmeniui, gaunančiam alimentus, apie mokačiojo alimentus asmens išėjimą iš darbo, taip pat apie jo naują darbo ar gyvenamąją vietą, jeigu tai jau žinoma.

Asmuo, privalęs mokėti alimentus, per tokį pat laiką turi pranešti teismo antstoliui apie darboviečių ar gyvenamosios vietos pakeitimą, taip pat apie papildomą uždarbį.

Be svarbių priežasčių nepranešus nurodytų žinių, kaltiems pareigūnams ir asmenims bei skolininkui gali būti, teismo antstolio pareiškimu, teismo skiriama iki 250 litų bauda.

Kai nežinomas asmens, kurio naudai išieškomi alimentai, adresas, išskaitytos sumos pervedamos į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą. Neįvykdžiusiems šio įpareigojimo pareigūnams gali būti skiriama šio straipsnio trečiojoje dalyje numatyta bauda.

Sprendžiant privalančio mokėti alimentus asmens patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už vengimą išlaikyti vaikus klausimą, jo atvykimas į teismą arba teismo antstolių kontorą gali būti pripažintas būtinu. Jeigu šiuo atveju privalęs mokėti alimentus asmuo be svarbių priežasčių neatvyksta, jis teisėju nutartimi priverstinai atveddinamas ir gali būti baudžiamas Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. X-2136, 82.05.11, Žin., 1982, Nr.14-128
AT Prezidiumo įsakas Nr. X-4658, 85.03.13, Žin., 1985, Nr.8-73
Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)
Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

447 straipsnis Išskaitymų iš darbo užmokesčio teisingumo kontrolė

Ar teisingos išskaitos iš skolininko darbo užmokesčio bei kitų jam prilygintų išmokų ir ar jos nusiųstos išieškotojui, kontroliuoja išieškotojas.

Jei išieškotojas dėl pateisinamų priežasčių negali patikrinti išskaitų teisingumo, jo prašymu tai patikrina teismo antstolis, kurio veiklos teritorijoje išskaitos yra daromos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

448 straipsnis. Teismo sprendime nurodytų daiktų perdavimas išieškotojui

Kai išieškotojui yra priteisti tam tikri daiktai, nurodyti teismo sprendime, teismo antstolis paima tuos daiktus iš skolininko ir perduoda juos išieškotojui arba išieško šių daiktų vertę, jeigu, vykdant sprendimą, jų nėra (226 straipsnis).

Jeigu negalima daiktų perduoti dėl to, kad jie yra sugedę, nekomplektiniai, arba dėl kitų priežasčių ir jeigu negalima išieškoti jų vertės, teismo antstolis surašo aktą apie tai, kad negalima sprendimo įvykdyti, ir vykdomasis raštas grąžinamas išieškotojui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

449 straipsnis. Išskeldinimas iš gyvenamųjų patalpų ir įkeldinimas į jas pagal teismo sprendimą

Pagal teismo sprendimą turi būti išskeldinami iš gyvenamųjų patalpų tik tie asmenys, kurie nurodyti vykdomajame rašte.

Išskeldinimas vykdomas, esant išskeldinamajam. Tais atvejais, kai išskeldinamasis slepiasi arba geruoju nevykdo teismo antstolio reikalavimo išsikelti iš patalpos, teismo antstolis išskeldina jį priverstine tvarka, esant policijos ir turto saugotojo atstovui. Apie priverstinį išskeldinimą teismo antstolis surašo aktą, kurį pasirašo teismo antstolis ir kiti asmenys, kurie buvo, vykdant išskeldinimą.

Jeigu priverstinai išskeldinama, nesant išskeldinamajam, teismo antstolis aprašo ir įkainoja išskeldinamojo patalpoje esantį turtą, laikydamasis šio kodekso 409 ir 411 straipsniuose nustatytų taisyklių. Aprašytasis turtas kartu su apyrašo nuorašu perduodamas saugoti asmeniui, paskirtam turto saugotoju.

Pagal teismo sprendimą turi būti įkeldinami į gyvenamąsias patalpas tik tie asmenys, kurie nurodyti vykdomajame rašte. Įkeldinimas vykdomas esant išieškotojui ir skolininkui. Jeigu skolininkas slepiasi arba geruoju nevykdo teismo antstolio reikalavimo įleisti išieškotoją į patalpą, teismo antstolis įkeldina jį priverstine tvarka, esant policijos pareigūnui. Apie priverstinį įkeldinimą teismo antstolis surašo aktą, kurį pasirašo teismo antstolis ir kiti asmenys, kurie buvo vykdant įkeldinimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

449⁽¹⁾ straipsnis. Išskeldinimas iš gyvenamųjų patalpų pagal prokuroro sankciją

Pagal prokuroro sankciją turi būti išskeldinami asmenys, savavališkai užėmę gyvenamąją patalpą arba gyvenantys patalpoje, kuri gresia sugriūti ar tampa netinkama gyventi.

Sankcija dėl išskeldinimo įvykdoma per septynias dienas nuo jos įteikimo dienos asmenims, išskeldinamiems iš gyvenamosios patalpos. Neatidėliotinais atvejais sankcija vykdoma nedelsiant.

Sankciją dėl išskeldinimo vykdo namo, iš kurio išskeldinama, buvimo vietos teismo antstolių kontoros teismo antstolis pagal šiame kodekse nustatytas taisykles.

Jeigu išskeldinami asmenys atsisako įleisti teismo antstolį į jų užimamą gyvenamąją patalpą, kitokiais veiksmais trukdo vykdyti sankciją dėl išskeldinimo, išskeldinama padedant policijai.

Jeigu yra pateisinamų priežasčių, pagal suinteresuotų asmenų arba teismo antstolio pareiškimą prokuroras, davęs sankciją išskeldinti, taip pat aukštesnysis prokuroras turi teisę atidėti sankcijos vykdymą.

Jeigu prokuroro sankcija išskeldinti panaikinama po to, kai ji įvykdyta, turi būti atstatytos pažeistos asmenų, išskeldintų iš gyvenamosios patalpos, teisės pagal galiojančius įstatymus. Dėl to kilę ginčai turi būti nagrinėjami teisme.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo įsakas Nr. XI-645, 86.01.29, Žin., 1986, Nr.4-32

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

449⁽²⁾ straipsnis. Išskeldinimas iš negyvenamųjų patalpų pagal teismo sprendimą

Pagal teismo sprendimą išskeldinimas iš negyvenamųjų patalpų vykdomas laikantis šio kodekso 449 straipsnyje nurodytų taisyklių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

450 straipsnis. Sprendimų, įpareigojančių skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, įvykdymas

Jeigu neįvykdytas sprendimas, įpareigojantis skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, nesusijusius su turto ar lėšų perdavimu, teismo antstolis surašo aktą apie sprendimo neįvykdymą.

Jeigu sprendime yra nurodytos sprendimo neįvykdymo pasekmės, numatytos šio kodekso 227 straipsnio pirmojoje dalyje, surašytasis aktas perduodamas vykdymo vietos apylinkės teismo teisėjui, kuris priima nutartį taikyti sprendime nurodytas pasekmes ryšium su tuo, kad skolininkas neatliko tam tikrų veiksmų.

Jeigu sprendime nenurodytos sprendimo neįvykdymo pasekmės, surašytasis aktas perduodamas priėmusiam sprendimą teismui, kuris išsprendžia sprendimo vykdymo tvarkos pakeitimo klausimą pagal šio kodekso 238 straipsnyje numatytas taisykles.

Jeigu, nagrinėjant aktą apie sprendimo neįvykdymą, paaiškėja, kad išieškotojas neturi lėšų sprendimui įvykdyti skolininko sąskaita, teismas, išieškotojo prašymu, priima nutartį išieškoti reikiamas lėšas iš skolininko.

Jeigu teismo nustatytu terminu neįvykdytas sprendimas, įpareigojantis skolininką atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, kuriuos gali atlikti arba nutraukti tik pats skolininkas (227 straipsnio antroji dalis), surašytąjį aktą teismo antstolis perduoda vykdymo vietos apylinkės teismui. Sprendimo neįvykdymo klausimas išsprendžiamas teismo posėdyje. Apie posėdžio laiką ir vietą pranešama išieškotojui ir skolininkui, tačiau jų neatvykimas nekliudo išnagrinėti sprendimo neįvykdymo klausimą. Teismas, nustatęs, kad skolininkas sprendimo neįvykdė, gali skirti skolininkui iki 1000 litų baudą ir nustato jam naują terminą sprendimui įvykdyti. Bauda išieškoma iš skolininko į valstybės pajamas.

Jeigu skolininkas antrą kartą ir tolesnius kartus pažeidžia nustatomus sprendimui įvykdyti terminus, teismas vėl pritaiko skolininkui priemones, numatytas šio straipsnio penktojoje dalyje. Tačiau bendra baudos suma negali būti didesnė kaip 5000 litų. Baudos sumokėjimas skolininko neatleidžia nuo pareigos atlikti arba nutraukti teismo sprendime numatytus veiksmus.

Tuo atveju, kai sprendimo, įpareigojančio atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus, nesusijusius su turto ar lėšų perdavimu, neįvykdo įmonė, įstaiga, organizacija, priemones, numatytas šio straipsnio penktojoje ir šeštojoje dalyse, teismas gali pritaikyti pareigūnui, kaltam sprendimo neįvykdymu.

Dėl nutarčių šiame straipsnyje nurodytais klausimais gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)

Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)

451 straipsnis. Sprendimų grąžinti į darbą ir pakeisti atleidimo iš darbo formulavimų neįvykdymo pasekmės

Tais atvejais, kai įmonės, įstaigos, organizacijos administracija ar kitas darbdavys neįvykdo teismo sprendimo grąžinti į darbą neteisėtai atleistą ar neteisėtai perkeltą į kitą darbą darbuotoją arba pakeisti atleidimo iš darbo formulavimą, jeigu tas formulavimas sukliudė darbuotojui stoti į kitą darbą, teismas šio kodekso 238 straipsnio antrojoje dalyje numatyta tvarka priima nutartį išieškoti darbuotojui atlyginimą už priverstinės pravaikštos laiką arba išmokėti neteisėtai perkeltam į kitą darbą darbuotojui darbo užmokesčio skirtumą už visą laiką nuo sprendimo priėmimo dienos iki jo įvykdymo dienos.

Dėl žalos, padarytos įmonei, įstaigai ar organizacijai, išmokant darbuotojui pinigų sumas šio straipsnio pirmojoje dalyje numatytais atvejais, teismas priima atskirąją nutartį, kurios nuorašą pasiunčia skolininko aukštesnei organizacijai, kad būtų išspręstas ieškinio atitinkamam pareigūnui pareiškimo klausimas.

Žala, padaryta išmokant darbuotojui pinigų sumas dėl teismo sprendimo neįvykdymo, gali būti išieškoma ieškiniu tvarka įmonės, įstaigos ar organizacijos naudai iš pareigūno, kuris yra kaltas teismo sprendimo neįvykdymu. Šiais atvejais priteisiamų iš pareigūnų sumų dydį nustato darbo įstatymai.

Straipsnio pakeitimai:

AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1217, 81.05.27, Žin., 1981, Nr.16-183

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Keturiasdešimtas skirsnis IŠIEŠKOJIMAS IŠ ĮMONIŲ, ĮSTAIGŲ, ORGANIZACIJŲ, JŲ SUSIVIENIJIMŲ

Skirsnio pavadinimas pakeistas nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

452 straipsnis. Bendrųjų taisyklių taikymas

Išieškojimai iš visų rūšių įmonių, įstaigų, organizacijų, jų susivienijimų, tarp jų ir iš užsienio firmų, vykdomi pagal taisykles, numatytas šio kodekso trisdešimt aštuntajame, trisdešimt devintajame, keturiasdešimt pirmajame ir keturiasdešimt antrajame skirsniuose su išimtimis ir papildymais, nurodytais šiame skirsnyje, ir šių įmonių, įstaigų, organizacijų veiklą reglamentuojančius įstatymus, tarptautines sutartis bei sutartis su užsienio firmomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

453 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į lėšas

Išieškojimas iš šio kodekso 452 straipsnyje išvardytų organizacijų pirmiausiai nukreipiamas į skolininko lėšas, esančias bankuose ir kitose kredito įstaigose, pagal įstatymų nustatytas taisykles.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

454 straipsnis. Išieškojimo nukreipimo į lėšas tvarka

Šio kodekso 452 straipsnyje išvardytos organizacijos, turinčios sąskaitas kredito įstaigose, nukreipdamos išieškojimą į kredito įstaigose esančias skolininko lėšas, pateikia vykdomąjį dokumentą tiesiogiai atitinkamoms kredito įstaigoms, kad būtų priverstine tvarka nurašytos lėšos.

Kai lėšos išieškomos fizinių asmenų naudai iš šio kodekso 452 straipsnyje išvardytų organizacijų, teismo antstolis išieškotojo pasirinkimu perduoda vykdomąjį dokumentą ir raginimą įvykdyti sprendimą geruoju arba tiesiai skolininkui, kad šis sumokėtų išieškotojui priklausančias sumas, arba atitinkamai kredito įstaigai, kad priverstine tvarka būtų nurašytos lėšos iš skolininko sąskaitos į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą.

Sąlygas ir tvarką, kuriomis duodamos lėšos biudžeto išlaikomų organizacijų įsiskolinimui padengti, jeigu šio įsiskolinimo negalima padengti iš tų organizacijų sąmatos lėšų, nustato įstatymai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

455 straipsnis Išieškojimo nukreipimas į iš valstybės ar savivaldybių biudžeto išlaikomų įstaigų ir organizacijų turta

Jeigu iš valstybės ar savivaldybių biudžeto išlaikomos įstaigos ir organizacijos neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms padengti, išieškojimą nukreipti į kitą jų turta neleidžiama.

Jei tokia įstaiga ar organizacija neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms padengti, kreditorių reikalavimai tenkinami atitinkamai iš valstybės ar savivaldybių biudžeto.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

456 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į valstybės ar savivaldybių įmonių turta

Jeigu valstybės ar savivaldybės įmonė neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms padengti, išieškojimas nukreipiamas į jų turta, išskyrus įrengimus, mašinas, statinius ir kitus neapyvartinius aktyvus būtinus gamybinei veiklai.

Jeigu valstybės ar savivaldybės įmonė neturi turto, į kurį galima nukreipti išieškojimą, išieškotojų reikalavimai tenkinami atitinkamai iš valstybės ar savivaldybės biudžeto.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

456⁽¹⁾ straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į akcinių bendrovių turta

Jeigu akcinė bendrovė neturi lėšų išieškomoms sumoms padengti, išieškojimas nukreipiamas į kitą jos turta.

Akcininkai pagal bendrovės prievolės atsako tik ta suma, kurią privalo įmokėti už akcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

456⁽²⁾ straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į žemės ūkio bendrovių turtą
Išieškojimas gali būti nukreipiamas tik į žemės ūkio bendrovės turtą, kurį sudaro bendrovės kapitalas (narių įnašai ir bendrovės pelnas).

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

456⁽³⁾ straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į ūkinių bendrijų turtą
Jeigu ūkinė bendrija neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms padengti, išieškojimas nukreipiamas į skolininko turtą laikantis šiame straipsnyje nustatytos tvarkos.

Išieškojimas į tikrosios ūkinės bendrijos turtą nukreipiamas solidariai į jos narių turtą.
Išieškojimas negali būti nukreiptas solidariai į visų tikrosios ūkinės bendrijos narių turtą pagal jos narių prievoles, nesusijusias su bendrijos veikla.

Išieškojimas į komanditinės (pasitikėjimo) ūkinės bendrijos turtą nukreipiamas:
1) į tikrųjų komanditinės (pasitikėjimo) ūkinės bendrijos narių visą turtą solidariai;
2) į narių komanditorių turto dalį, kurią jie perdavė arba turėjo perduoti komanditinei (pasitikėjimo) ūkinei bendrijai, bet jo neperdavė sutartyje numatytais terminais. Bendrosios jungtinės veiklos sutartyje gali būti numatyta ir kitokia komanditorių atsakomybė.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

456⁽⁴⁾ straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į kooperatinių bendrovių turtą
Jeigu kooperatinė bendrovė neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms padengti, išieškojimas nukreipiamas į kitą kooperatinės bendrovės turtą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

456⁽⁵⁾ straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į individualių (personalinių) įmonių turtą
Jeigu individuali (personalinė) įmonė neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms padengti, išieškojimas nukreipiamas į kitą jos turtą ir savininko turtą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

457 straipsnis. Išieškojimo nukreipimas į profesinių sąjungų ir kitokių visuomeninių organizacijų turtą
Jeigu profesinė sąjunga ir kitokia visuomeninė organizacija neturi pakankamai lėšų išieškomoms sumoms padengti, išieškojimas gali būti nukreipiamas į skolininkui priklausantį turtą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

458 straipsnis. Įmonių, įstaigų, organizacijų turto realizavimas
Įmonių, įstaigų, organizacijų turtas realizuojamas šio kodekso 422-437 straipsniuose nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-299, 93.11.09, Žin., 1993, Nr.62-1168 (93.11.19)
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

459 straipsnis. Išieškojimo tvarka likviduojant organizacijas
Likviduojant įmonę, įstaigą, organizaciją, taip pat ir dėl bankroto, išieškojimas gali būti nukreiptas į visą turtą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-560, 94.07.20, Žin., 1994, Nr.58-1134 (94.07.29)

Keturiasdešimt pirmasis skirsnis IŠIEŠKOTŲ SUMŲ PASKIRSTYMAS TARP IŠIEŠKOTOJŲ

460 straipsnis. Išieškotų sumų išmokėjimas išieškotojams

Iš sumų, teismo antstolio išieškotų iš skolininko, pirmiausiai apmokamos vykdymo išlaidos, o iš likusių sumų patenkinami išieškotojų reikalavimai. Suma, kuri lieka patenkinus visus reikalavimus, gražinama skolininkui.

Išieškotas iš skolininko ir perduotinas išieškotojams sumas teismo antstolis įskaito į teismo antstolių kontoros depozitinę sąskaitą, o paskui šios sumos nustatyta tvarka išmokamos arba pervedamos.

Sumas, kurios turi būti įskaitytos į valstybės pajamas, teismo antstolis įneša tiesiogiai į atitinkamas banko įstaigas.

Sumos, išieškotos užsienyje gyvenančių asmenų naudai, išieškotojui pervedamos tarptautinėse sutartyse nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-1935, 91.10.29, Žin., 1991, Nr.33-891 (91.11.30)
Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

461 straipsnis. Prisijungimas prie išieškojimo

Vykdam išieškojimą, asmenys, kurie turi vykdomuosius dokumentus kitose bylose, gali prisijungti prie išieškojimo.

462 straipsnis Reikalavimų išieškoti pagal vykdomuosius dokumentus patenkinimo eilės tvarka

Jeigu išieškotos iš skolininko sumos neužtenka visiems reikalavimams pagal vykdomuosius dokumentus patenkinti, ši suma paskirstoma tarp išieškotojų šio kodekso 463-470 straipsniuose nustatyta eilės tvarka.

Kiekvienos paskesnės eilės reikalavimai patenkinami po to, kai visiškai patenkinti pirmesnės eilės reikalavimai. Jeigu išieškotos sumos neužtenka visiems vienos eilės reikalavimams visiškai patenkinti, tie reikalavimai patenkinami proporcingai priklausančiai kiekvienam išieškotojui sumai.

Straipsnio pakeitimai:
AT Prezidiumo Įsakas Nr. X-1537, 81.09.30, Žin., 1981, Nr.28-331

463 straipsnis. Pirmosios eilės išieškojimai

Pirmąja eile patenkinami reikalavimai išieškoti alimentus; darbininkų ir tarnautojų reikalavimai, kylantys iš darbo teisinių santykių; žemės ūkio bendrovių narių reikalavimai, susiję su darbu toje bendrovėje; reikalavimai apmokėti už advokatų suteiktą teisinę pagalbą; reikalavimai išmokėti atlyginimą, priklausantį autoriams už kūrinio panaudojimą, dizaino kūrinių ir išradimų autoriams; reikalavimai atlyginti žalą, padarytą suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat susijusią su maitintojo netekimu.

Visiškai patenkinus nurodytus reikalavimus, patenkinami valstybinio socialinio draudimo įmokų ir netesybų bei asmenų (fizinųjų ir juridinių) reikalavimai atlyginti žalą, padarytą jų turtui nusikaltimu arba administraciniu teisės pažeidimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1128, 95.12.14, Žin., 1995, Nr.106-2351 (95.12.29)
Nr. VIII-254, 97.06.10, Žin., 1997, Nr.63-1471 (97.07.02)
Nr. VIII-569, 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-3009 (97.12.24)

464 straipsnis. Antrosios eilės išieškojimai

Antrąją eilę patenkinami ūkininkų reikalavimai žemės ūkio produkcijos supirkimo, perdirbimo, prekybos ir kitoms įmonėms dėl įsiskolinimų už patiektą žemės ūkio produkciją, fizinių asmenų reikalavimai atlyginti žalą, kurią padarė individualios (personalinės) įmonės, uždarnosios akcinės bendrovės ir kitos įmonės, sudarydamos su šiais asmenimis pinigų paskolos, panaudos, dalinio dalyvavimo ekonominėje veikloje bei panašias sutartis ir, sutarties terminui pasibaigus arba nustatyta tvarka sutartį nutraukus, nevykdydamos savo finansinių įsipareigojimų.

Visiškai patenkinus nurodytus reikalavimus, patenkinami žemės ūkio produkciją gaminančių įmonių reikalavimai žemės ūkio produkcijos supirkimo, perdirbimo, prekybos ir kitoms įmonėms dėl įsiskolinimų už patiektą žemės ūkio produkciją, žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonių reikalavimai prekybos įmonėms dėl įsiskolinimų už perdirbimo įmonių pagamintą ir patiektą žemės ūkio produkciją ir maisto produktus, valstybinio draudimo įstaigų reikalavimai, kylantys iš privalomojo draudimo; reikalavimai, kylantys iš mokesčių ir nemokestinių įmokų į biudžetą, bei reikalavimai dėl teismo išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)

465 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

466 straipsnis. Trečiosios eilės išieškojimai

Trečiąją eilę patenkinami visi kiti reikalavimai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

467 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. liepos 5 d.

Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

468 straipsnis. Neteko galios nuo 1995 m. sausio 1 d.

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

469 straipsnis. Ypatingosios išieškojimo taisyklės

Įstatymai gali nustatyti taisykles dėl pirmenybės patenkinti išieškojimo reikalavimus, susijusius su atskirų valstybės ūkio šakų veikla.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

470 straipsnis. Teismo nuosprendžio, nutarties ar nutarimo
dėl turto konfiskavimo vykdymo eilė

Vykdamas teismo nuosprendį, nutartį ar nutarimą dėl turto konfiskavimo, skolininko turtas realizuojamas po to, kai patenkinti nukentėjusiojo turtiniai reikalavimai. Jei nuosprendyje, nutartyje ar nutarime išvardyti daiktai konfiskuoti, tai nukentėjusiojo turtiniai reikalavimai turi būti tenkinami nukreipiant išieškojimą į kitą turtą, o į konfiskuotus daiktus išieškojimas nukreipiamas tik tada, kai nėra kito turto, į kurį gali būti nukreiptas išieškojimas, arba jo neužtenka.

Į konfiskuotą turtą nukreipti kitokius išieškojimus, tarp jų ir padengti vykdymo išlaidas, draudžiama.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

471 straipsnis. Teismo antstolio sudaromas apskaičiavimas

Jeigu yra keli išieškotojai ir neužtenka išieškotos iš skolininko pinigų sumos visiems reikalavimams visiškai patenkinti, teismo antstolis, laikydamasis nustatytos išieškojimų eilės ir proporcingumo, sudaro pinigų paskirstymo tarp išieškotojų apskaičiavimą ir pateikia jį vyresniajam teismo antstoliui tvirtinti.

Vyresniojo teismo antstolio patvirtintas ar pakeistas teismo antstolio apskaičiavimas gali būti apskūstas šio kodekso 472 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Keturiasdešimt antrasis skirsnis SKOLININKO IR KITŲ ASMENŲ TEISIŲ GYNIMAS, VYKDANT TEISMO SPRENDIMĄ

472 straipsnis. Teismo antstolio veiksmų apskundimas

Dėl teismo antstolio veiksmų, atliktų, vykdant sprendimą, arba dėl atsisakymo tokius veiksmus atlikti išieškotojas, skolininkas ir kiti suinteresuoti asmenys gali paduoti skundą. Skundas paduodamas tam teismui, prie kurio yra teismo antstolių kontora, per dešimt dienų nuo tos dienos, kurią teismo antstolis atliko skundžiamą veiksmą, arba nuo tos dienos, kurią nurodytieji asmenys, nepainformuoti apie veiksmo atlikimo laiką ir vietą, sužinojo apie jį.

Jeigu teismo antstolis, areštuodamas turtą, pažeidžia įstatymą ir tai sudaro pagrindą areštui panaikinti, teismas gali ir savo iniciatyva išnagrinėti arešto panaikinimo klausimą.

Skundai dėl teismo antstolio veiksmų nagrinėjami teismo posėdyje, pranešus išieškotojui, skolininkui, kitiems suinteresuotiems asmenims. Tačiau jų neatvykimas nekliudo išspręsti teismui iškeltą klausimą.

Skundo padavimas nesustabdo vykdymo veiksmų. Tačiau teisėjas gali sustabdyti vykdymo veiksmus, jeigu laiko tai esant reikalinga.

Dėl teismo nutarties, priimtose teismo antstolio veiksmų klausimu, gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-504, 94.06.23, Žin., 1994, Nr.51-949 (94.07.08)
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)
Nr. I-950, 95.06.13, Žin., 1995, Nr.55-1353 (95.07.05)

473 straipsnis. Kitų asmenų teisių gynimas, vykdant sprendimą

Kiti asmenys gali pareikšti ginčą dėl civilinės teisės, susijusį su turto, į kurį nukreiptas išieškojimas, priklausymu. Tą ginčą nagrinėja teismas pagal ieškininės teisenos taisykles.

Ieškinius dėl arešto turtui panaikinimo gali pareikšti tiek nepriklausančio skolininkui turto savininkas, tiek ir teisėtas jo valdytojas.

Ieškiniai dėl arešto turtui panaikinimo pareiškiama skolininkui ir išieškotojui. Jeigu turtas areštuotas ryšium su jo konfiskavimu, tai atsakovais traukiami asmenys, kurių turtas areštuotas, ir valstybinė mokesčių inspekcija.

Jeigu areštuotasis turtas jau perduotas išieškotojui arba realizuotas, tai ieškinys pareiškiamas taip pat ir tiems asmenims, kuriems turtas perduotas arba kurie įgijo tą turtą. Patenkinus ieškinį dėl jau realizuoto turto grąžinimo, ginčus tarp turto įgijėjo, išieškotojo ir skolininko nagrinėja teismas ieškinine tvarka.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

474 straipsnis. Sprendimo įvykdymo atgrėžimas

Jeigu panaikinamas jau įvykdytas sprendimas ir, iš naujo išnagrinėjus bylą, priimamas sprendimas atmesti ieškinį arba priimama nutartis nutraukti bylą ar palikti ieškinį nenagrinėtą, atsakovui turi būti grąžinama visa tai, kas buvo pagal panaikintą sprendimą iš jo išieškota ieškovo naudai (sprendimo įvykdymo atgrėžimas).

Atsakovas taip pat turi teisę reikalauti, kad išieškotojas atlygintų nuostolius, padarytus, skubiai įvykdant teismo sprendimą, kuris paskiau buvo panaikintas, jeigu skubiai vykdyti buvo leista išieškotojo prašymu.

Jeigu grąžinti turtą negalima, teismas savo sprendime, nutartyje numato, kad turi būti atlyginta šio turto vertė, o kai turtas realizuotas, - suma, gauta, realizavus jį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

475 straipsnis. Sprendimo įvykdymo atgrėžimo klausimo išsprendimas pirmosios instancijos teisme

Teismas, kuriam byla perduota iš naujo nagrinėti, privalo savo iniciatyva išnagrinėti sprendimo įvykdymo atgrėžimo klausimą ir išspręsti jį naujame sprendime ar nutartyje, kuriuo užbaigiama byla.

Jeigu iš naujo nagrinėjusis bylą teismas neišsprendė panaikinto sprendimo įvykdymo atgrėžimo klausimo, tai atsakovas turi teisę paduoti šiam teismui pareiškimą dėl įvykdymo atgrėžimo. Tas pareiškimas paduodamas bendrojo ieškininės senaties termino ribose, neapmokamas žyminiu mokesčiu ir nagrinėjamas teismo posėdyje, pranešus dalyvaujantiems byloje asmenims. Tačiau šių asmenų neatvykimas nekliudo teismui išspręsti tą klausimą.

Dėl teismo nutarties įvykdymo atgrėžimo klausimu gali būti duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

476 straipsnis. Sprendimo įvykdymo atgrėžimo klausimo išsprendimas apeliacinės ir kasacinės instancijos teisme

Jeigu teismas, išnagrinėjęs bylą apeliacine ar kasacine tvarka, savo nutartimi galutinai išsprendžia ginčą dėl teisės, arba nutraukia bylą, arba palieka ieškinį nenagrinėtą, jis privalo išspręsti sprendimo įvykdymo atgrėžimo klausimą arba perduoti jį išspręsti pirmosios instancijos teismui.

Jeigu aukštesnio teismo nutartyje nėra jokių nurodymų dėl įvykdymo atgrėžimo, atsakovas turi teisę paduoti atitinkamą pareiškimą pirmosios instancijos teismui. Šis išnagrinėja ir išsprendžia tą pareiškimą pagal taisykles, nustatytas šio kodekso 475 straipsnyje.

Kasacine tvarka panaikinus sprendimus bylose dėl pinigų sumų išieškojimo pagal reikalavimus, kylančius iš darbo teisinių santykių, dėl autorinio atlyginimo už literatūros, mokslo ar meno kūrinį, atlyginimo už atradimą, išradimą, dėl kurio išduotas autorystės liudijimas išieškojimo, dėl alimentų išieškojimo, dėl žalos, padarytos suluošinimu ar kitokiu sveikatos sužalojimu, taip pat maitintojo gyvybės atėmimu, išieškojimo, atgręžti įvykdymą leidžiama, jeigu panaikintasis sprendimas buvo pagrįstas ieškovo suteiktomis melagingomis žiniomis ar jo pateiktais suklastotais dokumentais.

Apeliacine tvarka panaikinus sprendimus bylose dėl alimentų išieškojimo, atgręžti įvykdymą leidžiama tik tais atvejais, kada panaikintasis sprendimas buvo pagrįstas ieškovo suteiktomis melagingomis žiniomis ar jo pateiktais suklastotais dokumentais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

ŠEŠTASIS SKYRIUS

Keturiasdešimt trečiasis skirsnis UŽSIENIO PILIEČIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ BEI ASMENŲ BE PILIETYBĖS CIVILINĖS PROCESINĖS TEISĖS. IEŠKINIAI UŽSIENIO VALSTYBĖMS, UŽSIENIO TEISMŲ TEISMINIAI PAVEDIMAI IR SPRENDIMAI. TARPTAUTINĖS SUTARTYS

477 straipsnis. Užsienio piliečių ir juridinių asmenų civilinės procesinės teisės

Užsienio piliečiai ir juridiniai asmenys turi teisę kreiptis į Lietuvos Respublikos teismus ir turi tokias pat civilines procesines teises kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiai bei juridiniai asmenys.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė gali nustatyti atsakomųjų apribojimų tų valstybių piliečiams ir juridiniams asmenims, kuriose yra specialių apribojimų Lietuvos Respublikos piliečiams ar juridiniams asmenims.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

478 straipsnis. Asmenų be pilietybės civilinės procesinės teisės

Asmenys be pilietybės turi teisę kreiptis į Lietuvos Respublikos teismus ir turi tokias pat civilines procesines teises kaip Lietuvos Respublikos piliečiai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

478⁽¹⁾ straipsnis. Civilinių bylų dėl ginčų, kuriuose dalyvauja užsienio piliečiai ar juridiniai asmenys, asmenys be pilietybės, taip pat dėl ginčų, kurių nors viena iš šalių gyvena užsienyje, teisingumas Lietuvos Respublikos teismams

Civilinių bylų dėl ginčų, kuriuose dalyvauja užsienio piliečiai ar juridiniai asmenys, asmenys be pilietybės, taip pat dėl ginčų, kurių nors viena iš šalių gyvena užsienyje, teisingumas nustatomas vadovaujantis šiame kodekse nustatytais teisingumo taisyklėmis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

479 straipsnis. Ieškiniai užsienio valstybėms. Diplomatinis imunitetas

Pareikšti ieškinį užsienio valstybei, užtikrinti ieškinį ir nukreipti išieškojimą į užsienio valstybės turta, esantį Lietuvos Respublikoje, gali būti leidžiama tikrai kompetentingų atitinkamos užsienio valstybės institucijų sutikimu.

Užsienio diplomatai ir kiti asmenys, nurodyti Lietuvos Respublikos įstatymuose ir tarptautinėse sutartyse, naudojami imunitetu nuo civilinės jurisdikcijos, išskyrus atvejus, kai jie tampa civilinių teisinių santykių subjektais kaip privatūs asmenys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

480 straipsnis. Užsienio teismų pavedimų vykdymas ir Lietuvos Respublikos teismų kreipimasis su pavedimais į užsienio teismus

Lietuvos Respublikos teismai vykdo nustatyta tvarka jiems perduotus užsienio teismų pavedimus atlikti atskirus procesinius veiksmus (šaukimų ir kitų dokumentų įteikimas, šalių ir liudytojų apklausa, ekspertizės padarymas bei vietos apžiūra ir kt.), išskyrus, kai pavedimo vykdymas:

1) prieštarautų Lietuvos Respublikos visuomenės interesams (Lietuvos Respublikos Konstitucijos įtvirtintai viešajai tvarkai);

2) nepriklauso teismo kompetencijai.

Užsienio teismų pavedimai atlikti atskirus procesinius veiksmus vykdomi remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais.

Lietuvos Respublikos teismai gali kreiptis į užsienio teismus su pavedimais atlikti atskirus procesinius veiksmus. Lietuvos Respublikos teismų susižinojimo su užsienio teismais tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir tarptautinės sutartys.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

481 straipsnis. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas bei vykdymas Lietuvos Respublikoje

Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimo bei vykdymo Lietuvos Respublikoje tvarką nustato atitinkamos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ir Lietuvos Respublikos įstatymai.

Prašymus dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų vykdymo Lietuvos Respublikoje nagrinėja Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų kolegija viešame teismo posėdyje. Apie posėdžio laiką ir vietą pranešama asmenims, į kuriuos nukreiptas sprendimo vykdymas, tačiau jų neatvykimas netrukdo nagrinėti prašymą iš esmės.

Nutartys dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti gali būti skundžiamos Lietuvos Aukščiausiajam Teismui. Skundas gali būti paduotas per vieną mėnesį nuo skundžiamos nutarties priėmimo dienos. Skundą paduodantis asmuo privalo išsiųsti skundo nuorašus kitiems byloje dalyvaujantiems asmenims, išskyrus atstovus. Skundo nuorašai išsiunčiami surašyti (išversti) anglų arba kita suinteresuotų asmenų suprantama kalba. Skundo nuorašas turi būti išsiųstas registruotu laišku su pranešimu apie įteikimą. Prie teismui paduodamo skundo turi būti pridėti įrodymai apie skundo nuorašų išsiuntimą. Skundai nagrinėjami be žodinio nagrinėjimo. Kolegija gali reikalauti šalių rašytinių paaiškinimų, taip pat gali kreiptis į sprendimą priėmusį teismą papildomų paaiškinimų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

482 straipsnis. Tarptautinės sutartys arba konvencijos

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis arba konvencija, prie kurios yra prisijungusi Lietuvos Respublika, nustato kitokias taisykles negu tos, kurios išdėstytos Lietuvos Respublikos civilinio proceso įstatymuose, taikomos tarptautinės sutarties ar konvencijos taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Priedas Nr. 1

TREČIŲJŲ TEISMO NUOSTATAI

1 straipsnis. Fiziniai ar juridiniai asmenys, išskyrus valstybines įmones, įstaigas, organizacijas, taip pat įmones, kurių kapitalo dalies savininkė yra Lietuvos valstybė, gali perduoti bet kurį tarp jų kilusį ginčą trečiųjų teismui nagrinėti. Ginčai, kylantys iš konstitucinių, darbo, šeimos, administracinių teisinių santykių, trečiųjų teismo nenagrinėjami.

Sutartis perduoti ginčą trečiųjų teismui nagrinėti turi būti sudaroma raštu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

2 straipsnis. Trečiųjų teismas sudaromas kiekvieną kartą specialiu visų ginčo dalyvių susitarimu.

3 straipsnis. Trečiųjų teismas sudaromas, šalių nuožiūra, iš vieno teisėjo arba iš kelių teisėjų, po lygiai išsirinktų kiekvienos šalies, ir vieno teisėjų bendrai išrinkto.

4 straipsnis. Trečiųjų teismo nariais negali būti:

- 1) nepilnamečiai asmenys;
- 2) asmenys, kuriems įsteigta globa ar rūpyba;
- 3) asmenys, iš kurių teismo nuosprendžiu atimta teisė eiti pareigas teismuose bei prokuratūros organuose arba užsiimti advokato veikla, - per visą nuosprendyje nurodytą laiką;
- 4) asmenys, patraukti baudžiamojon atsakomybėn.
- 5) asmenys, kurie šio kodekso numatytais atvejais negali būti atstovais pagal susitarimą teisme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

5 straipsnis. Sutartyje perduoti ginčą trečiųjų teismui nagrinėti turi būti:

- 1) šalių pavadinimas ir jų gyvenamoji vieta;
- 2) ginčo dalykas;
- 3) išrinktųjų teisėjų įvardijimas;
- 4) ginčui išspręsti terminas;
- 5) sutarties surašymo vieta ir laikas.

6 straipsnis. Keisti teisėjus iki bylos nagrinėjimo pabaigos neleidžiama. Šalis turi teisę atsisakyti nuo susitarimo, jeigu įrodo, kad kuris nors iš teisėjų suinteresuotas bylos baigtimi ir kad ši aplinkybė jai nebuvo žinoma, sudarant sutartį.

7 straipsnis. Jeigu vienas iš teisėjų miršta, išvyksta ar sunkiai suseraga, nuo šalių susitarimo priklauso, ar pavesti ginčą išspręsti esančiajai teisėjų sudėčiai, ar papildyti jų sudėtį nauju teisėju, parinktu tos šalies, kuri buvo išrinkusi pasitraukusį teisėją, arba teisėju bendrai parinktu, jeigu pasitraukė teisėjų išrinktas teisėjas. Apie tai pačioje sutartyje perduoti ginčą trečiųjų teismui nagrinėti įrašomas įrašas, kurį pasirašo visi likusieji teisėjai ir šalys.

8 straipsnis. Bylos trečiųjų teismuose nagrinėjamos neapmokamai.

9 straipsnis. Asmenys, sudarę sutartį perduoti ginčą trečiųjų teismui nagrinėti, neturi teisės nuo jos atsisakyti, kol pasibaigs sutartyje numatytas terminas, išskyrus šių nuostatų 6 straipsnyje nurodytus atvejus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

10 straipsnis. Trečiųjų teismo nesaisto teisenos taisyklės, išdėstytos Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse. Tačiau jis negali spręsti bylos, neišklausęs šalių paaiškinimų, išskyrus tuos atvejus, kada šalis vengia atvykti į teismą paaiškinimų duoti.

11 straipsnis. Trečiųjų teismas laikomas neįvykusiu:

- 1) jeigu ginčas neišspręstas per terminą, numatytą sutartyje perduoti ginčą trečiųjų teismui nagrinėti;
- 2) jeigu kuris nors iš teisėjų atsisakė arba yra pašalintas (šių nuostatų 6 straipsnis) nuo dalyvavimo trečiųjų teisme;
- 3) jeigu, nagrinėjant bylą, paaiškėja aplinkybė, duodanti pagrindą iškelti kuriai nors šaliai baudžiamąją bylą ir galinti turėti įtakos bylos baigčiai;

4) jeigu viena iš šalių miršta ar juridinis asmuo likviduojamas ar reorganizuojamas prieš išsprendžiant ginčus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

12 straipsnis. Trečiųjų teismo sprendimas priimamas balsų dauguma.

13 straipsnis. Sprendimas išdėstomas raštu, ir jame turi būti nurodoma:

- 1) sprendimo priėmimo laikas bei vieta ir trečiųjų teismo sudėtis;
- 2) sutartis perduoti ginčą trečiųjų teismui nagrinėti, kuria remdamasis, teismas veikė;
- 3) visų ginčo dalyvių įvardijimas;
- 4) ginčo dalykas;
- 5) motyvai, kuriais trečiųjų teismas priėjo savo išvadą;
- 6) trečiųjų teismo nutarimas.

14 straipsnis. Sprendimą pasirašo visi teisėjai. Kurio nors iš teisėjų atsisakymas pasirašyti ir atskira nuomonė pažymima pačiame sprendime.

15 straipsnis. Sprendimas paskelbiamas šalims teismo posėdyje. Apie tai šalys pasirašo pačiame sprendime. Jeigu šalis atsisako pasirašyti arba jeigu ji be svarbių priežasčių neatvyksta į teismo posėdį, sprendimas laikomas jai paskelbtu. Apie tai pirmininkas pažymi sprendime.

16 straipsnis. Baigus nagrinėti bylą, visa trečiųjų teismo bylos medžiaga perduodama saugoti to rajono (miesto) apylinkės teismui, kurio veiklos rajone vyko trečiųjų teismas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

17 straipsnis. Trečiųjų teismo sprendimas, neįvykdytas geruoju, gali būti priverstinai įvykdytas, remiantis apylinkės teismo duodamu vykdomuoju raštu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

18 straipsnis. Išduodamas vykdomąjį raštą, teisėjas patikrina, ar trečiųjų teismo sprendimas neprieštarauja įstatymui ir ar, jį priimant, nebuvo pažeistos šių nuostatų numatytos taisyklės.

19 straipsnis. Dėl teisėjo atsisakymo duoti vykdomąjį raštą gali būti per dešimties dienų terminą nuo atsisakymo dienos duodamas atskirasis skundas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

20 straipsnis. Įsiteisėjus teisėjo nutarčiai atsisakyti duoti vykdomąjį raštą, ginčas gali būti išspręstas bendra tvarka, suinteresuotos tuo šalies pareiškimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Priedas Nr. 2

FIZINIŲ ASMENŲ TURTO, Į KURĮ NEGALI BŪTI NUKREIPTAS
IŠIEŠKOJIMAS PAGAL VYKDOMUOSIUS DOKUMENTUS,
RŪŠIŲ SĄRAŠAS

Išieškojimas pagal vykdomuosius dokumentus negali būti nukreiptas į šių rūšių turtą bei daiktus, kurie priklauso skolininkui nuosavybės teise arba yra jo dalis bendrojoje nuosavybėje ir reikalingi skolininkui ar jo išlaikomiems asmenims:

1. Namų apstatymo bei apyvokos reikmenys, drabužiai, reikalingi skolininkui ir jo išlaikomiems asmenims:

1) drabužiai kiekvienam asmeniui:

vienas vasarinis ar rudeninis apsiaustas, vienas žieminis apsiaustas arba kailiniai, vienas vasarinis kostiumas (moterims - dvi vasarinės suknelės); vienas žieminis kostiumas (moterims - dvi žieminės suknelės); po vieną kepurę (skarelę) kiekvienam sezonui, moterims - dvi vasarinės skarelės ar skrybėlaitės ir viena šilta skara; kiti drabužiai ir kepurės, neturintys didesnės vertės;

2) avalynė, baltiniai, patalynė, virtuvės ir stalo reikmenys, kuriais yra naudojamos (išskyrus daiktus, pagamintus iš brangiųjų metalų, taip pat turinčius meninės vertės daiktus);

3) baldai - po vieną lovą ir kėdę arba taburetę kiekvienam asmeniui, vienas stalas, viena spinta šeimai;

4) visi vaikų daiktai.

2. Asmenims, kurių pagrindinis užsiėmimas yra žemės ūkis, - maisto produktai, kurių reikia skolininkui ir jo šeimai iki naujo derliaus, pašaras gyvuliams, į kuriuos nenukreipiamas išieškojimas, sėkla, reikalinga eilinei sėjai, viena karvė, o jei jos nėra - viena telyčia, kitais atvejais - maisto produktų ir pinigų už bendrą sumą, kuri lygi mėnesiniam skolininko darbo užmokesčiui, bet ne mažiau kaip 500 litų.

3. Kuras, reikalingas maistui paruošti ir šeimos gyvenamajai patalpai šildyti visą kūrenimo sezoną.

4. Asmeniniai gamybos ir amato įrankiai, taip pat paties skolininko profesiniam darbui reikalingi įrankiai, pagalbinės priemonės ir knygos, išskyrus tą atvejį, kada šiais įrankiais skolininkas naudojasi neteisėtam verslui.

5. Pašalpos vienišoms ir daugiavaikėms motinoms.

Priedo pakeitimai:

Nr. I-636, 94.11.08, Žin., 1994, Nr.93-1809 (94.12.02)

Pakeitimų eilė nuo 96.11.05:

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. I-1607, 96.11.05, Žin., 1996, Nr.110-2506 (96.11.15)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-200, 97.04.29, Žin., 1997, Nr.39-952 (97.05.07) LIETUVOS

RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-254, 97.06.10, Žin., 1997, Nr.63-1471 (97.07.02)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372, 373, 426(1), 434 IR 463 STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. sausio 1 d.

4. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-264, 97.06.17, Žin., 1997, Nr.64-1496 (97.07.04)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 1 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

5. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-294, 97.06.24, Žin., 1997, Nr.64-1510 (97.07.04)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372 IR 373 STRAIPSNŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-348, 97.06.30, Žin., 1997, Nr.66-1613 (97.07.11)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 58, 128, 181, 182, 184, 245, 334,
450 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-466, 97.10.21, Žin., 1997, Nr.99-2503 (97.10.31)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102 STRAIPSNIO PAPILDYMO

8. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-485, 97.11.04, Žin., 1997, Nr.104-2619 (97.11.19)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

9. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-495, 97.11.06, Žin., 1997, Nr.104-2624 (97.11.19)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 272 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

10. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-511, 97.11.13, Žin., 1997, Nr.108-2730 (97.11.28)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102, 372 IR 373 STRAIPSNŲ
PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1998 m. sausio 1 d.

11. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-569, 97.12.09, Žin., 1997, Nr.117-3009 (97.12.24)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372, 373, 426(1), 434 IR 463
STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-586, 97.12.23, Žin., 1997, Nr.118-3044 (97.12.27)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 104 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

13. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-652, 98.03.03, Žin., 1998, Nr.26-673 (98.03.18)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 135 STRAIPSNIO PAKEITIMO,
136(1) STRAIPSNIO 2 DALIES IR 136(2) STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ĮSTATYMAS

14. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-693, 98.04.07, Žin., 1998, Nr.38-1000 (98.04.22)
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372 IR 373 STRAIPSNŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

15. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-761, 98.06.02, Žin., 1998, Nr.55-1517 (98.06.17)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

16. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-848, 98.07.02, Žin., 1998, Nr.66-1911 (98.07.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 136 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

17. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-959, 98.12.10, Žin., 1998, Nr.112-3106 (98.12.23)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

Įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. sausio 1 d.

18. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-973, 98.12.15, Žin., 1998, Nr.115-3232 (98.12.31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372, 373 STRAIPSNIŲ
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

19. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1023, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.11-242 (99.01.27)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAPILDYMO 10(2) STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

20. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1033, 99.01.14, Žin., 1999, Nr.13-312 (99.02.03)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. gegužės 1 d.

21. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1080, 99.02.11, Žin., 1999, Nr.23-648 (99.03.10)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 1 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR
372, 373 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

22. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1090, 99.03.16, Žin., 1999, Nr.32-901 (99.04.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO TRISDEŠIMT ANTROJO
SKIRSNIO PAVADINIMO, 300, 301, 303, 372, 373 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

23. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1107, 99.03.25, Žin., 1999, Nr.32-904 (99.04.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 194 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

24. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1135, 99.04.08, Žin., 1999, Nr.36-1065 (99.04.23)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

25. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1139, 99.04.13, Žin., 1999, Nr.36-1069 (99.04.23)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 11, 144 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. gegužės 1 d.

26. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1161, 99.05.04, Žin., 1999, Nr.43-1360 (99.05.19)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 31 IR 104 STRAIPSNIŲ
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

27. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1283, 99.07.01, Žin., 1999, Nr.63-2059 (99.07.21)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 138 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

28. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1378, 99.11.04, Žin., 1999, Nr.101-2900 (99.11.26)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 146, 156, 162, 373, 391, 396, 408,
409, 410, 412, 414 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 156(1), 420(1)
STRAIPSNIAIS IR 426 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šio įstatymo nuostatos, susijusios su turto arešto aktų registravimu turto arešto aktų registre, įsigalioja
turto arešto aktų registrui pradėjus darbą. Iki turto arešto aktų registras pradės darbą, nutartys dėl turto
registre registruojamo turto arešto ir turto registre registruojamo turto arešto aktai siunčiami atitinkamam
turto registrui, kuris apie turto areštą nedelsiant turi pažymėti turto registre.

29. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1487, 99.12.21, Žin., 1999, Nr.113-3287 (99.12.30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 31, 57, 111(1), 464 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO BEI PAPILDYMO, 104 STRAIPSNIO 7 DALIES PRIPAŽINIMO NETEKUSIA
GALIOS IR KODEKSO PAPILDYMO 111(2) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

30. Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1593, 00.03.28, Žin., 2000, Nr.32-887 (00.04.19)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 352, 354(3), 356, 369, 370(2) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO BEI 354 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1732, 00.06.15, Žin., 2000, Nr.54-1555 (00.07.05)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 102, 402, 411, 435 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1743, 00.06.20, Žin., 2000, Nr.56-1641 (00.07.12)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372 STRAIPSNIO 9 PUNKTO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU
GALIOS IR 373 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1858, 00.07.17, Žin., 2000, Nr.64-1929 (00.07.31)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372 IR 373 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1932, 00.09.19, Žin., 2000, Nr.85-2571 (00.10.11)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 136(1) IR 144 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1982, 00.10.10, Žin., 2000, Nr.89-2746 (00.10.25)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 136(1) STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-2022, 2000 10 12, Žin., 2000, Nr. 92-2870 (2000 10 31)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 374, 378, 381, 385, 390, 391, 393, 402, 428 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR 425 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

37.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. IX-92, 2000 12 20, Žin., 2000, Nr. 113-3604 (2000 12 30)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAPILDYMO 42(1) STRAIPSNIU IR 146, 164 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO BEI PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

38.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. IX-198, 2001 03 01, Žin., 2001, Nr. 23-763 (2001 03 16)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 372 IR 373 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS

39.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. IX-219, 2001 03 20, Žin., 2001, Nr. 31-1013 (2001 04 11)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO 1, 26, 102, 136, 142, 239 IR 396 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

40.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. IX-390, 2001-06-21, Žin., 2001, Nr. 55-1947 (2001-06-27)

CIVILINIO PROCESO KODEKSO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.